

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
URZĘDU KOMISJI NADZORU
FINANSOWEGO ORAZ KOMISJI
NADZORU FINANSOWEGO
W 2023 ROKU**

Zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 135) Urząd Komisji Nadzoru Finansowego przedstawia Prezesowi Rady Ministrów coroczne sprawozdanie ze swojej działalności oraz działalności Komisji Nadzoru Finansowego w terminie do dnia 31 lipca następnego roku. Realizując powyższy obowiązek ustawowy, Komisja Nadzoru Finansowego 26 lipca 2024 roku przyjęła „Sprawozdanie z działalności Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego oraz Komisji Nadzoru Finansowego w 2023 roku” w zakresie swojej właściwości. 29 lipca 2024 roku „Sprawozdanie z działalności Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego oraz Komisji Nadzoru Finansowego w 2023 roku” zatwierdził Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego, działając na podstawie art. 3 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym.

SPIS TREŚCI

LIST OD PRZEWODNICZĄCEGO KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO	12
MISJA, WIZJA I WARTOŚCI URZĘDU KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO	15
1. NAJWAŻNIEJSZE DZIAŁANIA URZĘDU KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO I KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO W 2023 ROKU.....	16
1.1. REALIZACJA PROJEKTU PROWADZENIA MEDIACJI W ZAKRESIE UMÓW O KREDYT DENOMINOWANY LUB INDEKSOWANY DO WALUTY INNEJ NIŻ WALUTA POLSKA	16
1.2. REFORMA WSKAŹNIKÓW REFERENCYJNYCH	16
1.3. PRACE NAD WDROŻENIEM WSKAŹNIKA FINANSOWANIA DŁUGOTERMINOWEGO (WFD).....	17
1.4. DZIAŁANIA REALIZOWANE W RAMACH SEKTORA BANKOWEGO ORAZ SEKTORA USŁUG PŁATNICZYCH	17
1.5. DZIAŁANIA REALIZOWANE W RAMACH SEKTORA UBEZPIECZENIOWEGO	17
1.6. DZIAŁANIA REALIZOWANE W OBSZARZE RYNKU KAPITAŁOWEGO	19
1.7. CROWDFUNDING	20
1.8. AKTUALIZACJA METODYKI OCENY ODPOWIEDNIOŚCI CZŁONKÓW ORGANÓW PODMIOTÓW NADZOROWANYCH PRZEZ KOMISJĘ NADZORU FINANSOWEGO	21
1.9. PRZYGOTOWANIE DO ROZPOCZĘCIA NADZORU NAD SEKTOREM INSTYTUCJI POŻYCZKOWYCH ORAZ DO PROWADZENIA REJESTRU DZIAŁALNOŚCI LOMBARDOWEJ	22
2. URZĄD KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO I KOMISJA NADZORU FINANSOWEGO.....	23
2.1. PODSTAWY PRAWNE DZIAŁANIA URZĘDU KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO I KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO	23
2.2. SKŁAD KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO	27
2.3. TRYB PRACY KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO	28
2.4. POSTANOWIENIA I DECYZJE ADMINISTRACYJNE WYDANE Z UPOWAŻNIENIA KNF	29
2.5. DZIENNIK URZĘDOWY KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO.....	29
3. RYNEK FINANSOWY W POLSCE – PODSTAWOWE INFORMACJE	30
4. SEKTOR BANKOWY	34
4.1. PODSTAWOWE INFORMACJE	34
4.2. DZIAŁALNOŚĆ LICENCYJNA	35
4.3. DZIAŁALNOŚĆ NADZORCZA	38
4.4. DZIAŁALNOŚĆ INSPEKCYJNA	43
4.5. PRZECIWDZIAŁANIE NIEWŁAŚCIWYM PRAKTYKOM W DZIAŁALNOŚCI PODMIOTÓW PODLEGAJĄCYCH NADZOROWI KNF, MOGĄCYM NARUSZAĆ INTERESY UCZESTNIKÓW RYNKU FINANSOWEGO	53
5. SEKTOR SPÓŁDZIELCZYCH KAS OSZCZĘDNOŚCIOWO-KREDYTOWYCH	53
5.1. PODSTAWOWE INFORMACJE	53
5.2. DZIAŁALNOŚĆ LICENCYJNA	53
5.3. DZIAŁALNOŚĆ NADZORCZA	54
5.4. DZIAŁALNOŚĆ INSPEKCYJNA - KONTROLE W SPÓŁDZIELCZYCH KASACH OSZCZĘDNOŚCIOWO-KREDYTOWYCH	54
5.5. PRZECIWDZIAŁANIE NIEWŁAŚCIWYM PRAKTYKOM W DZIAŁALNOŚCI PODMIOTÓW PODLEGAJĄCYCH NADZOROWI KNF, MOGĄCYM NARUSZAĆ INTERESY UCZESTNIKÓW RYNKU FINANSOWEGO	55
6. SEKTOR USŁUG PŁATNICZYCH	55
6.1. PODSTAWOWE INFORMACJE	55
6.2. KRAJOWE INSTYTUCJE PŁATNICZE, KRAJOWE INSTYTUCJE PIENIĄDZA ELEKTRONICZNEGO, MAŁE INSTYTUCJE PŁATNICZE, DOSTAWCY ŚWIADCZĄCY WYŁĄCZNIE USŁUGĘ DOSTĘPU DO INFORMACJI O RACHUNKU, BIURA USŁUG PŁATNICZYCH	57

7.	POŚREDNICY KREDYTU HIPOTECZNEGO I ICH AGENCI	59
8.	RYNEK KAPITAŁOWY	60
8.1.	PODSTAWOWE INFORMACJE	60
8.2.	FIRMY INWESTYCYJNE I BANKI POWIERNICZE, AGENCI FIRM INWESTYCYJNYCH, MAKLERZY PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH, DORADCY INWESTYCYJNI	66
8.3.	PODMIOTY RYNKU FUNDUSZY INWESTYCYJNYCH I ALTERNATYWNYCH SPÓŁEK INWESTYCYJNYCH	75
8.4.	PODMIOTY RYNKU EMERYTALNEGO	81
8.5.	TOWAROWE DOMY MAKLERSKIE ORAZ PODMIOTY PROWADZĄCE RACHUNKI LUB REJESTRY TOWARÓW GIEŁDOWYCH	84
8.6.	NADZÓR NAD SPÓŁKAMI STANOWIĄCYMI INFRASTRUKTURĘ RYNKU KAPITAŁOWEGO	85
8.7.	ZATWIERDZANIE PROSPEKTÓW INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH INNYCH NIŻ CERTYFIKATY INWESTYCYJNE	86
8.8.	UDZIELANIE ZEZWOLEŃ NA WYCOFANIE AKCJI Z OBROTU NA RYNKU REGULOWANYM LUB W ALTERNATYWNYM SYSTEMIE OBROTU	86
8.9.	NADZÓR NAD EMITENTAMI PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH NIEBĘDĄCYCH FUNDUSZAMI INWESTYCYJNYMI	87
8.10.	PRZECIWDZIAŁANIE NIEWŁAŚCIWYM PRAKTYKOM W DZIAŁALNOŚCI PODMIOTÓW PODLEGAJĄCYCH NADZOROWI KNF, MOGĄCYM NARUSZAĆ INTERESY UCZESTNIKÓW RYNKU FINANSOWEGO	91
9.	DOSTAWCY USŁUG FINANSOWANIA SPOŁECZNOŚCIOWEGO	91
9.1.	DZIAŁALNOŚĆ LICENCYJNA	91
9.2.	NOTYFIKACJE DOSTAWCÓW USŁUG FINANSOWANIA SPOŁECZNOŚCIOWEGO	92
10.	RYNEK UBEZPIECZENIOWY	92
10.1.	PODSTAWOWE INFORMACJE	92
10.2.	DZIAŁALNOŚĆ LICENCYJNA	93
10.3.	DZIAŁALNOŚĆ NADZORCZA	96
10.4.	DZIAŁALNOŚĆ INSPEKCYJNA	104
10.5.	PRZECIWDZIAŁANIE NIEWŁAŚCIWYM PRAKTYKOM W DZIAŁALNOŚCI PODMIOTÓW PODLEGAJĄCYCH NADZOROWI KNF, MOGĄCYM NARUSZAĆ INTERESY UCZESTNIKÓW RYNKU FINANSOWEGO	106
11.	NADZÓR KNF NAD POZOSTAŁYMI OBSZARAMI RYNKU FINANSOWEGO	107
11.1.	DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z NADZOREM NAD CYBERBEZPIECZEŃSTWEM RYNKU FINANSOWEGO	107
11.2.	PRZECIWDZIAŁANIE PRANIU PIENIĘDZY ORAZ FINANSOWANIU TERRORYZMU	110
11.3.	NADZÓR NAD SEKTOREM WSKAŹNIKÓW REFERENCYJNYCH	115
11.4.	NADZÓR W OBSZARZE ESG	116
11.5.	NADZÓR PUBLICZNY REALIZOWANY PRZEZ KNF W ZWIĄZKU Z USTAWĄ O BIEGŁYCH REWIDENTACH	118
11.6.	NADZÓR NAD TRANSAKCJAMI SEKURTYZACYJNYMI	122
11.7.	NADZÓR NAD REALIZACJĄ PRZEZ PODMIOTY ZOBOWIĄZANE OBOWIĄZKÓW DOTYCZĄCYCH TZW. RACHUNKÓW UŚPIONYCH	122
12.	DZIAŁANIA ZWIĄZANE ZE ZWALCZANIEM NADUŻYĆ NA RYNKU FINANSOWYM	123
12.1.	POSTĘPOWANIA ADMINISTRACYJNE	123
12.2.	POSTĘPOWANIA WYJAŚNIAJĄCE	128
12.3.	ZAWIADOMIENIA O PODEJRZENIU POPEŁNIENIA PRZESTĘPSTWA	128
12.4.	AKTY OSKARŻENIA	131
12.5.	WYROKI SKAZUJĄCE I WARUNKOWE UMORZENIA POSTĘPOWAŃ	133
12.6.	UPRAWNIENIA REALIZOWANE W POSTĘPOWANIU KARNYM	135
12.7.	KORZYSTANIE PRZEZ PRZEWODNICZĄCEGO KNF Z UPRAWNIENI PROKURATORA W POSTĘPOWANIACH CYWILNYCH	135
13.	DZIAŁANIA REGULACYJNO-PRAWNE	136
13.1.	UDZIAŁ W PRACACH LEGISLACYJNYCH	136

13.2. DZIAŁANIA REGULACYJNO-OSTROŻNOŚCIOWE.....	139
14. SĄD POLUBOWNY PRZY KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO.....	142
15. OCHRONA INTERESÓW NIEPROFESJONALNYCH UCZESTNIKÓW RYNKU FINANSOWEGO	145
16. DZIAŁANIA EDUKACYJNE I INFORMACYJNE	146
16.1. PROJEKT EDUKACYJNY CENTRUM EDUKACJI DLA UCZESTNIKÓW RYNKU – CEDUR.....	146
16.2. BLOG NADZORCZY UKNF	147
16.3. MIĘDZYNARODOWA KAMPANIA GLOBAL MONEY WEEK – GMW 2023	148
16.4. KAMPANIA IOSCO – WORLD INVESTOR WEEK (WIW) 2023.....	148
16.5. UDZIAŁ PRZEDSTAWICIELI UKNF W WYDARZENIACH ZEWNĘTRZNYCH	149
16.6. UDZIAŁ W PRACACH ZESPOŁÓW I GRUP ROBOCZYCH.....	149
16.7. DZIAŁANIA EDUKACYJNE Z ZAKRESU CYBERBEZPIECZEŃSTWA.....	149
16.8. DZIAŁANIA EDUKACYJNE Z ZAKRESU INNOWACJI FINANSOWYCH	150
16.9. OBECNOŚĆ W MEDIACH I SERWIS INTERNETOWY.....	150
16.10. KAMPANIE SPOŁECZNE	150
16.11. ROZPATRYWANIE WNIOSKÓW O DOSTĘP DO INFORMACJI PUBLICZNEJ	151
17. WSPÓŁPRACA Z ORGANAMI PAŃSTWOWYMI ORAZ PODMIOTAMI ZEWNĘTRZNYMI	152
17.1. WSPÓŁPRACA W RAMACH KOMITETU STABILNOŚCI FINANSOWEJ (KSF).....	152
17.2. WSPÓŁPRACA Z NARODOWYM BANKIEM POLSKIM.....	153
17.3. WSPÓŁPRACA W RAMACH RADY DS. SYSTEMU PŁATNICZEGO PRZY NBP	154
17.4. WSPÓŁPRACA Z BANKOWYM FUNDUSZEM GWARANCYJNYM	155
17.5. WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI OCHRONY PRAW KLIENTÓW	155
17.6. WSPÓŁPRACA Z INNYMI INSTYTUCJAMI PAŃSTWOWYMI.....	156
17.7. WSPÓŁPRACA Z UBEZPIECZENIOWYM FUNDUSZEM GWARANCYJNYM	157
17.8. WSPÓŁPRACA W ZAKRESIE INNOWACJI FINANSOWYCH FINTECH.....	157
17.9. SPOTKANIA I KONSULTACJE Z UCZESTNIKAMI RYNKU FINANSOWEGO.....	158
17.10. WSPÓŁPRACA Z UCZELNIAMI	159
18. WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA.....	160
18.1. UCZESTNICTWO W EUROPEJSKIM SYSTEMIE NADZORU FINANSOWEGO.....	161
18.2. WSPÓŁPRACA Z ORGANAMI NADZORU INNYCH PAŃSTW	167
18.3. WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI MIĘDZYNARODOWYMI	168
18.4. PROJEKTY POMOCOWE I EDUKACYJNE	170
19. REJESTRY PODMIOTÓW, WOBEC KTÓRYCH KNF NIE SPRAWUJE NADZORU, PROWADZONE PRZEZ KNF	172
19.1. POŚREDNICY KREDYTU KONSUMENCKIEGO	172
19.2. INSTYTUCJE POŻYCZKOWE.....	172
19.3. PODMIOTY PROWADZĄCE DZIAŁALNOŚĆ OKREŚLONĄ W ART. 6 PKT 11 USTAWY O USŁUGACH PŁATNICZYCH, DO KTÓRYCH ZASTOSOWANIE MA ART. 6C UST. 1 USTAWY O USŁUGACH PŁATNICZYCH.....	172
19.4. PODMIOTY PROWADZĄCE DZIAŁALNOŚĆ OKREŚLONĄ W ART. 6 PKT 12 USTAWY O USŁUGACH PŁATNICZYCH, DO KTÓRYCH ZASTOSOWANIE MA ART. 6D UST. 1 USTAWY O USŁUGACH PŁATNICZYCH.....	173
19.5. ZAGRANICZNE FIRMY INWESTYCYJNE BEZ ODDZIAŁU.....	173
20. DZIAŁANIA INNOWACYJNE I NOWE TECHNOLOGIE	173
20.1. ROZWÓJ TECHNOLOGII INFORMATYCZNYCH	173
20.2. DZIAŁANIA WSPIERAJĄCE ROZWÓJ INNOWACJI FINANSOWYCH (FINTECH).....	177
21. ORGANIZACJA URZĘDU KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO	178
21.1. GOSPODARKA FINANSOWA URZĘDU KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO	178
21.2. ZAMÓWIENIA PUBLICZNE	186
21.3. ZARZĄDZANIE ZASOBAMI LUDZKIMI	187
21.4. STRATEGIA UKNF NA LATA 2021-2025.....	187

21.5. DZIAŁANIA MAJĄCE NA CELU DOSKONALENIE SYSTEMU BEZPIECZEŃSTWA I OCHRONY INFORMACJI NIEJAWNYCH W UKNF	187
21.6. ZADANIA REALIZOWANE W ZAKRESIE BEZPIECZEŃSTWA I OCHRONY INFORMACJI PRZETWARZANYCH W UKNF	188
21.7. ZADANIA REALIZOWANE W ZAKRESIE CYBERBEZPIECZEŃSTWA.....	188
21.8. SKARGI NA DZIAŁALNOŚĆ KNF I POSTĘPOWANIE PRACOWNIKÓW UKNF ORAZ DZIAŁANIA UKNF NA RZECZ WZMOCNIENIA ETYCZNYCH STANDARDÓW ZACHOWAŃ PRACOWNIKÓW UKNF	188
22. ANEKSY	189
SPIS TABEL	207
SPIS WYKRESÓW.....	209

WYKAZ SKRÓTÓW USTAW¹

- 1) K.k. – ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2022 r. poz. 1138, z późn. zm.)
- 2) K.p.c. – ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1550, z późn. zm.)
- 3) Ordynacja podatkowa – ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2023 r. poz. 2383, z późn. zm.)
- 4) Prawo bankowe – ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 2488)
- 5) ustawa o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym – ustawa z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (Dz. U. z 2022 r. poz. 2253, z późn. zm.)
- 6) ustawa o biegłych rewidentach – ustawa z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. z 2023 r. poz. 1015, z późn. zm.)
- 7) ustawa o dostępie do informacji publicznej – ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902)
- 8) ustawa o dystrybucji ubezpieczeń – ustawa z dnia 15 grudnia 2017 r. o dystrybucji ubezpieczeń (Dz. U. z 2023 r. poz. 1111, z późn. zm.)
- 9) ustawa o działalności ubezpieczeniowej – ustawa z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. z 2023 r. poz. 656, z późn. zm.)
- 10) ustawa o finansach publicznych – ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, z późn. zm.)
- 11) ustawa o finansowaniu społecznościami – ustawa z dnia 7 lipca 2022 r. o finansowaniu społecznościami dla przedsiębiorstw gospodarczych i pomocy kredytobiorcom (Dz. U. z 2023 r. poz. 414, z późn. zm.)
- 12) ustawa o funduszach emerytalnych – ustawa z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 930, z późn. zm.)
- 13) ustawa o funduszach inwestycyjnych – ustawa z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz. U. z 2023 r. poz. 681, z późn. zm.)
- 14) ustawa o giełdach towarowych – ustawa z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 380, z późn. zm.)
- 15) ustawa o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne – ustawa z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2023 r. poz. 57, z późn. zm.)
- 16) ustawa o KAS – ustawa z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. z 2023 r. poz. 615, z późn. zm.)
- 17) ustawa o konsumenckiej pożyczce lombardowej – ustawa z dnia 14 kwietnia 2023 r. o konsumenckiej pożyczce lombardowej (Dz. U. poz. 1285)
- 18) ustawa o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa – ustawa z dnia 5 lipca 2018 r. o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa (Dz. U. z 2023 r. poz. 913, z późn. zm.)
- 19) ustawa o kredycie hipotecznym – ustawa z dnia 23 marca 2017 r. o kredycie hipotecznym oraz o nadzorze nad pośrednikami kredytu hipotecznego i agentami (Dz. U. z 2022 r. poz. 2245, z późn. zm.)
- 20) ustawa o kredycie konsumenckim – ustawa z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2023 r. poz. 1028, z późn. zm.)
- 21) ustawa o nadzorze makroostrożnościowym – ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 2536, z późn. zm.)
- 22) ustawa o nadzorze nad rynkiem finansowym – ustawa z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 753, z późn. zm.)
- 23) ustawa o nadzorze nad rynkiem kapitałowym – ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o nadzorze nad rynkiem kapitałowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 188, z późn. zm.)
- 24) ustawa o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym – ustawa z dnia 22 maja 2003 r. o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 207, z późn. zm.)
- 25) ustawa o nadzorze uzupełniającym – ustawa z dnia 15 kwietnia 2005 r. o nadzorze uzupełniającym nad instytucjami kredytowymi, zakładami ubezpieczeń, zakładami reasekuracji i firmami inwestycyjnymi wchodzącymi w skład konglomeratu finansowego (Dz. U. z 2020 r. poz. 1413)

---

¹ Adresy promulgacyjne zostały wskazane według stanu na 31 grudnia 2023 roku.

- 26) ustawa o obligacjach – ustawa z dnia 15 stycznia 2015 r. o obligacjach (Dz. U. z 2022 r. poz. 2244, z późn. zm.)
- 27) ustawa o obrocie – ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2023 r. poz. 646, z późn. zm.)
- 28) ustawa o ofercie – ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2554, z późn. zm.)
- 29) ustawa o ogłaszaniu aktów normatywnych – ustawa z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461)
- 30) ustawa o OIPE – ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o ogólnoeuropejskim indywidualnym produkcie emerytalnym (Dz. U. poz. 1843)
- 31) ustawa o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy – ustawa z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz. U. z 2023 r. poz. 1124, z późn. zm.)
- 32) ustawa o rachunkowości – ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120, z późn. zm.)
- 33) ustawa o reklamacjach i Rzeczniku Finansowym – ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego, o Rzeczniku Finansowym i o Funduszu Edukacji Finansowej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1809, z późn. zm.)
- 34) ustawa sankcyjna – ustawa z dnia 13 kwietnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1497, z późn. zm.)
- 35) ustawa o skok – ustawa z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1278, z późn. zm.)
- 36) ustawa o ubezpieczeniach obowiązkowych – ustawa z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 2500)
- 37) ustawa o ubezpieczeniach upraw rolnych – ustawa z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (Dz. U. z 2019 r. poz. 477)
- 38) ustawa o usługach płatniczych – ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2360, z późn. zm.)
- 39) ustawa o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych – ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz. U. z 2023 r. poz. 334)
- 40) ustawa o zmianie K.s.h. – ustawa z dnia 30 sierpnia 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1798, z późn. zm.)
- 41) ustawa o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem nadzoru nad rynkiem finansowym albo ustawa o wzmocnieniu nadzoru – ustawa z dnia 9 listopada 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem nadzoru nad rynkiem finansowym oraz ochrony inwestorów na tym rynku (Dz. U. poz. 2243, z późn. zm.)
- 42) ustawa o zmianie niektórych ustaw w związku z zapewnieniem rozwoju rynku finansowego oraz ochrony inwestorów na tym rynku – ustawa z dnia 16 sierpnia 2023 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z zapewnieniem rozwoju rynku finansowego oraz ochrony inwestorów na tym rynku (Dz. U. poz. 1723)
- 43) ustawa o zmianie ustaw w celu przeciwdziałania lichwie – ustawa z dnia 6 października 2022 r. o zmianie ustaw w celu przeciwdziałania lichwie (Dz. U. poz. 2339, z późn. zm.)
- 44) ustawa o zmianie ustawy o listach zastawnych – ustawa z dnia 7 kwietnia 2022 r. o zmianie ustawy o listach zastawnych i bankach hipotecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 872, z późn. zm.)
- 45) ustawa P.z.p. – ustawa z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1605, z późn. zm.)

WYKAZ SKRÓTÓW AKTÓW PRAWA UNII EUROPEJSKIEJ²

- 1) dyrektywa 2007/16/WE – dyrektywa Komisji 2007/16/WE z dnia 19 marca 2007 r. dotycząca wykonania dyrektywy Rady 85/611/EWG w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe (UCITS) w zakresie wyjaśnienia niektórych definicji (Dz. Urz. UE L 79 z 20.3.2007, str. 11)
- 2) dyrektywa 2021/2118 – dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2118 z dnia 24 listopada 2021 r. zmieniająca dyrektywę 2009/103/WE w sprawie ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe w związku z ruchem pojazdów mechanicznych i egzekwowania obowiązku ubezpieczenia od takiej odpowiedzialności (Dz. Urz. UE L 430 z 2.12.2021, str. 1)
- 3) dyrektywa 2021/2167 – dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2167 z dnia 24 listopada 2021 r. w sprawie podmiotów obsługujących kredyty i nabywców kredytów oraz w sprawie zmiany dyrektyw 2008/48/WE i 2014/17/UE (Dz. Urz. UE L 438 z 8.12.2021, str. 1)
- 4) dyrektywa BRRD – dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/59/UE z dnia 15 maja 2014 r. ustanawiająca ramy na potrzeby prowadzenia działań naprawczych oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji w odniesieniu do instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych oraz zmieniająca dyrektywę Rady 82/891/EWG i dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/24/WE, 2002/47/WE, 2004/25/WE, 2005/56/WE, 2007/36/WE, 2011/35/UE, 2012/30/UE i 2013/36/EU oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1093/2010 i (UE) nr 648/2012 (Dz. Urz. UE L 173 z 12.6.2014, str. 190, z późn. zm.)
- 5) dyrektywa CRD – dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi, zmieniająca dyrektywę 2002/87/WE i uchylająca dyrektywy 2006/48/WE oraz 2006/49/WE (Dz. Urz. UE L 176 z 27.6.2013, str. 338, z późn. zm.)
- 6) dyrektywa CSRD – dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2464 z dnia 14 grudnia 2022 r. w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) nr 537/2014, dyrektywy 2004/109/WE, dyrektywy 2006/43/WE oraz dyrektywy 2013/34/UE w odniesieniu do sprawozdawczości przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju (Dz. Urz. UE L 322 z 16.12.2022, str. 15)
- 7) dyrektywa IDD – dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/97 z dnia 20 stycznia 2016 r. w sprawie dystrybucji ubezpieczeń (Dz. Urz. UE L 26 z 2.2.2016, str. 19, z późn. zm.)
- 8) dyrektywa IORP II – dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2341 z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie działalności instytucji pracowniczych programów emerytalnych oraz nadzoru nad takimi instytucjami (IORP) (Dz. Urz. UE L 354 z 23.12.2016, str. 37, z późn. zm.)
- 9) dyrektywa MiFID II – dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniająca dyrektywę 2002/92/WE i dyrektywę 2011/61/UE (Dz. Urz. UE L 173 z 12.6.2014, str. 349, z późn. zm.)
- 10) dyrektywa SRD II – dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/828 z dnia 17 maja 2017 r. zmieniająca dyrektywę 2007/36/WE w zakresie zachęcania akcjonariuszy do długoterminowego zaangażowania (Dz. Urz. UE L 132 z 20.5.2017, str. 1, z późn. zm.)
- 11) dyrektywa UCITS – dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/65/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe (UCITS) (Dz. Urz. UE L 302 z 17.11.2009, str. 32, z późn. zm.)
- 12) dyrektywa Wyplącalność II – dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wyplącalność II) (Dz. Urz. UE L 335 z 17.12.2009, str. 1, z późn. zm.)
- 13) dyrektywa ZAFI – dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/61/UE z dnia 8 czerwca 2011 r. w sprawie zarządzających alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi i zmiany dyrektyw 2003/41/WE i 2009/65/WE oraz rozporządzeń (WE) nr 1060/2009 i (UE) nr 1095/2010 (Dz. Urz. UE L 174 z 1.7.2011, str. 1, z późn. zm.)
- 14) rozporządzenie 765/2006 – rozporządzenie Rady (WE) nr 765/2006 z dnia 18 maja 2006 r. dotyczące środków ograniczających w związku z sytuacją na Białorusi i udziałem Białorusi w agresji Rosji wobec Ukrainy (Dz. Urz. UE L 134 z 20.5.2006, str. 1, z późn. zm.)
- 15) rozporządzenie 1093/2010 – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1093/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego

---

² Adresy promulgacyjne zostały wskazane według stanu na 31 grudnia 2023 roku.

- Urzędu Nadzoru Bankowego), zmiany decyzji nr 716/2009/WE oraz uchylecia decyzji Komisji 2009/78/WE (Dz. Urz. UE L 331 z 15.12.2010, str. 12, z późn. zm.)
- 16) rozporządzenie 575/2013 albo rozporządzenie CRR – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Dz. Urz. UE L 176 z 27.6.2013, str. 1, z późn. zm.)
  - 17) rozporządzenie 269/2014 – rozporządzenie Rady (UE) nr 269/2014 z dnia 17 marca 2014 r. w sprawie środków ograniczających w odniesieniu do działań podważających integralność terytorialną, suwerenność i niezależność Ukrainy lub im zagrażających (Dz. Urz. UE L 78 z 17.3.2014, str. 6, z późn. zm.)
  - 18) rozporządzenie 537/2014 – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, uchylające decyzję Komisji 2005/909/WE (Dz. Urz. UE L 158 z 27.5.2014, str. 77, z późn. zm.)
  - 19) rozporządzenie 596/2014 lub rozporządzenie MAR – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 596/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie nadużyć na rynku (rozporządzenie w sprawie nadużyć na rynku) oraz uchylające dyrektywę 2003/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady i dyrektywy Komisji 2003/124/WE, 2003/125/WE i 2004/72/WE (Dz. Urz. UE L 173 z 12.6.2014, str. 1, z późn. zm.)
  - 20) rozporządzenie 833/2014 – rozporządzenie Rady (UE) nr 833/2014 z dnia 31 lipca 2014 r. dotyczące środków ograniczających w związku z działaniami Rosji destabilizującymi sytuację na Ukrainie (Dz. Urz. UE L 229 z 31.7.2014, str. 1, z późn. zm.)
  - 21) rozporządzenie 909/2014 lub rozporządzenie CSDR – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 909/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie usprawnienia rozrachunku papierów wartościowych w Unii Europejskiej i w sprawie centralnych depozytów papierów wartościowych, zmieniające dyrektywy 98/26/WE i 2014/65/UE oraz rozporządzenie (UE) nr 236/2012 (Dz. Urz. UE L 257 z 28.8.2014, str. 1, z późn. zm.)
  - 22) rozporządzenie 2015/61 – rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2015/61 z dnia 10 października 2014 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do wymogu pokrycia wpływów netto dla instytucji kredytowych (Dz. Urz. UE L 11 z 17.1.2015, str. 1, z późn. zm.)
  - 23) rozporządzenie 2016/1011 lub rozporządzenie BMR – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1011 z dnia 8 czerwca 2016 r. w sprawie indeksów stosowanych jako wskaźniki referencyjne w instrumentach finansowych i umowach finansowych lub do pomiaru wyników funduszy inwestycyjnych i zmieniające dyrektywy 2008/48/WE i 2014/17/UE oraz rozporządzenie (UE) nr 596/2014 (Dz. Urz. UE L 171 z 29.6.2016, str. 1, z późn. zm.)
  - 24) rozporządzenie 2016/2067 – rozporządzenie Komisji (UE) 2016/2067 z dnia 22 listopada 2016 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1126/2008 przyjmujące określone międzynarodowe standardy rachunkowości zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1606/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do Międzynarodowego Standardu Sprawozdawczości Finansowej 9 (Dz. Urz. UE L 323 z 29.11.2016, str. 1)
  - 25) rozporządzenie 2017/2358 – rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2017/2358 z dnia 21 września 2017 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/97 w odniesieniu do wymogów w zakresie nadzoru nad produktem i zarządzania nim dla zakładów ubezpieczeń i dystrybutorów ubezpieczeń (Dz. Urz. UE L 341 z 20.12.2017, str. 1, z późn. zm.)
  - 26) rozporządzenie 2017/2402 – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2402 z dnia 12 grudnia 2017 r. w sprawie ustanowienia ogólnych ram dla sekurytyzacji oraz utworzenia szczególnych ram dla prostych, przejrzystych i standardowych sekurytyzacji, a także zmieniające dyrektywy 2009/65/WE, 2009/138/WE i 2011/61/UE oraz rozporządzenia (WE) nr 1060/2009 i (UE) nr 648/2012 (Dz. Urz. UE L 347 z 28.12.2017, str. 35, z późn. zm.)
  - 27) rozporządzenie 2019/1238 lub rozporządzenie OIPE – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1238 z dnia 20 czerwca 2019 r. w sprawie ogólnoeuropejskiego indywidualnego produktu emerytalnego (OIPE) (Dz. Urz. UE L 198 z 25.7.2019, str. 1, z późn. zm.)
  - 28) rozporządzenie 2019/2088 lub rozporządzenie SFDR – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/2088 z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie ujawniania informacji związanych ze zrównoważonym rozwojem w sektorze usług finansowych (Dz. Urz. UE L 317 z 9.12.2019, str. 1, z późn. zm.)
  - 29) rozporządzenie 2020/1503 lub rozporządzenie o crowdfundingu – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/1503 z dnia 7 października 2020 r. w sprawie europejskich dostawców usług finansowania społecznościowego dla przedsięwzięć gospodarczych oraz

- zmieniające rozporządzenie (UE) 2017/1129 i dyrektywę (UE) 2019/1937 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.10.2020, str. 1)
- 30) rozporządzenie 2022/2554 lub rozporządzenie DORA – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2554 z dnia 14 grudnia 2022 r. w sprawie operacyjnej odporności cyfrowej sektora finansowego i zmieniające rozporządzenia (WE) nr 1060/2009, (UE) nr 648/2012, (UE) nr 600/2014, (UE) nr 909/2014 oraz (UE) 2016/1011 (Dz. Urz. UE L 333 z 27.12.2022, str. 1)
  - 31) rozporządzenie 2023/1114 lub rozporządzenie MiCA – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1114 z dnia 31 maja 2023 r. w sprawie rynków kryptoaktywów oraz zmiany rozporządzeń (UE) nr 1093/2010 i (UE) nr 1095/2010 oraz dyrektyw 2013/36/UE i (UE) 2019/1937 (Dz. Urz. UE L 150 z 9.6.2013, str. 40, z późn. zm.)
  - 32) rozporządzenie ELTIF – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/760 z dnia 29 kwietnia 2015 r. w sprawie europejskich długoterminowych funduszy inwestycyjnych (Dz. Urz. UE L 123 z 19.5.2015, str. 98, z późn. zm.)
  - 33) rozporządzenie EMIR – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie instrumentów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym, kontrahentów centralnych i repozytoriów transakcji (Dz. Urz. UE L 201 z 27.7.2012, str. 1, z późn. zm.)
  - 34) rozporządzenie ustanawiające ESAP – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2859 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie ustanowienia europejskiego pojedynczego punktu dostępu zapewniającego scentralizowany dostęp do publicznie dostępnych informacji mających znaczenie dla usług finansowych, rynków kapitałowych i zrównoważonego rozwoju (Dz. Urz. UE L z 20.12.2023)
  - 35) rozporządzenie ESRS – rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2023/2772 z dnia 31 lipca 2023 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE w odniesieniu do standardów sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju (Dz. Urz. UE L z 22.12.2023)
  - 36) rozporządzenie IFR – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/2033 z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla firm inwestycyjnych oraz zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1093/2010, (UE) nr 575/2013, (UE) nr 600/2014 i (UE) nr 806/2014 (Dz. Urz. UE L 314 z 5.12.2019, str. 1, z późn. zm.)
  - 37) rozporządzenie MiFIR – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 600/2014 z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniające rozporządzenie (EU) nr 648/2012 (Dz. Urz. UE L 173 z 12.6.2014, str. 84, z późn. zm.)
  - 38) rozporządzenie o taksonomii – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/2088 (Dz. Urz. UE L 198 z 22.6.2020, str. 13)
  - 39) rozporządzenie PRIIP – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1286/2014 z dnia 26 listopada 2014 r. w sprawie dokumentów zawierających kluczowe informacje, dotyczących detalicznych produktów zbiorowego inwestowania i ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych (PRIIP) (Dz. Urz. UE L 352 z 9.12.2014, str. 1, z późn. zm.)
  - 40) rozporządzenie prospektowe – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1129 z dnia 14 czerwca 2017 r. w sprawie prospektu, który ma być publikowany w związku z ofertą publiczną papierów wartościowych lub dopuszczeniem ich do obrotu na rynku regulowanym oraz uchylecia dyrektywy 2003/71/WE (Dz. Urz. UE L 168 z 30.6.2017, str. 12, z późn. zm.)

LIST OD PRZEWODNICZĄCEGO KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO

Szanowni Państwo,

przekazujemy na Wasze ręce sprawozdanie z działalności Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego (UKNF) oraz Komisji Nadzoru Finansowego (KNF), będące podsumowaniem zadań zrealizowanych przez polski nadzór finansowy w 2023 roku. Sprawozdanie zawiera kluczowe informacje dotyczące działań UKNF i KNF w ubiegłym roku. Gorąco zachęcam wszystkich zainteresowanych do zapoznania się z jego pełną treścią lub wybranymi fragmentami. Nie chcąc powtarzać zawartych tam treści, w moim liście ograniczę się do kwestii, które z perspektywy Przewodniczącego KNF i zarazem osoby kierującej pracami UKNF – czyli występującej w roli reprezentującego pracodawcę wobec wszystkich pracowników nadzoru finansowego – uważam za szczególnie istotne z punktu widzenia rozumienia naszej misji i oczekiwań, jakie z nią się wiążą.

Działalność nadzoru finansowego to służba. Przez służbę tę należy rozumieć aktywność mającą na celu zapewnienie ochrony interesów wszystkich uczestników rynku finansowego. Działania te wychodzą naprzeciw słusznym i racjonalnym oczekiwaniom uczestników tego rynku, formułowanym w kierunku nadzoru, który w tym celu został powołany. Sprostanie im nie jest łatwe, ponieważ uczestnicy rynku finansowego stanowią grupę bardzo liczną i zróżnicowaną. Pojęcie to obejmuje zarówno klientów, określanych jako nieprofesjonalnych uczestników rynku finansowego, jak i podmioty profesjonalne – instytucje finansowe działające na tym rynku. Grupy te łączą uczestnictwo w rynku finansowym, realizują one na nim jednak nieco odmienne cele.

Odbiorcy usług finansowych, czyli klienci, liczą na osiągnięcie satysfakcjonujących zwrotów z ulokowanego bądź zainwestowanego kapitału, stabilnych i przewidywalnych warunków (w szczególności – kosztów) związanych np. z zaciągniętym kredytem czy pewnością wypłaty środków, które należą się im z tytułu ubezpieczenia. Oczekują, że mogą zaufać instytucji, której powierzają swoje środki finansowe. Klienci oczekują także od nadzoru skutecznych i stanowczych działań w reakcji na wykrywane nieprawidłowości oraz nadużycia w działalności instytucji finansowych. Takim celom ma służyć stabilność i transparentność działania instytucji finansowych, natomiast na straży tej stabilności i transparentności stoi nadzór finansowy.

Instytucje finansowe oczekują natomiast od nadzoru profesjonalnego podejścia, rozumianego jako sprawność ich „obsługi”. Profesjonalni uczestnicy rynku liczą na to, że nadzór będzie dla nich partnerem, „pomocną ręką” ułatwiającą im poruszanie się w meandrach regulacji, wsparciem i drogowskazem odnośnie do tego, jak mają działać, aby ich biznes był bezpieczny i stabilny. Oczekują sprawnego, przewidywalnego i transparentnego procedowania spraw, takich jak autoryzacje czy inne procesy licencyjne. Liczą też, że nadzór będzie działał i decydował w oparciu o posiadaną głęboką wiedzę i kompetencje. Bardzo duże znaczenie ma także apolityczność, obiektywizm i bezstronność pracowników nadzoru oraz przestrzeganie przez nich najwyższych standardów etycznych i profesjonalnych. W tym obszarach nie ma pola do kompromisu, bo każde odstępstwo rzutować będzie negatywnie na wiarygodność nadzoru finansowego, a przez to także na jego zdolność do wykonywania kluczowych funkcji.

Nadzór swoją służbę w interesie wszystkich uczestników rynku finansowego powinien wykonywać działając profesjonalnie i proaktywnie, w oparciu o obiektywne przesłanki wynikające z przepisów obowiązującego prawa (zarówno krajowego, jak i unijnego) oraz wypracowanych na przestrzeni lat dobrych praktyk nadzorczych. Naturalna jest przy tym

konieczność ciągłego uczenia się, dostosowywania się do zmieniającej się dynamicznie rzeczywistości, a także wyciągania wniosków z trudnych sytuacji.

Cele te staram się realizować od początku mojej pierwszej kadencji jako Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego, którą to funkcję objąłem w listopadzie 2018 roku, w czasie szczególnie trudnym dla nadzoru finansowego. Również kolejne lata obfitowały w momenty trudne, zarówno ze względu na czynniki zewnętrzne – jak choćby pandemia COVID-19 lub rosyjska zbrojna agresja przeciwko Ukrainie – ale też ze względu na konieczność mierzenia się z ryzykami stanowiącymi zaszłości z historii polskiego rynku finansowego. Także z tego punktu widzenia 2023 rok był rokiem dla mnie szczególnie trudnym, bowiem po 5 latach sprawowania w niełatwych warunkach tej szczytnej, ale także wymagającej misji, otrzymałem możliwość jej kontynuacji.

Z perspektywy tego czasu uważam, że profesjonalizacja pracy UKNF oraz konieczne zmiany świadomościowe i kulturowe wśród jego pracowników są zadaniem ciągłym, wymagającym stałego dostosowywania się do zmieniającego się świata. Rynek finansowy staje się coraz bardziej skomplikowany. Ewolucji i lawinowemu przyrostowi podlegają także jego regulacje. Wyraźny jest coraz większy nacisk kładziony przez regulacje na ochronę konsumenta, ale też ustawicznie poszerzający się zakres zjawisk obejmowanych regulacjami – choćby w związku z rozwojem nowych technologii i nowymi szansami i zagrożeniami z nim związanymi. Coraz większym wyzwaniem staje się nie tylko objętość regulacji, ale też rosnący poziom ich szczegółowości. Stąd tak ważne jest właściwe rozumienie przyczyn i logiki nowych regulacji oraz natury zjawisk, na które regulacje te stanowią odpowiedź. Jest ono warunkiem koniecznym dla racjonalnej interpretacji regulacji oraz praktyki ich stosowania, jest też niezbędne, aby nadzór mógł być dla rynku finansowego i podmiotów nadzorowanych wspomnianym wcześniej drogowskazem i aby odpowiednio wcześniej mógł dostarczyć rynkowi odpowiednich wskazówek, jak należy działać.

Wiemy i widzimy, też jako odbiorcy usług finansowych, że rynek finansowy pełnymi garściami czerpie z nowoczesnych technologii. W ostatnim czasie obserwujemy bardzo dynamiczny rozwój w tym zakresie, a najnowszym tego przykładem jest sztuczna inteligencja. Dlatego nadzór potrzebuje profesjonalistów, a często wręcz pasjonatów, potrafiących łączyć wiedzę z różnych dziedzin. Na znaczeniu zyskały – i nadal będą zyskiwać – kwestie związane z cyberbezpieczeństwem, w zakresie którego nadzór dokonał w ostatnich latach skoku cywilizacyjnego. Doskonale odnalazł się w nowej, cyfrowej rzeczywistości, będąc strategicznym partnerem dla instytucji finansowych, które otrzymują niezbędne wsparcie w tym zakresie, a także dla instytucji publicznych, które odpowiadają za zapewnienie cyberbezpieczeństwa na poziomie krajowym.

Obszar merytoryczny, za który odpowiedzialny jest nadzór finansowy, w ostatnich latach coraz bardziej się poszerza. Wymaga to umiejętnego wykorzystywania posiadanych już kompetencji i optymalnej alokacji istniejących zasobów, a także budowania nowych. Aby zapewnić odpowiedni poziom wyspecjalizowanych kadr, nadzór musi dysponować instrumentarium gwarantującym ich pozyskanie i utrzymanie, będąc zarazem pracodawcą konkurencyjnym w stosunku do rynku komercyjnego. Do tego dochodzą jednak niezwykle ważne kwestie budowania wśród pracowników nadzoru etosu nadzorczego i poczucia misji, do czego niezbędne jest stworzenie im także przestrzeni bezpieczeństwa i odpowiedniego poziomu ochrony instytucjonalnej oraz prawnej ze strony pracodawcy, czy też szerzej: ze strony państwa.

Ostatnie lata wielokrotnie uczyły nas, że reakcja nadzoru na otoczenie rynkowe musi być na tyle szybka i sprawna, że nadzór nie może w każdym przypadku oglądać się na działania legislacyjne, które siłą rzeczy wpisane są w ściśle zdefiniowany proces ustawodawczy. Nadzór nie może też oczekiwać, aż każde nieszablonowe, nowe działanie – choćby wymagała go otaczająca nas rzeczywistość – zostanie uprzednio usankcjonowane szczegółową

podbudową ustawodawczą. Gotowość do takiego sprawnego i śmiałego działania, której należy oczekiwać od nowoczesnego nadzoru finansowego, wymaga zbudowania wśród pracowników nadzoru przede wszystkim kompetencji merytorycznych, ale także poczucia odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa, tak aby reagując na wyzwania stawiane przez rzeczywistość, mieli oni poczucie instytucjonalnego wsparcia nie tylko ze strony Urzędu – jako ich pracodawcy – ale także ze strony szeroko rozumianego państwa. Jest to niezbędne dla stworzenia warunków do odważnego podejmowania stanowczych i śmiałych działań, które niejednokrotnie muszą być nieszablonowe i wymagać wyjścia poza dotychczasowe schematy lub wąsko i formalistycznie rozumiany obszar właściwości. Dlatego uważam, że niezwykle ważne jest zagwarantowanie, aby osoby kompetentnie i w dobrej wierze realizujące publiczny interes polegający na zapewnieniu prawidłowego i bezpiecznego funkcjonowania rynku finansowego, miały poczucie, że państwo – w imieniu i na rzecz którego ten publiczny interes jest realizowany – za nimi stoi.

Takie warunki do działania chciałbym tworzyć moim Koleżankom i Kolegom w Urzędzie, jednocześnie stanowczo wymagając od nich najwyższego poziomu kompetencji i zaangażowania oraz proaktywnego podejścia, nieograniczającego się do wąsko i ściśle pojmowanego tradycyjnego mandatu i odrywającego się od formalistycznego postrzegania naszej roli.

Na koniec chciałbym podkreślić, że w mojej ocenie proaktywni nadzorcy rynku finansowego powinni poszukiwać odpowiedzi na ważne pytania oraz wypracowywać rozwiązania usprawniające funkcjonowanie tego rynku także w ramach aktywnej współpracy z innymi instytucjami odpowiedzialnymi za szeroko pojęte bezpieczeństwo, a także ze wszystkimi innymi instytucjami państwa, z którymi łączą nas wspólne cele. Te instytucje często realizują swoje zadania w oparciu o różny mandat ustawowy, dysponując różnymi, właściwymi sobie środkami i narzędziami. Jednak obszar tych działań często ma część wspólną, która obejmuje rynek finansowy. Łącząc różne perspektywy i różne kompetencje (zarówno merytoryczne, jak i formalne) tych instytucji uzyskujemy olbrzymie synergie. Stają się one bezcenne, zwłaszcza jeśli chodzi o sprawne przeciwdziałanie nieprawidłowościom na rynku finansowym, a także skuteczne penalizowanie działań niezgodnych z prawem. Takie działania stanowią odpowiedź na uzasadnione oczekiwania społeczne wyrażane wobec państwa jako całości przez uczestników rynku finansowego, stąd traktujemy je z najwyższą powagą. Wpisują się one bardzo mocno w misję nadzoru finansowego, jaką jest dbałość o prawidłowe funkcjonowanie i bezpieczny rozwój rynku finansowego.

Taki model nadzoru finansowego, jaki nakreśliłem w tym liście, zamierzamy nadal rozwijać. Zachęcamy i zapraszamy do współpracy z nadzorem finansowym zarówno wszystkich partnerów instytucjonalnych, jak i wszystkie osoby, które identyfikują się z taką wizją nadzoru.

Tymczasem zapraszam Państwa do zapoznania się z naszym sprawozdaniem za 2023 r.

Z wyrazami szacunku
Jacek Jastrzębski
Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego

MISJA, WIZJA I WARTOŚCI URZĘDU KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO

MISJA | Dbamy o prawidłowe funkcjonowanie i bezpieczny rozwój rynku finansowego

WIZJA | Rynek finansowy jest bezpiecznym miejscem dla wszystkich jego uczestników

Działamy proaktywnie

Zarządzamy informacją i wiedzą, wykorzystując nowoczesne technologie

Cieszymy się wysokim zaufaniem podmiotów nadzorowanych i interesariuszy rynku finansowego

WARTOŚCI

Odpowiedzialność | Odpowiedzialnie wykonujemy swoje zadania.
Działamy starannie i profesjonalnie.

Szacunek | Odnosimy się z szacunkiem do innych.
Prowadzimy dialog i słuchamy argumentów.

Obiektywizm | Jesteśmy obiektywni i niezależni w swoich ocenach.
Podejmujemy decyzje w oparciu o fakty i wiarygodne informacje.

Otwartość | Interesujemy się i rozumiemy trendy i innowacje na rynku finansowym.
Wymieniamy doświadczenia.

Zaangażowanie | Angażujemy się w prowadzone sprawy.
Wykazujemy aktywną postawę i chęć do działania.

Lojalność | Realizujemy swoje zadania zachowując lojalność wobec Rzeczypospolitej Polskiej i jej organów, Urzędu oraz przełożonych, kolegów, koleżanek i współpracowników.

Profesjonalizm | Wykonujemy zadania Państwa wykorzystując najlepszą wiedzę i doświadczenie oraz dbamy o stałe podnoszenie jakości świadczonych usług.

1. NAJWAŻNIEJSZE DZIAŁANIA URZĘDU KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO I KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO W 2023 ROKU

1.1. REALIZACJA PROJEKTU PROWADZENIA MEDIACJI W ZAKRESIE UMÓW O KREDYT DENOMINOWANY LUB INDEKSOWANY DO WALUTY INNEJ NIŻ WALUTA POLSKA

W 2023 roku kontynuowano i rozwijano projekt polubownego rozwiązywania sporów dotyczących umów o kredyt denominowany lub indeksowany do waluty innej niż waluta polska w drodze ugód zawieranych w ramach mediacji prowadzonych przed Sądem Polubownym przy Komisji Nadzoru Finansowego. Projekt został uruchomiony z inicjatywy Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego w październiku 2021 roku. Formuła ugodowego rozwiązania sporu zakłada, że dotychczasowy kredyt zostaje rozliczony tak, jakby od daty jego uruchomienia był to kredyt zaciągnięty i spłacany w złotych. Rozwiązanie to cieszy się dużym zainteresowaniem uczestników rynku finansowego. Potwierdza to liczba spraw przekazanych do mediacji do Sądu Polubownego przy Komisji Nadzoru Finansowego. W 2023 roku w Centrum Mediacji Sądu Polubownego przy Komisji Nadzoru Finansowego zainicjowanych zostało 21 670 postępowań. W 2023 roku w 17 405 prowadzonych postępowaniach doszło do zawarcia ugody. Liczba mediacji wzrosła w 2023 roku w porównaniu z 2022 rokiem³.

1.2. REFORMA WSKAŹNIKÓW REFERENCYJNYCH

W roku 2023 Urząd Komisji Nadzoru Finansowego (UKNF) był zaangażowany w prace Narodowej Grupy Roboczej ds. reformy wskaźników referencyjnych (NGR), które koncentrowały się na stworzeniu standardów oraz rekomendacji w zakresie stosowania wskaźnika referencyjnego WIRON w umowach oraz instrumentach finansowych. W szczególności na forum NGR przyjęto rekomendacje dla produktów złotych, leasingowych, faktoringowych, instrumentów dłużnych oraz instrumentów pochodnych. Przyjęta została również rekomendacja w zakresie konwersji istniejących emisji papierów dłużnych, w których stosowany jest WIBOR.

NGR zdecydowała również o przesunięciu maksymalnej daty konwersji z WIBOR na WIRON na koniec roku 2027. Członkowie NGR, uzasadniając swoją decyzję, wskazali na specyfikę krajowego rynku finansowego, szczególnie w kontekście złożoności procesu konwersji z uwagi na szerokie stosowanie WIBOR w umowach i instrumentach finansowych. Zdecydowano, że pożądanym scenariuszem będzie stopniowe zmniejszenie ekspozycji na WIBOR przy jednoczesnym coraz szerszym wprowadzaniu do umów oraz instrumentów finansowych stałej stopy procentowej lub wskaźników typu RFR (Risk-Free Rate).

---

³ Zob. więcej: rozdz. 14. Sąd Polubowny przy Komisji Nadzoru Finansowego.

1.3. PRACE NAD WDROŻENIEM WSKAŹNIKA FINANSOWANIA DŁUGOTERMINOWEGO (WFD)⁴

W 2023 roku UKNF opracował propozycję wdrożenia Wskaźnika finansowania długoterminowego (WFD), którego celem jest ograniczenie ryzyka związanego z dotychczasową strukturą finansowania kredytów hipotecznych (funkcjonujący model finansowania długoterminowych kredytów hipotecznych za pomocą krótkoterminowych depozytów bankowych w ocenie KNF rodzi ryzyko niestabilnego finansowania). Wdrożenie WFD ma zapewnić zwiększenie finansowania kredytów mieszkaniowych długoterminowymi instrumentami dłużnymi. W drugiej połowie 2023 roku prace nad koncepcją długoterminowego finansowania kredytów hipotecznych były prowadzone w dialogu z sektorem finansowym.

1.4. DZIAŁANIA REALIZOWANE W RAMACH SEKTORA BANKOWEGO ORAZ SEKTORA USŁUG PŁATNICZYCH

Ryzyko prawne portfela walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych (RRE (FX)) w roku 2023 pozostawało głównym ryzykiem dla stabilności sektora bankowego. Kształtujący się korzystnie dla kredytobiorców kierunek orzeczniczy TSUE i podążająca za nim linia orzecznicza sądów polskich spowodowały kontynuację dynamicznego wzrostu liczby spraw spornych oraz wartości przedmiotu sporu. Banki w odpowiedzi na wyroki sądowe znacząco zwiększyły wartość rezerw na ryzyko prawne. Wszystkie banki posiadające portfele RRE (FX) oferowały klientom możliwość zawarcia ugody. Banki proponowały ugody bazujące na założeniach przedstawionych przez Przewodniczącego KNF w grudniu 2020 roku lub ugody oparte na warunkach określonych przez oferujący bank. Comiesięczny monitoring portfela RRE (FX), w tym kredytów lub pożyczek objętych postępowaniem sądowym, jak też ugód zawieranych przez banki, był prezentowany regularnie na posiedzeniach KNF oraz posiedzeniach Komitetu Stabilności Finansowej. Wyniki analiz były uwzględnione w ramach metodyki dodatkowego wymogu kapitałowego na pokrycie ryzyka związanego z kredytami walutowymi oraz w ramach opiniowania zmian do rozporządzenia w zakresie wag ryzyka dla walutowych kredytów mieszkaniowych.

W związku z nowelizacją przepisów ustawy o usługach płatniczych, KNF podjęła działania informacyjne wobec podmiotów nadzorowanych, w szczególności małych instytucji płatniczych (MIP), o najbardziej istotnych zmianach tej ustawy. W wyniku nowelizacji znacząco rozszerzył się zakres dokumentów i informacji, które muszą być przedłożone w postępowaniu rejestrowym przez podmiot ubiegający się o uzyskanie statusu MIP, a także zmieniły się przepisy dotyczące prowadzenia działalności przez MIP oraz zakres sprawozdawczości tej grupy podmiotów.

1.5. DZIAŁANIA REALIZOWANE W RAMACH SEKTORA UBEZPIECZENIOWEGO

We wrześniu 2023 roku KNF, po przeprowadzeniu konsultacji z zainteresowanymi podmiotami, przyjęła Rekomendacje dla zakładów ubezpieczeń dotyczące oceny odpowiedniości ubezpieczenia na życie z elementem inwestycyjnym. Zakłady ubezpieczeń (krajowe i zagraniczne) oferujące tego typu ubezpieczenia w Polsce powinny dostosować się do oczekiwań nadzorczych wyrażonych w Rekomendacjach do 1 kwietnia 2024 roku. Rekomendacje zostały wydane w celu zapewnienia zgodności działalności zakładów

---

⁴ Zob. więcej: rozdz. 13.2.2. *Wskaźnik Finansowania Długoterminowego (WFD)*.

ubezpieczeń z przepisami prawa, zapobieżenia naruszeniu interesów ubezpieczających, ubezpieczonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia oraz ograniczenia ryzyka występującego w działalności zakładów ubezpieczeń.

W 2023 roku KNF przyjęła nowy tekst Rekomendacji U. W jej ramach doprecyzowano i wprowadzono nowe zapisy mające na celu zwiększenie poziomu ochrony klienta w ramach bancassurance, w szczególności w zakresie zapewnienia odpowiedniej wartości tych umów dla klienta, zgodności proponowanych umów ubezpieczenia z wymaganiami i potrzebami klienta, ochrony klientów w umowach ubezpieczenia grupowego.

Rozpoczęły się prace nad Rekomendacjami dla zakładów ubezpieczeń dotyczącymi dystrybucji ubezpieczeń, których celem jest m.in. zapewnienie właściwej obsługi umów ubezpieczenia oraz odpowiedniej wartości produktów ubezpieczeniowych dla klienta.

W 2023 roku UKNF przeprowadził wśród krajowych zakładów ubezpieczeń oraz zakładów reasekuracji już 15. edycję testów warunków skrajnych (są to pierwsze cykliczne testy warunków skrajnych w Polsce). Testy obejmowały zarówno sytuację makro, jak i ryzyka związane z działalnością zakładów, czyli ryzyka, które są najbardziej aktualne, jak np. ryzyka klimatyczne czy związane z cyberbezpieczeństwem. Istotna w tym zakresie okazała się współpraca z rynkiem (poprzez PIU), która odbywała się na każdym etapie testów: definiowania metodyki, konsultacji publicznych, procesu pytań i odpowiedzi.

UKNF w 2023 roku kontynuował zaangażowanie w prace nad nowelizacją dyrektywy Wyplacalność II, które w UE prowadzono równoległe z pracami nad wprowadzeniem ram dla przymusowej restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji w sektorze ubezpieczeniowym. UKNF wspierał Ministerstwo Finansów w ramach bardzo intensywnie prowadzonych trilogów, zakończonych w grudniu 2023 roku, szczególną uwagę przywiązując do przepisów dotyczących działalności transgranicznej, nadzoru nad grupą i zasady proporcjonalności.

Na poziomie prawa krajowego należy wskazać na udział w pracach nad zmianami rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie dodatkowych sprawozdań finansowych i statystycznych zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji oraz ustawą o zmianie niektórych ustaw w związku z zapewnieniem rozwoju rynku finansowego oraz ochrony inwestorów na tym rynku. W zakresie sektora ubezpieczeniowego do najistotniejszych zaliczyć należy:

- dookreślenie przepisów dotyczących likwidacji dobrowolnej i likwidacji przymusowej zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji,
- wprowadzenie obowiązku informacyjnego dla zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji w zakresie określenia podziału kompetencji w zarządzie zakładu ubezpieczeń i zakładu reasekuracji oraz o jego zmianie,
- zmiany regulujące zasady prowadzenia rejestru pośredników ubezpieczeniowych oraz udostępniania informacji z tego rejestru zakładom ubezpieczeń,
- wprowadzenie możliwości podpisu elektronicznego protokołu kontroli,
- wprowadzenie możliwości przesyłania w toku kontroli wszelkich dokumentów, informacji i wyjaśnień drogą elektroniczną,
- wprowadzenie sposobu liczenia terminów w dniach roboczych, a nie kalendarzowych.

W 2023 roku KNF uczestniczyła razem z zagranicznymi nadzorami w pracach nad wydaniem tzw. wspólnej decyzji dotyczącej modelu wewnętrznego, w efekcie których jeden z zakładów ubezpieczeń uzyskał zgodę na stosowanie modelu wewnętrznego do wyznaczania kapitałowego wymogu wypłacalności. Oznacza to, że od końca 2023 roku w Polsce dwa zakłady ubezpieczeń będą wykorzystywały model wewnętrzny do ustalania wymogu kapitałowego.

1.6. DZIAŁANIA REALIZOWANE W OBSZARZE RYNKU KAPITAŁOWEGO

Z uwagi na trwające prace nad procesem wyznaczenia zamiennika dla WIBOR przewidzianym ustawą o finansowaniu społecznościowym oraz wyborem przez Komitet Sterujący Narodowej Grupy Roboczej, powołanej w związku z planowaną reformą wskaźników referencyjnych, indeksu WIRON jako wskaźnika referencyjnego stopy procentowej, UKNF podejmował działania w celu zamieszczenia w prospektach informacji dotyczących potencjalnych skutków zastąpienia stawki referencyjnej WIBOR wskaźnikiem WIRON, wpływu tego zastąpienia na oprocentowanie emitowanych obligacji oraz ryzyk dla inwestorów i dla emitenta, jakie to zastąpienie może ze sobą nieść. Celem tych działań było także spowodowanie zamieszczenia w warunkach emisji nieudziałowych papierów wartościowych postanowień dotyczących możliwości zastąpienia aktualnej stawki referencyjnej WIBOR, w oparciu o którą kształtowane jest oprocentowanie oferowanych papierów wartościowych, nowym wskaźnikiem referencyjnym.

UKNF brał również udział w pracach nad ustawą o zmianie niektórych ustaw w związku z zapewnieniem rozwoju rynku finansowego oraz ochrony inwestorów na tym rynku. Wprowadziła ona wiele zmian w ustawach regulujących rynek finansowy, służących rozwojowi rynku finansowego, poprawie jego funkcjonowania oraz bezpieczeństwa uczestników. Najważniejsze z nich to:

- wprowadzenie przepisów umożliwiających emisję bankowych praw pochodnych;
- wykreślenie wymogów nadmiarowych w zakresie outsourcingu firm inwestycyjnych oraz umożliwienie outsourcingu wielopoziomowego;
- umożliwienie bankom powierniczym pośrednictwa w zawieraniu transakcji pożyczek papierów wartościowych;
- złagodzenie zasad wydzielenia działalności maklerskiej od pozostałej działalności banków (jednolita licencja bankowa);
- likwidacja nadzoru (w tym licencjonowania i kontroli) nad przedsiębiorstwami energetycznymi;
- wprowadzenie nowej konstrukcji oraz zmiany modelu licencyjnego funduszu portfelowego, których celem jest uproszczenie formalności związanych z tworzeniem tego typu produktów, a w konsekwencji zwiększenie dostępności krajowych funduszy będących odpowiednikiem ETF (ang. *Exchanged Traded Funds*);
- wprowadzenie zmian w zakresie zarządzających alternatywnymi spółkami inwestycyjnymi (ASI) dotyczących zakazu wprowadzania ASI do obrotu wśród klientów detalicznych oraz zakazu zaciągania przez ASI pożyczek i innych umów o podobnym charakterze od osób fizycznych; zmiany te służą ochronie nieprofesjonalnych uczestników rynku; ponadto wprowadzono dodatkowe przesłanki do wykreślenia z rejestru Zarządzających Alternatywnymi Spółkami Inwestycyjnymi (ZASI) (nieuiszczenie opłaty za wpis do rejestru lub opłaty rocznej, wykreślenie ZASI z KRS, nieprzekazanie sprawozdania okresowego);
- rozszerzenie możliwości łączenia funduszy inwestycyjnych zamkniętych (FIZ) o inne typy funduszy inwestycyjnych zamkniętych - łączeniu będą mogły podlegać niepubliczne FIZ zarządzane przez to samo towarzystwo;
- zniesienie obowiązków informacyjnych dystrybutorów wobec TFI dotyczących problematyki „zachęt” i uregulowanie usługi dystrybucji;
- wprowadzenie domniemania porozumienia w przypadku nabycia albo objęcia akcji TFI, wraz ze wskazaniem sytuacji, w których domniemuje się istnienie porozumienia, skutkującego obowiązkiem złożenia zawiadomienia o nabyciu bądź objęciu akcji przez każdy z podmiotów objętych porozumieniem;
- wprowadzenie zmiany w zakresie identyfikacji, przekazywania informacji i ułatwiania wykonywania praw uczestników funduszy inwestycyjnych zamkniętych poprzez zagwarantowanie towarzystwom funduszy inwestycyjnych możliwości ustalenia danych

- uczestników funduszy inwestycyjnych zamkniętych w sytuacji, gdy certyfikaty zostaną przeniesione na rachunki papierów wartościowych i będą przedmiotem obrotu wtórnego;
- wprowadzenie nowych instrumentów sankcyjnych dla KNF przewidujących możliwość cofnięcia zezwolenia na zarządzanie określonym rodzajem lub typem alternatywnych funduszy inwestycyjnych (AFI).

UKNF brał udział w pracach nad opracowaniem rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 września 2023 r. w sprawie okresowych sprawozdań oraz bieżących informacji dotyczących działalności i sytuacji finansowej towarzystw funduszy inwestycyjnych, funduszy inwestycyjnych i funduszy inwestycyjnych w likwidacji dostarczanych przez te podmioty Komisji Nadzoru Finansowego (Dz. U. poz. 2304). Wprowadzone przepisy pozwalają na stworzenie kompleksowych ram regulacyjnych zapewniających standaryzację danych umożliwiającą większą automatyzację nie tylko procesów sprawozdawczych nadzorowanych jednostek, ale również procesów nadzorczych realizowanych przez organ nadzoru. Dodatkowo rozporządzenie ogranicza zakres przekazywanych danych, ujednolica standardy obowiązków informacyjnych, a także optymalizuje rodzaj informacji i częstotliwość ich przekazywania.

W 2023 roku wprowadzono istotne ułatwienia dla uczestników rynku kapitałowego w zakresie wykonywania ciężących na nich obowiązków poprzez elektroniczną zgłoszeń dotyczących transakcji na znacznych pakietach akcji spółek publicznych oraz wprowadzenie elektronicznych formularzy do zgłaszania krótkiej sprzedaży.

1.7. CROWDFUNDING

Zgodnie z ustawą o finansowaniu społecznościowym działalność dostawców usług finansowania społecznościowego, prowadzących platformy finansowania społecznościowego (platformy crowdfundingowe), zarówno w modelu inwestycyjnym, jak i pożyczkowym, jest licencjonowana i podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego. W celu zapewnienia platformom crowdfundingowym możliwości terminowego dostosowania działalności do przepisów prawa wprowadzono okres przejściowy. W ramach tego okresu do 10 listopada 2023 roku platformy crowdfundingowe mogły świadczyć usługi na dotychczasowych zasadach (bez konieczności posiadania zezwolenia), a w przypadku uzyskania zezwolenia przed tą datą – na jego podstawie. Po 10 listopada 2023 roku wszystkie podmioty prowadzące działalność finansowania społecznościowego w zakresie crowdfundingu inwestycyjnego lub pożyczkowego mogą prowadzić działalność wyłącznie po uzyskaniu wymaganego zezwolenia. Na stronie internetowej KNF oraz w mediach społecznościowych UKNF został opublikowany komunikat, skierowany do prowadzących platformy crowdfundingowe i ich potencjalnych inwestorów, dotyczący zasad świadczenia usług finansowania społecznościowego po 10 listopada 2023 roku oraz ryzyk związanych z korzystaniem z usług nieautoryzowanych platform.

UKNF brał udział w pracach nad opracowaniem rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 6 lipca 2023 r. w sprawie przekazywania Komisji Nadzoru Finansowego informacji i dokumentów przez dostawców usług finansowania społecznościowego dla przedsięwzięć gospodarczych oraz wzorów raportów i sprawozdań służących do przekazywania tych informacji (Dz. U. poz. 1592). Rozporządzenie weszło w życie 26 sierpnia 2023 roku.

1.8. AKTUALIZACJA METODYKI OCENY ODPOWIEDNIOŚCI CZŁONKÓW ORGANÓW PODMIOTÓW NADZOROWANYCH PRZEZ KOMISJĘ NADZORU FINANSOWEGO

W sierpniu 2023 roku na stronie internetowej KNF opublikowana została zaktualizowana wersja „Metodyki oceny odpowiedniości członków organów podmiotów nadzorowanych przez Komisję Nadzoru Finansowego” (Metodyka) składająca się z trzech modułów:

- modułu 1 – dotyczącego banków, jednostek zarządzających systemami ochrony, zakładów ubezpieczeń, zakładów reasekuracji i towarzystw emerytalnych,
- modułu 2 – dotyczącego domów maklerskich,
- modułu 3 – dotyczącego towarzystw funduszy inwestycyjnych.

Wprowadzone do Metodyki zmiany objęły przede wszystkim dostosowanie tej regulacji do aktualnych przepisów prawa oraz dobrych praktyk, a także uwzględniły doświadczenie związane ze stosowaniem dotychczasowej wersji Metodyki oraz informację zwrotną z rynku. Odpowiadając na zgłaszane organowi nadzoru wątpliwości i uwzględniając zmiany wymogów regulacyjnych, zaktualizowano także wzorcowe formularze oceny odpowiedniości.

W odniesieniu do sektora bankowego najważniejsze zmiany obejmowały:

- zwiększony nacisk na tematykę AML (ang. *Anti-Money Laundering*) i ESG (ang. *Environmental, Social and Governance* – sposób zarządzania uwzględniający środowisko, społeczną odpowiedzialność i ład korporacyjny),
- uwzględnienie nowej kategorii podmiotów (systemy ochrony banków komercyjnych),
- doprecyzowanie wymogów w zakresie poświęcania czasu,
- doprecyzowanie wymogów w zakresie niezależności członków komitetów rad nadzorczych,
- doprecyzowanie definicji stanowisk kierowniczych oraz uwzględnienie przy ocenie doświadczenia na samodzielnych stanowiskach w bankach spółdzielczych na równi z doświadczeniem na stanowiskach kierowniczych,
- zwiększony nacisk na doświadczenie i kompetencje osób nadzorujących zarządzanie ryzykiem istotnym,
- zwiększony nacisk na ocenę dotychczasowego wywiązywania się z powierzonych obowiązków,
- doprecyzowanie skutków negatywnego wyniku oceny, w tym możliwość odwołania negatywnie ocenionego członka organu bezpośrednio przez KNF,
- uwzględnienie wymogów, jakie powinna spełniać polityka odpowiedniości.

Wersja dokumentu dotycząca członków organów domów maklerskich, opublikowana w 2020 roku, została uzupełniona o informacje dotyczące zmian w otoczeniu regulacyjnym, w tym związane z wejściem w życie nowych wersji wytycznych Europejskich Organów Nadzoru, a także rekomendacji wydanych przez KNF. W tym zakresie moduł Metodyki odnoszący się do członków organów domów maklerskich doprecyzowuje wymogi związane z kompetencjami dotyczącymi zarządzania ryzykiem prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu, a także uwzględnia w ocenie odpowiedniości podwyższone ryzyko popełnienia przestępstwa prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu. Nowe wydanie Metodyki przeznaczone dla członków organów domów maklerskich ma na celu ułatwienie tym podmiotom nadzorowanym właściwe przeprowadzanie procesów odpowiedniości oraz dalsze podnoszenie standardów w tym obszarze.

Kolejna iteracja Metodyki została uzupełniona o moduł stanowiący metodykę oceny i weryfikacji członków organów towarzystw funduszy inwestycyjnych. Moduł ten powstał w wyniku nowelizacji przepisów tworzącej spójny katalog kryteriów oceny członków organów towarzystw funduszy inwestycyjnych oraz objęcia procesem licencyjnym członków zarządu nadzorujących podejmowanie decyzji inwestycyjnych oraz nadzorujących system zarządzania

ryzykiem w towarzystwach funduszy inwestycyjnych. Wraz z modulem Metodyki opracowano formularze oceny dla towarzystw funduszy inwestycyjnych. Opracowanie stanowi szczegółową analizę przepisów prawa oraz jest prezentacją praktyki nadzorczej związanej z procesem licencyjnym i nadzorczym w obszarze członków zarządu i rad nadzorczych towarzystw funduszy inwestycyjnych, zawiera omówienie kryteriów oceny oraz przebiegu procesów związanych z oceną i weryfikacją członków organów. Metodyka oceny członków organów towarzystw funduszy inwestycyjnych zwiększa transparentność oceny kandydatów, ujednocila dobre praktyki rynkowe oraz stanowi kompendium praktyki organu nadzoru, dzięki czemu podmioty nadzorowane mogą efektywniej przeprowadzać procesy oceny i weryfikacji członków organów.

1.9. PRZYGOTOWANIE DO ROZPOCZĘCIA NADZORU NAD SEKTOREM INSTYTUCJI POŻYCZKOWYCH ORAZ DO PROWADZENIA REJESTRU DZIAŁALNOŚCI LOMBARDOWEJ

Ustawa o zmianie ustaw w celu przeciwdziałania lichwie wprowadziła podstawy do objęcia nadzorem instytucji pożyczkowych. Ustawodawca włączył ten rodzaj podmiotów w ramy nadzoru nad rynkiem finansowym. Instytucje pożyczkowe działały na rynku finansowym, nie były jednak objęte nadzorem. KNF zgodnie z przepisami ustawy o kredycie konsumenckim prowadziła rejestr tych instytucji, ale nie posiadała wobec nich żadnych instrumentów o charakterze nadzorczym.

Nowelizacja dokonana ustawą o zmianie ustaw w celu przeciwdziałania lichwie wprowadziła zmiany m.in. w ustawie o nadzorze nad rynkiem finansowym oraz w ustawie o kredycie konsumenckim. Przepisy zmieniające ustawę o nadzorze nad rynkiem finansowym, rozszerzające m.in. zakres nadzoru nad rynkiem finansowym, określony w art. 1 ust. 2 tej ustawy, o nadzór nad instytucjami pożyczkowymi, weszły w życie 18 maja 2023 roku. Pomimo tej wyprzedzającej zmiany, nadzór nad instytucjami pożyczkowymi nie mógł być sprawowany przed 1 stycznia 2024 roku, a więc przed terminem wejścia w życie przepisów wyznaczających zasady tego nadzoru zawartych w nowo dodanym w ustawie o kredycie konsumenckim rozdziale 5ab. *Nadzór nad działalnością instytucji pożyczkowych*. W 2023 roku prowadzone były jednak działania pozwalające przygotować niezbędne rozwiązania organizacyjne dla rozpoczęcia sprawowania nadzoru nad instytucjami pożyczkowymi począwszy od 1 stycznia 2024 roku.

W związku z nowymi obowiązkami nałożonymi przez ustawodawcę na KNF w strukturze Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego powstał Departament Instytucji Pożyczkowych. Przedstawiciele UKNF uczestniczyli w spotkaniach z reprezentantami instytucji pożyczkowych oraz branżowych wydarzeniach służących poznaniu specyfiki sektora i przybliżeniu oferty produktowej skierowanej do konsumentów. UKNF prowadził korespondencję z instytucjami pożyczkowymi, wyjaśniając ustawowe wymogi prowadzenia działalności w zakresie udzielania kredytów konsumenckich oraz konsekwencje ich niedotrzymania. Lista opublikowanych komunikatów znajduje się w tabeli 22.4.2. w aneksie 22.4.

Z końcem 2023 roku upłynął termin na dostosowanie prowadzenia działalności przez instytucje pożyczkowe do nowych przepisów w zakresie minimalnego kapitału zakładowego (pokrytego wyłącznie wkładem pieniężnym) oraz organizacyjno-prawnej formy działalności (spółka akcyjna lub spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, w której ustanowiono radę nadzorczą). UKNF zweryfikował podmioty wpisane do rejestru instytucji pożyczkowych pod kątem

spełnienia ww. wymogów. Podmioty wpisane do rejestru instytucji pożyczkowych niespełniające nałożonych wymogów zostaną wykreślone z urzędu 1 stycznia 2024 roku.⁵

Ponadto UKNF brał udział w procesie legislacyjnym dotyczącym rozporządzeń do ustawy o kredycie konsumenckim dotyczących sprawozdawczości w zakresie udzielania kredytów konsumenckich oraz wpłat na pokrycie kosztów nadzoru.

W 2023 roku ustawodawca powierzył KNF prowadzenie rejestru przedsiębiorców wykonujących działalność lombardową. Na mocy ustawy o konsumenckiej pożyczce lombardowej UKNF stworzył system informatyczny obejmujący możliwość złożenia wniosku o wpis, zmianę oraz wykreślenie z rejestru przedsiębiorców wykonujących działalność lombardową. Data uruchomienia systemu została przewidziana na 7 stycznia 2024 roku.

2. URZĄD KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO I KOMISJA NADZORU FINANSOWEGO

2.1. PODSTAWY PRAWNE DZIAŁANIA URZĘDU KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO I KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO

UKNF i KNF działają na podstawie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym. UKNF ma status państwowej osoby prawnej, której organami są KNF i Przewodniczący KNF. Przewodniczący KNF kieruje pracami KNF i działalnością UKNF oraz reprezentuje je na zewnątrz.

Nadzór nad rynkiem finansowym sprawowany w 2023 roku przez KNF obejmował:

- 1) nadzór bankowy;
- 2) nadzór emerytalny;
- 3) nadzór ubezpieczeniowy;
- 4) nadzór nad rynkiem kapitałowym;
- 5) nadzór nad instytucjami płatniczymi, małymi instytucjami płatniczymi, dostawcami świadczącymi wyłącznie usługę dostępu do informacji o rachunku, biurami usług płatniczych, instytucjami pieniądza elektronicznego, oddziałami zagranicznych instytucji pieniądza elektronicznego;
- 6) nadzór nad agencjami ratingowymi;
- 7) nadzór uzupełniający nad instytucjami kredytowymi, zakładami ubezpieczeń, zakładami reasekuracji i firmami inwestycyjnymi wchodzącymi w skład konglomeratu finansowego;
- 8) nadzór nad spółdzielczymi kasami oszczędnościowo-kredytowymi i Krajową Spółdzielczą Kasą Oszczędnościowo-Kredytową;
- 9) nadzór nad pośrednikami kredytu hipotecznego oraz ich agentami;
- 10) nadzór w zakresie przewidzianym przepisami rozporządzenia 2016/1011;
- 11) nadzór w zakresie przewidzianym przepisami rozporządzenia 2017/2402;
- 12) nadzór w zakresie przewidzianym przepisami rozporządzenia 2019/2088;
- 13) nadzór w zakresie przewidzianym przepisami rozporządzenia 2020/1503 oraz ustawy o finansowaniu społecznościowym;

---

⁵ Zob. więcej nt. rejestru instytucji pożyczkowych prowadzonego przez KNF w 2023 roku w rozdz. 19.2. *Instytucje pożyczkowe*.

14) nadzór w zakresie przewidzianym przepisami rozporządzenia 2019/1238⁶.

Celem nadzoru nad rynkiem finansowym jest zapewnienie prawidłowego funkcjonowania tego rynku, jego stabilności, bezpieczeństwa oraz przejrzystości, zaufania do rynku finansowego, a także zapewnienie ochrony interesów uczestników tego rynku. Jest on realizowany również poprzez rzetelną informację dotyczącą funkcjonowania rynku, przez realizację celów określonych w szczególności w Prawie bankowym, ustawie o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym, ustawie o nadzorze uzupełniającym, ustawie o nadzorze nad rynkiem kapitałowym, ustawie o skok oraz ustawie o usługach płatniczych.

Ustawowo wyznaczone zadania KNF, poza nadzorem nad rynkiem finansowym, obejmują także w szczególności:

- podejmowanie działań służących prawidłowemu funkcjonowaniu rynku finansowego oraz działań mających na celu rozwój rynku finansowego i jego konkurencyjności, a także wspieranie rozwoju innowacyjności rynku finansowego;
- podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałanie zagrożeniom w zakresie bezpieczeństwa systemów teleinformatycznych⁷, wykorzystywanych przez podmioty podlegające nadzorowi KNF, w tym przez wykonywanie zadań organu właściwego do spraw cyberbezpieczeństwa⁸, tj. jako organu właściwego dla sektora bankowego i infrastruktury rynków finansowych;
- podejmowanie działań edukacyjnych i informacyjnych w zakresie funkcjonowania rynku finansowego, jego zagrożeń oraz podmiotów na nim funkcjonujących w celu ochrony uzasadnionych interesów uczestników rynku finansowego;
- udział w przygotowywaniu projektów aktów prawnych w zakresie nadzoru nad rynkiem finansowym;
- stwarzanie możliwości polubownego i pojednawczego rozstrzygania sporów między uczestnikami rynku finansowego, w szczególności sporów wynikających ze stosunków umownych między podmiotami podlegającymi nadzorowi KNF, a odbiorcami usług świadczonych przez te podmioty;
- współpracę z Polską Agencją Nadzoru Audytowego, w tym udzielanie informacji, wyjaśnień i przekazywanie dokumentów, w zakresie niezbędnym do realizacji zadań związanych z monitorowaniem rynku⁹.

KNF jest jednostką współpracującą w rozumieniu przepisów ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy. Ponadto jest właściwa w zakresie wykonywania ustawowych zadań dotyczących przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu wobec instytucji obowiązanych, przez nią nadzorowanych. KNF w ww. zakresie ściśle współpracuje z Generalnym Inspektorem Informacji Finansowej.

Ustawowym zadaniem UKNF jest zapewnienie obsługi KNF i Przewodniczącego KNF. Nadzór nad działalnością UKNF, jako państwowej osoby prawnej, sprawuje Prezes Rady Ministrów. Status państwowej osoby prawnej, który UKNF posiada od 1 stycznia 2019 roku, ma służyć zapewnieniu niezależności finansowej UKNF. Koszty funkcjonowania UKNF są pokrywane

---

⁶ Zgodnie z art. 5 pkt 1 ustawy o zmianie ustaw w celu przeciwdziałania lichwie w art. 1 ust. 2 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym został dodany pkt 13 w brzmieniu: „13) nadzór nad instytucjami pożyczkowymi sprawowany zgodnie z przepisami ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim.”. Przepis zmieniający wszedł w życie 18 maja 2023 roku, jednakże przepisy, do których odsyła art. 1 ust. 2 pkt 13 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym, zawarte w rozdziale 5ab *Nadzór nad działalnością instytucji pożyczkowych* ustawy o kredycie konsumenckim, zostały wprowadzone, w drodze tej samej nowelizacji, z terminem wejścia w życie określonym na 1 stycznia 2024 roku. Podstawę prawną do sprawowania nadzoru nad instytucjami pożyczkowymi, zgodnie z art. 1 ust. 2 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym, KNF uzyskuje zatem dopiero po wejściu w życie tych przepisów, tj. od 1 stycznia 2024 roku.

⁷ W rozumieniu art. 3 pkt 3 ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.

⁸ W zakresie określonym przepisami ustawy o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa.

⁹ W zakresie, o którym mowa w art. 27 rozporządzenia 537/2014.

bezpośrednio z wpłat podmiotów nadzorowanych. UKNF prowadzi samodzielną gospodarkę finansową na podstawie rocznego planu finansowego uchwalanego przez KNF i zatwierdzanego przez Prezesa Rady Ministrów. Roczne sprawozdanie finansowe UKNF podlega badaniu przez firmę audytorską, której wyboru dokonuje Prezes Rady Ministrów. Sprawozdanie to podlega zatwierdzeniu przez Prezesa Rady Ministrów.

Organizację wewnętrzną UKNF określa statut nadany w drodze zarządzenia nr 15 Prezesa Rady Ministrów z dnia 4 lutego 2019 r. Zarządzenie to w 2023 roku było dwukrotnie zmieniane¹⁰.

Zgodnie z § 1 ust. 1 statutu UKNF, UKNF kieruje Przewodniczący KNF przy pomocy Zastępców Przewodniczącego KNF, Dyrektora Generalnego, dyrektorów zarządzających, którzy kierują pionami, oraz dyrektorów komórek organizacyjnych. Przewodniczący KNF, Zastępcy Przewodniczącego KNF, a także Dyrektor Generalny mogą bezpośrednio nadzorować pionów lub komórki organizacyjne niewchodzące w skład pionów.

Zasady organizacji i funkcjonowania UKNF oraz podział zadań pomiędzy komórki organizacyjne określa regulamin organizacyjny nadawany w drodze zarządzenia przez Przewodniczącego KNF.

Według stanu na 31 grudnia 2023 roku w UKNF było wyodrębnionych siedem pionów:

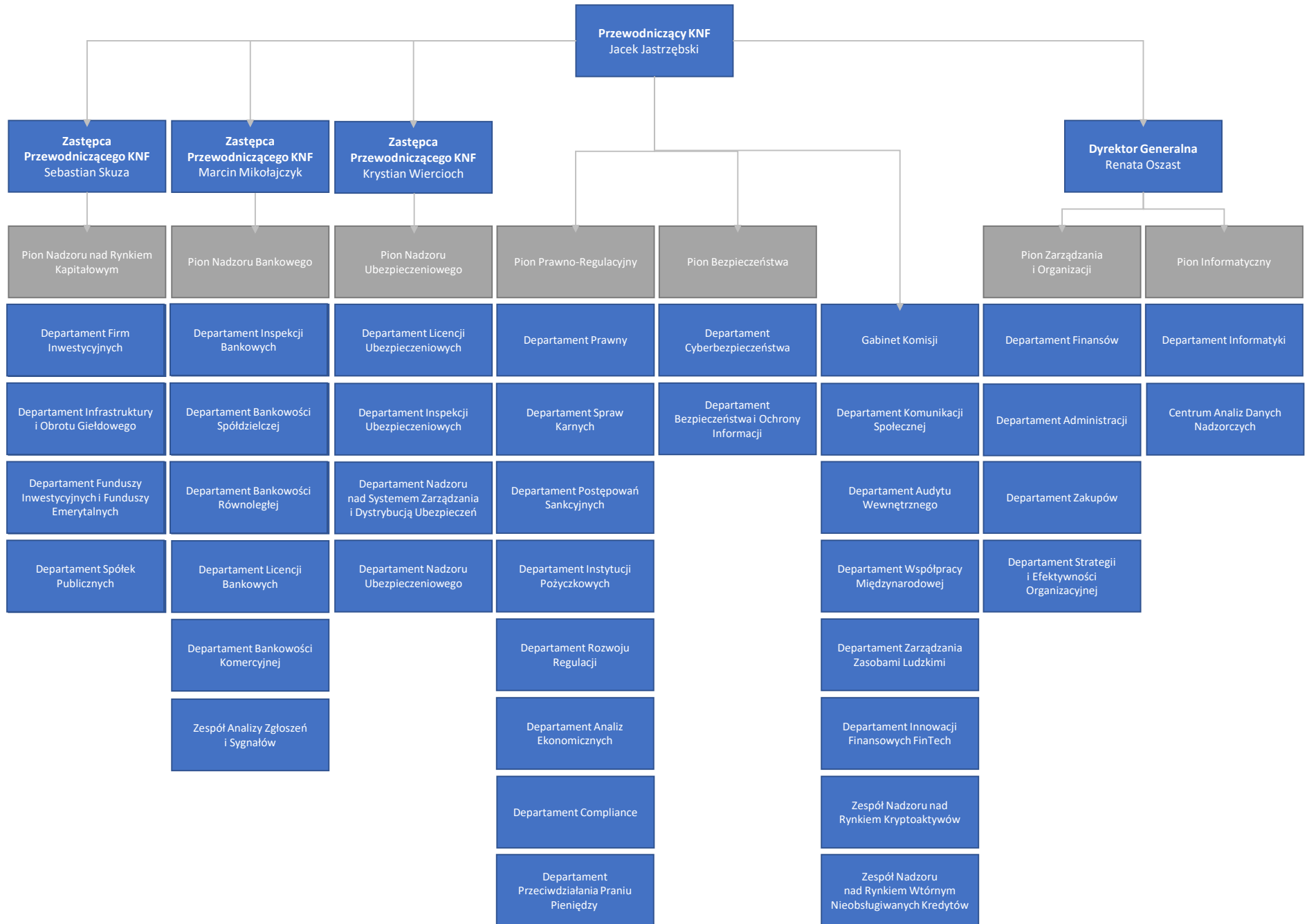
- Pion Nadzoru Bankowego,
- Pion Nadzoru nad Rynkiem Kapitałowym,
- Pion Nadzoru Ubezpieczeniowego,
- Pion Zarządzania i Organizacji,
- Pion Informatyczny,
- Pion Bezpieczeństwa,
- Pion Prawno-Regulacyjny.

Prace komórek organizacyjnych wchodzących w skład pionów koordynują i nadzorują dyrektorzy zarządzający, a w przypadku nieobsadzenia tych stanowisk odpowiednio Przewodniczący KNF, Zastępca Przewodniczącego KNF albo Dyrektor Generalny (§ 4 ust. 3 statutu UKNF). W skład pionów wchodzi większość komórek organizacyjnych UKNF. Według stanu na 31 grudnia 2023 roku poza strukturą pionów pozostawało 8 komórek organizacyjnych.

---

¹⁰ Na mocy zarządzenia nr 321 Prezesa Rady Ministrów z dnia 14 sierpnia 2023 r. zmieniającego zarządzenie w sprawie nadania statutu Urzędowi Komisji Nadzoru Finansowego (M. P. poz. 852) oraz zarządzenia nr 599 Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 listopada 2023 r. zmieniającego zarządzenie w sprawie nadania statutu Urzędowi Komisji Nadzoru Finansowego (M. P. poz. 1282).

Struktura organizacyjna Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego wg stanu na 31 grudnia 2023 roku

2.2. SKŁAD KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO

Komisja Nadzoru Finansowego (KNF) jest organem kolegialnym. W skład KNF wchodzi Przewodniczący, jego Zastępcy oraz dziewięciu członków, w tym sześciu członków KNF z prawem głosu i trzech członków KNF z głosem doradczym:

Członkowie KNF z prawem głosu

- Minister właściwy do spraw instytucji finansowych albo jego przedstawiciel
- Minister właściwy do spraw gospodarki albo jego przedstawiciel
- Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego albo jego przedstawiciel
- Prezes Narodowego Banku Polskiego albo delegowany przez niego członek Zarządu Narodowego Banku Polskiego
- Przedstawiciel Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej
- Przedstawiciel Prezesa Rady Ministrów

Członkowie KNF z głosem doradczym

- Przedstawiciel Bankowego Funduszu Gwarancyjnego
- Przedstawiciel Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
- Przedstawiciel ministra – członka Rady Ministrów właściwego do spraw koordynowania działalności służb specjalnych lub Przedstawiciel Prezesa Rady Ministrów

W 2023 roku Komisja Nadzoru Finansowego działała w następującym składzie osobowym:

Przewodniczący KNF

Jacek Jastrzębski – z dniem 24 listopada 2023 roku został powołany na drugą kadencję.

Zastępcy Przewodniczącego KNF

Marcin Mikołajczyk

Krzysztof Wiercioch

Rafał Mikusiński – do 7 grudnia 2023 roku

Sebastian Skuza – od 8 grudnia 2023 roku

Członkowie KNF

Przedstawiciel ministra właściwego do spraw instytucji finansowych

Krzysztof Budzich – do 11 stycznia 2023 roku

Jarosław Niezgoda – od 11 stycznia 2023 roku

Przedstawiciel ministra właściwego do spraw gospodarki

Aneta Rożek – do 31 marca 2023 roku oraz od 8 maja do 14 grudnia 2023 roku

Wacław Turek – od 14 grudnia 2023 roku

Przedstawiciel ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego

Jan Wojtyła – do 27 grudnia 2023 roku

Marcin Wroński – od 28 grudnia 2023 roku

Delegowany przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego członek Zarządu NBP

Paweł Szalamacha

Przedstawiciel Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej
Wojciech Dyduch

Przedstawiciel Prezesa Rady Ministrów
Maciej Tomczak

Przedstawiciel Bankowego Funduszu Gwarancyjnego
Piotr Tomaszewski, Prezes Zarządu BFG

Przedstawiciel Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Tomasz Chróstny, Prezes UOKiK

Przedstawiciel ministra – członka Rady Ministrów właściwego do spraw koordynowania działalności służb specjalnych

Stanisław Żaryn – do 27 listopada 2023 roku

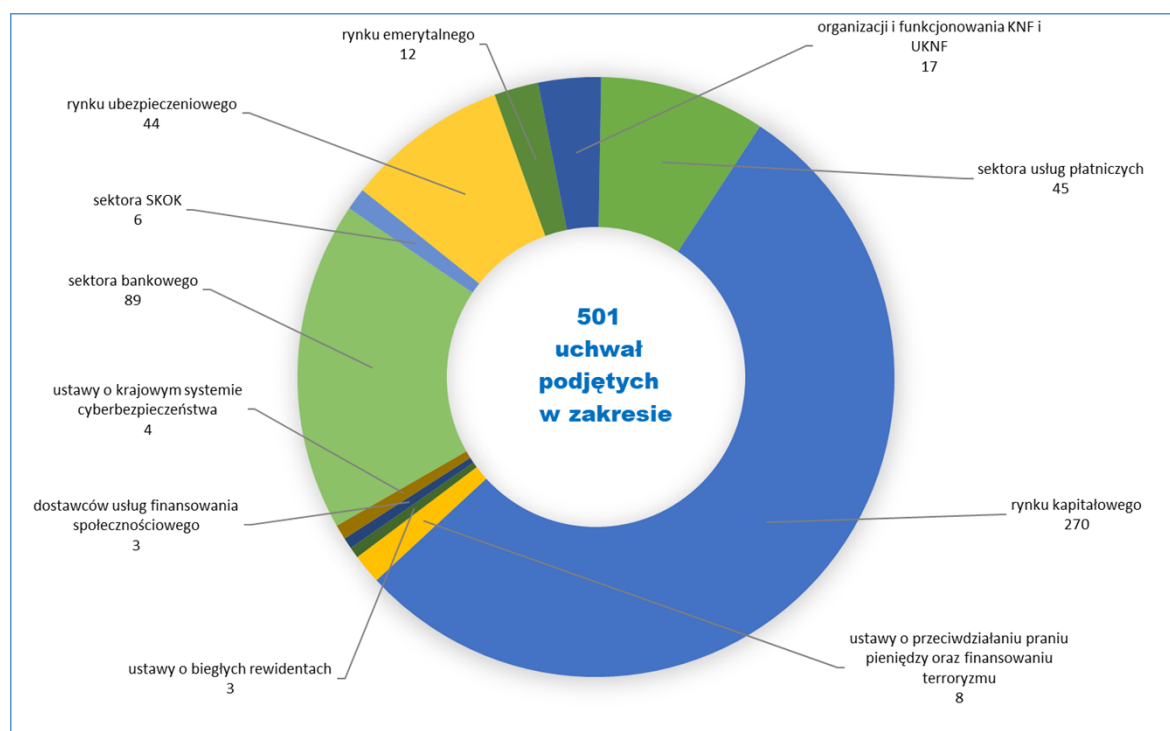
Radosław Kujawa – od 13 grudnia 2023 roku

2.3. TRYB PRACY KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO

KNF w zakresie swojej właściwości podejmuje uchwały, w tym wydaje decyzje administracyjne i postanowienia. Uchwały KNF podejmowane są zwykłą większością głosów w głosowaniu jawnym, w obecności co najmniej pięciu osób wchodzących w jej skład, w tym Przewodniczącego KNF lub jego Zastępcy. Członkowie KNF z głosem doradczym nie biorą udziału w głosowaniu ani nie są uwzględniani przy liczeniu kworum. W przypadku równej liczby głosów rozstrzyga głos Przewodniczącego KNF, a w sytuacji jego nieobecności – głos Zastępcy Przewodniczącego upoważnionego do kierowania pracami KNF.

W 2023 roku przeprowadzono 17 posiedzeń KNF oraz 24 głosowania w trybie obiegowym. KNF podjęła 501 uchwał, w tym 342 miały postać decyzji i 4 – postanowienia.

Wykres 1. Liczba uchwał podjętych przez KNF w 2023 roku

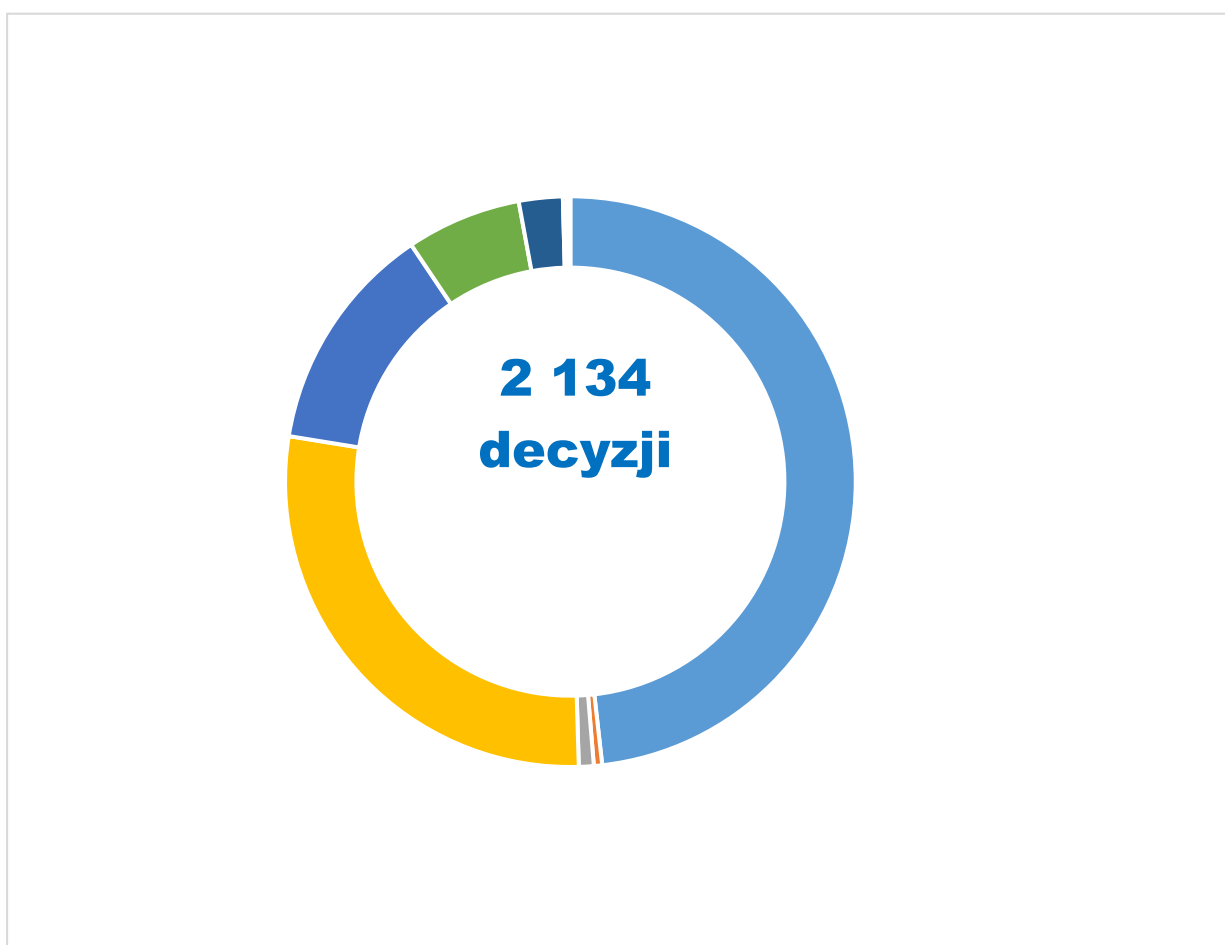
Źródło: opracowanie własne UKNF

2.4. POSTANOWIENIA I DECYZJE ADMINISTRACYJNE WYDANE Z UPOWAŻNIENIA KNF

Zgodnie z artykułem 12 ust. 1 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym KNF może upoważnić Przewodniczącego KNF, Zastępców Przewodniczącego KNF oraz pracowników UKNF do podejmowania działań w zakresie właściwości KNF, w tym do wydawania postanowień i decyzji administracyjnych. KNF udzieliła takiego upoważnienia zarówno Przewodniczącemu KNF, jak i jego Zastępcom. Są to upoważnienia, które zgodnie z art. 12 ust. 3 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym pozwalają na udzielanie dalszych upoważnień innym pracownikom UKNF.

W 2023 roku na podstawie upoważnienia udzielonego przez KNF wydano 2754 decyzji administracyjnych i postanowień.

Wykres 2. Liczba decyzji wydanych w 2023 roku z upoważnienia KNF

Źródło: opracowanie własne UKNF

Szczegółowe informacje dotyczące liczby decyzji oraz postanowień wydanych w 2023 roku z upoważnienia KNF w podziale na przedmiot sprawy znajdują się w aneksie 22.1.

2.5. DZIENNIK URZĘDOWY KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO

Dziennik Urzędowy KNF jest dziennikiem urzędowym w rozumieniu ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych.

W 2023 roku w Dzienniku Urzędowym KNF ogłoszono łącznie 36 aktów, w tym siedem uchwał KNF: cztery uchwały dotyczące rekomendacji dla sektora ubezpieczeniowego oraz dla sektora bankowego, dwie uchwały dotyczące regulaminu Sądu Polubownego przy KNF oraz jedną uchwałę dotyczącą wyróżnień „Instytucja finansowa przyjazna mediacji” i „Ambasador mediacji na rynku finansowym”.

3. RYNEK FINANSOWY W POLSCE – PODSTAWOWE INFORMACJE

W 2023 roku rynek finansowy w Polsce znajdował się pod wpływem wielu czynników zarówno wewnętrznych, jak i zewnętrznych, w tym geopolitycznych. Kluczowym czynnikiem zewnętrznym wpływającym na funkcjonowanie polskiego rynku finansowego była trwająca wojna w Ukrainie. Ze względu na położenie geograficzne Polski, wojna ta w szczególny sposób oddziaływała na gospodarkę krajową, poczynając od znacznego napływu imigrantów, po zwiększone ryzyko inwestycyjne kraju. Uwarunkowania te przyczyniły się również do wzrostu kosztów surowców mineralnych, implikując wzrost cen energii, co przełożyło się na podwyższoną inflację w Polsce. Średnioroczna inflacja CPI w 2023 roku ukształtowała się na poziomie 11,4% wobec 14,4% w 2022 roku. W warunkach podwyższonej inflacji obserwowano również wyraźny wzrost płac. Przeciętne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ukształtowało się w grudniu 2023 roku na poziomie 8033 zł i było o 9,6% wyższe niż w grudniu 2022 roku, kiedy wynosiło 7330 zł. Dodatkowo na krajowym rynku pracy stopa bezrobocia rejestrowanego w grudniu 2023 roku wyniosła 5,1% (na koniec 2022 roku było to 5,2%).

O ile w 2022 roku w obliczu presji inflacyjnej Rada Polityki Pieniężnej kontynuowała podwyżki stóp procentowych (w rezultacie stopa referencyjna została podwyższona łącznie o 450 punktów bazowych, z poziomu 2,25% do 6,75%), o tyle w 2023 roku odnotowano spadek podstawowej stopy procentowej o 100 punktów bazowych, z poziomu 6,75% do 5,75%. Decyzje dotyczące poziomu stóp procentowych w dużym stopniu oddziałują z kolei na funkcjonowanie rynku finansowego.

Wysoka inflacja, szybko rosnące stopy procentowe oraz obawy przed pogorszeniem koniunktury przyczyniły się do spadku konsumpcji i inwestycji, co z kolei przełożyło się na spowolnienie wzrostu PKB. W efekcie - według wstępnych szacunków Głównego Urzędu Statystycznego - PKB Polski wzrósł w 2023 roku o 0,2% (wobec wzrostu na poziomie 5,3% w 2022 roku).

W 2023 roku odnotowano umocnienie kursu złotego wobec takich walut, jak euro, dolar amerykański i frank szwajcarski. Na koniec roku średni kurs złotego względem euro wyniósł 4,34 zł, wobec 4,68 zł na początku roku. Dolar amerykański na koniec 2023 roku kosztował 3,93 zł wobec 4,38 zł na początku tego roku. Względem franka szwajcarskiego umocnienie złotego było stosunkowo niewielkie: z poziomu 4,74 zł do 4,68 zł na koniec 2023 roku. Na koniec 2023 roku rentowność dziesięcioletnich obligacji Skarbu Państwa wyniosła 5,248% i była o 163 punkty bazowe niższa niż przed rokiem (6,878%).

Suma bilansowa sektora bankowego na koniec grudnia 2023 roku wyniosła 3011,5 mld zł i była wyższa niż w roku 2022 o 10,19%. Pod względem sumy bilansowej, 90,4% sektora bankowego stanowią krajowe banki komercyjne z oddziałami zagranicznymi, ich suma bilansowa na koniec 2023 roku wyniosła 2721,1 mld zł, natomiast w przypadku banków spółdzielczych było to 209,4 mld zł. Suma bilansowa oddziałów instytucji kredytowych i banków zagranicznych wyniosła 81,0 mld zł. Zysk sektora bankowego w omawianym okresie ukształtował się na poziomie 27,9 mld zł (w 2022 roku sektor bankowy odnotował zysk 10,7 mld zł).

Aktywa 18 spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych na koniec 2023 roku wynosiły 10,5 mld zł. Cały sektor SKOK odnotował łączną stratę w wysokości 50,6 mln zł, na którą decydujący wpływ miały ujemne wyniki finansowe 3 kas.

Wartość aktywów zakładów ubezpieczeń w 2023 roku wyniosła 218,1 mld zł i zwiększyła się o 11,2%, tj. o 22,0 mld zł w stosunku do poprzedniego roku. Aktywa zakładów ubezpieczeń na życie, równe 89,4 mld zł, zanotowały wzrost o 8,5% (tj. o 7,0 mld zł) w porównaniu z analogicznym okresem 2022 roku. W zakładach pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych wartość aktywów wyniosła 128,7 mld zł, co w porównaniu z poprzednim okresem stanowiło wzrost o 13,2%, tj. o 15,0 mld zł. W 2023 roku sektor ubezpieczeniowy wypracował zysk finansowy w wysokości 9,50 mld zł (w 2022 roku zysk wyniósł 5,69 mld zł). W dziale ubezpieczeń na życie wypracowano zysk finansowy w wysokości 3,32 mld zł (wzrost w porównaniu z 2022 rokiem o 1,16 mld zł), zaś w ubezpieczeniach pozostałych osobowych i majątkowych zysk wyniósł 6,18 mld zł (wzrost o 2,65 mld zł).

Łączna wartość aktywów netto OFE (otwartych funduszy emerytalnych), DFE (dobrowolnych funduszy emerytalnych) i PFE (pracowniczych funduszy emerytalnych) według stanu na 31 grudnia 2023 roku wyniosła 214,7 mld zł i była wyższa o 33,3% od wartości na koniec roku poprzedniego (161,1 mld zł). Zagregowany wynik finansowy powszechnych towarzystw emerytalnych, zarządzających OFE i DFE, wyniósł na koniec 2023 roku 484,9 mln zł, co stanowiło spadek o 20,2% w porównaniu do roku poprzedniego. Pracownicze towarzystwa emerytalne, zarządzające PFE, to instytucje, które nie mają celu zarobkowego, a ich akcjonariusze nie posiadają prawa do udziału w zysku rocznym.

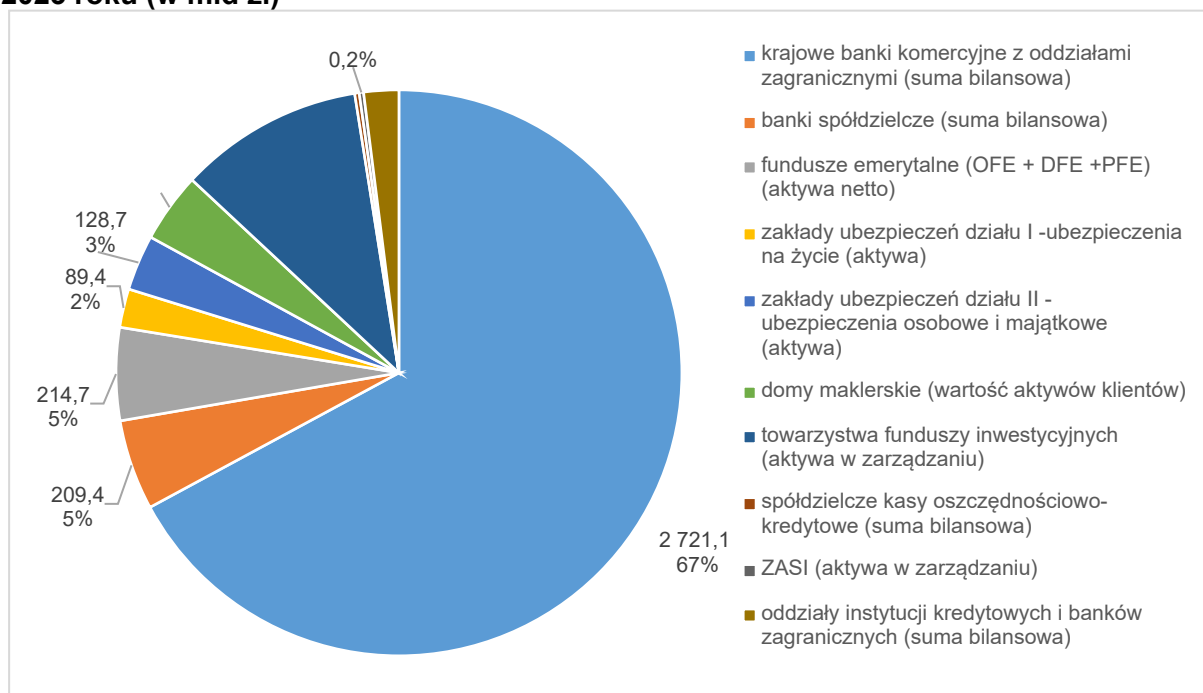
Wartość indeksu WIG wzrosła w ciągu roku o 36,5% i na koniec 2023 roku uplasowała się na poziomie 78 460 (wobec 57 463 na koniec 2022 roku). Minimalny kurs zamknięcia tego indeksu (56 024) odnotowano w drugiej połowie marca, a maksymalny (79 247) pod koniec grudnia 2023 roku. Wartość indeksu WIG20 w 2023 roku wzrosła natomiast o 30,7% (z poziomu 1792 do 2343). Wartość obrotów akcjami wynosiła 274,4 mld zł i była o prawie 4% niższa niż w roku poprzednim (285,6 mld zł). Na koniec 2023 roku kapitalizacja spółek krajowych wynosiła 760,2 mld zł, co stanowiło wzrost o 32,3% w stosunku do poprzedniego roku (574,7 mld zł). Również kapitalizacja spółek zagranicznych wzrosła w porównaniu z 2022 rokiem, z poziomu 539,5 mld zł do 680,1 mld zł (zmiana o 26,1%). Na koniec 2023 roku na GPW notowanych było 413 spółek, w tym 371 spółki krajowe i 42 spółki zagraniczne. W okresie objętym sprawozdaniem odnotowano 10 debiutów (wszystkie to spółki krajowe) oraz 12 wycofań (w tym dwóch spółek zagranicznych) – w efekcie, liczba wszystkich notowanych spółek zmalała.

Wartość aktywów zarządzanych przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych wyniosła na koniec 2023 roku 427,8 mld zł i była o 17,3% wyższa niż na koniec roku poprzedniego (364,8 mld zł). W 2023 roku zagregowany wynik finansowy towarzystw funduszy inwestycyjnych był dodatni i wynosił 801,3 mln zł, osiągając tym samym wzrost o 71,8% w porównaniu do roku poprzedniego (był to powrót do poziomu z lat poprzednich).

Wartość aktywów w zarządzaniu przez zarządzających Alternatywnymi Spółkami Inwestycyjnymi (zarządzających ASI) wpisanych do rejestru wynosiła na koniec 2023 roku 10 mld zł, a zarządzających ASI działających na podstawie zezwolenia 2,5 mld zł.

Wartość aktywów klientów zapisanych na rachunkach w domach maklerskich według stanu na koniec 2023 roku wynosiła 161,5 mld zł i była o 9,3% niższa niż na koniec 2022 roku (178,0 mld zł). Łączna wartość sumy bilansowej domów maklerskich na koniec grudnia 2023 roku wynosiła 12,3 mld zł i była wyższa o 1,2% niż na koniec 2022 roku. Wynik finansowy netto sektora domów maklerskich za 2023 rok wyniósł 972,6 mln zł i był wyższy o 4,9% niż wynik netto za 2022 rok.

Wykres 3. Struktura aktywów polskiego sektora finansowego według stanu na koniec 2023 roku (w mld zł)*

Źródło: opracowanie własne UKNF

*Prezentowane dane za 2023 rok nie są audytowane.

Tabela 1. Liczba podmiotów podlegających nadzorowi KNF według stanu na 31 grudnia 2023 roku

Rodzaj podmiotu	Liczba podmiotów
Banki komercyjne (w tym 2 banki zrzeszające)	28
Bank państwowy	1
Banki spółdzielcze	492
Przedstawicielstwa banków zagranicznych i instytucji kredytowych	10
Systemy Ochrony Instytucjonalnej (IPS)	2
Oddział banku zagranicznego	1
Spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe, Krajowa Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa	19
Krajowe instytucje płatnicze	43
Instytucje pieniądza elektronicznego	1
Dostawcy świadczący wyłącznie usługę dostępu do informacji o rachunku	15
Małe instytucje płatnicze	181
Biura usług płatniczych	1 086
Pośrednicy kredytu hipotecznego	828
Agenci pośredników kredytu hipotecznego	6 799
Domy maklerskie	30
Banki prowadzące działalność maklerską	9
Agenci firm inwestycyjnych	252
Banki powiernicze	12
Podmioty infrastruktury rynku kapitałowego (Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie S.A., Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A., KDPW_CCP	4

S.A., BondSpot S.A.) ¹¹	
Administratorzy wskaźników referencyjnych	1
Emitenci, których instrumenty finansowe zostały dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym ¹² , w tym:	
– emitenci akcji, dla których Polska jest państwem macierzystym	461
– emitenci obligacji i listów zastawnych	
– emitenci zagraniczni	
Emitenci, których papiery wartościowe są wprowadzone do alternatywnego systemu obrotu ¹³	423
Fundusze inwestycyjne	650
Towarzystwa funduszy inwestycyjnych	56
Zarządzający Alternatywnymi Spółkami Inwestycyjnymi	364
Inne podmioty prowadzące obsługę funduszy inwestycyjnych lub alternatywnych funduszy inwestycyjnych, w tym podmioty, którym zostało powierzone wykonywanie obowiązków towarzystwa funduszy inwestycyjnych lub zarządzającego ASI w rozumieniu ustawy o funduszach inwestycyjnych ¹⁴	169
Podmioty infrastruktury rynku towarowego (Towarowa Giełda Energii S.A., Izba Rozliczeniowa Giełd Towarowych S.A.)	2
Towarowe domy maklerskie	1
Podmioty posiadające zezwolenie na prowadzenie rachunków lub rejestrów towarów giełdowych ¹⁵	60
Dostawcy usług finansowania społecznościowego	3
Otwarte fundusze emerytalne	8
Powszechne towarzystwa emerytalne	8
Pracownicze fundusze emerytalne	2
Pracownicze towarzystwa emerytalne	2
Depozytariusze funduszy emerytalnych	5
Agenci transferowi funduszy emerytalnych	5
Dobrowolne fundusze emerytalne	6
Dobrowolne fundusze emerytalne zdefiniowanej daty	18
Instytucje oferujące OIPE	1
Zakłady ubezpieczeń działu I (ubezpieczenia na życie)	23
Zakłady ubezpieczeń działu II (ubezpieczenia osobowe oraz majątkowe) oraz zakład reasekuracji	30 ¹⁶
Brokerzy ubezpieczeniowi, w tym:	1 432, w tym:
– osoby fizyczne	867
– osoby prawne	565
Brokerzy reasekuracyjni, w tym:	64, w tym:
– osoby fizyczne	14
– osoby prawne	50

¹¹ Podmioty wymienione w art. 5 pkt 5-6d oraz pkt 16 ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym, a mianowicie: spółki prowadzące rynek regulowany, Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A., spółki prowadzące izbę rozliczeniową, spółki prowadzące izbę rozrachunkową, spółka, której Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. przekazał wykonywanie czynności z zakresu zadań, o których mowa w art. 48 ust. 1 pkt 1-6 lub ust. 2 ustawy o obrocie, centralny depozyt papierów wartościowych w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia 909/2014.

¹² Z wyłączeniem funduszy inwestycyjnych zamkniętych, których certyfikaty inwestycyjne są dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym.

¹³ Nadzór bezpośredni nad obowiązkami informacyjnymi tych emitentów sprawują spółki prowadzące rynek regulowany, które organizują alternatywny system obrotu.

¹⁴ Podana liczba zawiera liczbę między innymi: dystrybutorów jednostek uczestnictwa, agentów transferowych, depozytariuszy funduszy, podmiotów posiadających zezwolenie na zarządzanie sekurytyzowanymi wierzytelnościami funduszu sekurytyzacyjnego.

¹⁵ Dane na 28 września 2023 roku.

¹⁶ W tym jeden zakład ubezpieczeń w likwidacji: Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych MEDICUM w likwidacji (KNF cofnęła zakładowi zezwolenie na prowadzenie działalności ubezpieczeniowej).

Agenci ubezpieczeniowi	28 060
------------------------	--------

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 2. Liczba maklerów papierów wartościowych i doradców inwestycyjnych wpisanych na listy prowadzone przez KNF według stanu na 31 grudnia 2023 roku

Rodzaj podmiotu	Stan rejestru
Maklerzy papierów wartościowych	3 413
Doradcy inwestycyjni	925

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 3. Liczba podmiotów, wobec których KNF nie sprawuje nadzoru, wpisanych do rejestrów prowadzonych przez KNF według stanu na 31 grudnia 2023 roku

Rodzaj podmiotu	Stan rejestru
Aktuariusze	435
Pośrednicy kredytu konsumenckiego	42 432
Instytucje pożyczkowe	413
Podmioty prowadzące działalność określoną w art. 6 pkt 11 ustawy o usługach płatniczych, do których zastosowanie ma art. 6c ust. 1 ustawy o usługach płatniczych	8
Podmioty prowadzące działalność określoną w art. 6 pkt 12 ustawy o usługach płatniczych, do których zastosowanie ma art. 6d ust. 1 ustawy o usługach płatniczych	8
Zagraniczne firmy inwestycyjne bez oddziału ¹⁷	681

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 4. Liczba podmiotów, które notyfikowały działalność w Polsce w formie oddziału, według stanu na 31 grudnia 2023 roku

Rodzaj podmiotu	Liczba podmiotów
Instytucje kredytowe*	33
Instytucje płatnicze*	5
Instytucje pieniądza elektronicznego*	3
Zakłady ubezpieczeń**, w tym:	22, w tym***:
– w zakresie ubezpieczeń na życie	4
– w zakresie ubezpieczeń majątkowych	19
– w zakresie reasekuracji	1
Firmy inwestycyjne*	15

Źródło: opracowanie własne UKNF

* Zasada jest, że nadzór nad oddziałami sprawuje organ nadzoru państwa macierzystego, a w ograniczonym zakresie, określonym w ustawach sektorowych, nadzór państwa goszczącego.

** Nadzór nad oddziałami zakładów ubezpieczeń lub reasekuracji z siedzibą w innym niż RP państwie członkowskim UE sprawuje organ nadzoru państwa macierzystego.

***Dwa zakłady ubezpieczeń prowadzące działalność w formie oddziału notyfikowały zamiar wykonywania działalności zarówno w zakresie ubezpieczeń na życie, jak i w zakresie ubezpieczeń majątkowych.

4. SEKTOR BANKOWY

4.1. PODSTAWOWE INFORMACJE

Na koniec 2023 roku Komisja Nadzoru Finansowego nadzorowała 28 banków komercyjnych (w tym 2 banki zrzeszające), 1 bank państwowy, 2 systemy ochrony instytucjonalnej, 492 banki spółdzielcze oraz 33 oddziały instytucji kredytowych i 1 oddział banku zagranicznego. Aktualne informacje dotyczące sektora bankowego znajdują się na stronie internetowej KNF w zakładce dane i opracowania (dane statystyczne). Opis sektora bankowego zamieszczany jest cyklicznie na stronie internetowej KNF w Informacjach na temat sytuacji sektora bankowego oraz – odrębnie – sektora banków spółdzielczych i zrzeszających.

¹⁷ Nadzór nad zagranicznymi firmami inwestycyjnymi bez oddziału sprawuje organ nadzoru państwa macierzystego firmy.

4.2. DZIAŁALNOŚĆ LICENCYJNA

4.2.1. ZADANIA DOTYCZĄCE ZMIAN WE WŁADZACH BANKÓW ORAZ OCENY ODPOWIEDNIOŚCI

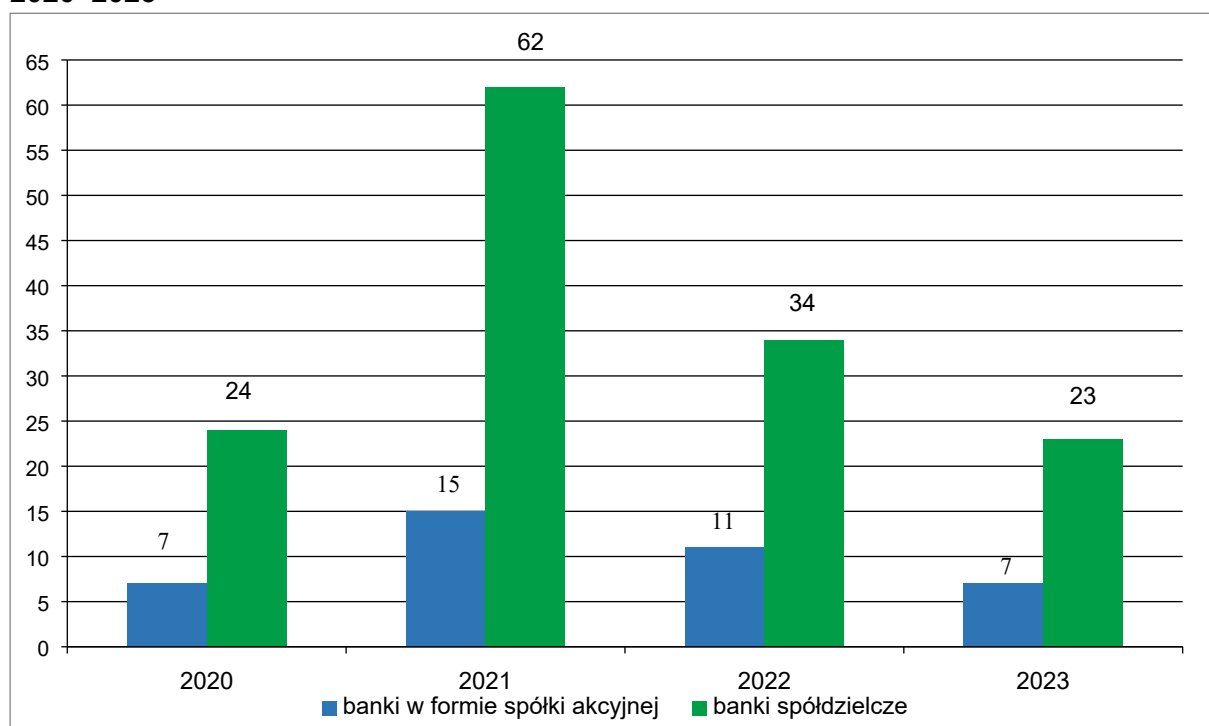
KNF w 2023 roku podjęła w formie uchwał 30 decyzji w sprawie zgody na powołanie lub powierzenie funkcji członków zarządów, w tym prezesów zarządów, z tego:

- 4 decyzje w sprawie wyrażenia zgody na powołanie prezesa zarządu banku działającego w formie spółki akcyjnej,
- 21 decyzji w sprawie wyrażenia zgody na powołanie prezesa zarządu banku spółdzielczego,
- 3 decyzje w sprawie wyrażenia zgody na powierzenie funkcji członka zarządu nadzorującego zarządzanie ryzykiem istotnym w działalności banku w formie spółki akcyjnej,
- 2 decyzje w sprawie wyrażenia zgody na powierzenie funkcji członka zarządu nadzorującego zarządzanie ryzykiem istotnym w działalności banku spółdzielczego.

W wyżej wskazanych rodzajach spraw zostały wydane ponadto 3 decyzje umarzające postępowania.

KNF wydała też 1 decyzję w sprawie odwołania prezesa zarządu banku spółdzielczego.

Wykres 4. Liczba decyzji wydanych w formie uchwał, rozstrzygających co do istoty sprawy, w sprawie zgody na powołanie lub powierzenie funkcji członka zarządu, w tym prezesa zarządu, banku w formie spółki akcyjnej oraz banku spółdzielczego w latach 2020–2023

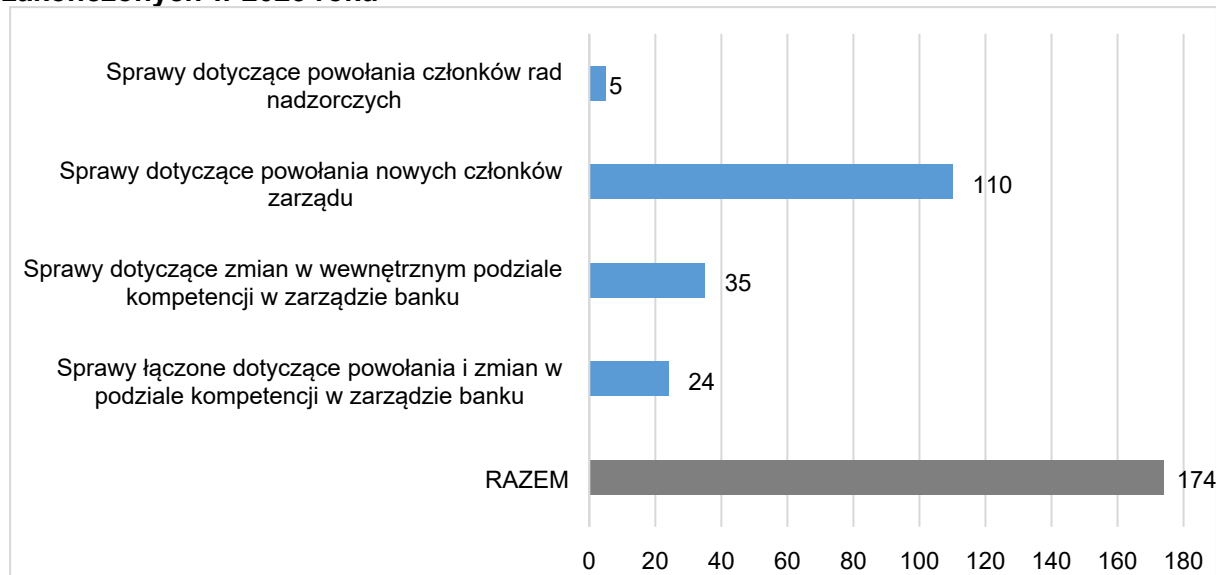
Źródło: opracowanie własne UKNF

W 2023 roku w zakresie oceny odpowiedniości *ex post* (ocena przeprowadzana wobec nowo powołanych członków zarządu, których powołanie nie wymaga zgody KNF, oraz wobec nowo powołanych członków rad nadzorczych, a także w związku ze zmianami w wewnętrznym podziale kompetencji w zarządzie) przeprowadzono i zakończono 174 sprawy, w tym:

- 110 spraw dotyczących powołania nowych członków zarządu,
- 35 spraw dotyczących zmian w wewnętrznym podziale kompetencji w zarządzie banku,

- 24 sprawy łączone, dotyczące zarówno powołania nowych członków zarządu, jak i zmian w wewnętrznym podziale kompetencji w zarządzie banku,
- 5 spraw dotyczących powołania członków rad nadzorczych – w 2023 roku po raz pierwszy przeprowadzono oceny odpowiedniości *ex post* członków rad nadzorczych.

Wykres 5. Liczba ocen odpowiedniości *ex post* członków organów banków, zakończonych w 2023 roku

Źródło: opracowanie własne UKNF

KNF na bieżąco odnotowywała i weryfikowała oceny członków organów statutowych (oceny indywidualne) oraz oceny tych organów (oceny zbiorowe) przeprowadzane przez instytucje okresowo bądź w następstwie wystąpienia okoliczności zobowiązujących do przeprowadzenia takich ocen. W ciągu roku Komisja Nadzoru Finansowego odnotowała oceny przeprowadzone przez 112 banków, w tym w 19 przypadkach były to oceny przeprowadzone na wezwanie KNF. W 16 przypadkach wezwano banki do przekazania pełnej dokumentacji oceny w celu przeprowadzenia szczegółowej weryfikacji, natomiast w 11 przypadkach przekazano do banków uwagi dotyczące elementów procesu oceny odpowiedniości wymagających poprawy. Udzielano także wyjaśnień bankom i izbom gospodarczym reprezentującym banki w zakresie prawidłowej organizacji procesów oceny odpowiedniości. Weryfikowano *ad hoc* także dokumentację wewnętrzną banków związaną z procesami oceny odpowiedniości oraz z podziałem kompetencji w organach banków.

4.2.2. ZADANIA DOTYCZĄCE ZMIAN W STRUKTURZE AKCJONARIATU BANKÓW – SPÓŁEK AKCYJNYCH

Komisja Nadzoru Finansowego w 2023 roku podjęła w formie uchwały 1 decyzję w sprawie stwierdzenia braku podstaw do zgłoszenia sprzeciwu wobec planowanego nabycia akcji banku krajowego.

KNF wydała też 1 decyzję zezwalającą na zbycie akcji imiennych banku w okresie roku, licząc od daty wpisania banku do rejestru przedsiębiorców.

4.2.3. NABYCIE PRZEDSIĘBIORSTWA BANKOWEGO ORAZ PODZIAŁ BANKU

Komisja Nadzoru Finansowego w 2023 roku podjęła w formie uchwały 1 decyzję w sprawie zezwolenia na nabycie przez bank w formie spółki akcyjnej przedsiębiorstwa bankowego banku spółdzielczego.

KNF wydała też w formie uchwały 1 decyzję zezwalającą na podział banku poprzez przeniesienie części majątku banku w postaci zorganizowanej części przedsiębiorstwa na inny bank.

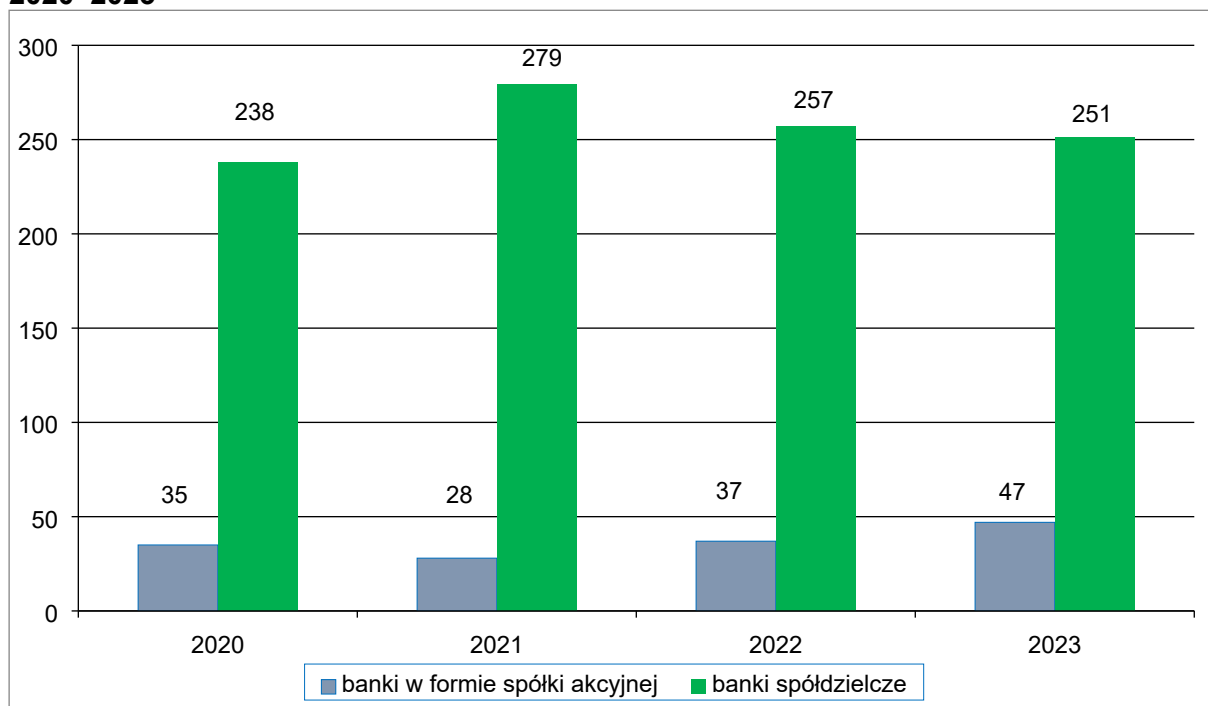
4.2.4. ZMIANY W STATUTACH BANKÓW

W 2023 roku KNF wydała 298 decyzji administracyjnych w sprawie zezwolenia na zmiany w statutach banków, w tym:

- 47 decyzji zezwalających na dokonanie zmian w statutach banków w formie spółki akcyjnej,
- 251 decyzji zezwalających na dokonanie zmian w statutach banków spółdzielczych.

Ponadto w 12 sprawach KNF umorzyła postępowanie.

Wykres 6. Liczba wydanych decyzji rozstrzygających co do istoty sprawy, zezwalających na zmiany w statutach banków komercyjnych oraz banków spółdzielczych w latach 2020–2023

Źródło: opracowanie własne UKNF

4.2.5. PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI W RAMACH SWOBODY ŚWIADCZENIA USŁUG I SWOBODY PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

W 2023 roku do KNF wpłynęły następujące zawiadomienia instytucji kredytowych i instytucji finansowych dotyczące korzystania ze swobody przedsiębiorczości i swobody świadczenia usług:

- działalność transgraniczna:
  - 17 zawiadomień instytucji kredytowych o zamiarze prowadzenia działalności na terytorium Polski,
  - 38 zawiadomień o zmianach dotyczących zakresu działalności, nazw podmiotów oraz ich danych teleadresowych,
  - 9 zawiadomień o zaprzestaniu prowadzenia działalności na terytorium Polski,
  - 3 zawiadomienia związane z reklasyfikowaniem przez Europejski Bank Centralny firmy inwestycyjnej w instytucję kredytową i kontynuowaniem działalności w oparciu o przepisy rozporządzenia CRR i dyrektywy CRD,
  - 1 zawiadomienie o zamiarze prowadzenia działalności przez instytucję finansową,
- działalność poprzez oddział:

- 20 zawiadomień o zmianach organizacyjno-personalnych w oddziałach instytucji kredytowych,
- 2 zawiadomienia o zmianach teleadresowych lub zmianie nazwy instytucji kredytowej,
- 3 zawiadomienia dotyczące zmiany zakresu lub organizacji działalności wykonywanej w Polsce.

Banki krajowe w 2023 roku złożyły 29 zawiadomień o zamiarze prowadzenia działalności transgranicznej na terytorium państw EOG.

4.2.6. PRZEDSTAWICIELSTWA BANKÓW ZAGRANICZNYCH W POLSCE

W 2023 roku KNF wydała jedną decyzję zezwalającą na otwarcie w Polsce przedstawicielstwa banku zagranicznego.

4.2.7. POZOSTAŁE ROZSTRZYGNIĘCIA W OBSZARZE LICENCYJNYM SEKTORA BANKOWEGO

W 2023 roku wydane zostały także 22 inne rozstrzygnięcia w sprawach licencyjnych w formie decyzji i postanowień wydanych z upoważnienia KNF.

4.3. DZIAŁALNOŚĆ NADZORCZA

4.3.1. NADZÓR OSTROŻNOŚCIOWY NAD BANKAMI KRAJOWYMI

Czynności nadzorcze podjęte w 2023 roku przez organ nadzoru polegały na bieżącym monitorowaniu oraz kwartalnej analizie sytuacji ekonomiczno-finansowej banków. Obszarem szczególnej uwagi nadzorczej było utrzymywanie i budowanie przez banki dobrej jakości funduszy własnych, odpowiednio wysokich w relacji do podejmowanego ryzyka. Posiadana nadwyżka kapitałowa ponad minima nadzorcze stanowi dla banku bufor bezpieczeństwa na wypadek niepożądanych zdarzeń zewnętrznych, które mogą zaistnieć na przykład w związku z kryzysem w sferze realnej lub zawirowaniami na międzynarodowych rynkach finansowych, zapewniając jednocześnie możliwość dalszego rozwoju.

W szczególności prowadzono działania nadzorcze w zakresie:

- wzmocnienia bazy kapitałowej, w tym wydano stanowisko w zakresie polityki dywidendowej banków, wyznaczenia dodatkowych wymogów kapitałowych (add-on/ P2R) oraz oczekiwanego poziomu funduszy własnych (P2G),
- nadzoru makroostrożnościowego nad rynkiem finansowym, w tym nakładania bufora OSII,
- monitorowania sytuacji płynnościowej banków i sektora,
- analizy i oceny odporności banków na możliwe negatywne zmiany w otoczeniu makroekonomicznym (stress testy),
- planów naprawy, w tym procesu monitorowania ich przygotowania oraz akceptacji, a także w zakresie oceny stopnia ich realizacji czy zakończenia,
- postępowań administracyjnych, w tym wniosków o zaliczenie do funduszy zobowiązań podporządkowanych, zysków okresowych, zezwoleń na powierzenie wykonywania przez wskazanych w decyzji przedsiębiorców w imieniu i na rzecz banku czynności innych niż wymienione w art. 6a ust. 1 pkt 1 lit. a–l Prawa bankowego, zezwoleń na zawarcie umowy z przedsiębiorcą zagranicznym, który nie posiada siedziby na terytorium państwa członkowskiego lub umowy przewidującej wykonywanie czynności poza terytorium państwa członkowskiego,
- realizacji zaleceń wydanych w ramach inspekcji, procesu BION oraz innych wydanych w ramach nadzoru „zza biurka”,
- monitorowania świadczenia usług płatniczych przez podmioty nadzorowane (banki komercyjne i oddziały instytucji kredytowych),

- przeglądu sektora bankowego pod kątem identyfikacji konglomeratu finansowego, wraz z nadzorem uzupełniającym nad bankami należącymi do konglomeratu finansowego.

W 2023 roku na posiedzeniach KNF przedstawiono ponad 30 spraw do decyzji KNF, która zapoznała się także z 84 opracowaniami (analizami, raportami lub informacjami) na temat sektora bankowego, w tym:

- raportem o sytuacji banków komercyjnych oraz banków spółdzielczych i zrzeszających w 2022 roku,
- kwartalnymi informacjami o sytuacji banków komercyjnych, w tym informacją o podziale zysku za 2022 rok,
- wynikami kapitałowych stress testów w polskim sektorze bankowym przeprowadzonych w 2023 roku,
- miesięcznymi informacjami dotyczącymi trendów i ryzyk portfeli walutowych kredytów mieszkaniowych (RRE (FX)),
- informacją o wynikach procesu BION w cyklu 2022,
- kwartalnymi wynikami analiz sytuacji sektora bankowości spółdzielczej,
- informacją o bankach spółdzielczych podlegających procesom naprawczym za 2022 rok i za I półrocze 2023 roku,
- informacją o bankach komercyjnych realizujących plan naprawy oraz półroczne informacje dotyczące monitoringu przekroczeń wskaźników aktywujących plan naprawy.

Ponadto w 2023 roku Komisja Nadzoru Finansowego udzieliła zgody na przeprowadzenie jednego procesu łączeniowego banków spółdzielczych.

KNF, jak co roku, wyrażała opinię do ustalonej przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny (BFG) wysokości MREL (minimalnego poziomu funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych, o którym mowa w art. 97 ust. 1 ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, obliczanego jako suma kwoty na pokrycie strat (LAA) oraz kwoty dokapitalizowania (RCA)) oraz zaproponowanej przez BFG aktualizacji planu przymusowej restrukturyzacji banków nadzorowanych przez KNF.

4.3.2. ANALIZY I NADZÓR POD KĄTEM PLANÓW NAPRAWY

W 2023 roku UKNF realizował coroczny proces aktualizacji planów naprawy i pracował nad 22 wnioskami banków o akceptację planu naprawy lub aktualizacji planu naprawy.

W ramach sprawowanego nadzoru organ nadzoru analizował wskaźniki banków określone w planach naprawy, monitorując sytuację w bankach w celu identyfikacji wystąpienia bądź rosnącego ryzyka przekroczeń wskaźników aktywujących plan naprawy.

W 2023 roku 7 banków komercyjnych miało wdrożony plan naprawy, z tego w jednym przypadku bank realizował program postępowania naprawczego do czasu akceptacji przez KNF nowo opracowanego planu naprawy. W IV kwartale 2023 roku jeden bank zakończył realizację planu naprawy, ze względu na istotną i trwałą poprawę sytuacji finansowej. W przypadku nadzoru nad bankami objętymi postępowaniem naprawczym, nadzór analizował m.in. sprawozdania z realizacji działań naprawczych, czy też raporty zintensyfikowanego monitoringu płynności i źródeł finansowania (tygodniowe lub dzienne).

Na początku 2023 roku działaniom naprawczym podlegało 56 banków spółdzielczych oraz 2 banki zrzeszające. Natomiast na koniec 2023 roku działaniami naprawczymi objęte były 43 banki spółdzielcze oraz 2 banki zrzeszające. W przypadku banków spółdzielczych KNF zatwierdziła 7 aktualizacji planów naprawy oraz 2 grupowe plany naprawy.

4.3.3. BADANIE I OCENA NADZORCZA (BION)

W kwietniu 2023 roku na stronie internetowej KNF opublikowana została nowelizacja Metodyki BION. Wprowadzone do Metodyki BION zmiany objęły przede wszystkim dostosowanie tej regulacji do aktualnych przepisów prawa oraz dobrych praktyk nadzorczych, w tym do:

- znowelizowanych Wytycznych Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (European Banking Authority, EBA) dotyczących wspólnych procedur i metod stosowanych w ramach procesu przeglądu i oceny nadzorczej (SREP) oraz testów warunków skrajnych w ramach dyrektywy CRD;
- obszarów szczególnej uwagi nadzorczej określonych dla cyklu BION 2023 – w przypadku banków komercyjnych zgodnych z zatwierdzonym europejskim programem nadzoru ESEP 2023 (ESEP – European Supervisory Examination Programme), a w przypadku banków spółdzielczych – zgodnie z zasadą proporcjonalności – wybranych z katalogu określonego w ESEP 2023 – zarządzanie i monitorowanie ekspozycji zagrożonych (NPE), wpływ wzrostu rynkowych stóp procentowych na jakość portfeli kredytowych o zmiennej stopie oprocentowania oraz monitoring praktyk identyfikacji i uwzględniania czynników ryzyka środowiskowego, społecznego i z zakresu ładu korporacyjnego (ryzyka ESG) w modelu biznesowym i zarządzaniu bankiem.

Prowadzony corocznie przez KNF proces BION uwzględnia w sposób komplementarny i spójny ustalenia z czynności analitycznych i inspekcyjnych wykonywanych w ramach nadzoru nad bankami. Intensywność procesu BION dla poszczególnych banków uzależniona jest przede wszystkim od oceny końcowej BION nadanej w ramach poprzedniego cyklu BION oraz kategoryzacji banków według określonych kryteriów. Metodyka BION zakłada ciągłość aktualizacji ocen BION w ramach kwartalnych analiz „zza biurka” oraz dialog nadzoru z bankami. Podobnie jak w poprzednich latach, w badaniu i ocenie nadzorczej realizowanej w 2023 roku były uwzględnione również wyniki analiz *ad hoc* prowadzonych przez UKNF, np. w trybie badań ankietowych.

W 2023 roku bankom komercyjnym nadano 25 ocen końcowych BION oraz przeprowadzono 85 aktualizacji ocen, uwzględniających kwartalną ocenę poziomu ryzyka. W 2023 roku bankom spółdzielczym i zrzeszającym nadano 525 ocen końcowych BION. Przeprowadzono 1987 kwartalnych aktualizacji ocen banków spółdzielczych oraz 8 kwartalnych aktualizacji ocen banków zrzeszających.

4.3.4. TESTY WARUNKÓW SKRAJNYCH (STRESS TESTY)

Zgodnie z art. 133b Prawa bankowego, Komisja Nadzoru Finansowego co najmniej raz w roku przeprowadza w nadzorowanych bankach testy warunków skrajnych. Wzorem lat poprzednich, w 2023 roku organ nadzoru przeprowadził to badanie wśród banków metodą bottom-up w oparciu o przygotowane wewnętrznie arkusze sprawozdawcze. Scenariusze makroekonomiczne bazowały na projekcjach Narodowego Banku Polskiego opublikowanych w Raporcie o inflacji (scenariusz referencyjny) oraz Raporcie o stabilności systemu finansowego (scenariusz szokowy). Przygotowane przez banki prognozy najważniejszych pozycji bilansu, rachunku zysków i strat oraz adekwatności kapitałowej poddane zostały analizie pod kątem ich realności oraz wewnętrznej spójności. Wszelkie wątpliwości były wyjaśniane z bankami, a w części przypadków nałożone zostały korekty nadzorcze.

Nadrzędnym celem badania było oszacowanie możliwości funkcjonowania banków w przypadku wystąpienia warunków skrajnych w otoczeniu makroekonomicznym. Wyniki stress testów wykazały generalnie dużą odporność na potencjalne scenariusze szokowe i w większości przypadków potwierdziły dobre wyposażenie kapitałowe banków komercyjnych. Wyniki te znajdują zastosowanie w polityce dywidendowej poprzez wyznaczoną na ich podstawie wysokość zalecanego dodatkowego narzutu kapitałowego (P2G) oraz w bieżącym nadzorze ostrożnościowym, w tym w ramach BION.

W 2023 roku organ nadzoru przeprowadził również piątą edycję stress testów płynnościowych banków komercyjnych. Celem badania była analiza wrażliwości krótko- oraz średnioterminowej pozycji płynnościowej banków, weryfikacja posiadanych przez banki buforów płynnościowych, a także oszacowanie dla warunków stresowych ewentualnych niedoborów aktywów płynnych do spełnienia regulacyjnej normy dla wskaźnika pokrycia wypływów netto (LCR) oraz okresu „przeżycia”. Wyniki zostały wykorzystane w procesie BION do oceny adekwatności płynnościowej banków komercyjnych.

W 2023 roku w bankach sektora spółdzielczego przeprowadzono nadzorcze testy warunków skrajnych, których celem było wskazanie potencjalnego wpływu określonych czynników na adekwatność kapitałową i adekwatność płynnościową banków spółdzielczych i zrzeszających. Wyniki nadzorczych testów warunków skrajnych zostały wykorzystane m.in. do ustalenia ocen stabilności w procesie BION.

4.3.5. PLANY FINANSOWE

W I kwartale 2023 roku przeprowadzono badanie pozasprawozdawcze, dotyczące prognoz kształtowania się wybranych pozycji bilansu, rachunku zysku i strat oraz miar nadzorczych z zakresu adekwatności kapitałowej i płynności. Prognozy obejmowały okres jednego roku. W badaniu wzięło udział 29 banków komercyjnych, w tym banki zrzeszające, oraz Bank Gospodarstwa Krajowego.

Na podstawie pozyskanych informacji UKNF przeprowadził zbiorczą analizę w celu oceny otrzymanych prognoz oraz weryfikacji ich zagregowanych wyników w kontekście stabilności sektora bankowego. Dodatkowym celem badania było uzyskanie informacji o prognozowanym rozwoju sytuacji makroekonomicznej. Pozyskane dane były wykorzystywane do bieżącej analizy sytuacji w sektorze oraz do indywidualnej oceny działalności banków.

4.3.6. POLITYKA DYWIDENDOWA

Celem polityki dywidendowej jest zapewnienie stabilności sektora bankowego poprzez dostosowywanie bazy kapitałowej banków do poziomu ponoszonego przez nie ryzyka oraz potrzeb ochrony odbiorców usług finansowych, w tym deponentów. Polityka dywidendowa przyjęta w 2023 roku stanowiła kontynuację dotychczasowego podejścia. Dywidendę mogły wypłacić jedynie banki bez aktywnego planu naprawy i z dobrą oceną BION, adekwatnie wyposażone w kapitał, bez istotnego zaangażowania w walutowe kredyty hipoteczne oraz wykazujące dużą odporność na czynniki szokowe w testach warunków skrajnych. Wśród parametrów determinujących kwotę możliwej wypłaty uwzględniona była także jakość portfela kredytowego w sektorze niefinansowym – według polityki wyznaczonej w 2023 roku możliwość wypłaty do 75% zysku miały jedynie banki charakteryzujące się niskim udziałem kredytów z utratą wartości w portfelu sektora niefinansowego.

4.3.7. DODATKOWY WYMÓG KAPITAŁOWY (P2R) DLA BANKÓW KOMERCYJNYCH

Wzorem lat ubiegłych na banki istotnie zaangażowane¹⁸ w walutowe kredyty hipoteczne dla gospodarstw domowych nałożone zostały (w formie decyzji administracyjnych) dodatkowe wymogi kapitałowe. Wymogi te podwyższają obowiązujące wartości minimalne regulacyjnych współczynników kapitałowych. Takie podejście wpływa bezpośrednio na zwiększenie bezpieczeństwa sektora finansowego.

---

¹⁸ Banki w przypadku których: kredyty walutowe udzielane kredytobiorcom niezabezpieczonym (z kategorii gospodarstw domowych) stanowią co najmniej 10% całego portfela kredytów banku dla sektora niefinansowego oraz w których portfel kredytów dla sektora niefinansowego stanowi co najmniej 25% sumy aktywów banku.

4.3.8. NARZUT KAPITAŁOWY (P2G) DLA BANKÓW KOMERCYJNYCH

W 2023 roku KNF po raz trzeci wydała zalecenia kapitałowe w ramach filara II, polegające na wskazaniu dodatkowego poziomu kapitału podstawowego, do utrzymywania którego banki powinny dążyć, aby być przygotowanymi na ewentualną materializację scenariuszy skrajnych wpływających na poziom funduszy własnych banków i ich ekspozycję na ryzyko. Zalecenia nie są dla banków prawnie wiążące, ale od ich wypełnienia uzależniona została możliwość wypłaty dywidendy.

Metodyka kalibracji wysokości narzutów dla poszczególnych banków opiera się na oszacowaniu wrażliwości podmiotu na niekorzystny scenariusz makroekonomiczny w ramach kapitałowych testów warunków skrajnych, z uwzględnieniem również oszacowania wrażliwości banków na ewentualne inne istotne ryzyka zidentyfikowane w ich działalności. W 2023 roku scenariusz kompleksowych stress testów nadzorczych uwzględniał wszystkie najistotniejsze ryzyka, stąd nie wyznaczono dodatkowego narzutu P2G.

4.3.9. IDENTYFIKACJA INNYCH INSTYTUCJI O ZNACZENIU SYSTEMOWYM (O-SII)

Zgodnie z ustawą o nadzorze makroostrożnościowym Komisja Nadzoru Finansowego dokonuje corocznie przeglądu adekwatności wskaźnika bufora innych instytucji o znaczeniu systemowym (O-SII) i na jego podstawie aktualizuje listę podmiotów O-SII oraz wysokości buforów na nie nałożonych.

W 2023 roku KNF – w wyniku przeglądu i po uwzględnieniu opinii Komitetu Stabilności Finansowej – utrzymała w mocy decyzje wydane w poprzednich latach, a więc potwierdziła identyfikację dziesięciu banków jako innych instytucji o znaczeniu systemowym oraz pozostawiła wysokość bufora tych banków na niezmiennym poziomie. Komunikat dotyczący przeglądu O-SII został opublikowany na stronie internetowej KNF 20 listopada 2023 roku.

4.3.10. BADANIE PORTFELA KREDYTÓW MIESZKANIOWYCH I KONSUMPCYJNYCH GOSPODARSTW DOMOWYCH

UKNF dwukrotnie w ciągu roku przeprowadza szeroko zakrojone badanie pozasprawozdawcze dotyczące kredytów mieszkaniowych i innych kredytów zabezpieczonych hipotecznie oraz kredytów konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych. Celem badania jest pozyskanie aktualnych informacji na temat struktury portfela tych kredytów, skali popytu i podaży oraz planów dotyczących ich rozwoju. Na podstawie tych danych możliwa jest m.in. ocena jakości portfeli kredytowych, ocena polityki udzielania kredytów i jej zmian oraz ocena rozwoju akcji kredytowej banków. Analiza przeprowadzana jest dla pojedynczego banku lub dla sektora banków komercyjnych na datę badania (koniec półrocza lub roku) lub w szeregach czasowych. W 2023 roku badanie roczne zostało przeprowadzone według stanu na koniec 2022 roku, badanie półroczne – na koniec I półrocza 2023 roku. Badaniem portfeli kredytów mieszkaniowych zostało objętych 27 banków komercyjnych i oddziałów instytucji kredytowych. Badanie portfeli kredytów konsumpcyjnych zaadresowane zostało do 26 banków komercyjnych i oddziałów instytucji kredytowych. Wyniki badań opublikowane zostały w Informacji na temat sytuacji sektora bankowego, dostępnej na stronie internetowej KNF.

Analiza portfela kredytów mieszkaniowych została od lipca 2023 roku rozszerzona o miesięczne badanie nowej „produkcji” kredytów mieszkaniowych, w celu zgromadzenia bardziej szczegółowych informacji o akcji kredytowej i kierunkach jej rozwoju. Zebrane dane pozwoliły również na ocenę zaangażowania poszczególnych banków w udostępniony przez rząd program „Bezpieczny kredyt 2%”.

4.3.11. MONITOROWANIE STOSOWANIA PRZEZ BANKI TZW. WAKACJI KREDYTOWYCH

W związku z wejściem w życie ustawy o finansowaniu społecznościowym, zgodnie z którą kredytobiorca ma prawo do zawieszenia spłaty kredytu hipotecznego udzielonego w walucie polskiej, UKNF kontynuował w roku 2023 monitorowanie skali korzystania przez kredytobiorców z wakacji kredytowych oraz wysokości kosztów, ponoszonych w związku z tym przez kredytodawców.

Na koniec 2023 roku liczba złotych kredytów mieszkaniowych, w przypadku których bank pozytywnie rozpatrzył wnioski o wakacje kredytowe, wynosiła 1,09 mln. Kredyty objęte wakacjami kredytowymi stanowiły 56,8% liczby oraz 67,2% wartości wszystkich złotych kredytów mieszkaniowych. Łączny koszt wakacji kredytowych ujęty w wyniku finansowym lub kapitałach banków wynosił na koniec 2023 roku 12,61 mld zł (wynik skumulowany za rok 2022 oraz 2023).

4.3.12. BANKI JAKO DOSTAWCY USŁUG PŁATNICZYCH – USTAWA O USŁUGACH PŁATNICZYCH

W ramach obowiązków wynikających z ustawy o usługach płatniczych UKNF identyfikował nieprawidłowości związane ze stosowaniem przez banki ustawy o usługach płatniczych, pozyskiwał i agregował raporty przekazywane przez banki, przekazywał dane do EBA oraz wykorzystywał zebrane dane w bieżących działaniach nadzorczych KNF.

Dodatkowo UKNF podejmował działania w zakresie:

- monitorowania funkcjonowania w bankach specjalnych interfejsów (API) m.in. poprzez przeprowadzanie cyklicznego badania pozasprawozdawczego dotyczącego funkcjonowania specjalnych interfejsów API w bankach komercyjnych oraz analizę zgłoszeń skierowanych przez niebankowych dostawców usług płatniczych korzystających z tych rozwiązań;
- monitorowania bezpieczeństwa elektronicznych kanałów dostępu do usług bankowych m.in. poprzez analizę pozyskanych informacji dotyczących funkcjonujących w bankach rozwiązań technicznych i organizacyjnych oraz podejmowanie odpowiednich działań w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości;
- monitorowania praktyki dostawców usług płatniczych w odniesieniu do nieautoryzowanych transakcji.

4.4. DZIAŁALNOŚĆ INSPEKCYJNA

Czynności kontrolne¹⁹ w bankach komercyjnych i spółdzielczych realizowano na podstawie obowiązujących przepisów prawa oraz standardów nadzorczych, tj. rekomendacji ostrożnościowych KNF oraz wytycznych innych organów, w szczególności EBA i Bazylejskiego Komitetu ds. Nadzoru Bankowego (BCBS). Identyfikacja nieprawidłowości skutkowała w szczególności wydawaniem indywidualnym podmiotom zaleceń organu nadzoru, a w niektórych przypadkach - również udzieleniem upomnienia.

---

¹⁹ W tej części, z wyłączeniem badania: (1) w zakresie ryzyka operacyjnego – obszaru technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego oraz przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu; (2) w zakresie ryzyka rynkowego – działalności banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie w zakresie: prowadzenia działalności, o której mowa w art. 70 ust. 2 ww. ustawy oraz przepisów art. 88a–88n Prawa bankowego, odnoszących się do lokat strukturyzowanych; (3) w zakresie obszaru bancassurance – zgodności działania banków z ustawą o dystrybucji ubezpieczeń.

4.4.1. INSPEKCJE W BANKACH KOMERCYJNYCH

W bankach komercyjnych w 2023 roku przeprowadzono 19 inspekcji.

W przypadku 4 inspekcji zakresem badania objęto wszystkie, a w przypadku 15 inspekcji wybrane – spośród wymienionych poniżej – ryzyka i obszary działalności banku:

- ocena jakości aktywów i zarządzania ryzykiem kredytowym,
- zarządzanie ryzykiem płynności i finansowania,
- zarządzanie ryzykiem rynkowym i ryzykiem ogólnym stóp procentowych w portfelu bankowym,
- zarządzanie ryzykiem operacyjnym,
- adekwatność kapitałowa,
- zarządzanie bankiem,
- realizacja wybranych zaleceń wydanych po inspekcjach przeprowadzonych w poprzednich latach.

4.4.1.1. NIEPRAWIDŁOWOŚCI STWIERDZONE PODCZAS CZYNNOŚCI KONTROLNYCH W BANKACH KOMERCYJNYCH

Tabela 5. Istotne lub powtarzające się nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w bankach komercyjnych w 2023 roku w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym²⁰

1.	Nieprawidłowości w procesie monitorowania, przeglądu i klasyfikacji ekspozycji kredytowych, w tym: <ul style="list-style-type: none"> – niewłaściwa klasyfikacja ekspozycji kredytowych do odpowiednich faz ryzyka, skutkująca nieprawidłową prezentacją jakości portfela kredytowego, – brak lub niewystarczająca częstotliwość oraz opóźnienia w monitorowaniu i przeglądzie ekspozycji kredytowych, – brak wymogu dostarczania przez kredytobiorców aktualnych danych finansowych, – brak określonych zasad lub niewystarczające zasady funkcjonowania systemu wczesnego ostrzegania, – niewystarczający katalog przesłanek finansowych wskazujących na pogorszenie sytuacji ekonomiczno-finansowej klienta.
2.	Nieprawidłowości w identyfikowaniu znacznego wzrostu ryzyka kredytowego (SICR), utraty wartości aktywów finansowych oraz aktywów powstałych lub nabytych w sytuacji zidentyfikowanej utraty wartości (aktywa POCl) ²¹ , w tym: <ul style="list-style-type: none"> – brak lub niewystarczające kryteria ilościowe i jakościowe, m.in. brak ujmowania w katalogu przesłanek znacznego wzrostu ryzyka kredytowego (SICR) określonych w Międzynarodowym Standardzie Sprawozdawczości Finansowej nr 9 (MSSF) w paragrafie B 5.5.17, – brak identyfikacji zdarzeń kwalifikujących wejście na Watch List ekspozycji z rozpoznaniem SICR oraz brak ustalonych kryteriów wyjścia z Watch List, – brak wyczerpującego katalogu przesłanek utraty wartości, – brak lub niewłaściwe zasady klasyfikacji ekspozycji restrukturyzowanych oraz brak identyfikacji restrukturyzacji z uwagi na trudności finansowe kredytobiorców, którym udzielono udogodnienia w spłacie, – brak identyfikacji aktywów POCl w wyniku udzielenia finansowania podmiotom nieposiadającym zdolności kredytowej.

²⁰ Większość badań odnoszących się do wyceny aktywów, zgodnie z rozporządzeniem 2016/2067, nie obejmowała oceny aspektów modelowych szacowania odpisów lub rezerw.

²¹ Zakupione lub utworzone aktywa finansowe dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe w momencie początkowego ujęcia.

3.	<p>Nieprawidłowości dotyczące szacowania strat kredytowych w związku z wyceną:</p> <p>a) ekspozycji indywidualnie znaczących metodą indywidualną (faza 3) – w zakresie odnoszącym się do:</p> <ul style="list-style-type: none"> – uwzględniania w przepływach pieniężnych z zabezpieczeń wartości nieruchomości, w oparciu o nieaktualne operaty szacunkowe, – uwzględniania w przepływach z zabezpieczeń wartości nieruchomości, w przypadku których upłynęły 3 lata od daty wszczęcia egzekucji, – niewystarczającego zakresu stosowania wskaźników makroekonomicznych w wycenie oczekiwanych strat kredytowych, <p>b) ekspozycji kredytowych metodą portfelową w oparciu o parametry ryzyka (PD, LGD, EAD) w związku z:</p> <ul style="list-style-type: none"> – brakiem weryfikacji historycznej parametrów wyceny w całym horyzoncie życia ekspozycji lub niewystarczającą częstotliwością takiej weryfikacji, – brakiem uwzględniania czynników makroekonomicznych w szacowaniu strat oraz brakiem weryfikacji jakości prognoz makroekonomicznych, – brakiem spójności w stosowaniu definicji default (portfel detaliczny), – brakiem zdefiniowania przesłanek SICR dotyczących pogorszenia sytuacji ekonomiczno-finansowej jednostek zależnych oraz nieadekwatnym ustaleniem SICR ilościowego dla portfela korporacyjnego i detalicznego.
4.	<p>Nieprawidłowości dotyczące procesu oceny zdolności kredytowej kredytobiorcy, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> – brak lub niewłaściwa ocena stabilności uzyskiwanych dochodów oraz nieuwzględnianie prognoz finansowych i brak oceny ich realności, – zaniżenie kosztów utrzymania gospodarstwa domowego, w szczególności z uwagi na nieuwzględnianie wszystkich osób wchodzących w jego skład, – brak uwzględnienia wszystkich zobowiązań finansowych, w tym również tych o charakterze odnawialnym, – brak uwzględnienia korekty dochodów w związku z nabyciem uprawnień emerytalnych oraz utratą świadczenia 500+, – brak przekazywania klientom wyjaśnienia w zakresie dokonanej oceny zdolności kredytowej.
5.	<p>Nieprawidłowości dotyczące odstępstw od obowiązujących w danym banku lub od przyjętych przez podmiot wewnętrznych zasad i warunków kredytowania, w szczególności brak:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zasad i katalogu odstępstw akceptowanych przez bank, – ustalonego limitu ograniczającego ryzyko kredytowe związane z udzielaniem kredytów w ramach odstępstw, – rejestru zastosowanych odstępstw lub kompletności takiego rejestru, – przeprowadzania analiz, monitorowania i raportowania wpływu zastosowanych odstępstw na poziom ryzyka kredytowego i wynik finansowy banku.

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 6. Istotne lub powtarzające się nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w bankach komercyjnych w 2023 roku w zakresie zarządzania z uwzględnieniem systemu kontroli wewnętrznej

1.	<p>Nieprawidłowości związane z funkcjonowaniem organów banku oraz strukturą organizacyjną banku, w tym brak:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zapewnienia niezależności zarządzania ryzykiem na I poziomie (działalność operacyjna) od zarządzania na II poziomie, – stabilności składu zarządu banku i rady nadzorczej, – listy sukcesorów dla członków zarządu oraz stanowisk kluczowych, – przeprowadzania przez radę nadzorczą corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem, komórki audytu wewnętrznego, procesu anonimowego zgłaszania naruszeń, efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności.
2.	<p>Nieprawidłowości związane z polityką wynagrodzeń, w tym brak:</p> <ul style="list-style-type: none"> – określenia wymogu wstrzymania wypłaty zmiennych składników wynagrodzeń w sytuacji poniesienia straty finansowej przez bank, – oceny polityki wynagrodzeń dokonywanej przez walne zgromadzenie, – objęcia niezależnym przeglądem polityki wynagrodzeń, umów o pracę zawartych z osobami kluczowymi,

	<ul style="list-style-type: none"> - uwzględnienia w umowach o pracę postanowień dotyczących ograniczenia lub wstrzymania wypłaty zmiennych składników wynagrodzenia w sytuacji wprowadzenia programu naprawy banku.
3.	<p>Nieprawidłowości w zakresie zarządzania ryzykiem outsourcingu²², wynikające z braku dostosowania się do niektórych standardów Wytycznych EBA/GL/2019/02 z dnia 25 lutego 2019 r. w sprawie outsourcingu, dotyczące:</p> <ul style="list-style-type: none"> - braku objęcia procesu outsourcingu badaniami audytu wewnętrznego, - korzystania z usług przedsiębiorcy zewnętrznego bez zawartej umowy, - braku zagwarantowania dostępu do danych stanowiących własność banku w przypadku niewypłacalności, restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji lub zaprzestania działalności dostawcy usług, - braku raportowania do rady nadzorczej wyników oceny poprawności i zgodności umów outsourcingowych z przepisami prawa oraz wyników monitorowania podmiotów zewnętrznych.
4.	<p>Nieprawidłowości w zakresie systemu kontroli wewnętrznej, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - brak zapewnienia pełnej niezależności komórce audytu wewnętrznego i komórce ds. zgodności (brak udziału dyrektorów tych komórek w posiedzeniach zarządu i rady nadzorczej, brak zgody rady nadzorczej na powołanie i odwołanie dyrektora komórki audytu wewnętrznego, brak funkcjonowania szczegółowego trybu kontroli wynagradzania audytorów wewnętrznych i pracowników komórki ds. zgodności), - przypadek nierzetelnego raportowania zarządowi i radzie nadzorczej nt. rozpoczęcia i zakończenia audytu oraz o sporządzeniu raportu w sytuacji braku przeprowadzenia badań audytowych, - zbyt długi cykl badań audytowych w odniesieniu do niektórych obszarów, - przeprowadzanie testów poziomych i pionowych w ramach funkcji kontroli z opóźnieniem oraz brak uwzględniania w raportach z testowania informacji nt. okresu objętego kontrolą lub zakresu testowania, - przyznanie uprawnienia komórce ds. zgodności do uznania procesu za nieistotny, pomimo spełnienia określonych kryteriów jakościowych i ilościowych dla procesu istotnego.
5.	<p>Nieprawidłowości w procesie zgłaszania naruszeń prawa oraz obowiązujących w banku regulacji i standardów etycznych (whistleblowing), związane m.in. z brakiem zapewnienia pracownikom możliwości zgłaszania naruszeń bezpośrednio do członka zarządu lub – gdy zgłoszenie dotyczyło członka zarządu – do członka rady nadzorczej.</p>

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 7. Istotne lub powtarzające się nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w bankach komercyjnych w 2023 roku w obszarze zarządzania ryzykiem płynności i finansowania

1.	<p>Nieprawidłowości dotyczące obliczania wymogu pokrycia wypływów netto (wskaźnika LCR), związane z nieprzestrzeganiem niektórych wymogów rozporządzenia 2015/61, polegające na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uwzględnianiu we wpływach płynności wszystkich ekspozycji, które nie spełniają warunku zaklasyfikowania jako ekspozycje nieobsługiwane (NPE), a nie wyłącznie takich, które nie są przeterminowane i w przypadku których nie ma powodu oczekiwać niewykonania zobowiązania w perspektywie 30 dni kalendarzowych, - uwzględnianiu wpływów z ekspozycji kredytowych odnawialnych bez weryfikacji zapisów umów w zakresie występowania opcji przedłużenia lub prolongowania, - braku przeprowadzania dodatkowych analiz, w celu wykazania, że nie są spodziewane przedterminowe wycofania depozytów wyłączonych z obliczania odpływów, - braku lub niewłaściwej identyfikacji depozytów detalicznych o stopie znacząco odbiegającej od średniej stopy w odniesieniu do podobnych produktów detalicznych, - nieprawidłowym wykazywaniu, tj. w wartości bilansowej zamiast rynkowej, instrumentów dłużnych w aktywach płynnych.
2.	<p>Nieprawidłowości dotyczące obliczania wskaźnika stabilnego finansowania netto (NSFR), związane z nieprzestrzeganiem niektórych wymogów rozporządzenia 575/2013, polegające na:</p>

²² Dotyczy umów niezwiązanych z obszarem technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego.

	<ul style="list-style-type: none"> – niewłaściwym uwzględnieniu w dostępnym stabilnym finansowaniu kapitału podstawowego Tier I (tj. po dokonaniu korekt lub odliczeń zamiast przed korektami lub odliczeniami), – przypisaniu pozycjom pozostałych zobowiązań (bez określonego terminu wymagalności) współczynnika 50% zamiast 0%, – braku dokonywania okresowej weryfikacji adekwatności przyjętych mechanizmów kontrolnych w zakresie: jakości i poprawności danych stanowiących wkład do kalkulacji wskaźnika, przyjętych założeń i kryteriów do wyliczeń wskaźnika, spójności metodyki z wymogami regulacyjnymi, – niewłaściwym przypisaniu zadań dotyczących monitorowania i raportowania wskaźnika, w tym opracowania metodyki jego wyznaczania, do komórek odpowiedzialnych za I linię obrony.
3.	<p>Nieprawidłowości odnoszące się do awaryjnego planu utrzymania płynności, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> – niejednoznaczne lub niewystarczające symptomy uruchomienia planu, – brak oszacowania kwot oraz czasu pozyskania środków z alternatywnych źródeł finansowania, – wskazanie źródeł finansowania niedostępnych dla banku, – niewystarczające przygotowanie operacyjne do pozyskania środków z kredytu refinansowego NBP, – brak okresowego testowania założeń planu.
4.	<p>Nieprawidłowości odnoszące się do testowania warunków skrajnych (TWS), w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przyjęcie niewystarczająco konserwatywnych założeń TWS, m.in. brak zróżnicowania założeń dla scenariusza rynkowego i mieszanego, – brak udokumentowanych analiz obejmujących ocenę adekwatności założeń dla przyjmowanych scenariuszy TWS oraz przeglądu tych scenariuszy, – brak określenia zakresu oraz sposobu przeprowadzanych TWS odwróconych oraz testów wrażliwości, – brak raportowania do rady nadzorczej wniosków z części przeprowadzanych TWS.
5.	<p>Nieprawidłowości odnoszące się do systemu limitów, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> – brak ustanowienia limitu strategicznego, – brak udokumentowanych analiz uzasadniających przyjęty poziom limitów wewnętrznych, – ustalenie niewystarczająco konserwatywnego poziomu limitów, – dopuszczenie możliwości podjęcia decyzji o czasowej zmianie lub czasowym zawieszeniu limitu, – niewłaściwy tryb postępowania w przypadku identyfikacji przekroczenia limitu.

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 8. Istotne lub powtarzające się nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w bankach komercyjnych w 2023 roku w obszarze zarządzania ryzykiem rynkowym i ryzykiem stopy procentowej w portfelu bankowym

1.	<p>Nieprawidłowości w zakresie identyfikacji i pomiaru ryzyka stopy procentowej w portfelu bankowym, polegające m.in. na:</p> <ul style="list-style-type: none"> – błędach w kalkulacji miar ryzyka, w tym braku uwzględnienia niektórych pozycji w miarach wartości ekonomicznej oraz miarach opartych na dochodach, – braku lub niepełnym uwzględnieniu ryzyka bazowego oraz ryzyka opcji klienta w pomiarze ryzyka, – błędach w procesie szacowania kapitału wewnętrznego na ryzyko.
2.	<p>Nieprawidłowości dotyczące systemu limitów, wynikające m.in. z braku:</p> <ul style="list-style-type: none"> – udokumentowanych analiz uzasadniających przyjęte poziomy limitów, – wystarczającego zakresu lub rodzajów wprowadzonych limitów, m.in. braku wprowadzenia limitu na otwartą całkowitą pozycję walutową, – dostosowania limitów ograniczających ryzyko walutowe do wielkości i profilu ryzyka banku, – uwzględniania wyników TWS w procesie ustalania limitów ograniczających ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym.
3.	<p>W zakresie TWS nieprawidłowości dotyczyły m.in. braku:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przeprowadzania analizy przyjętych założeń, – przyjęcia nieadekwatnych założeń TWS.
4.	<p>Nieprawidłowości w procesie zawierania skarbowych transakcji klientowskich, polegające m.in. na braku:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> – kompletnego procesu monitoringu zawartej transakcji (m.in. cyklicznego pozyskiwania od klienta aktualnych danych, w tym informacji o instrumentach pochodnych będących przedmiotem transakcji zawartych przez klienta w innych bankach), – identyfikowania rzeczywistego charakteru (zabezpieczający lub spekulacyjny) zawieranych przez klientów transakcji instrumentami pochodnymi, – ustalenia zasad rolowania transakcji, – identyfikacji klienta podczas zawierania transakcji.
5.	<p>Nieprawidłowości w procesie weryfikacji rynkowości cen transakcyjnych (Market Conformity Check – MCC), polegające m.in. na braku:</p> <ul style="list-style-type: none"> – objęcia procesem MCC wszystkich zawartych transakcji, – wdrożenia zasad postępowania z transakcjami zawartymi po cenach nierynkowych, – okresowej (cyklicznej) weryfikacji dopuszczalnych odchyłeń parametrów transakcji od danych rynkowych, – wskazywania w systemie informacji zarządczej pełnego zakresu zidentyfikowanych nieprawidłowości dotyczących MCC.

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 9. Istotne lub powtarzające się nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w bankach komercyjnych w 2023 roku w obszarze zarządzania ryzykiem operacyjnym

1.	<p>Nieprawidłowości w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> – brak ustanowienia limitu strategicznego na ryzyko operacyjne, – brak monitorowania i raportowania stopnia wykorzystania apetytu na to ryzyko, – brak przeglądu regulacji wewnętrznych po wprowadzeniu zmian organizacyjnych, – niewystarczająca jakość gromadzonych informacji o zdarzeniach operacyjnych (brak ewidencjonowania kosztów tzw. kontrpozwów dotyczących kredytów w CHF, przypadki nieterminowego rejestrowania zdarzeń operacyjnych, niepełny zakres rekonyliacji danych o zdarzeniach i stratach operacyjnych z księgami finansowymi), – niewystarczająca częstotliwość przeprowadzania badań audytowych w obszarze ryzyka operacyjnego.
2.	<p>Nieprawidłowości w zakresie TWS, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> – brak przeprowadzania rocznych TWS dla ryzyka operacyjnego, – niedostateczny zakres TWS ze względu na brak scenariusza dotyczącego ryzyka prawnego związanego z kredytami hipotecznymi indeksowanymi do CHF, – brak precyzyjnego określenia sytuacji wymagających przeprowadzenia TWS w trybie <i>ad hoc</i>.
3.	<p>Nieprzestrzeganie niektórych obowiązków wynikających z ustawy o usługach płatniczych, z uwagi na:</p> <ul style="list-style-type: none"> – brak zwrotu kwot nieautoryzowanych transakcji w terminie nie później niż do końca dnia roboczego następującego po zgłoszeniu transakcji nieautoryzowanej, – liczne przypadki braku dochowania ustawowego terminu określonego w art. 143a ustawy o usługach płatniczych w zakresie podjęcia działań w celu odzyskania środków z tytułu przelewu wykonanego na błędny rachunek, – brak ewidencji zgłoszeń płatników wnoszonych w oparciu o art. 143b ustawy o usługach płatniczych, – przypadki niedotrzymywania terminu, o którym mowa w art. 4 ust. 8 ustawy o usługach płatniczych w zakresie zawiadamiania KNF o odmowach nawiązania relacji.
4.	<p>Nieprawidłowości w zakresie procesu reklamacji, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> – niewłaściwe zarządzanie procesem obsługi reklamacji (przypadki udzielenia odpowiedzi po ustawowym terminie, brak informowania klientów o wydłużeniu terminu rozpatrzenia reklamacji lub o przewidywanym terminie jej rozpatrzenia, brak zamieszczenia w treści odpowiedzi na negatywnie rozpatrzoną reklamację pouczenia o przysługujących klientowi prawach, brak wyczerpującej informacji w zakresie stanowiska banku lub brak uwzględnienia prawnego uzasadnienia w odpowiedzi na reklamacje rozpatrzone niezgodnie z wolą klienta), – nieprecyzyjne przesłanki lub brak sformalizowania definicji szczególnie skomplikowanego przypadku uniemożliwiającego rozpatrzenie reklamacji w pierwotnym terminie.

5.	<p>Nieprawidłowości w procesie zarządzania ryzykiem modeli, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> – brak regulacji dotyczących niektórych elementów procesu zarządzania częścią modeli (np. budowy lub monitoringu), – brak objęcia prewalidacją lub walidacją wdrożenia niektórych modeli istotnych, – brak przeprowadzenia w wyznaczonych terminach monitoringu niektórych modeli, – nieaktualne lub niepełne dane w dziennikach lub rejestrach modeli.
----	---

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 10. Istotne lub powtarzające się nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w bankach komercyjnych w 2023 roku w obszarze adekwatności kapitałowej

1.	<p>Nieprawidłowości dotyczące obliczania wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> – błędne zastosowanie wagi ryzyka 35% dla ekspozycji zabezpieczonych hipoteką na nieruchomościach (zarówno mieszkalnych, jak i komercyjnych), – niewłaściwe klasyfikowanie ekspozycji do kategorii ekspozycji detalicznych, – brak stosowania bezwzględnego i względnego progu istotności przeterminowania, – stosowanie niekompletnej definicji ekspozycji nieobsługiwanych, – nieuprawnione przypisywanie niewykorzystanym zobowiązaniom pozabilansowym współczynnika konwersji kredytowej (CCF) na poziomie 0%, związane m.in. z brakiem uwzględnienia w definicji pogorszenia wiarygodności kredytowej sytuacji pogorszenia wiarygodności jako stanu poprzedzającego wystąpienie u klienta statusu default.
2.	<p>Nieprawidłowości dotyczące planowania kapitałowego, w tym brak uwzględnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> – celów w zakresie dźwigni finansowej i wymogu MREL TEM, – planowanego poziomu współczynnika kapitału podstawowego Tier I, – planowanej wielkości zobowiązań kwalifikowalnych.
3.	<p>Nieprawidłowości dotyczące awaryjnego planu kapitałowego, w tym brak:</p> <ul style="list-style-type: none"> – spełnienia funkcji efektywnej detekcji przez wskaźniki kapitałowe uruchamiające awaryjny plan kapitałowy ze względu na wyznaczenie zbyt niskich poziomów ostrzegawczych, – określenia limitu ostrzegawczego dla wymogu MREL TEM lub działań długoterminowych, np. emisji akcji lub bankowych papierów wartościowych, lub oceny stopnia dostępności awaryjnych źródeł zasilania kapitału, – wprowadzenia obowiązku przeprowadzania okresowych testów planu w celu zapewnienia realności i skuteczności założonych działań awaryjnych, – określenia częstotliwości raportowania zarządowi i radzie nadzorczej efektów podejmowanych działań.
4.	<p>Nieprawidłowości związane z procesem szacowania kapitału wewnętrznego (ICAAP), w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> – niewystarczający poziom konserwatyzmu założeń stosowanej metody szacowania kapitału wewnętrznego, w tym ryzyka kredytowego i koncentracji, – brak zdefiniowania poziomu ufności dla celów szacowania straty nieoczekiwanej, – brak uwzględnienia w metodzie szacowania kapitału wewnętrznego ryzyka wynikającego z działalności spółki zależnej, – niewłaściwy sposób identyfikacji istotności ryzyka na potrzeby szacowania kapitału wewnętrznego, – nieprawidłowe szacowanie kapitału wewnętrznego z tytułu ryzyka stopy procentowej w portfelu bankowym, w tym brak uwzględnienia ryzyka wynikającego z niekorzystnych zmian stóp procentowych w odniesieniu do wartości ekonomicznej oraz miary wyniku odsetkowego (NII).
5.	<p>Nieprawidłowości odnoszące się do systemu limitów, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> – brak ustanowienia limitu strategicznego, – niewłaściwy sposób ustalania wysokości limitu strategicznego, – brak spójności wyznaczanych limitów z aktualną i planowaną strukturą funduszy własnych.

Źródło: opracowanie własne UKNF

4.4.1.2. WALIDACJA NADZORCZA METOD WEWNĘTRZNYCH WYKORZYSTYWANYCH DO OBLICZANIA WYMOGÓW KAPITAŁOWYCH ORAZ MODELI WEWNĘTRZNYCH

Realizowane w 2023 roku – w ramach analizy „zza biurka” lub w toku czynności kontrolnych – postępowania walidacyjne w zakresie odnoszącym się do stosowania metod wewnętrznych (IRB i AMA)²³ w odniesieniu do banków krajowych dotyczyły fazy poaplikacyjnej, tj. obejmowały działania realizowane po uzyskaniu przez bank zezwolenia na stosowanie metody wewnętrznej, w tym – w przypadkach, w których ma to zastosowanie – we współpracy z Europejskim Bankiem Centralnym (EBC). Dotyczyły one w szczególności procesu wprowadzania zmian do metod wewnętrznych, wynikających przede wszystkim z konieczności dostosowania się banków do zmienionych wymogów i standardów w tym zakresie lub będących konsekwencją realizacji oczekiwań organów nadzoru, sformułowanych w ramach wcześniejszych ocen nadzoru. Ponadto ocenie UKNF podlegały wnioski w sprawie zezwolenia na stosowanie własnych modeli na potrzeby obliczenia współczynników delta. W konsekwencji, w 2023 roku zostały wydane 4 decyzje KNF oraz 1 wspólna decyzja EBC i KNF, jak również zostało sformułowanych 8 opinii lub stanowisk KNF.

4.4.2. INSPEKCJE W BANKACH SPÓŁDZIELCZYCH

W 2023 roku w bankach spółdzielczych przeprowadzono 31 inspekcji oraz 1 postępowanie wyjaśniające. Podstawowym obszarem badania było – najistotniejsze w tym sektorze – ryzyko kredytowe.

4.4.2.1. NIEPRAWIDŁOWOŚCI STWIERDZONE PODCZAS CZYNNOŚCI KONTROLNYCH W BANKACH SPÓŁDZIELCZYCH

Tabela 11. Istotne lub powtarzające się nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w bankach spółdzielczych w obszarze ryzyka kredytowego

1.	Nieprawidłowości w procesie oceny zdolności kredytowej klientów, w tym: <ul style="list-style-type: none"> – udzielenie kredytów kredytobiorcom nieposiadającym zdolności kredytowej, skutkujące nieprzestrzeganiem niektórych przepisów Prawa bankowego, ze względu na brak: <ul style="list-style-type: none"> • oceny realności założeń przyjętych w prognozach finansowych w całym okresie kredytowania, • przyjęcia kosztów utrzymania gospodarstwa domowego na poziomie nie niższym niż wynikający z niezależnych i obiektywnych analiz w zakresie poziomu wydatków gospodarstw domowych, • uwzględnienia wszystkich zobowiązań finansowych klienta, • weryfikacji stabilności dochodów o charakterze okresowym lub zbyt krótki okres uzyskiwania dochodów przyjęty do weryfikacji, • uwzględnienia korekty dochodów w związku z uzyskaniem uprawnień emerytalnych, – brak oceny efektywności realizowanego przedsięwzięcia inwestycyjnego, – zbyt niski udział własny klienta w realizowanych przedsięwzięciach inwestycyjnych.
2.	Nieprawidłowości w procesie przeglądu i klasyfikacji ekspozycji kredytowych, w tym: <ul style="list-style-type: none"> – niewłaściwa klasyfikacja ekspozycji kredytowych do odpowiednich kategorii ryzyka, skutkująca nieprawidłową prezentacją jakości portfela kredytowego w sprawozdawczości, – brak lub niewystarczająca częstotliwość okresowego monitorowania i przeglądu ekspozycji kredytowych, – brak danych finansowych aktualnych na datę przeprowadzenia przeglądu, – brak określenia zasad lub niewystarczające zasady funkcjonowania systemu wczesnego ostrzegania (SWO).
3.	Nieprawidłowości w procesie wyceny zabezpieczeń skutkujące, w niektórych przypadkach, wystąpieniem brakujących rezerw celowych i odpisów aktualizujących, w tym w związku z:

²³ Według stanu na 31 grudnia 2023 roku 4 banki krajowe posiadały zezwolenia na stosowanie metody IRB (w odniesieniu do części ekspozycji kredytowych), a 2 – na stosowanie metody AMA.

	<ul style="list-style-type: none"> – przyjmowaniem do pomniejszenia podstawy tworzenia rezerw celowych wartości nieruchomości ustalonej w oparciu o nieaktualny operat szacunkowy, – brakiem uwzględnienia w wartości przyjętego zabezpieczenia ograniczeń prawnych, ekonomicznych i faktycznych mogących wpłynąć na rzeczywistą możliwość zaspokojenia się banku z przedmiotu zabezpieczenia, – brakiem weryfikacji wartości nieruchomości w oparciu o wewnętrzne i zewnętrzne bazy danych o nieruchomościach.
4.	<p>Nieprawidłowości w zakresie stosowania odstępstw od obowiązujących zasad oceny ryzyka, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> – brak określenia katalogu odstępstw możliwych do zastosowania, – stosowanie odstępstw skutkujących potencjalnym wzrostem ryzyka (w tym od wymogu posiadania zdolności kredytowej, poziomu Dtl/DStl, udziału własnego w inwestycji), – brak lub zbyt wysoki poziom limitu na ekspozycje kredytowe udzielone z odstępstwami oraz brak analiz uzasadniających przyjęty poziom limitu, – brak monitorowania jakości portfela kredytów udzielonych z odstępstwami, – brak przeprowadzania analiz i monitorowania wpływu zastosowanych odstępstw na poziom ryzyka kredytowego i wynik finansowy banku.
5.	<p>Pozostałe nieprawidłowości identyfikowane w obszarze ryzyka kredytowego skutkujące nieprzestrzeganiem obowiązujących przepisów prawa dotyczyły:</p> <ul style="list-style-type: none"> – niepełnego nadzoru przez prezesa zarządu nad procesem zarządzania ryzykiem kredytowym jako ryzykiem istotnym, – braku lub nieprawidłowej identyfikacji grup podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie.

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 12. Istotne lub powtarzające się nieprawidłowości w zakresie procesu zarządzania bankiem spółdzielczym

1.	<p>Nieprawidłowości związane z funkcjonowaniem organów banku oraz strukturą organizacyjną banku, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> – brak zapewnienia niezależności zarządzania ryzykiem na I poziomie od zarządzania na II poziomie oraz brak niezależności członków komitetu audytu, – wadliwy proces oceny odpowiedniości członków organów banku, – brak odpowiedniego zarządzania ryzykiem konfliktu interesów, – niska jakość, dokonywanej przez radę nadzorczą, oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej oraz systemu zarządzania ryzykiem.
2.	<p>Nieprawidłowości związane z polityką wynagrodzeń, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> – brak przeglądu i aktualizacji polityki zmiennych składników wynagrodzeń, – braki i uchybienia w procesie przyznawania zmiennych składników wynagrodzenia, – brak uwzględnienia w wynikach banku ryzyka płynności w perspektywie długoterminowej.
3.	<p>Brak zapewnienia w pełni skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, w tym brak:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ujęcia w macyzy funkcji kontroli wszystkich wyodrębnionych w banku procesów istotnych, – udziału komórki audytu wewnętrznej i komórki ds. zgodności w posiedzeniach rady nadzorczej, komitetu audytu i zarządu banku, nieprawidłowy opis mechanizmów kontrolnych.
4.	<p>Nieprawidłowości w zakresie bancassurance, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> – błędna klasyfikacja produktów ubezpieczeniowych w zakresie powiązania z instrumentem finansowym, – brak uregulowania zasad szacowania potencjalnej kwoty zwrotów za niewykorzystany okres ochrony ubezpieczeniowej.
5.	<p>Braki i nieprawidłowości:</p> <ul style="list-style-type: none"> – w procesie sporządzania strategii i planów finansowych, – w zakresie monitorowania realizacji przyjętych założeń, brak ustanowienia limitów strategicznych dla ryzyk istotnych.

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 13. Istotne lub powtarzające się nieprawidłowości w zakresie ryzyka płynności i finansowania

1.	Brak rzetelności danych sprawozdawanych, przekazywanych dla celów obliczania wskaźnika LCR na poziomie systemu ochrony (związane z nieprzestrzeganiem niektórych wymogów rozporządzenia 2015/61), w tym: <ul style="list-style-type: none"> – stosowanie nieprawidłowej definicji depozytu detalicznego, – uwzględnianie we wpływach kwot z tytułu kredytów, których termin zapadalności przypadał w najbliższych 30 dniach, bez wyłączenia kredytów, dla których występowało przeterminowanie, – uwzględnianie wpływów z ekspozycji kredytowych odnawialnych bez zweryfikowanego warunku braku powodu oczekiwania niewykonania zobowiązania w perspektywie 30 dni kalendarzowych, – nieprawidłowe uwzględnianie depozytów zablokowanych, – brak uwzględnienia wpływów z tytułu przedterminowego wykupu wyemitowanych przez bank obligacji.
2.	Nieprawidłowości dotyczące systemu limitów wewnętrznych, w tym brak: <ul style="list-style-type: none"> – przeprowadzania przeglądu systemu limitów, – uwzględniania wyników TWS w procesie ustalania i weryfikacji limitów, – limitu płynności śróddziennej.
3.	Nieprawidłowości dotyczące planu awaryjnego płynności, w tym brak: <ul style="list-style-type: none"> – jednoznacznych symptomów identyfikacji sytuacji kryzysowych, – testowania planu awaryjnego, – określenia zasad regulowania kluczowych płatności śróddziennych w sytuacji awaryjnej.
4.	Nieprawidłowości dotyczące TWS, w tym: <ul style="list-style-type: none"> – brak analiz uzasadniających przyjęte założenia TWS, – niewystarczająco konserwatywne założenia do scenariuszowych TWS, – brak zatwierdzenia zasad przeprowadzania TWS płynności śróddziennej przez radę nadzorczą.
5.	Brak przeglądu wewnętrznego procesu oceny płynności (ILAAP).

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 14. Istotne lub powtarzające się nieprawidłowości w obszarze ryzyka operacyjnego

1.	Nieprawidłowości w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym: <ul style="list-style-type: none"> – brak monitorowania ustalonego apetytu na ryzyko, – brak progów ostrzegawczych dla kluczowych wskaźników ryzyka (KRI) oraz niewystarczający zakres monitorowanych wskaźników, – brak ewidencjonowania w bazie zdarzeń niektórych kategorii strat operacyjnych, – niewystarczająco dotkliwe założenia TWS.
2.	Brak zaliczenia systemu wyliczania BFG do aplikacji krytycznych oraz braki w procedurze dotyczącej tego systemu, m.in. brak: <ul style="list-style-type: none"> – definicji błędu krytycznego, – szczegółowych założeń testów, – wymogu kontroli danych.
3.	Niewystarczający zakres elementów ujętych w ramach systemu zarządzania ciągłością działania oraz niedostateczny zakres przeglądów i testowań w tym zakresie.
4.	Nieprzestrzeganie niektórych przepisów w zakresie rozpatrywania reklamacji oraz zwrotu nieautoryzowanych transakcji płatniczych i obowiązku informacyjnego wynikającego z ustawy o usługach płatniczych.

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 15. Istotne lub powtarzające się nieprawidłowości w odniesieniu do adekwatności kapitałowej

1.	Nieprawidłowe obliczanie funduszy własnych ze względu na brak uwzględnienia dodatkowych korekt wyceny (AVA) lub niewłaściwe ich wyliczenie.
2.	Nieprawidłowości w obliczaniu wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego, w tym nieprawidłowa segmentacja aktywów (m.in. nieuprawnione klasyfikowanie do ekspozycji detalicznych kredytów inwestycyjnych udzielonych MŚP, nieuprawnione zaliczanie przedsiębiorców do MŚP) i nieprawidłowo wyznaczana kwota ekspozycji na ryzyko.

3.	Nieprawidłowości w obliczaniu wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka operacyjnego, w tym: – brak uwzględniania odpowiednich danych finansowych, – niewłaściwe pomniejszanie podstawy wyliczania wymogów.
4.	Nieprawidłowości w obliczaniu wskaźnika dźwigni finansowej, polegające na pomniejszaniu miary ekspozycji całkowitej o kwoty rezerw celowych i odpisów aktualizujących, których koszty tworzenia nie zostały odniesione w fundusze własne.
5.	Nieprawidłowości w procesie szacowania kapitału wewnętrznego, w tym wynikające z niewłaściwego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego dla ryzyka kredytowego i ryzyka stopy procentowej w portfelu bankowym oraz z braku zidentyfikowania w działalności niektórych rodzajów ryzyka, m.in. ryzyka rezydualnego.

Zródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 16. Istotne lub powtarzające się nieprawidłowości w zakresie ryzyka rynkowego i ryzyka stopy procentowej w portfelu bankowym

1.	Nieprawidłowości w zakresie identyfikacji i pomiaru ryzyka, polegające m.in. na: – błędach w procesie kalkulacji miar ryzyka stopy procentowej w portfelu bankowym, – przyjęciu nieadekwatnych do profilu ryzyka założeń TWS, – braku przyjęcia metod identyfikacji i pomiaru ryzyka spreadu kredytowego w portfelu bankowym.
2.	W zakresie organizacji zarządzania ryzykiem rynkowym – przypadki braku pełnego rozdzielenia funkcji operacyjnych od czynności pomiaru i monitorowania ryzyka.
3.	W zakresie systemu limitów wewnętrznych – brak dostosowania wysokości limitów do wielkości i profilu ryzyka stopy procentowej w portfelu bankowym.

Zródło: opracowanie własne UKNF

4.5. PRZECIWDZIAŁANIE NIEWŁAŚCIWYM PRAKTYKOM W DZIAŁALNOŚCI PODMIOTÓW PODLEGAJĄCYCH NADZOROWI KNF, MOGĄCYM NARUSZAĆ INTERESY UCZESTNIKÓW RYNKU FINANSOWEGO

W wyniku podjętych działań w 2023 roku UKNF skierował dwa pisma sektorowe dotyczące dobrych praktyk w zakresie:

- nieautoryzowanych transakcji płatniczych,
- identyfikowanych praktyk w działalności kredytowej, mogących stanowić czynnik ryzyka w prowadzonej przez banki działalności.

5. SEKTOR SPÓŁDZIELCZYCH KAS OSZCZĘDNOŚCIOWO-KREDYTOWYCH

5.1. PODSTAWOWE INFORMACJE

Na koniec 2023 roku KNF nadzorowała 18 spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych (SKOK lub kasa) oraz Krajową Spółdzielczą Kasę Oszczędnościowo-Kredytową (Kasa Krajowa) – łącznie 19 podmiotów.

Według stanu na 31 grudnia 2023 roku aktywa sektora SKOK wyniosły 10,5 mld zł, wysokość funduszy własnych SKOK (liczona według przepisów ustawy o skok) wyniosła 397,3 mln zł, zaś sektor SKOK jako całość odnotował łączną stratę w wysokości 50,6 mln zł.

5.2. DZIAŁALNOŚĆ LICENCYJNA

W 2023 roku KNF zatwierdziła zmianę statutów 2 SKOK. Ponadto KNF wydała 2 pozytywne decyzje dotyczące członkostwa w zarządach SKOK, w tym 1 decyzję zatwierdzającą osobę na stanowisko prezesa zarządu SKOK oraz 1 decyzję o wyrażeniu zgody na powołanie osoby na stanowisko członka zarządu Kasy Krajowej. KNF wydała również 1 decyzję negatywną,

utrzymującą w mocy zaskarżoną decyzję KNF o odmowie zatwierdzenia prezesa zarządu jednej ze SKOK.

5.3. DZIAŁALNOŚĆ NADZORCZA

Działania nadzorcze KNF wobec sektora SKOK obejmowały analizę informacji sprawozdawczych, a także monitorowanie: przestrzegania obowiązku ochrony środków pieniężnych zdeponowanych przez członków SKOK, zgodności działania z rekomendacjami i zaleceniami KNF w zakresie bezpieczeństwa prowadzonej akcji kredytowej oraz stosowania się do wymogów postępowania określonych limitami ustawowymi.

Według stanu na 31 grudnia 2023 roku 10 SKOK było objętych postępowaniami naprawczymi.

Ponadto w toku prowadzonych postępowań administracyjnych KNF m.in.:

- wyraziła 2 zgody na wcześniejszy zwrot środków pieniężnych pochodzących z pożyczki podporządkowanej – przed upływem umownego terminu spłaty,
- umorzyła 3 postępowania w przedmiocie ustanowienia w kasach zarządcy komisarycznego,
- wydała 1 decyzję w przedmiocie zaliczenia zobowiązania podporządkowanego do funduszy własnych kasy, co pozwoliło na wzmocnienie pozycji kapitałowej tego podmiotu,
- ustanowiła w jednej z kas kuratora nadzorującego wykonanie programu postępowania naprawczego, w celu zapewnienia wsparcia i nadzoru nad prawidłową realizacją założeń tego programu.

W 2023 roku KNF zapoznała się z przygotowanymi przez UKNF czterema raportami o sytuacji sektora SKOK odpowiednio za: IV kwartał 2022 roku, I kwartał 2023 roku, II kwartał 2023 roku i III kwartał 2023 roku. Ponadto KNF zapoznała się z raportami na temat sytuacji kas zobowiązanych do realizacji programów postępowania naprawczego za II półrocze 2022 roku oraz za I półrocze 2023 roku.

5.4. DZIAŁALNOŚĆ INSPEKCYJNA - KONTROLE W SPÓŁDZIECZYCH KASACH OSZCZĘDNOŚCIOWO-KREDYTOWYCH

Czynności kontrolne²⁴ w SKOK realizowano na podstawie obowiązujących przepisów prawa oraz mających zastosowanie standardów nadzorczych. Identyfikacja nieprawidłowości skutkowała w szczególności wydawaniem indywidualnym podmiotom zaleceń organu nadzoru, a w niektórych przypadkach - również udzieleniem upomnienia.

W 2023 roku w kasach przeprowadzono 4 kontrole, w tym jedną w pełnym zakresie oraz 3 obejmujące ocenę jakości aktywów i zarządzania ryzykiem kredytowym. W ich wyniku wniesiono zastrzeżenia do jakości zarządzania działalnością tych podmiotów, w szczególności ze względu na stwierdzone nieprawidłowości w procesie identyfikacji, pomiaru i kontroli ryzyka kredytowego, gdzie główne zastrzeżenia dotyczyły:

- nieprawidłowości w procesie oceny zdolności kredytowej, skutkujące w niektórych przypadkach udzieleniem kredytów lub pożyczek członkom kasy nieposiadającym zdolności kredytowej,
- przyjmowania w procesie oceny zdolności kredytowej kosztów utrzymania gospodarstwa domowego na poziomie niższym niż wynikający z niezależnych i obiektywnych analiz w zakresie poziomu wydatków gospodarstw domowych,
- nieprawidłowej klasyfikacji należności pożyczkowo-kredytowych, skutkującej brakującymi odpisami aktualizującymi,

---

²⁴ W tej części z wyłączeniem badania: (1) w zakresie ryzyka operacyjnego – obszaru technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego oraz przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu; (2) w zakresie obszaru bancassurance – zgodności działania banków z ustawą o dystrybucji ubezpieczeń.

- wykorzystania, do pomniejszenia podstawy tworzenia odpisów aktualizujących, wartości zabezpieczenia w postaci hipoteki na nieruchomościach oszacowanej w oparciu o nieaktualne operaty szacunkowe.

Pozostałe nieprawidłowości odnosiły się do niektórych elementów procesu zarządzania kasą, zarządzania ryzykiem płynności, zarządzania ryzykiem stopy procentowej, zarządzania ryzykiem operacyjnym i adekwatności kapitałowej.

5.5. PRZECIWDZIAŁANIE NIEWŁAŚCIWYM PRAKTYKOM W DZIAŁALNOŚCI PODMIOTÓW PODLEGAJĄCYCH NADZOROWI KNF, MOGĄCYM NARUSZAĆ INTERESY UCZESTNIKÓW RYNKU FINANSOWEGO

W obszarze sektora SKOK prowadzono działania nadzorcze ukierunkowane na identyfikację możliwości naruszania przez kasy obowiązku wynikającego z art. 14 ust. 1 pkt 2 ustawy o skok (wypłata wkładu członkowskiego i oszczędności po śmierci członka kasy).

W toku działań nadzorczych analizie poddano praktyki kas w zakresie tworzenia rezerw na prawdopodobny zwrot kosztów z tytułu przedterminowej spłaty kredytów i pożyczek w związku z orzeczeniem TSUE (sygn. Akt C 383/18) z 11 września 2019 roku w sprawie zakresu kosztów kredytu konsumenckiego podlegających obniżeniu w przypadku przedterminowej spłaty.

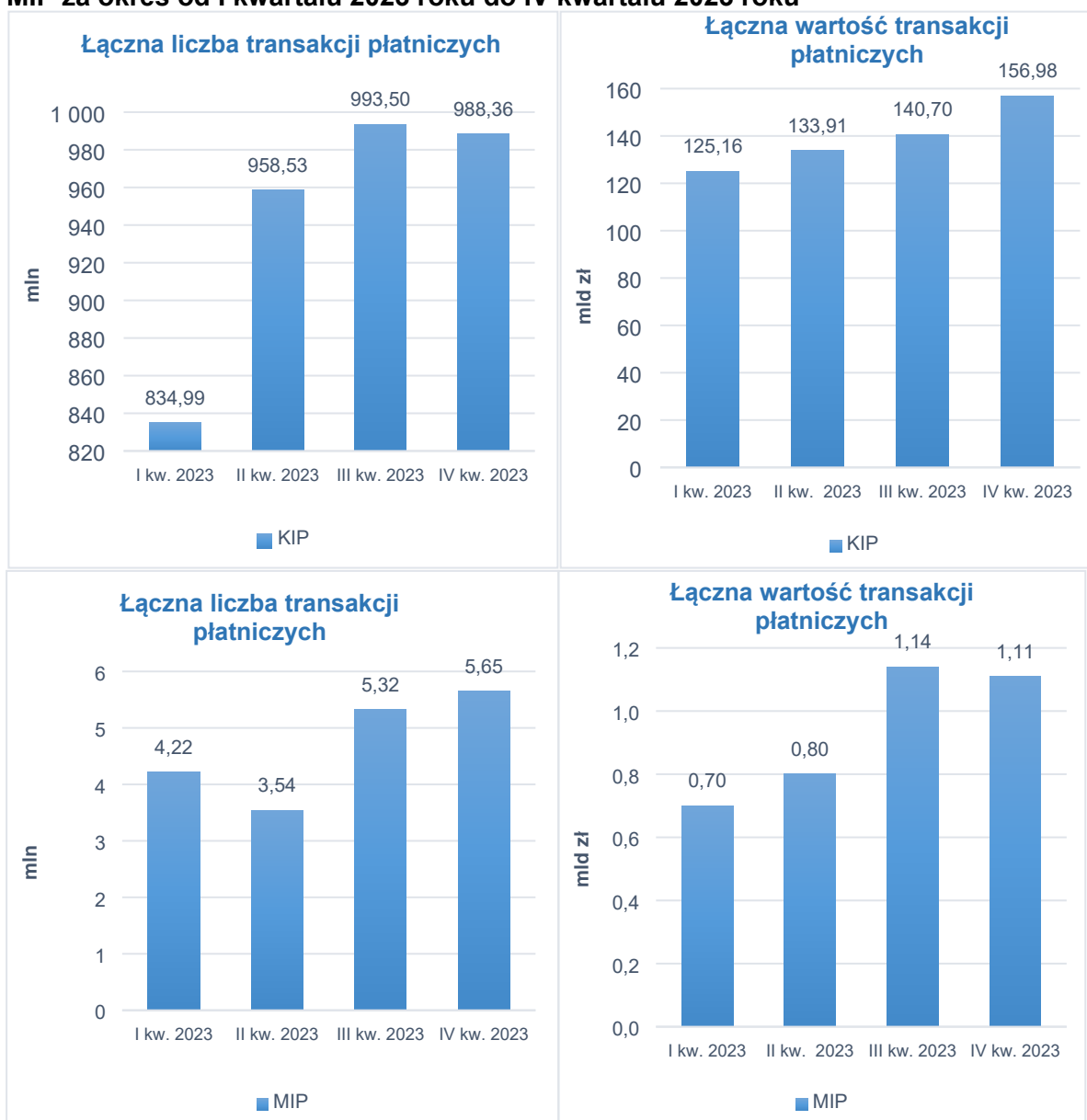
6. SEKTOR USŁUG PŁATNICZYCH

6.1. PODSTAWOWE INFORMACJE

Według stanu na 31 grudnia 2023 roku zezwolenia posiadały łącznie 43 krajowe instytucje płatnicze (KIP) i 1 instytucja pieniądza elektronicznego, w rejestrze dostawców usług płatniczych wpisanych było 1086 biur usług płatniczych (BUP) oraz 181 małych instytucji płatniczych (MIP), zaś do rejestru dostawców świadczących wyłącznie usługę dostępu do informacji o rachunku wpisanych było 15 podmiotów. W 2023 roku zauważalny był wzrost liczby i wartości transakcji płatniczych w sektorze KIP – odpowiednio o 18,37% i 25,42%, porównując I kwartał 2023 roku do IV kwartału 2023 roku. Z przekazanych do KNF danych sprawozdawczych wynikało, że pomimo dużej i wciąż rosnącej liczby zarejestrowanych MIP ich skala działalności mierzona łączną liczbą oraz łączną wartością realizowanych transakcji płatniczych była znacząco mniejsza niż w przypadku KIP.

Zgodnie z art. 128 ust. 1 pkt 2 ustawy o usługach płatniczych, BUP obowiązane są do przekazywania KNF informacji o łącznej wartości i liczbie transakcji płatniczych wykonanych, w tym także przez ich agentów, w poszczególnych miesiącach danego roku – w terminie do 31 stycznia następnego roku. W 2023 roku BUP wykonały 30,61 mln transakcji o łącznej wartości 5 mld zł.

Wykres 7. Zmiany liczby i wartości transakcji płatniczych wykonanych przez KIP oraz MIP za okres od I kwartału 2023 roku do IV kwartału 2023 roku

Źródło: opracowanie własne UKNF

Przedstawione powyżej dane mają charakter zmienny (z uwagi na możliwość składania przez podmioty korekt).

6.2. KRAJOWE INSTYTUCJE PŁATNICZE, KRAJOWE INSTYTUCJE PIENIĄDZA ELEKTRONICZNEGO, MAŁE INSTYTUCJE PŁATNICZE, DOSTAWCY ŚWIADCZĄCY WYŁĄCZNIE USŁUGĘ DOSTĘPU DO INFORMACJI O RACHUNKU, BIURA USŁUG PŁATNICZYCH

6.2.1. DZIAŁALNOŚĆ LICENCYJNA, REJESTROWA, NOTYFIKOWANA I W ZAKRESIE ZMIAN WŁAŚCICIELSKICH

W 2023 roku:

- wpłynęło 14 wniosków dotyczących zezwoleń dla KIP, w tym 2 dotyczące cofnięcia zezwolenia,
- zostały wydane 3 decyzje w przedmiocie zezwolenia na świadczenie usług płatniczych w charakterze KIP,
- została wydana 1 decyzja zezwalająca na rozszerzenie zakresu usług płatniczych przez KIP,
- cofnięte zostały 2 zezwolenia na świadczenie usług płatniczych w charakterze KIP (na wnioski podmiotu),
- zostały wydane 3 decyzje w sprawie braku sprzeciwu co do zamiaru bezpośredniego lub pośredniego nabycia lub objęcia akcji lub udziałów KIP w liczbie zapewniającej osiągnięcie lub przekroczenie odpowiednio 20%, 30% lub 50% ogólnej liczby głosów w organie stanowiącym lub udziału w kapitale zakładowym,
- przekazano do innych państw członkowskich UE 2 notyfikacje KIP dotyczące aktualizacji danych zgłoszonych w pierwszych notyfikacjach i 2 notyfikacje działalności transgranicznej dostawcy świadczącego wyłącznie usługę dostępu do informacji o rachunku,
- wpłynęły 122 zawiadomienia od właściwych władz nadzorczych dotyczących notyfikacji działalności unijnych instytucji płatniczych,
- wpłynęły 123 zawiadomienia od właściwych władz nadzorczych dotyczące działalności unijnych instytucji pieniądza elektronicznego w Polsce w formie oddziału, za pośrednictwem agentów i w ramach działalności transgranicznej,
- wpłynęło 7 zawiadomień od właściwych władz nadzorczych dotyczących działalności unijnych dostawców świadczących wyłącznie usługę dostępu do informacji o rachunku w Polsce,
- wydano 1 decyzję w przedmiocie odmowy dokonania wpisu do rejestru, o którym mowa w art. 4 ust. 3 ustawy o usługach płatniczych, jako małej instytucji płatniczej,
- wydano 1 decyzję w przedmiocie odmowy dokonania wpisu do rejestru, o którym mowa w art. 4 ust. 3 ustawy o usługach płatniczych, jako dostawcy świadczącego wyłącznie usługę dostępu do informacji o rachunku,
- wpłynęło 306 wniosków dotyczących BUP, z czego 85 dotyczyło wpisu, 66 zmiany wpisu, natomiast 155 – wykreślenia z rejestru,
- do rejestru małych instytucji płatniczych zostało wpisanych 55 MIP, dokonano 40 zmian we wpisach dotyczących tych podmiotów, natomiast wykreślone zostały 24 podmioty.

6.2.2. DZIAŁALNOŚĆ NADZORCZA

W ramach nadzoru nad KIP KNF dokonuje analizy danych finansowych oraz innych danych dotyczących działalności instytucji płatniczych, w kontekście wymogów ustawowych i planów finansowych i na tej podstawie podejmuje działania i środki nadzorcze. Natomiast działania nadzorcze KNF wobec MIP i BUP obejmują w szczególności analizę i monitorowanie terminowości przekazywania informacji sprawozdawczych, a także monitorowanie

przestrzegania obowiązku ochrony środków klientów oraz stosowania się do wymogów ograniczenia skali działalności w zakresie ustawowych limitów.

W 2023 roku KNF zapoznała się z następującymi opracowaniami UKNF dotyczącymi podmiotów sektora usług płatniczych:

- Informacją o sytuacji KIP, MIP w II półroczu 2022 roku oraz BUP w 2022 roku,
- Informacją o sytuacji KIP i MIP w I półroczu 2023 roku.

W 2023 roku KNF wszczęła:

- 22 postępowania administracyjne w przedmiocie wydania decyzji o zakazie świadczenia usług płatniczych w charakterze BUP,
- 10 postępowań administracyjnych w przedmiocie wydania decyzji o zakazie świadczenia usług płatniczych w charakterze MIP,
- 1 postępowanie administracyjne w przedmiocie odmowy dokonania wpisu do rejestru, o którym mowa w art. 4 ust. 3 ustawy o usługach płatniczych, jako małej instytucji płatniczej.

W odniesieniu do postępowań toczących się wobec MIP i BUP w 2023 roku KNF wydała:

- 3 decyzje w przedmiocie zakazu świadczenia usług płatniczych w charakterze MIP,
- 31 decyzji w przedmiocie zakazu świadczenia usług płatniczych w charakterze BUP.

6.2.3. KONTROLE W KRAJOWYCH INSTYTUCJACH PŁATNICZYCH I MAŁYCH INSTYTUCJACH PŁATNICZYCH

Czynności kontrolne w krajowych instytucjach płatniczych i małych instytucjach płatniczych (KIP i MIP)²⁵ realizowano na podstawie obowiązujących przepisów prawa oraz mających zastosowanie standardów nadzorczych.

W 2023 roku w KIP oraz MIP przeprowadzono 5 kontroli w zakresie badania jakości zarządzania (w tym systemu zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej) i jakości zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz zgodności ich działalności z ustawą o usługach płatniczych. Identyfikacja nieprawidłowości skutkowała w szczególności wydawaniem indywidualnym podmiotom zaleceń organu nadzoru.

Istotne lub powtarzające się nieprawidłowości zidentyfikowane w ich wyniku dotyczyły:

- nieprzestrzegania niektórych przepisów ustawy o usługach płatniczych (realizacja działalności poza terytorium RP, niewłaściwy outsourcing czynności operacyjnych, brak przeprowadzania przez radę nadzorczą oceny sposobu funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej, brak audytów wewnętrznych, nieprawidłowe wypełnianie lub niewypełnianie obowiązków sprawozdawczych),
- zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym zarządzania ciągłością działania,
- zarządzania ryzykiem outsourcingu, w tym w związku z: nieprawidłowościami w identyfikacji powierzenia podmiotom zewnętrznym istotnych czynności związanych ze świadczeniem usług płatniczych, brakiem powiadomienia KNF o powierzeniu istotnych czynności podmiotom zewnętrznym, brakiem albo niekompletną ewidencją umów outsourcingowych,
- funkcjonowania organów spółki (brak zatwierdzenia w ustawowym terminie sprawozdania finansowego, brak zwołania zwyczajnego zgromadzenia wspólników zgodnie z K.s.h.),
- funkcjonowania kontroli wewnętrznej, m.in. w związku z brakiem planów kontroli wewnętrznej, brakiem okresowych raportów dla zarządu w zakresie działalności kontrolnej, nieuwzględnieniem rekomendacji zawartych w Zasadach Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych,
- procesu rozpatrywania reklamacji.

---

²⁵ W tej części z wyłączeniem badania w zakresie ryzyka operacyjnego – obszaru technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego oraz przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu.

6.2.4. PRZECIWDZIAŁANIE NIEWŁĄŚCIWYM PRAKTYKOM W DZIAŁALNOŚCI PODMIOTÓW PODLEGAJĄCYCH NADZOROWI KNF, MOGĄCYM NARUSZAĆ INTERESY UCZESTNIKÓW RYNKU FINANSOWEGO

W związku ze zidentyfikowaną przez nadzór niejednorodną praktyką w zakresie umieszczania opłat naliczonych, a niepobranych, na zestawieniu opłat za usługi powiązane z rachunkiem płatniczym przekazywanym konsumentowi, zgodnie z art. 32b ustawy o usługach płatniczych, w 2023 roku zostało skierowane pismo do podmiotów sektora usług płatniczych, w celu dostosowania się tych podmiotów do obowiązujących wymogów.

W 2023 roku do dostawców usług płatniczych prowadzących rachunek, jak również do dostawców świadczących wyłącznie usługę dostępu do informacji o rachunku (usługa AIS), zostało wysłane pismo sektorowe z przypomnieniem o podstawowych zasadach obowiązujących w związku ze świadczeniem usługi AIS, w tym o niedopuszczalności stosowania tzw. metody *screen scrapingu* w ramach uwierzytelniania użytkownika.

7. POŚREDNICY KREDYTU HIPOTECZNEGO I ICH AGENCI

Według stanu na 31 grudnia 2023 roku do działu I rejestru pośredników kredytowych wpisanych było 828 pośredników kredytu hipotecznego.

W 2023 roku KNF dokonała:

- wpisu do rejestru 195 pośredników kredytu hipotecznego, z czego 10 pośredników wpisano na podstawie udzielonego zezwolenia, a 185 wpisano na podstawie wniosków kredytodawców (banków),
- wykreślenia z rejestru 175 pośredników kredytu hipotecznego, z czego 45 pośredników wykreślono na podstawie decyzji o cofnięciu zezwolenia, a 130 pośredników wykreślono na podstawie wniosków kredytodawców o wykreślenie zgłoszonych przez nich pośredników.

W ramach postępowań toczących się wobec pośredników kredytu hipotecznego należy wskazać, że w 2023 roku KNF wydała:

- 10 decyzji w sprawie zezwolenia na prowadzenie działalności pośrednictwa w zakresie kredytu hipotecznego,
- 42 decyzje o cofnięciu zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie pośrednictwa kredytu hipotecznego,
- 1 decyzję o umorzeniu postępowania w sprawie cofnięcia zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie pośrednictwa kredytu hipotecznego.

Według stanu na 31 grudnia 2023 roku do rejestru powiadomień paszportowych dotyczących działalności pośredników kredytu hipotecznego na terytorium RP, korzystających ze swobody świadczenia usług, wpisanych było 11 podmiotów.

W 2023 roku Komisja Egzaminacyjna dla Pośredników Kredytu Hipotecznego²⁶ przeprowadziła 2 egzaminy, do których przystąpiło łącznie 19 osób, z czego 16 osób złożyło egzamin z wynikiem pozytywnym.

W 2023 roku KNF dokonała:

- wpisu 1373 agentów (na wniosek pośrednika kredytu hipotecznego),
- wykreślenia 1607 agentów (na wniosek pośrednika kredytu hipotecznego).

Według stanu na 31 grudnia 2023 roku do rejestru wpisanych było 6799 agentów pośredników kredytu hipotecznego.

---

²⁶ Art. 52 ustawy o kredycie hipotecznym.

Kontrole u pośredników kredytu hipotecznego

W 2023 roku u pośredników kredytu hipotecznego przeprowadzono 4 kontrole w zakresie oceny zgodności ich działalności z przepisami ustawy o kredycie hipotecznym. Identyfikacja nieprawidłowości skutkowała w szczególności wydawaniem indywidualnym podmiotom zaleceń organu nadzoru.

Istotne nieprawidłowości, wynikające z ustaleń tych czynności, dotyczyły m.in.:

- niewypełniania lub niewłaściwego wypełniania wobec konsumentów niektórych obowiązków informacyjnych, wynikających z ww. ustawy,
- nieterminowego przekazywania do KNF informacji objętych wpisem do rejestru pośredników kredytu hipotecznego,
- nieterminowego składania deklaracji o wysokości należnej wpłaty na pokrycie kosztów nadzoru, nieprawidłowych danych ujmowanych w tych deklaracjach i nieterminowej wpłaty zaliczek.

8. RYNEK KAPITAŁOWY

8.1. PODSTAWOWE INFORMACJE

Nadzorowany przez Komisję Nadzoru Finansowego rynek kapitałowy tworzą podmioty prowadzące działalność na rynku papierów wartościowych i innych instrumentów finansowych, instytucje zbiorowego inwestowania oraz instytucje finansowe gromadzące i lokujące długoterminowo środki pieniężne z przeznaczeniem na wypłatę po osiągnięciu przez oszczędzających wieku emerytalnego lub uprawnień do wypłaty.

8.1.1. DZIAŁALNOŚĆ MAKLERSKA I POWIERNICZA, TOWAROWE DOMY MAKLERSKIE ORAZ PODMIOTY PROWADZĄCE RACHUNKI LUB REJESTRY TOWARÓW GIEŁDOWYCH

Tabela 17. Liczba podmiotów prowadzących działalność maklerską i powierniczą w latach 2020-2023

Rodzaj podmiotu	2020	2021	2022	2023
Domy maklerskie	37	36	33	30
Towarowe domy maklerskie	1	1	1	1
Banki prowadzące działalność maklerską	9	9	9	9
Banki powiernicze	11	11	11	12
Razem	58	57	54	52

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 18. Rejestr agentów firm inwestycyjnych na koniec lat 2020-2023

Agenci firm inwestycyjnych	2020	2021	2022	2023
Osoby fizyczne	215	223	230	220
Osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej	43	41	34	32
Razem	258	264	264	252

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 19. Liczba osób wpisanych na listę maklerów papierów wartościowych oraz łączna liczba licencjonowanych maklerów papierów wartościowych w latach 2020-2023

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023
Liczba osób wpisanych na listę maklerów papierów wartościowych w danym roku	32	57	105	81
Łączna liczba licencjonowanych maklerów papierów wartościowych	3174	3231	3335	3413

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 20. Liczba osób wpisanych na listę doradców inwestycyjnych oraz łączna liczba licencjonowanych doradców inwestycyjnych w latach 2020-2023

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023
Lista osób wpisanych na listę doradców inwestycyjnych w danym roku	31	32	53	58
Łączna liczba licencjonowanych doradców inwestycyjnych	783	814	867	925

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 21. Liczba podmiotów posiadających zezwolenie na prowadzenie rachunków lub rejestrów towarów giełdowych na koniec lat 2020-2023

Rodzaj podmiotu	2020	2021	2022	2023
Przedsiębiorstwa energetyczne	58	57	59	60 ²⁷

Źródło: opracowanie własne UKNF

8.1.2. INSTYTUCJE ZBIOROWEGO INWESTOWANIA

Według stanu na 31 grudnia 2023 roku zezwolenie Komisji Nadzoru Finansowego posiadało 56 towarzystw funduszy inwestycyjnych, zarządzających łącznie 650 funduszami inwestycyjnymi, w tym: 42 funduszami inwestycyjnymi otwartymi, 69 specjalistycznymi funduszami inwestycyjnymi otwartymi oraz 539 funduszami inwestycyjnymi zamkniętymi.

Tabela 22. Liczba nadzorowanych towarzystw funduszy inwestycyjnych oraz funduszy inwestycyjnych i subfunduszy na koniec lat 2020-2023

Rodzaj podmiotu	2020	2021	2022	2023
Towarzystwa funduszy inwestycyjnych	56	57	55	56
Fundusze inwestycyjne	737	706	672	650
Subfundusze	728	736	711	716
Razem	1 521	1 499	1 438	1 422

Źródło: opracowanie własne UKNF

Według stanu na 31 grudnia 2023 roku do rejestru zagranicznych funduszy inwestycyjnych typu UCITS, prowadzonego przez Komisję Nadzoru Finansowego, zostało wpisanych 50 funduszy

²⁷ Dane według stanu na 28 września 2023 roku.

zagranicznych i 869 subfunduszy wchodzących w skład zagranicznych funduszy inwestycyjnych.

Tabela 23. Liczba nadzorowanych zagranicznych funduszy inwestycyjnych (typu UCITS) i subfunduszy wchodzących w skład zagranicznych funduszy inwestycyjnych na koniec lat 2020-2023

Rodzaj podmiotu	2020	2021	2022	2023
Fundusze zagraniczne	34	32	48	50
Subfundusze funduszy zagranicznych	709	674	844	869
Razem	743	706	892	919

Źródło: opracowanie własne UKNF

Średni poziom wartości aktywów według stanu na koniec 2023 roku był wyższy niż w roku poprzednim, co wpłynęło na podwyższenie sumy przychodów wypracowanych przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych. Suma przychodów ogółem w 2023 roku wyniosła 3676 mln zł, tj. o 22,3% więcej niż w 2022 roku. Natomiast suma kosztów ogółem była równa 2688 mln zł, tj. o 11% wyższa niż w roku poprzednim. Zagregowany wynik finansowy netto TFI za 2023 rok był o 72,5% wyższy niż w 2022 roku i wyniósł 801 mln zł²⁸.

Według stanu na 31 grudnia 2023 roku zezwolenie Komisji Nadzoru Finansowego na zarządzanie alternatywnymi spółkami inwestycyjnymi posiadały 2 spółki kapitałowe, zaś do rejestru zarządzających ASI wpisane były łącznie 362 podmioty. W 2023 roku obserwowano dalszy wzrost liczby spółek wykonujących działalność zarządzania ASI oraz wzrost wartości aktywów pozostających w zarządzaniu tych podmiotów.

Tabela 24. Liczba nadzorowanych zarządzających ASI na koniec lat 2020-2023

Rodzaj podmiotu	2020	2021	2022	2023
Zarządzający ASI	196	269	324	364

Źródło: opracowanie własne UKNF

8.1.3. PODMIOTY RYNKU EMERYTALNEGO

8.1.3.1. OTWARTE FUNDUSZE EMERYTALNE, DOBROWOLNE FUNDUSZE EMERYTALNE I POWSZECHNE TOWARZYSTWA EMERYTALNE

Według stanu na koniec 2023 roku zezwolenie na prowadzenie działalności posiadało 8 otwartych funduszy emerytalnych (OFE) i 8 zarządzających nimi powszechnych towarzystw emerytalnych (PTE).

Na koniec 2023 roku do OFE należało 14,6 mln osób. W ciągu całego roku po raz kolejny nastąpił spadek liczby członków o 0,3 mln osób. Łączny udział w rynku trzech największych funduszy, z uwagi na procesy konsolidacyjne OFE, wzrósł (o 7,6 p.p.) w stosunku do poprzedniego roku, osiągając ponad połowę całego rynku (57,2%).

W 2023 roku nastąpił wzrost wartości aktywów zarządzanych przez PTE funduszy emerytalnych (głównie w wyniku wzrostu aktywów OFE). PTE osiągnęły niższy niż w roku poprzednim wynik finansowy, głównie na skutek obciążenia kosztami z tytułu wpłat na rachunek Funduszu Gwarancyjnego.

²⁸ Na podstawie sprawozdań miesięcznych przekazywanych przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych. Sprawozdania miesięczne nie są poddawane badaniu ani przeglądowi przez biegłego rewidenta, a zawarte w nich informacje mogą podlegać późniejszym korektom.

Na koniec 2023 roku zezwolenie na prowadzenie działalności posiadało 6 dobrowolnych funduszy emerytalnych (DFE), które były zarządzane przez powszechne towarzystwa emerytalne. Wszystkie DFE gromadziły środki na indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego (IKZE), natomiast 4 z nich oferowało również indywidualne konta emerytalne (IKE). Dwa powszechne towarzystwa emerytalne zarządzają również 18 dobrowolnymi funduszami emerytalnymi zdefiniowanej daty funkcjonującymi w ramach pracowniczych planów kapitałowych (PPK).

W 2023 roku wszystkie DFE wypracowały dodatnie stopy zwrotu. Na zróżnicowanie wyników inwestycyjnych DFE miały wpływ wykorzystywane przez zarządzających strategie inwestycyjne, zarówno w zakresie poziomu alokacji w poszczególne klasy aktywów, doboru pojedynczych instrumentów finansowych, jak i zmian składu portfela.

8.1.3.2. PRACOWNICZE FUNDUSZE I TOWARZYSTWA EMERYTALNE

Na koniec 2023 roku pracownicze towarzystwa emerytalne zarządzały dwoma PFE, do których należało 28,3 tys. członków, o 1,2 tys. mniej niż rok wcześniej. W okresie objętym sprawozdaniem na rachunki członków PFE przekazano składki podstawowe i dodatkowe w kwocie 105,2 mln zł, o 2,1 mln zł mniej niż w 2022 roku. Obydwa pracownicze fundusze emerytalne funkcjonujące na koniec 2023 roku uzyskały w okresie sprawozdawczym dodatnie stopy zwrotu.

8.1.3.3. PRACOWNICZE PROGRAMY EMERYTALNE

Pracownicze programy emerytalne (PPE), w których uczestnictwo jest dobrowolne, podobnie jak w przypadku IKE i IKZE, mają charakter instytucjonalny. Rozwój tego elementu systemu emerytalnego wzmacniany jest poprzez zachęty w postaci zwolnień podatkowych i możliwość korzystania z ulg w zakresie składek na ubezpieczenia społeczne.

Tabela 25. PPE w latach 2020-2023

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023
Liczba PPE	2 110	2 083	2 081	2 082
Liczba uczestników (w tys.)	632	641	652	676
Wartość zgromadzonych aktywów (w mln zł)	17 016	18 929	19 130	25 595

Źródło: opracowanie własne UKNF, instytucje zarządzające środkami pracowniczych programów emerytalnych

Według stanu na 31 grudnia 2023 roku funkcjonowały 2082 pracownicze programy emerytalne, w tym:

- 487 w formie umowy grupowego ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym,
- 1573 w formie umowy o wnoszenie przez pracodawcę składek pracowników do funduszu inwestycyjnego,
- 22 w formie pracowniczego funduszu emerytalnego.

Na koniec 2023 roku największy odsetek PPE stanowiły programy realizowane w formie umowy z funduszem inwestycyjnym (76%). PPE prowadzone w tej formie miały również największy udział w aktywach sektora (76%) oraz cechowały się największą liczbą uczestników (83%). Na drugim miejscu znalazły się PPE prowadzone w formie ubezpieczeniowej (15% udziału w aktywach ogółem oraz 12% udziału w liczbie uczestników ogółem).

8.1.3.4. PRACOWNICZE PLANY KAPITAŁOWE

Na koniec 2023 roku w ewidencji PPK widniało 17 instytucji finansowych prowadzących PPK:

- 14 towarzystw funduszy inwestycyjnych,
- 2 powszechne towarzystwa emerytalne,
- 1 zakład ubezpieczeń.

Liczba osób będących uczestnikami PPK na koniec 2023 roku wyniosła 3,9 mln. W tym okresie wpłacono do PPK kwotę 7,2 mld zł (w 2022 roku 5,3 mld zł). Na rachunkach PPK zgromadzono aktywa o wartości 21,8 mld zł, o 9,8 mld zł więcej niż w 2022 roku.

Tabela 26. PPK w latach 2020-2023

Podmioty prowadzące PPK	Liczba uczestników (w tys.)				Udział w rynku (w %)	Wartość aktywów netto (w mln zł)				Udział w rynku (w %)
	2020	2021	2022	2023		2020	2021	2022	2023	
Towarzystwa funduszy inwestycyjnych	1 203	2 145	2 515	3 278	84,2	2 338	6 526	10 342	18 963	87,1
Powszechne towarzystwa emerytalne	253	359	434	549	14,1	448	1 057	1 527	2 602	11,9
Zakłady ubezpieczeń	27	44	51	66	1,7	31	83	125	219	1,0
Razem	1 483	2 548	3 000	3 893	100,0	2 817	7 666	11 994	21 784	100,0

Źródło: opracowanie własne UKNF na podstawie sprawozdawczości od instytucji prowadzących PPK

8.1.3.5. INDYWIDUALNE KONTA EMERYTALNE I INDYWIDUALNE KONTA ZABEZPIECZENIA EMERYTALNEGO

Według stanu na koniec 2023 roku podmioty nadzorowane przez KNF obsługiwały 860 tys. IKE i 515 tys. IKZE, na których zgromadzono aktywa odpowiednio w wysokości 18,2 mld zł i 9,2 mld zł. W 2023 roku oszczędzający wpłacili na konta IKE 2,9 mld zł, natomiast na konta IKZE 1,8 mld zł, łącznie o 23% więcej niż rok wcześniej.

Tabela 27. IKE w latach 2020-2023

Podmioty prowadzące IKE	Liczba kont (w tys.)				Udział w rynku (w %)	Wartość aktywów (w mln zł)				Udział w rynku (w %)
	2020	2021	2022	2023		2020	2021	2022	2023	
Zakłady ubezpieczeń	200	195	183	176	20,5	2 932	3 067	2 726	3 235	17,7
Fundusze inwestycyjne	393	433	420	456	53,0	3 970	4 539	4 095	5 133	28,2
Podmioty prowadzące działalność maklerską	56	80	104	134	15,6	2 439	3 252	4 493	6 638	36,4
Banki	86	79	82	81	9,4	2 466	2 437	2 621	2 968	16,3
Dobrowolne fundusze emerytalne	7	10	11	13	1,5	117	173	183	249	1,4
Razem	742	797	800	860	100,0	11 924	13 468	14 118	18 223	100,0

Źródło: opracowanie własne UKNF na podstawie sprawozdawczości od instytucji prowadzących IKE

Tabela 28. IKZE w latach 2020-2023

Podmioty prowadzące IKZE	Liczba kont (w tys.)				Udział w rynku (w %)	Wartość aktywów (w mln zł)				Udział w rynku (w %)
	2020	2021	2022	2023		2020	2021	2022	2023	
Zakłady ubezpieczeń	96	96	93	91	17,7	956	1 100	1 113	1 395	15,2
Fundusze inwestycyjne	192	209	208	224	43,6	2 258	2 810	3 030	4 077	44,4
Podmioty prowadzące działalność maklerską	32	52	65	85	16,5	392	715	974	1 626	17,7
Banki	28	34	35	37	7,2	307	384	468	590	6,4
Dobrowolne fundusze emerytalne	60	72	75	77	15,0	669	968	1 038	1 500	16,3
Razem	408	463	476	514	100,0	4 582	5 977	6 623	9 188	100,0

Źródło: opracowanie własne UKNF na podstawie sprawozdawczości od instytucji prowadzących IKZE

8.1.3.6. OGÓLNOEUROPEJSKIE INDYWIDUALNE PRODUKTY EMERYTALNE

We wrześniu 2023 roku w krajowym porządku prawnym zaczęły obowiązywać przepisy ustawy o OIPE. Jest to ogólnoeuropejski indywidualny niepracowniczy produkt emerytalny, do którego oszczędzający w ramach OIPE przystępuje dobrowolnie w celu długoterminowego gromadzenia kapitału z myślą o emeryturze. OIPE może być oferowany we wszystkich państwach członkowskich Unii Europejskiej przez dostawcę, który posiada zezwolenie na tworzenie OIPE i jego dystrybucję oraz jest zarejestrowany w centralnym rejestrze publicznym prowadzonym przez EIOPA. W październiku 2023 roku pierwszy dostawca OIPE otworzył subkonto w ramach OIPE w Polsce.

Funkcjonowanie OIPE w kwestiach nieuregulowanych w ustawie o OIPE podlega przepisom rozporządzenia OIPE. Zgodnie z przepisem art. 12 ust. 1 i 2 tego rozporządzenia teksty krajowych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych regulujących funkcjonowanie OIPE są podawane do wiadomości publicznej i aktualizowane przez właściwy organ krajowy. UKNF, realizując wskazany obowiązek, opublikował na stronie internetowej KNF odnośniki do tekstów krajowych przepisów dotyczących OIPE.

8.1.4. PODMIOTY INFRASTRUKTURY RYNKU KAPITAŁOWEGO

Spółkami tworzącymi infrastrukturę rynku kapitałowego w Polsce są:

- Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. (GPW)²⁹,
- BondSpot S.A. (BondSpot)³⁰,
- Towarowa Giełda Energii S.A. (TGE)³¹,
- Izba Rozliczeniowa Giełd Towarowych S.A. (IRGiT)³²,
- Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. (KDPW)³³,
- KDPW_CCP S.A. (KDPW_CCP)³⁴.

²⁹ Podstawowe dane statystyczne dotyczące działalności spółek wymienionych w rozdz. 8.1.4. znajdują się pod wskazanymi linkami: <https://www.gpw.pl/podstawowe-statystyki-gpw> dla Rynku Głównego oraz pod adresem <https://newconnect.pl/podstawowe-statystyki-newconnect> dla rynku NewConnect.

³⁰ Według stanu na 31 grudnia 2023 roku największa wartość obrotów obserwowana była na rynku TBSP. Statystyki tego rynku są dostępne pod adresem: https://www.bondspot.pl/statystyki_TBSPoland

³¹ <https://tge.pl/dane-statystyczne>

³² <https://www.irgit.pl/gir/zarzadzanie-ryzykiem/sprawozdawczosc>

³³ <https://www.kdpw.pl/pl/portal-danych.html>

³⁴ <https://www.kdpwccp.pl/pl/transparentnosc.html>

8.1.4.1. OFERTY PUBLICZNE AKCJI

Utrzymująca się w 2023 roku niepewność w gospodarce światowej, determinowana szeregiem napięć, takich jak wysoka inflacja, wysokie poziomy stóp procentowych, trwająca wojna w Ukrainie, miała duży wpływ na nastroje rynkowe i plany spółek pozyskania kapitału w drodze ofert publicznych. Czynniki te sprawiły, że wartość przeprowadzonych w Polsce ofert publicznych była znacząco niższa w porównaniu do lat poprzednich.

Liczba przeprowadzonych ofert akcji w 2023 roku zgłoszonych do KNF w Systemie Ewidencji Akcji w porównaniu do 2022 roku wzrosła o 7% i wyniosła łącznie 433, natomiast wartość ofert publicznych zmniejszyła się o 24% i osiągnęła wartość ponad 5,4 mld zł. Dużą część ofert stanowiły publiczne emisje nowych akcji – ponad 74% ogółu wszystkich przeprowadzonych ofert w 2023 roku. Wzrosła też wartość przeprowadzonych pierwszych ofert publicznych do poziomu 499 mln zł.

Tabela 29. Wartość i liczba ofert publicznych o charakterze gotówkowym w latach 2020-2023

Rok	2020		2021		2022		2023	
	Liczba ofert	Wartość (w mln zł)	Liczba ofert	Wartość (w mln zł)	Liczba ofert	Wartość (w mln zł)	Liczba ofert	Wartość (w mln zł)
Publiczne emisje akcji	248	3 112,14	343	3 796,39	307	6 755,98	326	3 988,15
Publiczne oferty sprzedaży akcji	114	10 447,79	103	8 946,51	94	340,8	107	1 419,26
Publiczne oferty razem	362	13 559,93	446	12 742,90	401	7 096,78	433	5 407,41
<i>w tym</i>								
<i>Pierwsze oferty publiczne*</i>	18	11 075,28	40	9 267,49	16	123,11	15	498,81

Źródło: opracowanie własne UKNF

*Rozumiane jako pierwsza oferta publiczna związana z debiutem na GPW lub NC.

8.2. FIRMY INWESTYCYJNE I BANKI POWIERNICZE, AGENCI FIRM INWESTYCYJNYCH, MAKLERZY PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH, DORADCY INWESTYCYJNI

8.2.1. DZIAŁALNOŚĆ LICENCYJNA

8.2.1.1. FIRMY INWESTYCYJNE I BANKI POWIERNICZE

W 2023 roku Komisja Nadzoru Finansowego wydała:

- 2 decyzje w sprawie udzielenia zezwolenia na prowadzenie działalności maklerskiej,
- 7 decyzji w sprawie wyrażenia zgody na powołanie prezesa zarządu lub członka zarządu domu maklerskiego odpowiedzialnego za nadzorowanie systemu zarządzania ryzykiem,
- 1 decyzję w sprawie uchylecia zezwolenia na prowadzenie działalności maklerskiej,
- 1 decyzję o ograniczeniu zezwolenia w części zezwolenia na prowadzenie działalności maklerskiej.

Komisja Nadzoru Finansowego wydała również 11 decyzji w przedmiocie umorzenia postępowania, w tym:

- 4 decyzje w sprawie udzielenia zezwolenia na prowadzenie działalności maklerskiej,
- 7 decyzji w sprawie wyrażenia zgody na powołanie prezesa zarządu lub członka zarządu domu maklerskiego odpowiedzialnego za nadzorowanie systemu zarządzania ryzykiem.

W tym okresie podjęte zostało 1 postępowanie w sprawie udzielenia zezwolenia na prowadzenie działalności maklerskiej.

Według stanu na 31 grudnia 2023 roku w trakcie rozpatrywania było:

- 5 wniosków w sprawie udzielenia zezwolenia na prowadzenie działalności maklerskiej złożonych przez podmioty nieposiadające statusu firmy inwestycyjnej,
- 1 wniosek w sprawie uchylenia zezwolenia na prowadzenie działalności maklerskiej,
- 5 wniosków w sprawie wyrażenia zgody na powołanie prezesa zarządu domu maklerskiego lub członka zarządu domu maklerskiego odpowiedzialnego za nadzorowanie systemu zarządzania ryzykiem.

W 2023 roku rozpatrzono pozytywnie 1 zawiadomienie o zamiarze nabycia akcji domu maklerskiego.

W 2023 roku Komisja Nadzoru Finansowego wydała 1 decyzję w przedmiocie zezwolenia na prowadzenie działalności powierniczej.

W 2023 roku 1 dom maklerski zakończył działalność w wyniku likwidacji.

8.2.1.2. NOTYFIKACJE FIRM INWESTYCYJNYCH

W okresie objętym sprawozdaniem Komisja Nadzoru Finansowego przekazała do zagranicznego organu nadzoru 1 zawiadomienie o zamiarze prowadzenia przez firmę inwestycyjną działalności w formie oddziału na terytorium innego państwa członkowskiego.

W roku 2023 do Komisji Nadzoru Finansowego wpłynęły 3 zawiadomienia o zamiarze prowadzenia działalności maklerskiej w formie oddziału na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez zagraniczną firmę inwestycyjną.

Tabela 30. Liczba notyfikowanych zagranicznych firm inwestycyjnych* na koniec lat 2020-2023

Rodzaj podmiotu	2020	2021	2022	2023
Zagraniczna firma inwestycyjna - oddział	17**	13	12	15

Źródło: opracowanie własne UKNF

* Z wyłączeniem zagranicznych instytucji kredytowych.

** 31.12.2020 r. skończył się okres przejściowy dotyczący wyjścia Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej, w związku z czym przestały obowiązywać dotychczasowe prawa wynikające z członkostwa w Unii Europejskiej – swoboda świadczenia usług inwestycyjnych i prowadzenia działalności inwestycyjnej na terytorium Unii Europejskiej. Podmioty ze Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej działające w Rzeczypospolitej Polskiej w formie oddziału nie mogły kontynuować tej działalności po 31.12.2020 r.

Tabela 31. Liczba polskich firm inwestycyjnych, które notyfikowały zamiar prowadzenia działalności na koniec lat 2020-2023

Rodzaj podmiotu	2020	2021	2022	2023
Dom maklerski (liczba oddziałów)	3 (9)	3 (9)	2 (9)	3 (10)
Dom maklerski bez oddziału	11	11	11	11

Źródło: opracowanie własne UKNF

8.2.1.3. AGENCI FIRM INWESTYCYJNYCH

Rejestr agentów firm inwestycyjnych według stanu na 31 grudnia 2023 roku zawierał 252 podmioty, w tym 32 osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej oraz 220 osób fizycznych.

W 2023 roku Komisja Nadzoru Finansowego wydała:

- 16 decyzji w sprawie wpisu do rejestru agentów firm inwestycyjnych,
- 27 decyzji w sprawie skreślenia z rejestru agentów firm inwestycyjnych z powodu rozwiązania umowy pomiędzy firmą inwestycyjną a agentem,

- 1 decyzję w sprawie stwierdzenia wygaśnięcia decyzji dotyczącej wpisu do rejestru agentów firm inwestycyjnych,
- 5 decyzji w sprawie umorzenia postępowań dotyczących wpisu do rejestru agentów firm inwestycyjnych.

W 2023 roku zawieszono zostały 4 postępowania w sprawie wpisu do rejestru agentów firm inwestycyjnych oraz podjęte zostały 2 postępowania w sprawie wpisu do rejestru agentów firm inwestycyjnych.

Według stanu na 31 grudnia 2023 roku w trakcie rozpatrywania było 6 wniosków w przedmiocie wpisu do rejestru agentów firm inwestycyjnych.

W 2023 roku wprowadzony został nowy przepis w ustawie o obrocie - art. 79 ust. 9b, który odstępuje od skreślenia agenta z rejestru agentów firm inwestycyjnych niezwłocznie po otrzymaniu od firmy inwestycyjnej informacji o rozwiązaniu umowy, w przypadku gdy w terminie 7 dni od dnia rozwiązania umowy inna firma inwestycyjna zawrze umowę z tym agentem i przekaże KNF informację o jej zawarciu, wraz z dokumentami, o których mowa w art. 81 ust. 1 ustawy o obrocie. W roku 2023 w jednym przypadku skorzystano z tego przepisu.

8.2.1.4. MAKLERZY PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH

Według stanu na 31 grudnia 2023 roku liczba licencjonowanych maklerów papierów wartościowych wynosiła 3413. Na listę maklerów papierów wartościowych w roku 2023 wpisanych zostało 81 osób. W 2023 roku 3 maklerów papierów wartościowych zostało skreślonych z listy. W przypadku jednego maklera papierów wartościowych doszło do zawieszenia uprawnień do wykonywania zawodu.

W 2023 roku odbyły się 2 egzaminy na maklera papierów wartościowych. Do egzaminów przystąpiło 410 osób, a zdało 85 osób. Według stanu na 31 grudnia 2023 roku egzamin na maklera papierów wartościowych zdały 3602 osoby. Ponadto w 2023 roku odbył się 1 sprawdzian umiejętności dla maklerów papierów wartościowych. Do sprawdzianu tego przystąpiły 4 osoby, a zdała 1 osoba.

8.2.1.5. DORADCY INWESTYCYJNI

Według stanu na 31 grudnia 2023 roku liczba licencjonowanych doradców inwestycyjnych wynosiła 925. Na listę doradców inwestycyjnych w 2023 roku wpisanych zostało 58 osób.

W roku 2023 Komisja Nadzoru Finansowego wydała 1 postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania w przedmiocie wniosku o wpis na listę doradców inwestycyjnych.

W 2023 roku przeprowadzony został (w III etapach) egzamin na doradcę inwestycyjnego. Egzamin z wynikiem pozytywnym zdało 5 osób. W 2023 roku został również przeprowadzony sprawdzian umiejętności, który zdały 32 osoby. Kandydatom, którzy zdali egzaminy zostały wydane zaświadczenia uprawniające do wpisu na listę doradców inwestycyjnych prowadzoną przez Komisję Nadzoru Finansowego.

8.2.2. DZIAŁALNOŚĆ NADZORCZA

8.2.2.1. NADZÓR BIEŻĄCY NAD FIRMAMI INWESTYCYJNYMI, BANKAMI POWIERNICZYMI I BANKAMI, O KTÓRYCH MOWA W ART. 70 UST. 2 USTAWY O OBROcie

W ramach nadzoru bieżącego poddano analizie około 4,1 tys. raportów przekazanych za pośrednictwem Elektronicznego Systemu Przekazywania Informacji. Należały do nich raporty okresowe i raporty bieżące 34 domów maklerskich, 9 banków prowadzących działalność

maklerską, 12 banków powierniczych, a także firm inwestycyjnych, które notyfikowały działalność w Polsce w formie oddziału, oraz banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie, w tym kwartalne sprawozdania z działalności sprzedażowej, półroczne sprawozdania z działalności oraz funkcjonowania systemu nadzoru zgodności działalności z prawem oraz systemu kontroli wewnętrznej podmiotów prowadzących działalność maklerską, jak również roczne sprawozdania finansowe za 2022 rok, półroczne sprawozdania finansowe za I półrocze 2023 roku oraz raporty z zakresu adekwatności kapitałowej domów maklerskich. Analizie podlegały również, przekazane zgodnie z obowiązującymi przepisami, skonsolidowane sprawozdania finansowe za 2022 rok oraz raporty dotyczące skonsolidowanych norm adekwatności kapitałowej domów maklerskich. Wśród wskazanych 34 domów maklerskich cztery zakończyły prowadzenie działalności w 2023 roku, jeden uzyskał zezwolenie na prowadzenie działalności w 2023 roku.

W wyniku prowadzonych analiz podjęto wiele działań o charakterze nadzorczym, wyjaśniając powstałe wątpliwości, jak również wydając ustalenia w ramach procesu badania i oceny nadzorczej, mające na celu poprawę efektywności wdrożonych przez podmioty nadzorowane systemów wewnętrznych oraz ich dostosowania do przepisów i charakteru działalności.

W ramach nadzoru nad stosowaniem przez domy maklerskie przepisów prawa z zakresu wymogów ostrożnościowych wydano 6 decyzji w wyniku postępowań prowadzonych na wniosek domów maklerskich, 2 postanowienia o wszczęciu postępowania wobec domu maklerskiego w związku z podejrzeniem naruszenia przepisów prawa oraz 1 postanowienie o rozszerzeniu postępowania. Podjęto 1 decyzję o nałożeniu kary na dom maklerski oraz 2 decyzje o cofnięciu zezwolenia na prowadzenie działalności maklerskiej w związku z naruszeniami przepisów w zakresie wymogów ostrożnościowych oraz 1 decyzję o ograniczeniu zezwolenia w części oraz nałożeniu kary pieniężnej w związku z naruszeniem przepisów dotyczących prowadzenia działalności maklerskiej. W ramach realizowanego nadzoru bieżącego aktualizowano prezentowane na stronie internetowej KNF dane podmiotów podlegających nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego. Zamieszczono również kwartalne dane finansowe oraz dane z zakresu adekwatności kapitałowej domów maklerskich wg stanu na koniec roku. Na posiedzeniu KNF przedłożono „Raport dotyczący sytuacji finansowej domów maklerskich w 2022 r.”.

8.2.2.2. BADANIE I OCENA NADZORCZA (BION) DOMÓW MAKLESKICH

Dokonano aktualizacji metodyki BION dla badania domów maklerskich w 2023 roku oraz przeprowadzono proces nadawania oceny nadzorczej domom maklerskim. Badaniu podlegały 22 domy maklerskie. Wśród nich 9 zostało objętych badaniem w formule uproszczonej w oparciu o analizę informacji przekazywanych przez domy maklerskie w ramach wypełniania obowiązków informacyjnych wynikających z przepisów prawa oraz informacji pozyskanych z domów maklerskich na temat wykonania ustaleń poprzedniego procesu BION. 9 domów maklerskich objęto badaniem standardowym, które w porównaniu do badania w formule uproszczonej zawierało także analizę informacji przekazanych w ramach procesu BION. 4 domy maklerskie podlegały badaniu pełnemu, rozszerzonemu o spotkanie z przedstawicielami podmiotów. W przypadku jednego domu maklerskiego nadano ocenę BION w trybie aktualizacji oceny w oparciu o pozyskane informacje w zakresie sytuacji finansowej i spełniania wymogów kapitałowych. Badanie zostało przeprowadzone według stanu na 31 grudnia 2022 roku lub 30 czerwca 2023 roku. Na posiedzeniu KNF przedłożono raport dotyczący procesu badania i oceny nadzorczej (BION) domów maklerskich w 2022 roku.

8.2.2.3. POLITYKA DYWIDENDOWA

Celem polityki dywidendowej KNF jest zapewnienie stabilności polskiego sektora finansowego poprzez dostosowywanie bazy kapitałowej domów maklerskich do poziomu ponoszonego przez nie ryzyka oraz ochrona odbiorców usług świadczonych przez domy maklerskie.

Polityka dywidendowa przyjęta w 2023 roku była zgodna ze średnioterminowymi założeniami: wypłaty dywidendy mogły dokonać wyłącznie domy maklerskie, które posiadały odpowiednie nadwyżki funduszy powyżej wymaganych poziomów, nie naruszały wymogów kapitałowych w trakcie roku oraz otrzymały dobrą ocenę BION. Określono również, że podejmując decyzję o wypłacie dywidendy, domy maklerskie powinny kierować się przyszłymi potrzebami kapitałowymi oraz wynikami osiąganymi do momentu podjęcia takiej decyzji.

8.2.3 DZIAŁALNOŚĆ INSPEKCYJNA

8.2.3.1. KONTROLE DOMÓW MAKLESKICH, AGENTÓW FIRM INWESTYCYJNYCH I BANKÓW, O KTÓRYCH MOWA W ART. 70 UST. 2 USTAWY O OBROCI

W 2023 roku przeprowadzono łącznie 12 kontroli domów maklerskich, agentów firm inwestycyjnych i banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie. Podmioty wytypowane do kontroli planowych były zróżnicowane pod względem ich rodzaju, a także przedmiotu działalności. Zakres kontroli realizowanych w roku 2023 uzależniony był każdorazowo od modelu i rozmiaru prowadzonej działalności, z uwzględnieniem zdarzeń i zjawisk odnotowanych na rynku kapitałowym w związku ze świadczeniem usług maklerskich.

Kontrole, które miały charakter problemowy, dotyczyły głównie obszarów: usług wykonywania zleceń klientów, w tym poza obrotem zorganizowanym, doradztwa inwestycyjnego, oferowania instrumentów finansowych, realizacji obowiązków dyrektywy MiFID II w zakresie ochrony klienta detalicznego, zarówno przez firmy inwestycyjne, w tym oddziały zagranicznych firm inwestycyjnych prowadzących działalność na terytorium RP, jak i banki, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie.

Istotnym obszarem kontroli były także: sprzedaż lokat strukturyzowanych przez banki, działalność agenta firmy inwestycyjnej, sprawozdawczość finansowa domów maklerskich oraz wybrane elementy systemu zarządzania ryzykiem.

Kontrole uwzględniały ocenę stanu faktycznego pod kątem przepisów prawa, regulacji wewnętrznych i umów zawartych z klientami, w tym we współpracy z agentami firmy inwestycyjnej.

Weryfikacji podlegały także m.in.:

- organizacja i funkcjonowanie systemu kontroli wewnętrznej, nadzoru zgodności działalności z prawem oraz audytu wewnętrznego,
- zapewnienie zatrudnienia osób, które posiadają wiedzę i umiejętności potrzebne do wykonywania czynności w związku ze świadczeniem usług,
- zasady wynagrodzenia zmiennego dla pracowników,
- nadzór nad inwestowaniem przez pracowników na rachunek własny,
- przeciwdziałanie konfliktom interesów,
- współpraca podmiotów nadzorowanych z podmiotami trzecimi w procesie świadczenia usług,
- nadzór nad wykonywaniem czynności przez agenta firmy inwestycyjnej,
- realizacja przeciwdziałania manipulacji instrumentami finansowymi,
- zgodność czynności wykonywanych przez oddziały zagranicznych firm inwestycyjnych z notyfikacją macierzystych organów nadzoru do KNF.

W kontrolach uwzględniono również sprawdzenie sposobu i zakresu stosowania przez podmioty kontrolowane m.in.:

- stanowiska UKNF w sprawie utrwalania kontaktów z klientami firm inwestycyjnych z 23 grudnia 2021 roku,
- stanowiska UKNF w sprawie zarządzania produktowego z 16 lutego 2021 roku,
- stanowiska UKNF dotyczącego nadzoru wykonywanego przez firmę inwestycyjną nad jej agentem z 11 sierpnia 2021 roku,
- stanowiska UKNF w sprawie wybranych aspektów świadczenia przez firmy inwestycyjne oraz banki, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie, usług doradztwa inwestycyjnego z 14 lutego 2020 roku,
- wytycznych ESMA w sprawie określonych aspektów wymogów dyrektywy MiFID II dotyczących adekwatności i świadczenia wyłącznie usługi wykonywania zleceń (ESMA35-43-3006),
- wytycznych ESMA w sprawie określonych aspektów wymogów dyrektywy MiFID II dotyczących odpowiedzialności (ESMA35-43-1163 PL),
- wytycznych ESMA dotyczących wymogów w zakresie zarządzania produktami zgodnie z dyrektywą MiFID II (ESMA35-43-620),
- wytycznych ESMA dotyczących wybranych aspektów wymogów dyrektywy MiFID II dotyczących komórki ds. nadzoru zgodności z prawem (ESMA35-36-1952 PL).

Tabela 32. Wybrane nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w 2023 roku w obszarze organizacji i nadzoru działalności przez firmy inwestycyjne oraz banki, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie

Organizacja i nadzór działalności przez firmy inwestycyjne oraz banki, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie	
1.	Brak uwzględnienia wszystkich osób zaangażowanych uczestniczących w świadczeniu usług w zasadach wynagradzania zmiennego.
2.	Ukształtowanie praktyk w zakresie wynagrodzeń zmiennych, które mogą skłaniać osoby zaangażowane do świadczenia usług, przedkładając własne interesy lub interesy firmy inwestycyjnej albo banku, o którym mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie, z potencjalną szkodą dla klientów.
3.	Wykorzystywanie bez nadzoru firmy inwestycyjnej przez pracowników lub agentów firmy inwestycyjnej prywatnych numerów telefonów do prowadzenia rozmów telefonicznych albo korespondencji elektronicznej przy użyciu sprzętu prywatnego, związanych z czynnościami, które mogłyby skutkować świadczeniem usług maklerskich dla klientów.
4.	Brak utrzymania struktury organizacyjnej firmy inwestycyjnej, która w sposób jasny określałaby procedury decyzyjne, zasady sprawozdawczości oraz wyznaczała funkcje i zakresy odpowiedzialności.
5.	Wdrożenie nieadekwatnych i nieskutecznych środków w zakresie zawierania transakcji na rachunek własny przez osoby zaangażowane.
6.	Brak ustanowienia skutecznych rozwiązań, systemów i procedur wykrywania oraz powiadamiania o podejrzanym zleceniach i transakcjach.
7.	Brak przeprowadzania regularnych szkoleń wśród pracowników zaangażowanych w monitorowanie, wykrywanie i identyfikację zleceń i transakcji, które mogłyby stanowić wykorzystanie informacji poufnych, manipulację na rynku lub usiłowanie wykorzystania informacji poufnych bądź manipulacji na rynku, w tym pracowników zaangażowanych w przetwarzanie zleceń i transakcji.
8.	Brak utrzymania systemu, który zapewni właściwy stopień bezpieczeństwa, rzetelności i poufności informacji objętych tajemnicą zawodową.
9.	Rozpoczęcie przez oddział zagranicznej firmy inwestycyjnej działalności na terytorium RP, polegającej na świadczeniu usług maklerskich, bez przekazania KNF przez macierzysty organ nadzoru odpowiednich informacji dotyczących działalności tej firmy.
10.	Brak zapewnienia, aby pracownicy oddziału zagranicznej firmy inwestycyjnej posiadali umiejętności oraz wiedzę ogólną i specjalistyczną potrzebną do wypełnienia przydzielonych im obowiązków w ramach świadczenia usług maklerskich na terytorium RP, a także brak wdrożenia

	procesu autoryzowania pracowników.
11.	Brak wdrożenia i utrzymywania odpowiednich mechanizmów kontroli wewnętrznej w ramach oddziału zagranicznej firmy inwestycyjnej, służących zapewnieniu zgodności z decyzjami i procedurami na wszystkich szczeblach organizacyjnych firmy inwestycyjnej.
12.	Brak uwzględnienia kontroli agentów firmy inwestycyjnej w planowaniu rocznym albo brak przeprowadzenia zaplanowanych kontroli tej działalności albo brak właściwego udokumentowania zrealizowanych kontroli w tym zakresie przez firmę inwestycyjną.
13.	Brak zapewnienia regularnego udziału agentów firmy inwestycyjnej w organizowanych szkoleniach dotyczących zasad i trybu wykonywania usług maklerskich wynikających z przepisów prawa, a także z regulacji wewnętrznych firmy inwestycyjnej.

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 33. Wybrane nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w 2023 roku w obszarze trybu i warunków postępowania z klientami lub potencjalnymi klientami firm inwestycyjnych oraz banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie

Postępowanie w kontaktach z klientem	
1.	Brak wdrożenia odpowiednich rozwiązań w celu zapewnienia zgodności instrumentów finansowych, jakie firma inwestycyjna lub bank, o którym mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie, zamierza oferować lub rekomendować albo w inny sposób umożliwiać ich nabycie lub objęcie, oraz usług, jakie zamierza świadczyć, z potrzebami, cechami i celami określonej grupy docelowej.
2.	Dokonywanie oceny odpowiedniości usługi lub instrumentu finansowego, będącego jej przedmiotem dla klienta lub potencjalnego klienta, bez uwzględnienia wszystkich elementów wymaganych przez przepisy prawa.
3.	Zachęcanie klientów do wielokrotnego udzielania odpowiedzi na pytania zawarte w ankiecie badania odpowiedniości, pomimo świadomości, że odpowiedzi te będą niepełne lub nie będą odpowiadały prawdzie.
4.	Kierowanie do klientów lub potencjalnych klientów informacji, w tym w formie teaserów oraz prezentacji o emitencie, które mogą budzić wątpliwości lub wprowadzać w błąd w odniesieniu do czynników ryzyka związanych z emitentem lub emitowanymi przez niego instrumentami finansowymi oraz przedstawianie w sposób niejasny istotnych elementów i ostrzeżeń dotyczących sytuacji finansowej emitenta.
5.	Brak stosowania przez bank, o którym mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie, wymogów działania rzetelnego, zgodnego z zasadami uczciwego obrotu oraz zgodnego z najlepiej pojętym interesem klienta, w związku z wykonywaniem zleceń na rachunek klienta, których przedmiotem jest FX Window Forward, a także w związku z wprowadzaniem do oferty tzw. funkcjonalności będących w rzeczywistości instrumentami finansowymi, bez przestrzegania obowiązków związanych z ochroną klienta, np. w celu zabezpieczenia poziomu stopy procentowej (opcja CAP) w produktach kredytowych.
6.	Brak realizacji obowiązków informacyjnych do klienta przez bank w związku ze świadczeniem usług, o których mowa w art. 69 ust. 2 pkt 2 w zw. z art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie, w zakresie niefinansowych kowenantów kredytowych w formie sprzedaży łączonej.
7.	Celowe ukrywanie przez firmę inwestycyjną rzeczywiście ponoszonych przez klientów kosztów usługi przyjmowania i przekazywania zleceń w zakresie kojarzenia dwóch lub więcej podmiotów w celu doprowadzenia do zawarcia transakcji między tymi podmiotami.
8.	Celowe ukrywanie przed klientami przez bank, o którym mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie, kosztów, jakie zostały przez nich poniesione w związku z zawieraniem transakcji zabezpieczających ryzyko walutowe w ramach usługi wykonywania zleceń klientów na rachunek własny banku.
9.	Brak ujawniania klientom kosztów <i>ex ante</i> transakcji w odniesieniu do konkretnego instrumentu finansowego w związku z usługą, o której mowa w art. 69 ust. 2 pkt 2 ustawy o obrocie, przez banki, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie.
10.	Brak uwzględniania danych o skonkretyzowanych pobranych kwotach tzw. zachęt w informacji o kosztach i opłatach <i>ex post</i> kierowanych do każdego klienta.

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 34. Wybrane nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w 2023 roku w obszarze świadczenia usług maklerskich przez firmy inwestycyjne oraz banki, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie

Świadczenie usług maklerskich	
1.	Brak ustanowienia, wdrożenia i utrzymania procedury badania i oceny emitenta, która w sposób jasny i udokumentowany wyznacza funkcje i zakresy odpowiedzialności funkcjonującego w domu maklerskim procesu badania emitenta.
2.	Oferowanie instrumentu finansowego nieodpowiadającego potrzebom i cechom klientów, będących w negatywnej grupie docelowej.
3.	Wykonywanie przez bank czynności w zakresie, o którym mowa w art. 69 ust. 2 pkt 2 w zw. z art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie, bez zachowania zasady najlepiej pojętego interesu klienta w związku ze współpracą banku z podmiotami trzecimi, które nie posiadały: zezwolenia KNF na prowadzenie działalności maklerskiej w zakresie czynności, o których mowa w art. 69 ust. 2 pkt 1 i 5 ustawy o obrocie, oraz prawidłowego umocowania tych podmiotów do reprezentowania klientów banku.
4.	Brak podejmowania uzasadnionych działań przez bank, o którym mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie, w celu uzyskania możliwie najlepszych wyników dla klienta detalicznego w związku z wykonaniem zlecenia klienta, uwzględniając w szczególności cenę instrumentu finansowego i koszty związane z wykonaniem zlecenia.
5.	Niepoprawne uznanie przez bank, o którym mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie, że w związku z prowadzonymi działaniami marketingowymi, do zawarcia umowy o świadczenie usług przyjmowania i przekazywania zleceń czy też nabycia instrumentu finansowego dochodzi z inicjatywy klienta lub potencjalnego klienta, pomimo skierowania do niego zindywidualizowanych informacji o instrumentach finansowych, usłudze lub transakcji.
6.	Brak weryfikacji sposobu wykorzystania telefonów służbowych przez pracowników, a także agentów firmy inwestycyjnej w przypadku wprowadzonego zakazu używania ich do kontaktowania się z klientami lub potencjalnymi klientami.
7.	Brak sporządzania notatek z każdej rozmowy przeprowadzanej w bezpośredniej obecności klienta lub potencjalnego klienta albo brak utrwalania rozmów telefonicznych w związku z wykonywaniem usługi maklerskiej.
8.	Brak rozpoznania okoliczności, które w związku ze świadczonymi usługami co najmniej mogą wywołać konflikt interesów zagrażających klientom oraz brak określenia środków, które należy przyjąć, w celu zapobiegania takim konfliktom.
9.	Brak ustanowienia, wdrożenia i utrzymania skutecznej polityki przeciwdziałania konfliktom interesów, sformułowanej na piśmie i odpowiednio dostosowanej do rozmiaru i struktury organizacyjnej zagranicznej firmy inwestycyjnej działającej za pośrednictwem oddziału, a także do charakteru, skali i złożoności prowadzonej działalności na terytorium RP.
10.	Dopuszczenie przez firmę inwestycyjną do wykonywania przez agentów firmy inwestycyjnej czynności w zakresie szerszym niż wynikający z zawartych z umów.

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 35. Wybrane nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w 2023 roku w obszarze sprzedaży lokat strukturyzowanych przez bank, o którym mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie

Sprzedaż lokat strukturyzowanych przez bank, o którym mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie	
1.	Brak uwzględnienia pytań przy ocenie odpowiedniości, które badałyby wiedzę i doświadczenie klienta w zakresie lokat strukturyzowanych, z uwzględnieniem ich złożoności i ryzyka związanego ze stopą zwrotu lub zrozumienia przez klienta kosztów rozwiązania umowy lokaty strukturyzowanej przed terminem.
2.	Dokonywanie oceny klienta pod kątem określenia grupy docelowej lokaty strukturyzowanej, biorąc pod uwagę nieadekwatne informacje w zakresie wiedzy i doświadczenia oraz celu

	inwestycyjnego klienta.
3.	Brak przekazywania klientom rzetelnych informacji w zakresie ryzyka, charakteru produktu i kosztów związanych z lokatą strukturyzowaną, w tym brak informowania klientów o wbudowanym instrumencie pochodnym (opcji) w lokatę strukturyzowaną oraz charakterze prawnym takiego instrumentu, a także o wpływie tego składnika na ryzyko inwestycji.
4.	Brak przedstawienia klientowi informacji o kosztach „wejścia” w związku z umową lokaty strukturyzowanej, w tym o marży banku, w sposób, który jest odpowiedni i zrozumiały dla przeciętnego przedstawiciela grupy, do której informacje te są skierowane lub do której mogą dotrzeć.
5.	Kierowanie przez bank do klientów nierzetelnych i wprowadzających w błąd informacji o wartości pobieranych marż w sposób umniejszający ich rzeczywistą wartość.
6.	Działanie banku w konflikcie interesów, polegającym na preferowaniu interesu banku wobec interesu jego klientów, poprzez maksymalizację marży osiąganą przez bank kosztem środków przeznaczonych na zakup strategii opcyjnych, których zadaniem było generowanie dla klientów opcjonalnych zysków z lokat strukturyzowanych.
7.	Brak działania w najlepiej pojętym interesie klienta w związku z brakiem informowania klientów przez bank w trakcie trwania inwestycji w zakresie czynników mających wpływ na ich profil wypłaty z lokaty strukturyzowanej.
8.	Brak unormowania w regulacjach wewnętrznych banku procesów związanych z tworzeniem lokat strukturyzowanych, w tym dotyczących zasad wyboru instrumentów finansowych stanowiących aktywa bazowe dla instrumentu pochodnego wbudowanego w lokatę strukturyzowaną.
9.	Brak przeprowadzenia analiz struktury kosztów i opłat proponowanych przez bank w odniesieniu do lokat strukturyzowanych pod kątem ich wpływu na pogorszenie oczekiwanej rentowności lokaty strukturyzowanej, w szczególności brak analizy, czy koszty lub opłaty nie równoważą lub nie eliminują oczekiwanych przez klienta korzyści finansowych lub podatkowych związanych z lokatą strukturyzowaną.
10.	Brak przeprowadzania przez bank przed każdorazowym podjęciem decyzji o opracowaniu lokaty strukturyzowanej oceny, czy może ona stanowić zagrożenie dla prawidłowego funkcjonowania lub stabilności rynków finansowych.
11.	Brak ustanowienia i wdrożenia procedury określającej częstotliwość przeprowadzanych przeglądów lokat strukturyzowanych w oparciu o czynniki związane ze złożonością lub innowacyjnym charakterem danej lokaty strukturyzowanej lub stosowanych strategii inwestycyjnych, w tym takie jak przekroczenie określonego progu wartości, które mogą wpłynąć na potencjalne ryzyko lub oczekiwaną rentowność lokaty strukturyzowanej.
12.	Brak działań systemów kontroli wewnętrznej banku w zakresie nadzoru nad tworzeniem lokat strukturyzowanych oraz ich sprzedażą.

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 36. Wybrane nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w 2023 roku w obszarze sprawozdawczości finansowej domów maklerskich i zarządzania ryzykiem

Sprawozdawczość finansowa oraz system zarządzania ryzykiem w domach maklerskich	
1.	Brak szczegółowego opisu oraz aktualizacji w Polityce Rachunkowości domów maklerskich zasad wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego, w tym zasad tworzenia odpisów na należności.
2.	Brak nadzoru nad procesem przygotowywania i weryfikowania danych finansowych domu maklerskiego oraz sporządzania Sprawozdań MDF, a także przekazywanie do KNF danych finansowych i sprawozdań finansowych, które nie dają prawdziwego i rzetelnego obrazu sytuacji finansowej domu maklerskiego.
3.	Przekazywanie z opóźnieniem Sprawozdań ZSF-D oraz PRF-D do KNF, w tym brak zawarcia w Sprawozdaniu PRF-D wymaganych przepisami części: wstępu oraz dodatkowych not

	objaśniających do Sprawozdania finansowego.
4.	Brak w dodatkowych notach i objaśnieniach do Sprawozdania finansowego informacji o istotnych zdarzeniach, w tym o zdarzeniach po dacie bilansu, oraz nieprzekazywanie komunikatów bieżących o takich zdarzeniach.
5.	Brak spójności oraz błędne wyliczanie i prezentowanie sprawozdań dotyczących ryzyka, w tym wymogów kapitałowych, z innymi przekazywanymi sprawozdaniami, które powodują brak prezentowania prawdziwego i rzetelnego obrazu ryzyka domu maklerskiego.
6.	Brak nadzoru nad obszarem ryzyka w zakresie: terminowego raportowania wewnętrznego i do KNF, spójności w regulacjach wewnętrznych z obowiązującymi przepisami, przejrzystego podziału odpowiedzialności i kompetencji w zakresie zarządzania ryzykiem.
7.	Sprawowanie funkcji zarządzania ryzykiem przez osobę wchodzącą w skład kadry kierowniczej wyższego szczebla, realizującą także inną funkcję, w sytuacji konfliktu interesów.

Źródło: opracowanie własne UKNF

W wyniku przeprowadzonych kontroli wobec skontrolowanych podmiotów wydano zalecenia pokontrolne. W odniesieniu do części podmiotów nadzorowanych, według stanu na 31 grudnia 2023 roku, prowadzona była dalsza analiza w zakresie wszczęcia postępowania administracyjnego w celu nałożenia kary pieniężnej w związku ze stwierdzonymi naruszeniami przepisów prawa lub złożenia zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.

8.3. PODMIOTY RYNKU FUNDUSZY INWESTYCYJNYCH I ALTERNATYWNYCH SPÓŁEK INWESTYCYJNYCH

8.3.1. DZIAŁALNOŚĆ LICENCYJNA

W 2023 roku organ nadzoru wydał 194 decyzje i postanowienia dotyczące podmiotów rynku funduszy inwestycyjnych. Liczbę i przedmiot przyjętych decyzji i postanowień wydanych z upoważnienia Komisji Nadzoru Finansowego w 2023 roku przedstawiono w aneksie 22.1.

Wśród wydanych decyzji i postanowień znalazło się:

- 20 decyzji w sprawie wyrażenia zgody na powołanie członków zarządu nadzorujących system zarządzania ryzykiem oraz podejmowanie decyzji inwestycyjnych w towarzystwach funduszy inwestycyjnych,
- 1 zezwolenie na utworzenie specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego,
- 2 zezwolenia na przejęcie zarządzania funduszem inwestycyjnym przez inne towarzystwo funduszy inwestycyjnych,
- 1 zezwolenie na wykonywanie działalności przez towarzystwo funduszy inwestycyjnych dla HOIST TFI S.A.,
- 3 zgody na zmianę depozytariusza funduszu inwestycyjnego,
- utrzymanie w mocy decyzji w sprawie cofnięcia GO Towarzystwu Funduszy Inwestycyjnych S.A. z siedzibą w Warszawie zezwolenia na wykonywanie działalności przez towarzystwo funduszy inwestycyjnych,
- utrzymanie w mocy decyzji w sprawie cofnięcia GetBack S.A. zezwolenia na zarządzanie sekurytyzowanymi wierzytelnościami funduszu sekurytyzacyjnego,
- 1 postanowienie o wszczęciu postępowania z urzędu lub o rozszerzeniu zakresu tego postępowania z art. 13 ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym,
- 42 decyzje w sprawie zatwierdzenia prospektów oraz suplementów, w tym:
  - 14 decyzji zatwierdzających prospekty certyfikatów inwestycyjnych emitowanych przez publiczne fundusze inwestycyjne zamknięte,
  - 28 decyzji zatwierdzających suplementy do prospektów certyfikatów inwestycyjnych emitowanych przez publiczne fundusze inwestycyjne zamknięte.

Zostało zarejestrowanych 16 funduszy inwestycyjnych zamkniętych, których certyfikaty inwestycyjne zgodnie ze statutem funduszu nie będą oferowane w drodze oferty publicznej ani dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym, ani wprowadzone do alternatywnego systemu obrotu.

8.3.1.1. NABYCIE LUB OBJĘCIE AKCJI LUB PRAW Z AKCJI

W 2023 roku rozpatrzono 5 zawiadomień dotyczących akcji towarzystw funduszy inwestycyjnych, w tym 1 zawiadomienie o zamiarze wykonywania prawa głosu z akcji towarzystwa funduszy inwestycyjnych, 1 zawiadomienie dotyczące pasywnego przekroczenia progu w akcjonariacie towarzystwa funduszy inwestycyjnych oraz 3 zawiadomienia dotyczące zamiaru nabycia lub objęcia akcji towarzystw funduszy inwestycyjnych. W przypadku 3 spraw wydano decyzje o braku sprzeciwu wobec zamiaru objętego zawiadomieniem, natomiast w 2 przypadkach wydano decyzje o umorzeniu postępowania przez wzgląd na jego bezprzedmiotowość.

Według stanu na 31 grudnia 2023 roku w toku rozpatrywania znajdowały się 3 postępowania w sprawie zawiadomień dotyczących akcji towarzystw funduszy inwestycyjnych, w tym 1 zawiadomienie dotyczące pasywnego przekroczenia progu w akcjonariacie towarzystwa funduszy inwestycyjnych i 2 zawiadomienia o zamiarze nabycia lub objęcia akcji towarzystw funduszy inwestycyjnych. W porównaniu z latami 2021 i 2022, w 2023 roku odnotowano spadek liczby zawiadomień o 5 spraw w stosunku do rekordowego pod względem liczby tego rodzaju spraw 2022 roku, dotyczących akcji towarzystw funduszy inwestycyjnych.

8.3.1.2. DZIAŁALNOŚĆ TRANSGRANICZNA

W 2023 roku do Komisji Nadzoru Finansowego wpłynęło drogą elektroniczną 13 kompletnych zawiadomień o zamiarze zbywania tytułów uczestnictwa funduszy zagranicznych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, które dotyczyły 1 nowego funduszu zagranicznego i 37 nowych subfunduszy funduszy zagranicznych. Dla porównania w 2022 roku wpłynęło 21 kompletnych zawiadomień dotyczących 14 nowych funduszy zagranicznych i 205 nowych subfunduszy wydzielonych w funduszach zagranicznych.

W 2023 roku do Komisji Nadzoru Finansowego wpłynęły 2 notyfikacje spółek zarządzających (podmioty zarządzające funduszami typu UCITS) zamierzających prowadzić na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność na zasadzie swobody świadczenia usług (tj. bez zakładania oddziału). W 2022 roku również wpłynęły 2 notyfikacje spółek zarządzających zamierzających prowadzić na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność na zasadzie swobody świadczenia usług.

W 2023 roku do Komisji Nadzoru Finansowego wpłynęło 258 kompletnych zawiadomień o zamiarze wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej 196 alternatywnych funduszy inwestycyjnych, 75 subfunduszy wydzielonych w alternatywnych funduszach inwestycyjnych oraz 46 europejskich funduszy venture capital (EuVECA). Dla porównania w 2022 roku do Komisji Nadzoru Finansowego wpłynęło 248 kompletnych zawiadomień o zamiarze wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej 165 alternatywnych funduszy inwestycyjnych, 64 subfunduszy wydzielonych w alternatywnych funduszach inwestycyjnych oraz 52 europejskich funduszy venture capital (EuVECA).

W 2023 roku do Komisji Nadzoru Finansowego wpłynęło 207 kompletnych zawiadomień o zamiarze dokonywania czynności poprzedzających wprowadzenie unijnego AFI do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, dotyczących 204 alternatywnych funduszy inwestycyjnych, 19 subfunduszy wydzielonych w alternatywnych funduszach inwestycyjnych oraz 3 europejskich funduszy venture capital (EuVECA). Dla porównania w 2022 roku do Komisji Nadzoru Finansowego wpłynęło 206 kompletnych zawiadomień o zamiarze dokonywania

czynności poprzedzających wprowadzenie unijnego AFI do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, dotyczących 175 alternatywnych funduszy inwestycyjnych, 36 subfunduszy wydzielonych w alternatywnych funduszach inwestycyjnych oraz 9 europejskich funduszy venture capital (EuVECA).

Ponadto w 2023 roku do Komisji Nadzoru Finansowego wpłynęły notyfikacje 7 zarządzających alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi z siedzibą poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej o zamiarze prowadzenia działalności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez zakładania oddziału. Dla porównania w 2022 roku wpłynęły 2 notyfikacje dotyczące zamiaru wykonywania działalności bez zakładania oddziału.

8.3.1.3. ZARZĄDZAJĄCY ASI I ALTERNATYWNE SPÓŁKI INWESTYCYJNE

W 2023 roku Komisja Nadzoru Finansowego wpisała do rejestru zarządzających ASI 48 podmiotów oraz wykreśliła z tego rejestru 10 zarządzających ASI.

Tabela 37. Liczba wniosków, które wpłynęły do KNF w latach 2020-2023

Typ wniosku	2020	2021	2022	2023	2020-2023
Wnioski o wpis do rejestru zarządzających ASI	51	101	57	44	253
Wnioski o wydanie zezwolenia na wykonywanie działalności zarządzających ASI	0	0	1	0	1
Wnioski o wykreślenie z rejestru zarządzających ASI	3	12	6	14	35
Razem	54	113	64	58	289

Źródło: opracowanie własne UKNF

W 2023 roku w zakresie rynku alternatywnych spółek inwestycyjnych Komisja Nadzoru Finansowego wydała łącznie 30 decyzji i postanowień, tj.:

- 1 decyzję w przedmiocie udzielenia zezwolenia na wykonywanie działalności przez zarządzającego ASI,
- 1 decyzję w przedmiocie odmowy wpisu do rejestru zarządzających ASI,
- 8 decyzji w przedmiocie umorzenia postępowania o wpis do rejestru zarządzających ASI,
- 11 decyzji w przedmiocie wykreślenia zarządzających ASI z rejestru tych podmiotów,
- 1 postanowienie w przedmiocie podjęcia postępowania o wpis do rejestru zarządzających ASI,
- 7 postanowień w przedmiocie wszczęcia postępowania z urzędu w sprawie wykreślenia z rejestru zarządzających ASI,
- 1 postanowienie w przedmiocie zawieszenia postępowania w sprawie dokonania wpisu do rejestru zarządzających ASI.

W 2023 roku Komisja Nadzoru Finansowego realizowała zadania w zakresie rozpatrywania wniosków o wpis do rejestru zarządzających ASI. Kontynuowane były również działania analityczne związane z prawnymi i faktycznymi aspektami dotyczącymi funkcjonowania rynku ASI oraz ich zarządzających.

8.3.1.4. PODMIOTY POŚREDNICZĄCE W ZBYWANIU I ODKUPYWANIU JEDNOSTEK LUB TYTUŁÓW UCZESTNICTWA

Zgodnie z art. 32 ust. 2 ustawy o funduszach inwestycyjnych jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych lub tytuły uczestnictwa funduszy zagranicznych mogą być zbywane i odkupywane za pośrednictwem podmiotu z siedzibą lub miejscem zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Według stanu na 31 grudnia 2023 roku lista dystrybutorów jednostek

uczestnictwa lub tytułów uczestnictwa, posiadających zezwolenie Komisji Nadzoru Finansowego, obejmowała 63 podmioty.

W okresie objętym sprawozdaniem Komisja Nadzoru Finansowego wydała 1 decyzję stwierdzającą wygaśnięcie decyzji w sprawie udzielenia zezwolenia na prowadzenie takiej działalności.

8.3.2. NADZÓR NAD INSTYTUCJAMI ZBIOROWEGO INWESTOWANIA

8.3.2.1. TOWARZYSTWA FUNDUSZY INWESTYCYJNYCH I FUNDUSZE INWESTYCYJNE

Działania nadzorcze Komisji Nadzoru Finansowego wobec towarzystw funduszy inwestycyjnych oraz funduszy inwestycyjnych, po uzyskaniu przez te podmioty odpowiednich zezwoleń, obejmują m.in. monitorowanie bieżącej sytuacji tych podmiotów poprzez analizę informacji bieżących, sprawozdań okresowych oraz raportów okresowych.

Analiza informacji bieżących i raportów okresowych prowadzona jest zarówno pod kątem terminowości ich przekazywania, jak i ich treści. W przypadku pozyskania niepełnych lub budzących wątpliwości informacji prowadzona była dalsza korespondencja nadzorcza w celu doprecyzowania bądź uzyskania dodatkowych wyjaśnień. Informacje dotyczące sytuacji nadzorowanych podmiotów były również przedmiotem korespondencji pomiędzy komórkami organizacyjnymi Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego, umożliwiając w ten sposób podjęcie odpowiednich działań zgodnie z właściwością merytoryczną departamentów.

W ramach sprawowanego nadzoru KNF monitoruje również wypełnianie przez TFI wymogów kapitałowych.

W 2023 roku średnia wartość współczynnika pokrycia minimalnego wymogu kapitałowego sektora towarzystw funduszy inwestycyjnych utrzymywała się w przedziale od 3,5 do 4,5. W okresie od marca do czerwca poziom wskaźnika ulegał zmniejszeniu. Do największego spadku poziomu wskaźnika doszło w czerwcu w związku z wypłatami dywidend dokonywanymi przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych z zysków za 2022 rok. Od lipca 2023 roku można było obserwować ponowny wzrost średniego pokrycia wymogu kapitałowego.

Na posiedzenia KNF przedłożono następujące raporty dotyczące działalności podmiotów rynku funduszy inwestycyjnych:

- Raport dotyczący sytuacji finansowej towarzystw funduszy inwestycyjnych w 2022 roku,
- Raport na temat procesu BION towarzystw funduszy inwestycyjnych za okres 1.07.2021 – 31.12.2022,
- Informację w zakresie założeń dotyczących stanowiska organu nadzoru w sprawie polityki dywidendowej towarzystw funduszy inwestycyjnych w 2024 roku,
- Sprawozdanie z realizacji czynności kontrolnych podmiotów nadzorowanych przez Departament Funduszy Inwestycyjnych i Funduszy Emerytalnych w 2022 r.

8.3.2.2. ZARZĄDZAJĄCY ASI ORAZ ALTERNATYWNE SPÓŁKI INWESTYCYJNE

Działania nadzorcze Komisji Nadzoru Finansowego wobec zarządzających ASI, po uzyskaniu przez te podmioty odpowiednio wpisu do rejestru zarządzających ASI lub zezwolenia Komisji Nadzoru Finansowego, obejmują analizę sprawozdań okresowych oraz informacji bieżących przekazywanych przez te podmioty.

Analiza przekazywanych przez zarządzających ASI sprawozdań okresowych i informacji bieżących dokonywana jest zarówno pod kątem terminowości ich przekazywania, jak i ich treści. W przypadku pozyskania niepełnych lub budzących wątpliwości informacji prowadzona jest

dalsza korespondencja nadzorcza w celu doprecyzowania bądź uzyskania dodatkowych wyjaśnień.

Według stanu na 31 grudnia 2023 roku na rynku kapitałowym działalność zarządzającego ASI prowadziły 364 podmioty, w tym 362 na podstawie wpisu do rejestru zarządzających ASI (zewnętrznie zarządzających i wewnętrznie zarządzających ASI) oraz 2 podmioty na podstawie zezwolenia na wykonywanie działalności przez zarządzającego ASI.

Wpis do rejestru zarządzających ASI nie wymaga wydania decyzji administracyjnej.

Tabela 38. Liczba zarządzających ASI wykonujących działalność na podstawie wpisu do rejestru zarządzających ASI na koniec lat 2020-2023 w podziale na wewnętrznie i zewnętrznie zarządzających ASI*

Rodzaj podmiotu	2020	2021	2022	2023
Zewnętrznie zarządzający ASI	125	147	172	180
Wewnętrznie zarządzający ASI	71	122	151	182
Razem	196	269	323	362

Źródło: opracowanie własne UKNF

* Wewnętrznie zarządzający to podmiot, który jest zarówno zarządzającym ASI, jak i ASI.

W 2023 roku KNF wpisała do rejestru zarządzających ASI 48 podmiotów, z czego 11 zewnętrznie zarządzających ASI oraz 37 wewnętrznie zarządzających ASI, oraz wykreśliła 10 podmiotów z rejestru zarządzających ASI (w tym 4 zewnętrznie zarządzających ASI oraz 6 wewnętrznie zarządzających ASI).

W zakresie zarządzających ASI wykonujących działalność na podstawie zezwolenia KNF, dokonano oceny 7 powiadomień o zarządzaniu nowymi alternatywnymi spółkami inwestycyjnymi, a także 7 zawiadomień o zamiarze wprowadzania alternatywnych spółek inwestycyjnych do obrotu na terytorium RP. Przekazane do KNF ww. powiadomienia były kompletne, a w przypadku powyższych zawiadomień nie został zgłoszony sprzeciw KNF wobec zamiaru wprowadzania do obrotu alternatywnych spółek inwestycyjnych na terytorium RP.

8.3.2.3. BADANIE I OCENA NADZORCZA (BION) TOWARZYSTW FUNDUSZY INWESTYCYJNYCH

W okresie objętym sprawozdaniem przeprowadzono proces nadawania oceny nadzorczej towarzystwom funduszy inwestycyjnych. Badanie zostało przeprowadzone według stanu na 31 grudnia 2022 roku. Badaniu podlegały 54 TFI. Wszystkie TFI zostały objęte badaniem w formule standardowej, która była bardziej szczegółowa w porównaniu do formuły uproszczonej stosowanej w poprzednich procesach BION ze względu na pandemię COVID-19.

8.3.3. KONTROLE PODMIOTÓW RYNKU FUNDUSZY INWESTYCYJNYCH

W okresie objętym sprawozdaniem przeprowadzono łącznie 14 kontroli, w tym 9 kontroli w towarzystwach funduszy inwestycyjnych oraz w zarządzanych przez nie funduszach inwestycyjnych, 2 kontrole w podmiotach zarządzających sekurytyzowanymi wierzytelnościami funduszy wierzytelnościowych, 1 kontrolę u depozytariusza, 1 kontrolę u dystrybutora tytułów uczestnictwa i 1 kontrolę alternatywnej spółki inwestycyjnej.

Tabela 39. Wybrane nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w 2023 roku

Towarzystwa funduszy inwestycyjnych oraz zarządzane przez nie fundusze inwestycyjne	
1.	Towarzystwo nie aktualizowało regularnie planu operacyjnego funduszu zamkniętego.
2.	Specjalistyczny fundusz inwestycyjny otwarty nabywał obligacje, których rating był niezgodny z postanowieniami statutu.
3.	Towarzystwo nie udostępniło rocznych i półrocznych sprawozdań finansowych dotyczących funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania, których tytuły uczestnictwa były przedmiotem lokat specjalistycznych funduszy inwestycyjnych otwartych.
4.	Towarzystwo prezentowało w kartach subfunduszy nierzetelne dane dotyczące posiadanych składników lokat.
5.	Towarzystwo podejmowało decyzje inwestycyjne bez przeprowadzenia należytej analizy przy doborze przedmiotu lokat funduszu.
6.	Towarzystwo nie przechowywało oraz nie archiwizowało nagrań rozmów odbytych przez pracowników towarzystwa z klientami, związanymi z prowadzoną działalnością pośrednictwa w zbywaniu i odkupywaniu jednostek uczestnictwa.
7.	Rejestr transakcji funduszu zawierał nieprawidłowe godziny przekazania zleceń do realizacji.
Podmioty zarządzające sekurytyzowanymi wierzytelnościami funduszy wierzytelnościowych	
1.	Podmiot zarządzający sekurytyzowanymi wierzytelnościami nie działał zgodnie z regulacjami wewnętrznymi i nie przeprowadził kompleksowej kontroli obszaru zarządzania wierzytelnościami.
2.	W regulacjach wewnętrznych kontrolowanego nie uregulowano kompleksowo sposobu postępowania z wpłatami nierozpoznanymi.
Depozytariusz	
1.	Funkcjonujący u depozytariusza proces oceny wstępnej i okresowej ryzyka funduszu nie był dokonywany na podstawie przejrzystych, obiektywnych i mierzalnych kryteriów, a zależał głównie od decyzji Dyrektora Departamentu Depozytariusza oraz Komitetu Ryzyka Funduszu, przez co pozwalał na dużą uznaniowość.
2.	Depozytariusz nie uregulował w procedurach wewnętrznych ram czasowych na zweryfikowanie poprawności ustalenia wartości aktywów netto i wartości aktywów netto przypadającej na certyfikat inwestycyjny.
Dystrybutor jednostek uczestnictwa	
1.	Dystrybutor kierował do inwestorów za pośrednictwem serwisu transakcyjnego informacje, które w sposób niedostateczny różnicowały fundusze na przypisane do grupy docelowej inwestora oraz spoza tej grupy, co mogło prowadzić do nabywania nieodpowiednich produktów.
2.	Dystrybutor nie wykazał, w jaki sposób przyjmowane przez niego świadczenia pieniężne poprawiają jakość usług świadczonych na rzecz klientów oraz nie wykazał, by świadczenia przynosiły bieżące korzyści klientom.

Źródło: opracowanie własne UKNF

W 2023 roku wydano 210 zaleceń pokontrolnych dla 14 podmiotów rynku funduszy inwestycyjnych.

8.4. PODMIOTY RYNKU EMERYTALNEGO

8.4.1. DZIAŁALNOŚĆ LICENCYJNA

8.4.1.1. FUNDUSZE EMERYTALNE I TOWARZYSTWA EMERYTALNE

Według stanu na koniec 2023 roku na rynku emerytalnym funkcjonowało 8 powszechnych towarzystw emerytalnych, zarządzających 8 otwartymi funduszami emerytalnymi, 6 dobrowolnymi funduszami emerytalnymi oraz 18 funduszami emerytalnymi zdefiniowanej daty. Ponadto 2 pracownicze towarzystwa emerytalne zarządzały 2 pracowniczymi funduszami emerytalnymi.

W ramach wykonywania funkcji licencyjnej nad ww. podmiotami przeprowadzono na rynku emerytalnym postępowania zakończone wydaniem 85 decyzji administracyjnych. Względem podmiotów rynku emerytalnego wydano również 34 postanowienia. Liczba oraz przedmiot wydanych decyzji i postanowień zostały przedstawione w tabeli 22.1.1. oraz w tabeli 22.1.2. w aneksie 22.1.

8.4.1.2. KONSOLIDACJA NA RYNKU OFE

W 2023 roku na rynku emerytalnym toczyły się dwa procesy konsolidacyjne. Były one wynikiem realizacji ustawowego zobowiązania do usunięcia, niezgodnego z przepisami ustawy o funduszach emerytalnych, stanu związania pomiędzy akcjonariuszami PTE i wydania przez KNF 27 stycznia 2023 roku zezwolenia na przejęcie zarządzania NNLife DFE oraz NNLife OFE przez Generali PTE S.A. W wyniku przejęcia nastąpiła likwidacja tych funduszy, zakończona odpowiednio: NNLife DFE – 14 lipca 2023 roku, NNLife OFE – 21 lipca 2023 roku. Na mocy decyzji KNF z 19 maja 2023 roku zlikwidowane zostało również NNLife PTE S.A. - zarządzające dotychczas ww. funduszami.

8.4.1.3. PRACOWNICZE PROGRAMY EMERYTALNE (PPE)

W okresie objętym sprawozdaniem odnotowano:

- wzrost liczby wniosków o wpis programu do rejestru o 111% (55 wniosków w 2023 roku i 26 wniosków w roku poprzednim),
- spadek liczby wniosków o wpis zmian programu do rejestru o 7% (197 wniosków w 2023 roku i 211 wniosków w roku poprzednim),
- spadek liczby wniosków o wykreślenie programu z rejestru o 20% (24 wnioski w 2023 roku i 30 wniosków w roku poprzednim),
- spadek liczby zawiadomień o zmianie danych pracodawcy lub zarządzającego o 15% (57 zawiadomień w 2023 roku i 67 zawiadomień w roku poprzednim).

Liczbę i przedmiot wydanych w 2023 roku decyzji dotyczących PPE, z upoważnienia KNF, przedstawiono w tabeli 22.1.1. w aneksie 22.1.

8.4.2. NADZÓR NAD TOWARZYSTWAMI I FUNDUSZAMI EMERYTALNYMI

Celem nadzoru nad działalnością statutową podmiotów rynku emerytalnego jest przede wszystkim ochrona interesów członków funduszy emerytalnych. Analitycznym nadzorem objęta jest sytuacja finansowa oraz działalność inwestycyjna i operacyjna towarzystw oraz funduszy emerytalnych (tzw. II i III filara systemu emerytalnego, w tym dobrowolnych funduszy emerytalnych, w ramach których prowadzone są IKE oraz IKZE). Organ nadzoru monitoruje także zgodność funkcjonowania wspomnianych instytucji z przepisami prawa i ich statutami oraz wypełnianie obowiązków informacyjnych.

8.4.2.1. MONITOROWANIE SYTUACJI FINANSOWEJ ORAZ DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ I OPERACYJNEJ

Zadania z zakresu nadzoru nad działalnością finansową oraz operacyjną i polityką inwestycyjną otwartych, pracowniczych i dobrowolnych funduszy emerytalnych oraz działalnością statutową powszechnych i pracowniczych towarzystw emerytalnych wykonywane były poprzez analizę danych sprawozdawczych przekazywanych do UKNF przez podmioty podlegające nadzorowi KNF. Dodatkowym zadaniem organu nadzoru jest obowiązek każdorazowej weryfikacji przesyłanych przez fundusze emerytalne szczegółowych metodologii wycen instrumentów finansowych.

Na posiedzenia KNF przedłożono następujące raporty i stanowiska dotyczące działalności podmiotów rynku emerytalnego:

- Raport dotyczący sytuacji finansowej powszechnych towarzystw emerytalnych w 2022 roku,
- Informację o stanie rynku emerytalnego w Polsce na koniec 2022 roku,
- Wyniki badania i oceny nadzorczej powszechnych towarzystw emerytalnych za 2022 rok,
- Stanowisko dotyczące polityki dywidendowej powszechnych towarzystw emerytalnych na 2024 rok.

8.4.2.2. NADZÓR NAD PRZESTRZEGANIEM PRZEPISÓW PRAWA

Nadzór realizowany przez KNF, w obszarze monitorowania zgodności działalności funduszy emerytalnych i towarzystw emerytalnych z przepisami prawa, obejmował m.in. następujące czynności:

- spełnianie wymogów kapitałowych towarzystw emerytalnych określonych przepisami prawa,
- badanie zgodności zaangażowania aktywów funduszy emerytalnych w określone przez przepisy prawa kategorie lokat oraz wielkość zaangażowania aktywów funduszy w relacji do obowiązujących ograniczeń inwestycyjnych,
- monitorowanie wysokości kosztów pokrywanych z aktywów funduszy emerytalnych,
- realizację wypełniania obowiązków informacyjnych przez podmioty nadzorowane wobec organu nadzoru.

Tabela 40. Wybrane naruszenia przepisów prawa w zakresie limitów inwestycyjnych przez fundusze emerytalne w 2023 roku

Lp.	Opis naruszenia
1.	Dokonanie inwestycji w niedopuszczalne kategorie lokat aktywów funduszy emerytalnych.
2.	Naruszenie zasady dywersyfikacji, gdy 10% wartości lokat, o których mowa w art. 141 ust. 1 pkt 5–28, 31 i 32 ustawy o funduszach emerytalnych, ulokowane jest we wszystkich papierach wartościowych jednego emitenta albo dwóch lub większej liczby emitentów będących podmiotami związanymi.
3.	Naruszenie zasady dywersyfikacji lokat, o których mowa w art. 141 ust. 1 pkt 29 i 30 ustawy o funduszach emerytalnych, gdy łączna wartość lokat aktywów funduszu we wszystkich papierach wartościowych jednego emitenta albo dwóch lub większej liczby emitentów będących podmiotami związanymi przekracza 5% wartości tych aktywów.

Źródło: opracowanie własne UKNF

W ramach nadzoru wykonywania obowiązków informacyjnych weryfikacji UKNF podlegała terminowość i poprawność dziennych i kwartalnych raportów finansowych, raportów operacyjnych funduszy emerytalnych, sprawozdań finansowych towarzystw emerytalnych, jak również publikowanych przez OFE miesięcznych, półrocznych i rocznych struktur aktywów.

Wyniki weryfikacji oraz analiz wskazują, że:

- towarzystwa i fundusze emerytalne co do zasady prawidłowo i terminowo wypełniały obowiązki informacyjne,
- sytuacja finansowa towarzystw emerytalnych była stabilna,
- fundusze emerytalne prawidłowo realizowały obowiązki ustawowe, w tym miały zapewnioną zdolność do terminowej realizacji wypłat dla członków oraz do realizacji cyklicznych wypłat do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Nadzór KNF obejmował również badanie zgodności z przepisami prawa działalności podmiotów innych niż towarzystwa i fundusze emerytalne:

- banków depozytariuszy w zakresie wykonywania przez te podmioty obowiązków w zakresie przechowywania aktywów funduszy emerytalnych oraz obowiązków informacyjnych względem organu nadzoru,
- agentów transferowych w zakresie wykonywania czynności powierzonych przez fundusz lub towarzystwo emerytalne (w szczególności prowadzenie rejestru członków, prowadzenie ksiąg rachunkowych oraz realizację obowiązków informacyjnych względem członków funduszu i organu nadzoru),
- podmiotów, którym pracownicze fundusze emerytalne powierzyły zarządzanie aktywami,
- Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych w zakresie administrowania Funduszem Gwarancyjnym.

8.4.2.3. BADANIE I OCENA NADZORCZA (BION) POWSZECHNYCH TOWARZYSTW EMERYTALNYCH

W 2023 roku dokonano oceny nadzorczej BION powszechnych towarzystw emerytalnych za 2022 rok na podstawie informacji będących w posiadaniu UKNF oraz badania ankietowego skierowanego do PTE. Ocenę nadzorczą nadano 8 PTE.

8.4.3. NADZÓR NAD PRACOWNICZYMI PROGRAMAMI EMERYTALNYMI (PPE)

Od 1 lipca 2022 roku obowiązek sporządzania informacji rocznej dotyczącej realizacji PPE przekazywanej corocznie organowi nadzoru został przeniesiony z pracodawcy prowadzącego PPE na zarządzającego PPE. Obowiązek przekazania informacji rocznej w 2023 roku na temat realizacji poszczególnych PPE za 2022 rok został zrealizowany przez wszystkie instytucje finansowe zarządzające środkami gromadzonymi w PPE.

8.4.4. KONTROLE PODMIOTÓW RYNKU FUNDUSZY EMERYTALNYCH

W okresie objętym sprawozdaniem przeprowadzono 1 kontrolę w powszechnym towarzystwie emerytalnym.

Tabela 41. Wybrane nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w 2023 roku

Powszechne towarzystwo emerytalne oraz zarządzany przez nie otwarty fundusz emerytalny	
1.	Brak podjęcia przez PTE niezwłocznych działań, mających na celu dostosowanie działalności lokacyjnej otwartego funduszu emerytalnego do wymogów określonych w przepisach prawa.
2.	Brak weryfikacji przez PTE raportów otrzymywanych od agenta transferowego w terminie wynikającym z procedury wewnętrznej.

Źródło: opracowanie własne UKNF

W 2023 roku wydano 1 powiadomienie o stwierdzonych 4 nieprawidłowościach.

8.5. TOWAROWE DOMY MAKLERSKIE ORAZ PODMIOTY PROWADZĄCE RACHUNKI LUB REJESTRY TOWARÓW GIEŁDOWYCH

8.5.1. DZIAŁALNOŚĆ LICENCYJNA

8.5.1.1. TOWAROWE DOMY MAKLERSKIE

Według stanu na 31 grudnia 2023 roku jeden towarowy dom maklerski posiadał zezwolenie na prowadzenie działalności maklerskiej w zakresie nabywania lub zbywania towarów giełdowych na cudzy rachunek, w tym dokonywania rozliczeń transakcji oraz prowadzenia rachunków lub rejestrów towarów giełdowych.

W 2023 roku Komisja Nadzoru Finansowego wydała 1 postanowienie w przedmiocie podjęcia postępowania i 1 postanowienie w przedmiocie zawieszenia postępowania w sprawie udzielenia zezwolenia na prowadzenie towarowego domu maklerskiego.

W 2023 roku rozpatrzono 1 zawiadomienie o zamiarze nabycia akcji towarowego domu maklerskiego. Komisja Nadzoru Finansowego zgłosiła sprzeciw w tym przedmiocie.

8.5.1.2. PODMIOTY PROWADZĄCE RACHUNKI LUB REJESTRY TOWARÓW GIEŁDOWYCH³⁵

Według stanu na 28 września 2023 roku zezwoleniem na prowadzenie rachunków lub rejestrów towarów giełdowych legitymowało się 60 przedsiębiorstw energetycznych.

W 2023 roku Komisja Nadzoru Finansowego wydała:

- 4 decyzje w sprawie udzielenia zezwolenia dla przedsiębiorstw energetycznych na prowadzenie rachunków lub rejestrów towarów giełdowych,
- 1 decyzję w sprawie uchylecia decyzji udzielającej zezwolenia na prowadzenie rachunków i rejestrów towarów giełdowych,
- 2 decyzje w sprawie umorzenia postępowania o udzielenie zezwolenia na prowadzenie rachunków lub rejestrów towarów giełdowych.

Według stanu na 31 grudnia 2023 roku jedno postępowanie o udzielenie zezwolenia na prowadzenie rachunków lub rejestrów towarów giełdowych pozostaje zawieszona.

8.5.2. NADZÓR NAD DZIAŁALNOŚCIĄ PODMIOTÓW PROWADZĄCYCH RACHUNKI LUB REJESTRY TOWARÓW GIEŁDOWYCH

W związku z wejściem w życie 29 września 2023 roku ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z zapewnieniem rozwoju rynku finansowego oraz ochrony inwestorów na tym rynku oraz wobec uchylecia z tym dniem art. 5 pkt 14 ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym, Komisja Nadzoru Finansowego do 28 września 2023 roku nadzorowała działalność podmiotów prowadzących rachunki i rejestry towarów giełdowych w zakresie posiadanego przez te podmioty zezwolenia, prowadząc w szczególności analizę dokumentów i informacji wynikających z ustawy o giełdach towarowych. Analiza tych informacji prowadzona była zarówno pod kątem terminu ich przekazywania, jak i ich treści. W przypadku pozyskania informacji, które budziły wątpliwości, lub powzięcia wiedzy o nieprzekazaniu informacji

³⁵ Przedsiębiorstwa energetyczne prowadzące rachunki lub rejestry towarów giełdowych na podstawie zezwolenia Komisji Nadzoru Finansowego od 29 września 2023 roku nie podlegają nadzorowi KNF.

wynikających z przepisów ustawy o giełdach towarowych prowadzona była dalsza korespondencja w celu doprecyzowania bądź pozyskania dodatkowych wyjaśnień, a w przypadku stwierdzenia naruszeń podejmowane były działania w celu doprowadzenia działalności podmiotów nadzorowanych do stanu zgodnego z przepisami prawa.

W 2023 roku w ramach nadzoru nad działalnością podmiotów prowadzących rachunki i rejestry towarów giełdowych przeanalizowano 54 pisma, które zostały przekazane przez te podmioty w ramach realizacji obowiązków informacyjnych wynikających z przepisów ustawy o giełdach towarowych, oraz podjęto wiele działań o charakterze nadzorczym, wyjaśniając powstałe wątpliwości.

Przedsiębiorstwa energetyczne prowadzące rachunki lub rejestry towarów giełdowych na podstawie zezwolenia Komisji Nadzoru Finansowego od 29 września 2023 roku nie podlegają nadzorowi KNF.

8.6. NADZÓR NAD SPÓŁKAMI STANOWIĄCYMI INFRASTRUKTURĘ RYNKU KAPITAŁOWEGO

W ramach nadzoru nad spółkami infrastruktury rynku kapitałowego Komisja Nadzoru Finansowego podjęła w 2023 roku łącznie 14 decyzji w zakresie zatwierdzania lub udzielania zgody.

Tabela 42. Liczba decyzji wydanych w latach 2020–2023

Podmiot będący stroną decyzji	2020	2021	2022	2023
Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.	4	3	8	3
BondSpot S.A.	4	3	-	2
Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A.	8	6	6	2
KDPW_CCP S.A.	5	2	5	3
Towarowa Giełda Energii S.A.	9	3	1	4
Razem	30	17	20	14

Źródło: opracowanie własne UKNF

Liczba i przedmiot decyzji ujętych w tabeli 42 zostały przedstawione w tabeli 22.1.1. w aneksie 22.1.

Przedstawiciele Komisji Nadzoru Finansowego wzięli udział w 37 posiedzeniach Rad Nadzorczych i 7 Walnych Zgromadzeniach Akcjonariuszy:

- 9 posiedzeniach Rady Nadzorczej Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.,
- 1 posiedzeniu Walnego Zgromadzenia Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.,
- 4 posiedzeniach Rady Nadzorczej Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A.,
- 2 posiedzeniach Walnego Zgromadzenia Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A.,
- 5 posiedzeniach Rady Nadzorczej KDPW_CCP S.A.,
- 1 posiedzeniu Walnego Zgromadzenia KDPW_CCP S.A.,
- 10 posiedzeniach Rady Nadzorczej BondSpot S.A.,
- 1 posiedzeniu Walnego Zgromadzenia BondSpot S.A.,
- 6 posiedzeniach Rady Nadzorczej Towarowej Giełdy Energii S.A.,
- 1 posiedzeniu Walnego Zgromadzenia Towarowej Giełdy Energii S.A.,
- 3 posiedzeniach Rady Nadzorczej Izby Rozliczeniowej Giełd Towarowych S.A.,
- 1 posiedzeniu Walnego Zgromadzenia Izby Rozliczeniowej Giełd Towarowych S.A.

Według stanu na 31 grudnia 2023 roku prowadzono jedną kontrolę w podmiocie infrastruktury rynku kapitałowego.

8.7. ZATWIERDZANIE PROSPEKTÓW INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH INNYCH NIŻ CERTYFIKATY INWESTYCYJNE

W 2023 roku KNF wydała 107 decyzji w sprawie zatwierdzenia prospektów oraz suplementów aktualizujących treść prospektów, w tym:

- 30 decyzji zatwierdzających prospekty papierów wartościowych innych niż certyfikaty inwestycyjne (sporządzone w formie jednego lub trzech dokumentów),
- 77 decyzji zatwierdzających suplementy do prospektów papierów wartościowych innych niż certyfikaty inwestycyjne.

Dane dotyczące liczby zatwierdzonych prospektów oraz aneksów lub suplementów do prospektów w latach 2020-2023 przedstawiono w tabeli 43.

Tabela 43. Liczba zatwierdzonych prospektów oraz aneksów lub suplementów do prospektów w latach 2020-2023

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023
Liczba zatwierdzonych prospektów	16	27	27	30
Liczba zatwierdzonych aneksów lub suplementów	24	58	50	77

Źródło: opracowanie własne UKNF

W okresie objętym sprawozdaniem do KNF wpłynęło również 141 potwierdzeń zatwierdzenia prospektu od organów nadzoru innych państw członkowskich.

W toku prowadzonych w 2023 roku 41 postępowań o zatwierdzenie prospektu KNF wystosowała ponad 3000 uwag do składanych dokumentów.

Ponadto KNF wydała 6 postanowień o zawieszeniu postępowań administracyjnych w sprawie zatwierdzenia prospektu, 6 postanowień w sprawie podjęcia zawieszono postępowania oraz 11 decyzji w sprawie umorzenia postępowania administracyjnego w sprawie zatwierdzenia prospektu (suplementu do prospektu).

Zestawienie emitentów, których prospekty zostały zatwierdzone przez KNF w 2023 roku przedstawiono w tabeli 22.2.1. w aneksie 22.2., natomiast aktualna lista prospektów zatwierdzonych przez KNF znajduje się na stronie internetowej KNF.

8.8. UDZIELANIE ZEZWOLEŃ NA WYCOFANIE AKCJI Z OBROTU NA RYNKU REGULOWANYM LUB W ALTERNATYWNYM SYSTEMIE OBROTU

W 2023 roku do KNF wpłynęło 16 wniosków o zezwolenie na wycofanie akcji z obrotu na rynku regulowanym lub w alternatywnym systemie obrotu, na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy o ofercie. W 2023 roku Komisja Nadzoru Finansowego wydała 15 decyzji dotyczących zezwolenia na wycofanie akcji z obrotu, w tym 2 decyzje zostały wydane w związku z wnioskami, które wpłynęły do UKNF w 2022 roku, oraz 1 decyzja została wydana w związku z wnioskiem, który wpłynął do UKNF w 2021 roku. Ponadto w 2023 roku 2 postępowania administracyjne w przedmiocie udzielenia zezwolenia na wycofanie akcji z obrotu, które zostały zawieszono odpowiednio w 2020 roku oraz w 2021 roku, zostały podjęte w drodze postanowienia. W 2023 roku wpłynęły 4 wnioski, które według stanu na 31 grudnia 2023 roku pozostawały w toku i nie zostały w tych postępowaniach wydane decyzje do 31 grudnia 2023

roku. W 2023 roku było 5 postępowań, które pozostawały zawieszono i nie zostały wydane postanowienia w przedmiocie podjęcia zawieszono postępowania.

Tabela 44. Zestawienie decyzji dotyczących zezwolenia na wycofanie akcji spółki z obrotu na rynku regulowanym lub w alternatywnym systemie obrotu (art. 91 ust. 1 ustawy o ofercie) w latach 2020-2023

2020	2021	2022	2023
25	13	21*	15

Źródło: opracowanie własne UKNF

* Jedna decyzja dotyczyła części akcji pozostających w obrocie.

8.9. NADZÓR NAD EMITENTAMI PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH NIEBĘDĄCYCH FUNDUSZAMI INWESTYCYJNYMI

8.9.1. NADZÓR NAD OBOWIĄZKAMI INFORMACYJNYMI EMITENTÓW PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH NIEBĘDĄCYCH FUNDUSZAMI INWESTYCYJNYMI

W ramach nadzoru nad emitentami papierów wartościowych niebędących funduszami inwestycyjnymi KNF sprawuje w szczególności nadzór na poprawnym i terminowym wykonywaniem obowiązków informacyjnych, komitetami audytu, przekazywaniem informacji niefinansowych, ofertami publicznymi oraz nad wypełnianiem obowiązków dotyczących ogłoszenia i przeprowadzenia wezwań do zapisywania się na sprzedaż lub zamianę akcji spółek publicznych.

W 2023 roku spółki publiczne przekazały do publicznej wiadomości ok. 21 tys. raportów bieżących, okresowych, informacji poufnych oraz informacji dotyczących wykazu akcjonariuszy posiadających co najmniej 5% głosów na walnym zgromadzeniu. W wyniku prowadzonego przez KNF w 2023 roku nadzoru nad zgodnością wykonywania obowiązków informacyjnych z określonymi przepisami ustawy o ofercie oraz rozporządzenia MAR, KNF skierowała 162 zalecenia w stosunku do 93 emitentów w celu zaprzestania naruszania obowiązków informacyjnych. Zalecenia te dotyczyły nieprawidłowości w obszarach: raportów okresowych (53 zalecenia), informacji poufnych (17 zaleceń), wykazu akcjonariuszy posiadających co najmniej 5% liczby głosów na walnym zgromadzeniu, które się odbyło (10 zaleceń), raportów bieżących (80 zaleceń), innych zagadnień związanych z wypełnianiem obowiązków informacyjnych (2 zalecenia).

W 2023 roku w ramach prowadzonego nadzoru nad sprawozdawczością emitentów papierów wartościowych niebędących funduszami inwestycyjnymi m.in.:

- przeanalizowano sprawozdania finansowe (w tym skonsolidowane) 72 emitentów, pod kątem ich zgodności z obowiązującymi standardami rachunkowości, w szczególności MSSF, tj. Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości, Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej oraz związanymi z nimi Interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej, wybranych w oparciu o metody selekcji (wyboru), o których mowa w Wytycznych ESMA w sprawie nadzoru nad informacją finansową (ESMA32-50-218, 04.02.2020) oraz w przypadku rocznych sprawozdań finansowych - pod kątem ich zgodności z wymogami dotyczącymi jednolitego elektronicznego formatu raportowania ESEF (ang. *European Single Electronic Format*);
- opracowanych i przekazanych zostało 37 stanowisk i opinii dla podmiotów zewnętrznych, dotyczących m.in.: stosowania ESEF, prawidłowości wypełniania przez emitentów obowiązków informacyjnych w zakresie raportów okresowych oraz wymogów dotyczących komitetów audytu i ustawowych badań sprawozdań finansowych emitentów;
- skierowano do 38 emitentów zalecenia w celu zaprzestania naruszania obowiązków informacyjnych w zakresie sprawozdań finansowych.

Ponadto w 2023 roku UKNF sporządził i opublikował na stronie internetowej KNF raport „Nadzór nad wypełnianiem obowiązków informacyjnych przez emitentów papierów wartościowych prowadzony w 2022 roku”.

W 2023 roku UKNF zweryfikował pod względem zgodności z przepisami prawa 1297 zawiadomień przekazanych na podstawie art. 69 ustawy o ofercie przez osoby nabywające lub zbywające znaczne pakiety akcji spółek publicznych, a także 2053 zawiadomienia dotyczące transakcji dokonanych przez osoby pełniące obowiązki zarządcze lub osoby blisko z nimi związane, przekazane na podstawie art. 19 rozporządzenia MAR.

8.9.2. NADZÓR NAD INFORMACJAMI NIEFINANSOWYMI

Przeprowadzona w 2023 roku przez UKNF analiza raportów rocznych za 2022 rok wykazała, że 142 podmioty podlegały obowiązkowi raportowania niefinansowego za 2022 rok, w tym:

- 8 emitentów w zakresie wyłącznie raportów jednostek,
- 55 emitentów w zakresie wyłącznie raportów grup kapitałowych,
- 75 emitentów w zakresie raportów zarówno jednostek, jak i grup kapitałowych,
- 4 emitentów skorzystało ze zwolnienia przewidzianego art. 49b ust. 11 i art. 55 ust. 2e ustawy o rachunkowości.

Emitenci przekazali do publicznej wiadomości łącznie 136 raportów na temat informacji niefinansowych za 2022 rok, w tym:

- 58 oświadczeń,
- 78 sprawozdań.

W 2023 roku w ramach nadzoru nad informacją niefinansową organ nadzoru dokonał weryfikacji wybranej próby sprawozdań niefinansowych pod kątem ich zgodności z wymogami ustawy o rachunkowości i rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. poz. 757). Nadzorowi podlegały również ujawnienia taksonomiczne, wymagane na mocy art. 8 rozporządzenia o taksonomii, które zobowiązani byli opublikować emitenci podlegający obowiązkowi ustawowemu sporządzenia informacji niefinansowych (jako część oświadczeń lub odrębnych raportów niefinansowych za 2022 rok).

Dodatkowo w ramach nadzoru nad informacją niefinansową przeprowadzono analizę tematyczną w zakresie prawidłowości publikacji informacji wymaganych na podstawie art. 8 rozporządzenia o taksonomii przez wszystkich emitentów spełniających kryteria do obowiązkowego sporządzenia i opublikowania oświadczeń lub sprawozdań na temat informacji niefinansowych jako element raportu rocznego za 2022 rok.

W zakresie działań nadzorczych organ nadzoru przygotował i przesłał do emitentów ankiety, mające na celu zebranie kluczowych informacji niezbędnych do oceny spełnienia obowiązków sprawozdawczych w zakresie informacji niefinansowych za okres 2021-2022. Celem tych działań była również ocena poziomu przygotowania emitentów do nadchodzących wyzwań sprawozdawczych związanych z nowymi wymogami wynikającymi z dyrektywy CSRD oraz rozporządzenia ESRS, które będą stopniowo wdrażane.

8.9.3. NADZÓR NAD OFERTAMI PUBLICZNYMI

Liczba ofert publicznych papierów wartościowych uruchomionych w 2023 roku na monitorowanych przez KNF platformach crowdfundingowych była prawie 3 – krotnie mniejsza niż liczba ofert uruchomionych na platformach w 2022 roku. Wartość kapitału, którą emitenci planowali pozyskać w ramach ofert uruchomionych w 2023 roku, była 1,5 - krotnie mniejsza od wartości kapitału planowanego do pozyskania w ramach ofert uruchomionych w 2022 roku. W 2023 roku dało się również zauważyć dalszy spadek wartości kapitału faktycznie pozyskanego w ramach ofert publicznych papierów wartościowych przeprowadzonych za pośrednictwem platform crowdfundingowych w stosunku do lat poprzednich. Wartość kapitału pozyskanego w 2023 roku była 1,2 – krotnie mniejsza niż w 2022 roku, 7 – krotnie mniejsza niż w 2021 roku i 5,3 – krotnie mniejsza niż w 2020 roku.

Tabela 45. Liczba ofert publicznych papierów wartościowych uruchomionych na platformach crowdfundingowych monitorowanych przez KNF oraz wartość kapitału planowanego i pozyskanego w ramach ofert crowdfundingowych w latach 2020–2023

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023
Liczba ofert uruchomionych	50	65	38	13
Wartość kapitału, którą emitenci planowali pozyskać w ramach ofert uruchomionych (mln zł)	114,4	178,3	79,3	52,2
Wartość kapitału pozyskanego w ramach przeprowadzonych ofert (mln zł)	76,8	101,5	17,3	14,6

Źródło: opracowanie własne UKNF

Wpływ na spadek liczby ofert w roku 2023, obok czynników ekonomicznych, mogły mieć również czynniki regulacyjne. 10 listopada 2023 roku zakończył się okres przejściowy wynikający z art. 48 rozporządzenia o crowdfundingu, w którym dostawcy usług finansowania społecznościowego mogli kontynuować - zgodnie z mającym zastosowanie prawem krajowym - świadczenie usług finansowania społecznościowego bez posiadania zezwolenia, o którym mowa w art. 12 rozporządzenia o crowdfundingu. Od 11 listopada 2023 roku usługi finansowania społecznościowego mogą świadczyć wyłącznie dostawcy, którzy uzyskali zezwolenie wydane przez właściwy organ państwa członkowskiego. W Polsce takie zezwolenie wydaje Komisja Nadzoru Finansowego.

Według stanu na 31 grudnia 2023 roku KNF udzieliła zezwolenia na świadczenie usług finansowania społecznościowego w zakresie crowdfundingu inwestycyjnego 2 dostawcom³⁶. Pierwszy z nich w grudniu 2023 roku przeprowadził pierwszą ofertę publiczną w ramach crowdfundingu w oparciu o nowe przepisy, w tym publikując nowy dokument ofertowy - arkusz kluczowych informacji inwestycyjnych (AKII).

8.9.4. NADZÓR NAD OFERTAMI BEZPROSPEKTOWYMI

W 2023 roku w celu identyfikacji ofert publicznych prowadzonych bez obowiązku sporządzenia i publikacji prospektu lub memorandum informacyjnego zatwierdzanego przez KNF, UKNF prowadził bieżący monitoring największych platform crowdfundingowych w Polsce, prasy oraz mediów elektronicznych. 29 września 2023 roku, na skutek wejścia w życie ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z zapewnieniem rozwoju rynku finansowego oraz ochrony inwestorów na tym rynku, zmieniającej m.in. ustawę o ofercie, został zniesiony wymóg zawiadamiania KNF o zamiarze przeprowadzenia ofert publicznych papierów wartościowych, dla których istnieje obowiązek sporządzenia:

- dokumentu, o którym mowa w art. 1 ust. 4 lit. f rozporządzenia prospektowego,
- dokumentu, o którym mowa w art. 1 ust. 4 lit. h rozporządzenia prospektowego,
- dokumentu, o którym mowa w art. 1 ust. 4 lit. i rozporządzenia prospektowego.

³⁶ Zob. więcej nt. przyznania dostawcom zezwolenia na świadczenie usług finansowania społecznościowego w zakresie crowdfundingu inwestycyjnego w rozdz. 9. *Dostawcy usług finansowania społecznościowego*.

Natomiast pozostał wymóg zawiadomienia KNF o zamiarze przeprowadzenia ofert publicznych papierów wartościowych, dla których istnieje obowiązek sporządzenia:

- dokumentu, o którym mowa w art. 37a ust. 1 ustawy o ofercie, i memorandum informacyjnego,
- dokumentu, o którym mowa w art. 37b ust. 1 ustawy o ofercie.

Ponadto 29 września 2023 roku został zniesiony obowiązek zatwierdzania przez KNF memorandum informacyjnego, o którym mowa w art. 38b ust. 1 w zw. z art. 3 ust. 1a ustawy o ofercie, przy czym wymagane jest przekazanie tego memorandum do KNF najpóźniej w dniu jego opublikowania.

Zawiadomienia należy dokonać nie później niż na 7 dni roboczych przed dniem udostępnienia dokumentu lub memorandum informacyjnego.

W 2023 roku do KNF wpłynęły 162 zawiadomienia o zamiarze przeprowadzenia ofert publicznych papierów wartościowych. Dodatkowo zostało przekazanych 13 memorandum informacyjnych, o których mowa w art. 38b ust. 1 w zw. z art. 3 ust. 1a ustawy o ofercie, i 1 AKII.

Na skutek opisanych działań i zawiadomień KNF zweryfikowała 158 ofert publicznych bezprospektowych, w tym 12 ofert przeprowadzonych przy udziale nielicencjonowanych platform crowdfundingowych i 1 ofertę przeprowadzoną przy udziale licencjonowanej platformy.

8.9.5. NADZÓR NAD WYPEŁNIANIEM OBOWIĄZKÓW DOTYCZĄCYCH OGŁOSZENIA I PRZEPROWADZENIA WEZWAŃ DO ZAPISYWANIA SIĘ NA SPRZEDAŻ LUB ZAMIANĘ AKCJI SPÓŁEK PUBLICZNYCH

W 2023 roku ogłoszono 14 wezwań do zapisywania się na sprzedaż akcji spółek publicznych, które zostały poddane analizie formalnoprawnej. Spośród nich 7 stanowiło wezwania dobrowolne, 4 były wezwaniami obowiązkowymi, a w 2 z nich samodzielną podstawą prawną ogłoszenia był art. 91 ust. 5 ustawy o ofercie. Dodatkowo jedno wezwanie ogłoszone zostało na podstawie stanu prawnego obowiązującego przed wejściem w życie ustawy o zmianie ustawy o listach zastawnych w wyniku wykonania obowiązku nałożonego decyzją KNF.

Wartość akcji będących przedmiotem wezwań ogłoszonych w 2023 roku wyniosła ponad 10,1 mld zł, co w zestawieniu z rokiem 2022, w którym wynik ten wynosił niewiele ponad 4 mld zł, stanowi duży wzrost. Dla porównania wartość wezwań ogłoszonych w 2021 roku wyniosła prawie 10,5 mld zł, w 2020 roku ponad 14,2 mld zł, natomiast w 2019 roku prawie 11,2 mld zł.

8.9.6. INNE CZYNNOŚCI NADZORCZE PODJĘTE WOBEC EMITENTÓW PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH NIEBĘDĄCYCH FUNDUSZAMI INWESTYCYJNYMI

Komisja Nadzoru Finansowego w 2023 roku, w związku z możliwością naruszenia interesów inwestorów, wydała, na podstawie przepisów ustawy o obrocie, 21 decyzji administracyjnych w przedmiocie żądania od Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. zawieszenia obrotu instrumentami finansowymi wyemitowanymi przez spółki publiczne. Decyzje te były wydawane w większości z uwagi na niewykonywanie przez emitentów obowiązków informacyjnych w terminie lub brak przekazania rzetelnych informacji dotyczących sytuacji finansowej.

KNF w 2023 roku wydała także 13 decyzji administracyjnych uchylających decyzje w przedmiocie żądania od Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. zawieszenia

obrotu instrumentami finansowymi wyemitowanymi przez spółki publiczne. KNF wydawała decyzje uchylające z uwagi na ustąpienie przesłanki wskazującej na możliwość naruszenia interesów inwestorów.

8.10. PRZECIWDZIAŁANIE NIEWŁAŚCIWYM PRAKTYKOM W DZIAŁALNOŚCI PODMIOTÓW PODLEGAJĄCYCH NADZOROWI KNF, MOGĄCYM NARUSZAĆ INTERESY UCZESTNIKÓW RYNKU FINANSOWEGO

W roku 2023 spośród zgłoszeń od nieprofesjonalnych uczestników rynku finansowego w zakresie nieprawidłowych praktyk stosowanych przez podmioty rynku kapitałowego, które wpłynęły do UKNF, największa ich liczba dotyczyła podejrzenia manipulacji instrumentami finansowymi, realizacji dyspozycji, a także informacji poufnej. Wpływające zgłoszenia służą do badania i oceny poprawności działania podmiotów podlegających nadzorowi KNF, w szczególności identyfikacji przypadków naruszenia przepisów prawa lub stosowania praktyk mogących rodzić negatywne konsekwencje dla szerokiego grona odbiorców usług finansowych. W przypadku potwierdzenia nieprawidłowości w działalności podmiotu nadzorowanego przez KNF, gromadzone informacje stanowią podstawę do podejmowania odpowiednich systemowych działań nadzorczych, takich jak kontrola podmiotu czy informowanie uczestników rynku kapitałowego o dostrzeżonych nieprawidłowościach poprzez przekazywanie do publicznej wiadomości informacji o przypadkach naruszeń przepisów i środkach prawnych podejmowanych w celu przeciwdziałania takim naruszeniom oraz zaistnieniu okoliczności wskazujących na dokonanie nadużyć rynkowych. Działania te mają na celu wyeliminowanie niewłaściwych praktyk oraz odpowiednie kształtowanie rynku w przyszłości.

W celu przeciwdziałania niewłaściwym praktykom podmiotów nadzorowanych przez KNF, a także uświadamiania uczestników rynku finansowego UKNF zrealizował w 2023 roku w ramach projektu edukacyjnego Centrum Edukacji dla Uczestników Rynku - CEDUR³⁷ seminaria z zakresu rynku kapitałowego.

W roku 2023 została przeprowadzona ogólnopolska kampania informacyjna pn. „Nie wszystko złoto, co się świeci – inwestuj świadomie!”. Jej głównym celem było zwiększenie poziomu wiedzy inwestorów indywidualnych na temat rynku finansowego oraz ryzyka związanego z inwestowaniem.

Przeprowadzono również kampanię informacyjną „Nadzór Komisji Nadzoru Finansowego nad emitentami”, której celem było przybliżenie, głównie uczestnikom rynku finansowego, tematyki związanej z obowiązkami emitentów papierów wartościowych oraz zakresem nadzoru, jaki sprawuje nad nimi KNF.

9. DOSTAWCY USŁUG FINANSOWANIA SPOŁECZNOŚCIOWEGO

9.1. DZIAŁALNOŚĆ LICENCYJNA

W 2023 roku KNF rozpatrywała 16 wniosków o udzielenie zezwolenia na prowadzenie działalności jako dostawca usług finansowania społecznościowego (8 w zakresie crowdfundingu inwestycyjnego, 2 w zakresie crowdfundingu inwestycyjnego i pożyczkowego, 6 w zakresie crowdfundingu pożyczkowego).

---

³⁷ Zob. więcej: Aneks 22.3. Zestawienie seminariów szkoleniowych zorganizowanych przez UKNF w ramach projektu edukacyjnego CEDUR w 2023 roku.

Do 31 grudnia 2023 roku:

- udzielono 3 zezwoleń dla dostawców usług finansowania społecznościowego, w tym 1 w zakresie crowdfundingu pożyczkowego, 2 w zakresie crowdfundingu inwestycyjnego³⁸,
- zawieszono zostało 1 postępowanie w sprawie udzielenia zezwolenia w zakresie crowdfundingu inwestycyjnego,
- pozostawione bez rozpoznania z powodu nieuzupełnienia braków formalnych zostały 3 wnioski o udzielenie zezwolenia, w tym 2 w zakresie crowdfundingu inwestycyjnego, 1 w zakresie crowdfundingu inwestycyjnego i pożyczkowego,
- 1 wniosek o udzielenie zezwolenia w zakresie crowdfundingu pożyczkowego został wycofany przez stronę.

Według stanu na 31 grudnia 2023 roku w trakcie rozpatrywania było 8 wniosków w sprawie udzielenia zezwolenia na prowadzenie działalności jako dostawca usług finansowania społecznościowego, w tym 3 w zakresie crowdfundingu inwestycyjnego, 1 w zakresie crowdfundingu inwestycyjnego i pożyczkowego, 4 w zakresie crowdfundingu pożyczkowego.

9.2. NOTYFIKACJE DOSTAWCÓW USŁUG FINANSOWANIA SPOŁECZNOŚCIOWEGO

W 2023 roku 10 nowych dostawców notyfikowało ESMA zamiar transgranicznego prowadzenia działalności na terytorium Polski³⁹. Tym samym liczba takich podmiotów wzrosła do 12.

Tabela 46. Struktura (według krajów i rodzajów crowdfundingu) podmiotów, które notyfikowały zamiar prowadzenia działalności transgranicznej na terenie Polski, według stanu na 31 grudnia 2023 roku

Państwo	Liczba notyfikacji			Ogółem
	Crowdfunding inwestycyjny	Crowdfunding pożyczkowy	Crowdfunding inwestycyjny i pożyczkowy	
Estonia	0	1	1	2
Francja	2	0	1	3
Hiszpania	1	0	1	2
Holandia	1	0	0	1
Litwa	0	1	0	1
Łotwa	1	1	0	2
Rumunia	1	0	0	1
Razem	6	3	3	12

10. RYNEK UBEZPIECZENIOWY

10.1. PODSTAWOWE INFORMACJE

W ramach rynku ubezpieczeniowego (według stanu na 31 grudnia 2023 roku) Komisja Nadzoru Finansowego nadzorowała 53 krajowe zakłady ubezpieczeń lub reasekuracji, w tym 23 zakłady ubezpieczeń działu I (ubezpieczenia na życie), 29⁴⁰ zakładów ubezpieczeń działu II (pozostałe ubezpieczenia osobowe i ubezpieczenia majątkowe) oraz 1 zakład reasekuracji.

Nadzorowi KNF podlegało 1432 brokerów ubezpieczeniowych, 64 brokerów reasekuracyjnych, a także 28 060 agentów ubezpieczeniowych oraz agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające.

³⁸ Zob. więcej nt. pierwszej oferty publicznej w ramach crowdfundingu w rozdz. 8.9.3. *Nadzór nad ofertami publicznymi*.

³⁹ Dane według rejestru ESMA na 31 grudnia 2023 roku.

⁴⁰ W tym jeden zakład w likwidacji.

10.2. DZIAŁALNOŚĆ LICENCYJNA

10.2.1. ZAKŁADY UBEZPIECZEŃ LUB REASEKURACJI

10.2.1.1. ZEZWOLENIA NA PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI UBEZPIECZENIOWEJ I REASEKURACYJNEJ

W 2023 roku wydano jedną decyzję o udzieleniu zezwolenia na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej przez Digital Care Insurance Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. Z uwagi na podjęcie przez założycieli decyzji o odstąpieniu od planu rozpoczęcia działalności ubezpieczeniowej decyzja ta została uchylona na wniosek strony.

Ponadto w toku realizacji procesu wygaszania działalności D.A.S. Towarzystwa Ubezpieczeń Ochrony Prawnej S.A. w likwidacji cofnięto zezwolenie na wykonywanie przez Towarzystwo działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, i w konsekwencji zakończył się proces likwidacji Towarzystwa.

10.2.1.2. NOTYFIKACJE W ZAKRESIE WYKONYWANIA DZIAŁALNOŚCI UBEZPIECZENIOWEJ W POLSCE

Według danych na 31 grudnia 2023 roku, zgłoszenie zamiaru wykonywania działalności ubezpieczeniowej w Polsce na zasadzie swobody świadczenia usług dotyczyło łącznie 606 zakładów ubezpieczeń z państw członkowskich Unii Europejskiej i innych państw należących do Europejskiego Obszaru Gospodarczego, natomiast zgłoszenie zamiaru wykonywania działalności ubezpieczeniowej poprzez oddział - 4 zakładów ubezpieczeń na życie, 19 zakładów ubezpieczeń majątkowych oraz 1 zakładu reasekuracji (w tym 2 zakłady notyfikowały działalność zarówno w zakresie ubezpieczeń życiowych, jak i majątkowych).

W 2023 roku do KNF wpłynęło 17 zawiadomień zagranicznych zakładów ubezpieczeń o zamiarze podjęcia transgranicznej działalności ubezpieczeniowej na zasadzie swobody świadczenia usług. Nie odnotowano zawiadomienia w przedmiocie zamiaru utworzenia oddziału w Polsce przez zagraniczny zakład ubezpieczeń z państwa członkowskiego Unii Europejskiej (swoboda przedsiębiorczości).

Dodatkowo 24 zakłady ubezpieczeń z państw członkowskich Unii Europejskiej notyfikowały zamiar zmiany zakresu transgranicznej działalności ubezpieczeniowej prowadzonej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zaś 13 zakładów ubezpieczeń z państw członkowskich Unii Europejskiej zgłosiło zaprzestanie prowadzenia działalności ubezpieczeniowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Ponadto w 2023 roku otrzymano 9 zawiadomień dotyczących zakładów ubezpieczeń z państw członkowskich Unii Europejskiej w zakresie zgłoszenia zamiaru przeniesienia całości lub części portfela ubezpieczeń do innego zakładu ubezpieczeń.

10.2.1.3. INNE DZIAŁANIA Z ZAKRESU REGLAMENTACJI DZIAŁALNOŚCI UBEZPIECZENIOWEJ

Komisja Nadzoru Finansowego w 2023 roku podjęła dwie decyzje w postępowaniach o zatwierdzenie przeniesienia portfela ubezpieczeń i reasekuracji. Ponadto w jednym przypadku wydłużyła termin pośredniego nabycia akcji zakładu ubezpieczeń.

10.2.1.4. ZMIANY WE WŁADZACH ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ LUB ZAKŁADÓW REASEKURACJI

W 2023 roku KNF wydała 17 decyzji w przedmiocie wyrażenia zgody na powołanie członków zarządu zakładów ubezpieczeń (11 decyzji w sprawie o wyrażenie zgody na powołanie Prezesa Zarządu zakładu ubezpieczeń i 6 decyzji w sprawie o wyrażenie zgody na powołanie Członka Zarządu zakładu ubezpieczeń odpowiedzialnego za zarządzanie ryzykiem).

W 4 sprawach postępowania zakończyły się umorzeniem, z czego 2 dotyczyły wyrażenia zgody na powołanie Prezesa Zarządu, a 2 – Członka Zarządu odpowiedzialnego za zarządzanie ryzykiem.

10.2.1.5. ZMIANY W STATUTACH KRAJOWYCH ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ

W 2023 roku KNF wydała 29 decyzji w przedmiocie zatwierdzenia zmian w statutach krajowych zakładów ubezpieczeń.

10.2.1.6. WPIS DO REJESTRU AKTUARIUSZY

W okresie objętym sprawozdaniem zostało wydanych 10 decyzji w przedmiocie wpisu do rejestru aktuariuszy.

Według stanu na 31 grudnia 2023 roku w rejestrze figurowało 435 aktuariuszy.

10.2.2. POŚREDNICY UBEZPIECZENIOWI

10.2.2.1. AGENCI UBEZPIECZENIOWI

W 2023 roku w ramach prowadzenia rejestru agentów ubezpieczeniowych rozpatrzono łącznie 196 213 wniosków, w tym 8520 wniosków o wpis, 178 012 wniosków o zmianę danych objętych wpisem oraz 9681 wniosków o wykreślenie z rejestru.

Według stanu na 31 grudnia 2023 roku w rejestrze wpisanych było ogółem 28 060 agentów. Liczba osób fizycznych wykonujących czynności agencyjne (OFWCA) ujawnionych we wpisach agentów wyniosła 278 301.

Tabela 47. Liczba zarejestrowanych agentów ubezpieczeniowych oraz osób wykonujących czynności agencyjne w latach 2020-2023

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023
Agenci, w tym agenci oferujący ubezpieczenia uzupełniające	30 975 28	30 467 18	29 092 34	28 060 78
OFWCA	239 242	247 036	263 015	278 301

Źródło: opracowanie własne UKNF

W rejestrze agentów ubezpieczeniowych zarejestrowane były 444 podmioty wykonujące czynności agencyjne przez osoby zatrudnione w bankach oraz spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych jedynie w odniesieniu do umów ubezpieczenia lub umów gwarancji ubezpieczeniowych zawieranych przez te podmioty lub za ich pośrednictwem, o których mowa w § 8 ust. 6 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 21 sierpnia 2018 roku

w sprawie egzaminu dla osób ubiegających się o wykonywanie czynności agencyjnych, czynności dystrybucyjnych zakładu ubezpieczeń oraz czynności dystrybucyjnych zakładu reasekuracji (Dz. U. z 2021 r. poz. 1137, z późn. zm.), w tym:

- 426 banków,
- 18 SKOK-ów.

10.2.2.2. BROKERZY UBEZPIECZENIOWI I BROKERZY REASEKURACYJNI

Tabela 48. Stan rejestru brokerów na koniec lat 2020-2023

Brokerzy		2020	2021	2022	2023
Ubezpieczeniowi	osoby fizyczne	894	882	876	867
	osoby prawne	517	544	557	565
	Razem	1 411	1 426	1 433	1 432
Reasekuracyjni	osoby fizyczne	14	14	15	14
	osoby prawne	41	43	43	50
	Razem	55	57	58	64

Źródło: opracowanie własne UKNF

W 2023 roku w prowadzonym rejestrze brokerów dokonano 3269 zmian danych objętych wpisem. Według stanu na 31 grudnia 2023 roku w rejestrze zarejestrowanych było 1432 brokerów ubezpieczeniowych oraz 64 brokerów reasekuracyjnych.

W 2023 roku Komisja Nadzoru Finansowego wydała łącznie 44 zezwolenia na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji, w tym 21 zezwoleń osobom fizycznym oraz 23 zezwolenia osobom prawnym.

W okresie objętym sprawozdaniem prowadzonych było 28 postępowań w sprawie cofnięcia zezwolenia na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji.

Tabela 49. Liczba zezwoleń na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń wydanych przez KNF w latach 2020-2023

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023
Osoby fizyczne	27	19	32	21
Osoby prawne	26	31	25	19
Ogółem (bez reasekuracji)	53	50	57	40

Źródło: opracowanie własne UKNF

W okresie objętym sprawozdaniem odbyło się 10 egzaminów przeprowadzanych przez Komisję Egzaminacyjną powołaną przez Ministra Finansów, w tym 5 egzaminów dla brokerów ubezpieczeniowych i 5 egzaminów dla brokerów reasekuracyjnych. Ogółem do egzaminów przystąpiły 644 osoby. Wynik pozytywny uzyskało 365 osób (w tym 40 na brokera reasekuracyjnego).

Tabela 50. Statystyka osób przystępujących do egzaminu dla brokerów ubezpieczeniowych w latach 2020-2023

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023
Ogółem osoby przystępujące do egzaminu	437	603	611	596
Osoby ze zdaniem egzaminem brokerskim	243	269	353	325

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 51. Statystyka osób przystępujących do egzaminu dla brokerów reasekuracyjnych w latach 2020-2023

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023
Ogółem osoby przystępujące do egzaminu	20	17	25	48
Osoby ze zdaniem egzaminem brokerskim	18	17	19	40

Źródło: opracowanie własne UKNF

10.2.2.3. NOTYFIKOWANI POŚREDNICY UBEZPIECZENIOWI

W 2023 roku notyfikowano 275 pośredników ubezpieczeniowych mających zamiar prowadzenia działalności na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, zgłoszonych przez organy rejestrowe lub organy nadzoru krajów członków Unii Europejskiej, natomiast wobec 141 pośredników notyfikację wycofano.

Ponadto w 2023 roku zamiar prowadzenia działalności na terytorium innych niż Rzeczpospolita Polska państw Unii Europejskiej zgłosiło 2 agentów ubezpieczeniowych oraz 8 brokerów posiadających zezwolenie na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń.

10.2.2.4. EGZAMINY AGENCYJNE

1 lipca 2023 roku, w miejsce rozwiązań tymczasowych wprowadzonych w okresie pandemii COVID-19, weszło w życie rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 29 czerwca 2023 roku zmieniające rozporządzenie w sprawie egzaminu dla osób ubiegających się o wykonywanie czynności agencyjnych, czynności dystrybucyjnych zakładu ubezpieczeń oraz czynności dystrybucyjnych zakładu reasekuracji (Dz. U. poz. 1250), wprowadzające na stałe możliwość przeprowadzania egzaminów w systemie teleinformatycznym (tzw. tryb zdalny). Zmienione regulacje wprowadziły obowiązek przekazania przez zakład ubezpieczeń do Komisji Nadzoru Finansowego opisu funkcjonalności systemu teleinformatycznego oraz adresu strony internetowej, za pośrednictwem której przeprowadzany jest egzamin, zaś w przypadku przeprowadzania egzaminu z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego należącego do innego podmiotu – obowiązek weryfikacji przez organ nadzoru funkcjonalności tego systemu teleinformatycznego oraz adresu strony internetowej, za pośrednictwem której przeprowadzany jest egzamin.

W 2023 roku 87 zakładów ubezpieczeń krajowych i notyfikowanych przekazało 133 opisy funkcjonalności stosowanych systemów teleinformatycznych, w tym 96 przekazanych opisów systemów podlegało weryfikacji organu nadzoru, zgodnie z wymogami prawa obowiązującymi od 1 lipca 2023 roku.

W 2023 roku zakłady ubezpieczeń powiadomiły organ nadzoru o zamiarze przeprowadzenia 186 egzaminów stacjonarnych oraz aż 10 960 egzaminów zdalnych. Powiadomienia zakładów o zamiarze przeprowadzenia egzaminu z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego są realizowane elektronicznie za pośrednictwem formularza zamieszczonego na stronie internetowej KNF.

10.3. DZIAŁALNOŚĆ NADZORCZA

10.3.1. NADZÓR NAD SYTUACJĄ FINANSOWĄ ORAZ WYPŁACALNOŚCIĄ ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ LUB REASEKURACJI

Ocena sytuacji finansowej zakładów ubezpieczeń lub reasekuracji oraz ich wypłacalności dokonywana jest przede wszystkim na podstawie kwartalnych i rocznych sprawozdań finansowych, dodatkowej sprawozdawczości nałożonej przez organ nadzoru, jak również innych informacji przekazywanych przez zakłady *ad hoc* na żądanie organu nadzoru.

W 2023 roku działania dotyczyły:

- analizy sprawozdań finansowych oraz danych i informacji dla celów nadzoru przekazywanych w okresach kwartalnych oraz rocznych;

- analizy regularnych sprawozdań do celów nadzoru (sprawozdanie RSR) oraz sprawozdań na temat wypłacalności i kondycji finansowej (sprawozdanie SFCR);
- analizy podstawowych danych finansowych zakładów ubezpieczeń w ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania w oparciu o 625 informacji miesięcznych;
- analizy informacji przekazywanych w trybie dodatkowej sprawozdawczości miesięcznej w zakresie działalności w grupie 15, tj. gwarancji ubezpieczeniowych (przeanalizowano łącznie 12 informacji w tym zakresie);
- analizy informacji o planowanych i zrealizowanych transakcjach z udziałowcami oraz osobami udzielającymi pożyczek podporządkowanych oraz o planowanych transakcjach inwestycyjnych innych niż nabycie obligacji Skarbu Państwa i depozytów bankowych (przeanalizowano łącznie 18 informacji w tym zakresie);
- analizy informacji przekazywanych w trybie dodatkowej sprawozdawczości miesięcznej i doraźnej (tj. powyżej ustalonego przez organ nadzoru limitu) w zakresie transakcji wewnątrzgrupowych (przeanalizowano łącznie 116 informacji w tym zakresie);
- analizy zgłoszonych wykupów w ubezpieczeniach z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym (UFK) w trybie tygodniowym dla wybranych zakładów ubezpieczeń – otrzymano łącznie 416 informacji; z przekazanych danych wynikało, że w 2023 roku liczba i wartość wykupów utrzymywała się na poziomie niezagrażającym sytuacji finansowej i wymogom kapitałowym w ww. wybranych zakładach ubezpieczeń;
- analizy działalności wybranych zakładów ubezpieczeń na życie w zakresie lokat środków pochodzących ze składek na ubezpieczenia z UFK w certyfikaty inwestycyjne funduszy zamkniętych oraz w zakresie zawieszonych wykupów (przeanalizowano łącznie 77 raportów przekazanych przez zakłady ubezpieczeń);
- analizy informacji przekazywanych w trybie dodatkowej sprawozdawczości kwartalnej w zakresie lokat oraz sytuacji finansowej zakładów ubezpieczeń w odniesieniu do UFK,
- analizy 52 raportów funkcji aktuarialnej sporządzonych za 2022 rok;
- analizy informacji przekazanych przez Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny (UFG) w zakresie prawidłowości i terminowości wypełniania przez zakłady ubezpieczeń obowiązku przekazywania danych do ogólnopolskiej bazy danych Ośrodka Informacji UFG;
- spotkań z przedstawicielami zakładów ubezpieczeń lub reasekuracji w celu omówienia sytuacji majątkowej i finansowej zakładów, a także sytuacji w zakresie wypłacalności wybranych zakładów ubezpieczeń lub reasekuracji, w tym wpływu wojny w Ukrainie na ich działalność;
- spotkań z europejskimi organami nadzoru w celu wymiany informacji na temat kondycji finansowej zakładów ubezpieczeń lub reasekuracji wchodzących w skład grup ubezpieczeniowych, w tym wpływu wojny w Ukrainie na sytuację finansową zarówno całej grupy ubezpieczeniowej, jak i poszczególnych zakładów ubezpieczeń lub reasekuracji;
- spotkań z biegłymi rewidentami w celu omówienia ryzyk w działalności wybranych zakładów ubezpieczeń lub reasekuracji istotnych z punktu widzenia badania sprawozdań finansowych;
- analizy sprawozdania z przebiegu likwidacji zakładów ubezpieczeń w celu oceny prawidłowości działań podejmowanych przez likwidatorów;
- analizy, w przypadku 43 zakładów ubezpieczeń, informacji dotyczących dywidend przewidywanych do wypłaty z zysków z lat poprzednich i wypłaconych w 2023 roku;
- prowadzenia rejestru UFK, w tym gromadzenia regulaminów lokowania środków UFK.

Na posiedzenia KNF przedłożono następujące opracowania dotyczące rynku ubezpieczeń:

- stan sektora ubezpieczeń (po III kwartale 2022 roku, po IV kwartale 2022 roku, po I kwartale 2023 roku, po II kwartale 2023 roku, po III kwartale 2023 roku),
- stanowisko dotyczące polityki dywidendowej zakładów ubezpieczeń, zakładów reasekuracji oraz zakładów ubezpieczeń i reasekuracji w 2024 roku,

- wyniki rocznego badania i oceny nadzorczej (BION) zakładów ubezpieczeń lub reasekuracji za 2022 roku,
- działalność zagranicznych zakładów ubezpieczeń w Polsce oraz krajowych zakładów ubezpieczeń za granicą w 2022 roku,
- testy warunków skrajnych zakładów ubezpieczeń lub reasekuracji 15. edycja,
- reasekuracja krajowych zakładów ubezpieczeń oraz zdarzenia katastroficzne w 2022 roku,
- informacja w sprawie sprawozdania z działalności Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego w 2022 roku.

W 2023 roku wydano 28 opinii na temat sytuacji finansowej zakładów ubezpieczeń lub reasekuracji dotyczących spełniania wymogów wypłacalności zgodnie z przepisami prawa.

10.3.1.1. NADZÓR NAD REALIZACJĄ OBOWIĄZKÓW INFORMACYJNYCH I SPRAWOZDAWCZYCH

Przepisy regulujące działalność ubezpieczeniową nakładają na zakłady ubezpieczeń lub reasekuracji wiele obowiązków informacyjnych zarówno wobec organu nadzoru, jak i ubezpieczających. Terminowe i kompletne wykonywanie obowiązków informacyjnych jest jednym z podstawowych zadań zakładów i umożliwia uzyskanie powszechnego dostępu do części danych związanych z działalnością zakładów nie tylko organowi nadzoru, ale również nabywcom usług ubezpieczeniowych.

W związku z wypełnianiem przez zakłady ustawowych obowiązków informacyjnych, w 2023 roku poddano analizie:

- sprawozdania finansowe, w tym 211 dodatkowych kwartalnych sprawozdań finansowych i statystycznych, 54 dodatkowe roczne sprawozdania finansowe i 2 roczne skonsolidowane sprawozdania,
- informacje ilościowe, w tym 211 kwartalnych danych i informacji do celów nadzoru, 54 roczne dane i informacje do celów nadzoru i 2 sprawozdania grupowe,
- sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej (pod względem spełniania warunków określonych w przepisach prawa i wytycznych EIOPA dotyczących ujawnień), w tym 54 sprawozdania jednostkowe oraz 2 sprawozdania grupowe,
- regularne sprawozdania do celów nadzoru (sprawozdanie RSR), 29 sprawozdań jednostkowych w toku oceny BION za 2022 rok oraz 2 sprawozdania grupowe,
- dodatkowe sprawozdania finansowe pozyskiwane od zakładów ubezpieczeń doraźnie na podstawie żądania organu nadzoru w liczbie 287,
- 301 sprawozdań statystycznych dla GUS (KNF-02) – kwartalne i roczne,
- informacje o transakcjach wewnątrzgrupowych lub koncentracji ryzyk (3 informacje w tym zakresie),
- plany finansowe zakładów na 2023 rok (52 informacje w tym zakresie),
- publikacje na stronach internetowych zakładów ubezpieczeń rocznych sprawozdań UFK według stanu na 31 grudnia 2022 roku oraz półrocznych sprawozdań UFK według stanu na 30 czerwca 2023 roku i na 31 grudnia 2022 roku,
- informacje roczne i półroczne o Indywidualnych Kontach Emerytalnych oraz Indywidualnych Kontach Zabezpieczenia Emerytalnego według stanu na 31 grudnia 2022 roku i 30 czerwca 2023 roku (łącznie 47 informacji w tym zakresie),
- informacje o Pracowniczych Planach Kapitałowych (20 informacji w tym zakresie),
- informacje przekazane przez UFG w zakresie prawidłowości i terminowości wypełniania przez zakłady ubezpieczeń obowiązku przekazywania danych do ogólnopolskiej bazy danych Ośrodka Informacji UFG.

W 2023 roku UKNF przeprowadził analizę sprawozdań z Własnej oceny ryzyka i wypłacalności (ang. *Own Risk and Solvency Assessment*) ORSA nadesłanych w trybie regularnym i *ad hoc*. Jakość sprawozdań ORSA ulega poprawie z roku na rok, szczególnie w zakresie szerszej

identyfikacji ryzyk, lepszego doboru testów warunków skrajnych i scenariuszy oraz zaangażowania zarządów zakładów w proces ORSA. Na podstawie tych analiz są projektowane scenariusze testów warunków skrajnych w kolejnych edycjach badania.

Wnioski z analiz ww. sprawozdań wykorzystane zostały m.in. do określenia działań nadzorczych w odniesieniu do wybranych podmiotów, do sporządzenia oceny BION, przygotowywania raportów przekrojowych, stanowiły podstawę do monitorowania tendencji, zjawisk zachodzących w sektorze ubezpieczeniowym i jego otoczeniu oraz posłużyły do opracowania propozycji zmian legislacyjnych w zakresie sprawozdawczości zakładów ubezpieczeń lub reasekuracji. W wyniku dokonanych analiz i weryfikacji produktów ubezpieczeniowych poszczególnych zakładów ubezpieczeń podjęto m.in. prace w celu przygotowania spójnych zasad oznaczania produktów ubezpieczeniowych kodami przez zakłady ubezpieczeń. Prace te będą kontynuowane w roku 2024 wraz z wejściem w życie nowych formularzy sprawozdawczych określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów.

10.3.1.2. ROCZNE BADANIE I OCENA NADZORCZA (BION) SEKTORA UBEZPIECZENIOWEGO

Badanie i ocena nadzorcza jest holistycznym procesem obejmującym swoim zakresem wszystkie istotne ryzyka i obszary działalności zakładów ubezpieczeń lub reasekuracji. Każdy zakład otrzymuje ocenę łączną BION, która składa się z oceny ryzyka ochrony klientów oraz oceny ryzyka mikroostrożnościowego. Ocena BION obejmuje ocenę ilościową oraz ocenę jakościową, które uwzględniają specyfikę poszczególnych zakładów, ich produktów ubezpieczeniowych, jak również system i proces zarządzania ryzykiem.

W 2023 roku przeprowadzono trzynastą edycję Badania i Oceny Nadzorczej zakładów ubezpieczeń lub reasekuracji. Zmieniono i zautomatyzowano sposób wyliczania ocen BION, wykorzystując potencjał najnowszych narzędzi programistycznych. Oceny za 2022 rok w ramach BION zostały nadane 52 zakładom, w tym 23 zakładom działu I i 29 zakładom działu II. Ponadto w 2023 roku rozpoczęto trzecią edycję BION grup ubezpieczeniowych.

Pomimo panujących niesprzyjających warunków makroekonomicznych, szczególnie wysokiej inflacji oraz destabilizacji związanej z trwającymi konfliktami zbrojnymi, wyniki przeprowadzonej oceny BION potwierdzają stabilną sytuację sektora na przestrzeni lat, a wypłacalność zakładów ubezpieczeń lub reasekuracji utrzymuje się na wysokim, bezpiecznym poziomie.

Ocena BION, wraz z przyporządkowaniem zakładu do odpowiedniej kategorii oraz przy zastosowaniu zasady proporcjonalności, determinuje podjęcie przez organ nadzoru działań nadzorczych, w tym działań o charakterze inspekcyjnym, jak również jest wykorzystywana do opracowania polityki dywidendowej dla zakładów ubezpieczeń.

10.3.1.3. TESTY WARUNKÓW SKRAJNYCH W SEKTORZE UBEZPIECZENIOWYM

Testy warunków skrajnych (testy stresu) są jednym z podstawowych elementów sprawowania nadzoru w oparciu o analizę ryzyka. KNF zobowiązuje krajowe zakłady ubezpieczeń do przeprowadzenia co roku testów stresu w celu zbadania wrażliwości i odporności poszczególnych zakładów oraz sektora ubezpieczeń na zdarzenia ekstremalne, lecz wciąż prawdopodobne.

W 2023 roku kontynuowano prace dotyczące wykorzystania testów warunków skrajnych w procesie nadzoru nad zakładami ubezpieczeń lub reasekuracji. Opracowywane przez UKNF (przy współpracy z PIU) scenariusze testów warunków skrajnych dotyczyły m.in. ryzyka stopy procentowej, unieważnienia umów kredytowych w walutach obcych czy umów ubezpieczeń

z UFK, ryzyka zmian klimatu (zwiększonej śmiertelności i zachorowalności, powodzi i silnego wiatru oraz gradobicia), ryzyka ekonomicznego oraz cyberataku.

Wyniki tych testów posłużyły UKNF m.in. do identyfikacji zakładów o podwyższonym ryzyku, czyli takich, które nie przeszły pozytywnie testów warunków skrajnych i uzyskane od nich wyjaśnienia nie były wystarczające. Wyniki te wykorzystywane są również w przeprowadzanej corocznie ocenie BION, nadzorze „zza biurka”, do przygotowywania raportów analitycznych, czy też do wyboru zakładów ubezpieczeń, w których istnieje potrzeba przeprowadzenia kontroli.

Testy warunków skrajnych zostały również przeprowadzone przez grupę ubezpieczeniową, według scenariuszy opracowanych specjalnie dla tej grupy.

10.3.1.4. REASEKURACJA ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ LUB REASEKURACJI

W III kwartale 2023 roku UKNF opracował raport poświęcony reasekuracji zdarzeń katastroficznych, który powstał na podstawie odpowiedzi zakładów na zapytanie organu nadzoru dotyczące wykazu reasekuratorów oraz szkód katastroficznych w 2022 roku.

Zakłady ubezpieczeń lub reasekuracji wykazały 473 reasekuratorów według stanu na 31 grudnia 2022 roku.

Z analizy ankiet 29 zakładów ubezpieczeń lub reasekuracji działu II wynika, że wartość szkód brutto ze zdarzeń katastroficznych w roku 2022 wyniosła 3137 mln zł, z czego 77% były szkodami antropogenicznymi. Około 79% szkód, tj. 2480 mln zł, było na udziale reasekuratorów, a około 21%, tj. 657 mln zł – na udziale zakładów ubezpieczeń lub zakładów reasekuracji.

Szkody z tytułu zdarzeń katastroficznych w 2022 roku stanowiły 10,5% kwoty odszkodowań i świadczeń brutto z działalności bezpośredniej⁴¹ w zakładach ubezpieczeń lub reasekuracji działu II. Największe pod względem wartości szkody brutto znalazły się w kategorii zdarzeń obejmujących pożary. Wartość szkód brutto dla tej kategorii wyniosła 2135 mln zł, co stanowiło 68% wszystkich szkód brutto ze zdarzeń katastroficznych, które miały miejsce w 2022 roku.

10.3.1.5. MONITOROWANIE RENTOWNOŚCI DZIAŁALNOŚCI TECHNICZNEJ

W 2023 roku istotnym działaniem UKNF było monitorowanie sytuacji na rynku ubezpieczeń komunikacyjnych, głównie ubezpieczeń OC posiadaczy pojazdów mechanicznych (OC ppm), co związane było z pogarszaniem się rentowności technicznej tego rodzaju ubezpieczenia. Prowadzona była m.in. korespondencja z zakładami ubezpieczeń wykazującymi straty techniczne w grupie 10 w celu m.in. potwierdzenia adekwatności składki w ubezpieczeniach OC ppm. Została także przeprowadzona ankieta mająca na celu ocenę rentowności ubezpieczeń OC ppm, a także nawiązano szerszą współpracę z UFG w zakresie pozyskania przez organ nadzoru szczegółowych danych o portfelach OC ppm poszczególnych zakładów ubezpieczeń. Analizie poddano również zmiany wdrożone przez zakłady ubezpieczeń w przypadku 68 taryf składek za ubezpieczenia OC ppm.

10.3.1.6. WERYFIKACJA STOSOWANIA PRZEZ ZAKŁADY UBEZPIECZEŃ LUB REASEKURACJI ZASADY OSTROŻNEGO INWESTORA

W I kwartale 2023 roku UKNF wysłał do wszystkich zakładów ubezpieczeń lub reasekuracji Ankiety dotyczące zasady ostrożnego inwestora (ang. *Prudent Person Principle*) za 2022 rok.

---

⁴¹ Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto powiększone o zmianę stanu rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto.

Celem analizy była weryfikacja sposobu, w jaki zakłady ubezpieczeń lub reasekuracji realizują wymogi określone w art. 276 ustawy o działalności ubezpieczeniowej. Wymogi te określane są terminem „zasada ostrożnego inwestora”. Na podstawie odpowiedzi zakładów nie ma podstaw do stwierdzenia, że polityka lokacyjna zakładów ubezpieczeń jest prowadzona z naruszeniem zasad określonych w art. 276 ustawy o działalności ubezpieczeniowej, tak w odniesieniu do lokat na ryzyko własne, jak i w odniesieniu do lokat na ryzyko klienta. Zastrzeżenia do poszczególnych zakładów ubezpieczeń zostały uwzględnione w ocenie BION za 2022 rok lub wyjaśnione w korespondencji.

10.3.1.7. PROCESY PRZEDAPLIKACYJNE I APLIKACYJNE DOTYCZĄCE MODELI WEWNĘTRZNYCH

UKNF w 2023 roku prowadził prace w ramach procesów przedaplikacyjnych, polegających na dobrowolnej współpracy zakładów ubezpieczeń lub reasekuracji z organem nadzoru, której celem jest przygotowanie tych zakładów do złożenia wniosku o stosowanie modelu wewnętrznego do wyznaczania kapitałowego wymogu wypłacalności. W efekcie tych prac jeden z polskich zakładów ubezpieczeń w okresie od czerwca do grudnia 2023 roku uczestniczył w procesie aplikacyjnym zainicjowanym wnioskiem złożonym do zagranicznego organu nadzoru o wydanie zgody na wyznaczanie kapitałowego wymogu wypłacalności zgodnie z grupowym modelem wewnętrznym na potrzeby raportowania lokalnego. KNF była w tym procesie tzw. zainteresowanym organem nadzoru, którego opinia stanowiła element wspólnej decyzji w sprawie złożonego wniosku. Proces aplikacyjny zakończył się wydaniem zgody, co oznacza, że począwszy od końca 2023 roku dwa zakłady ubezpieczeń w Polsce wyznaczają kapitałowy wymóg wypłacalności przy zastosowaniu modelu wewnętrznego.

W 2023 roku UKNF kontynuował również proces weryfikacji ciągłej odpowiedniości modelu wewnętrznego zakładu ubezpieczeń, którego formalne zatwierdzenie nastąpiło w grudniu 2021 roku.

Prace UKNF nad oceną modeli wewnętrznych na poziomie europejskim w 2023 roku miały formę współpracy z przedstawicielami dwóch zagranicznych organów nadzoru w ramach ww. procesów: przedaplikacyjnego, aplikacyjnego oraz weryfikacji ciągłej odpowiedniości modelu. Przedstawiciele UKNF uczestniczyli także w spotkaniach oraz pracach zespołów eksperckich zajmujących się tematyką modeli wewnętrznych powołanych przez EIOPA. Dodatkowo pracownicy UKNF byli zaangażowani w przygotowywanie stanowisk na posiedzenia Rady Organów Nadzoru EIOPA (BoS) w kwestiach związanych z modelami wewnętrznymi.

10.3.1.8. NADZÓR UZUPEŁNIAJĄCY (KONGLOMERATY)

W 2023 roku KNF ponownie przyjęła informację o dalszym wypełnianiu przez Grupę PZU kryteriów pozwalających uznawać ją za konglomerat finansowy. Obowiązek corocznej weryfikacji wynika z przepisów prawa. W związku z tym kontynuowano sprawowanie wobec Grupy PZU nadzoru uzupełniającego.

10.3.2. NADZÓR NAD PROCESEM DYSTRYBUCJI I SYSTEMEM ZARZĄDZANIA

10.3.2.1. NADZÓR NAD PROCESEM ZARZĄDZANIA PRODUKTEM

W ramach nadzoru nad procesem zarządzania produktem weryfikowano stosowanie przepisów rozporządzenia 2017/2358. Weryfikację prowadzono w ramach bieżącego nadzoru „zza biurka”,

spotkań z zakładami ubezpieczeń oraz podczas cyklicznej oceny BION. Badaniem zostało objęte przede wszystkim wdrożenie polityk nadzoru nad produktem i zarządzania nim, określenie roli i zakresu odpowiedzialności funkcji kluczowych w procesie; wdrożenie procesu oceny złożoności produktów oraz zdefiniowanie przez zakład istotnych zmian w produktach; wdrożenie procesów nadzoru nad produktem i zarządzania nim w kontekście zorientowania na interes klienta, wdrożenie odpowiednich metod testowania, monitorowania i przeglądu produktu; określanie rynku docelowego oraz antygrupy; realizacja wymogów w zakresie wyboru kanałów dystrybucji oraz przekazywania dystrybutorom wszelkich stosownych informacji dotyczących produktów ubezpieczeniowych, rynku docelowego i dystrybucji tych produktów, a także wdrożenie sposobów postępowania z wadami produktu zidentyfikowanymi w toku jego monitorowania.

Wyniki analiz dały asumpt do rozpoczęcia prac nad przygotowaniem stanowiska nadzorczego mającego na celu komunikację oczekiwań nadzorczych wobec twórców produktów ubezpieczeniowych.

10.3.2.2. INTERWENCJA PRODUKTOWA W SPRAWIE ZAKAZU WPROWADZANIA DO OBROTU, DYSTRYBUCJI ORAZ SPRZEDAŻY UBEZPIECZEŃ NA ŻYCIE z UFK

Decyzją KNF z 15 lipca 2021 roku została wprowadzona interwencja produktowa na rynku ubezpieczeniowym. W 2023 roku przeanalizowano spełnianie przez zakłady ubezpieczeń wymogów określonych w tej decyzji w przypadku nowych produktów wprowadzonych do obrotu w 2022 roku i produktów, które zostały zmienione w roku 2022. Analiza wykazała, że produkty będące w ofercie zakładów ubezpieczeń w 2022 roku spełniały wymogi określone w interwencji produktowej.

10.3.2.3. NADZÓR NAD PROCESEM DYSTRYBUCJI

W 2023 roku w ramach prowadzonego nadzoru nad procesem dystrybucji zweryfikowano m.in. wyjaśnienia zakładów ubezpieczeń w ramach cyklicznej oceny BION w zakresie sprawowania przez te zakłady nadzoru nad dystrybutorami. Analizą objęto również wykonywanie przez zakłady ubezpieczeń działające jako dystrybutorzy obowiązków wynikających z ustawy o dystrybucji ubezpieczeń, w tym przeprowadzanie analizy potrzeb i wymagań klienta, realizację obowiązków informacyjnych względem klienta, politykę wynagrodzeń. Wnioski z analizy zostały uwzględnione w ocenie BION za 2022 rok.

W 2023 roku w ramach prowadzonego nadzoru nad dystrybucją wykorzystano wnioski z weryfikacji i analiz formularzy sprawozdawczych nadesłanych przez zakłady ubezpieczeń w zakresie m.in. kanałów dystrybucji (łącznie 410 formularzy sprawozdawczych), sprzedaży produktów poszczególnych zakładów ubezpieczeń przez dystrybutorów oraz sprawozdań dotyczących umów ubezpieczenia z UFK potencjalnie niedopasowanych do potrzeb klienta (łącznie 64 formularze sprawozdawcze) do określenia działań nadzorczych w odniesieniu do wybranych podmiotów, sporządzenia oceny BION, przygotowywania raportów przekrojowych, monitorowania tendencji, zjawisk zachodzących w sektorze ubezpieczeniowym i jego otoczeniu.

W ramach bieżącego nadzoru poddano analizie działalność dystrybutorów ubezpieczeń. Wnioski z analizy wykorzystano do dalszych działań nadzorczych w odniesieniu do wybranych podmiotów, w tym do oceny BION, oraz posłużyły do opracowania propozycji zmian legislacyjnych.

Ponadto w 2023 roku prowadzono postępowania administracyjne związane z podejrzeniem naruszenia przepisów ustawy o dystrybucji ubezpieczeń.

Rozpoczęto prace nad Rekomendacjami dla zakładów ubezpieczeń dotyczącymi dystrybucji ubezpieczeń, które stanowią rewizję dotychczas obowiązujących Wytycznych dla zakładów ubezpieczeń dotyczących dystrybucji ubezpieczeń z dnia 24 czerwca 2014 roku. W ramach prac nad rekomendacją zostały wzięte pod uwagę wnioski płynące z prowadzonych przez organ nadzoru działań oraz propozycji przedstawionych przez dystrybutorów.

10.3.2.4. NADZÓR NAD FUNKCJAMI KLUCZOWYMI

W ramach analizy powiadomień o zmianach osób nadzorujących inne funkcje kluczowe przeprowadzono 46 ocen odpowiedniości (*ex post*) osób powołanych do nadzoru nad funkcjami kluczowymi w zakładach ubezpieczeń i zakładach reasekuracji. Analizy te dotyczyły funkcji compliance, aktuarialnej, zarządzania ryzykiem, audytu wewnętrznego oraz funkcji księgowości i sprawozdawczości uznanej przez niektóre zakłady za funkcję kluczową. W odniesieniu do kwalifikacji oraz doświadczenia powołanych osób nie stwierdzono przesłanek uzasadniających podjęcie przewidzianych przepisami działań nadzorczych, natomiast wnioski dotyczące organizacji funkcji kluczowych (tzw. split etatów) i ich outsourcingu wykorzystane zostały w procesie oceny BION odpowiednich zakładów ubezpieczeń i w projekcie stanowiska nadzorczego dotyczącego stosowania wybranych aspektów outsourcingu.

Przedmiotem cyklicznej oceny nadzorczej były również informacje dotyczące sposobu organizacji wykonywania zadań przez te funkcje, w tym:

- usytuowanie funkcji w strukturze organizacyjnej oraz adekwatność sposobu wdrożenia funkcji do charakteru, skali i złożoności działalności zakładów,
- prawidłowość systemu raportowania,
- posiadanie odpowiednich procedur zapewniających realizację funkcji w sposób ciągły,
- wielkość zasobów osobowych realizujących zadania funkcji oraz zdolność do poświęcania wystarczającej ilości czasu na działania funkcji,
- występowanie ewentualnych nieprawidłowości w obszarach działalności funkcji,
- dokumentowanie działań i decyzji funkcji.

10.3.2.5. NADZÓR NAD OUTSOURCINGIEM

W związku z otrzymywaniem zgłoszeń dotyczących outsourcingu przeprowadzono analizę polityk odnoszących się do tego obszaru oraz informacji na temat wdrożenia, istotnej zmiany lub odwołania outsourcingu. Łącznie przeanalizowano regulacje w zakresie outsourcingu dotyczące 2 zakładów ubezpieczeń oraz 163 zgłoszenia zakładów w tym zakresie.

W przypadku 6 zakładów ubezpieczeń wystosowano pouczenie w sprawie prawidłowego trybu realizacji obowiązków informacyjnych przez zakłady.

W wyniku analizy stwierdzono niejednorodną praktykę w odniesieniu do klasyfikowania czynności będących przedmiotem outsourcingu jako podstawowych lub ważnych dla działalności zakładu, co potencjalnie może mieć wpływ na nieprzestrzeganie wymogów odnoszących się do organizacji procesu outsourcingu.

Wnioski z analiz wykorzystane zostały do sformułowania projektu stanowiska nadzorczego, który według stanu na 31 grudnia 2023 roku znajdował się w trakcie konsultacji z Polską Izłą Ubezpieczeń. Stanowisko uwzględnia zarówno przepisy krajowe, jak i równolegle obowiązujące przepisy prawa UE, a także interpretacje EIOPA w ramach wydanych wytycznych dotyczących systemu zarządzania.

10.4. DZIAŁALNOŚĆ INSPEKCYJNA

10.4.1. KONTROLE W ZAKŁADACH UBEZPIECZEŃ I ZAKŁADACH REASEKURACJI

W 2023 roku przeprowadzono 21 inspekcji na podstawie ustawy o działalności ubezpieczeniowej, w ramach których przeprowadzono 14 kontroli oraz 7 wizyt nadzorczych, w tym czynności kontrolne w 8 zakładach ubezpieczeń na życie (5 kontroli oraz 3 wizyty nadzorcze) oraz 13 w zakładach ubezpieczeń osobowych i majątkowych (9 kontroli i 4 wizyty nadzorcze).

Wszystkie postępowania kontrolne miały charakter problemowy i obejmowały swym zakresem jedno lub dwa zagadnienia. Jedną z kontroli przeprowadzono na podstawie wniosku zagranicznego organu nadzoru.

W 2023 roku przeprowadzono czynności kontrolne w szczególności w zakresie:

- procesów likwidacji szkód lub spełniania świadczeń (wraz z weryfikacją formularzy samooceny stopnia wdrożenia Rekomendacji LSK złożonych przez zakłady ubezpieczeń),
- systemu zarządzania zakładem ubezpieczeń,
- wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności i dla celów rachunkowości,
- spełnienia wymogów dotyczących kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR),
- reasekuracji,
- sporządzania danych i informacji dla celów nadzoru,
- wyceny aktywów i zobowiązań do celów wypłacalności,
- polityki lokacyjnej,
- audytu wewnętrznego.

W związku z ustaleniami poczynionymi w toku czynności kontrolnych wobec zakładów ubezpieczeń w 2023 roku wydano 122 zalecenia w celu zapewnienia zgodności działalności zakładu z przepisami prawa, statutu lub planem działalności, poprawy i wzmocnienia systemu zarządzania, zapobieżenia naruszaniu interesów ubezpieczających, ubezpieczonych i uprawnionych z umów ubezpieczenia oraz usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych w procesie nadzoru.

Tabela 52. Najczęstsze nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w zakładach ubezpieczeń i zakładach reasekuracji w 2023 roku na podstawie ustawy o działalności ubezpieczeniowej

1.	Nieprawidłowości związane z procesem organizacji i zarządzania zakładem ubezpieczeń, w tym naruszenie art. 45 ust. 1 w związku z ust. 3 pkt 2 ustawy o działalności ubezpieczeniowej, poprzez brak funkcjonowania w zakładzie ubezpieczeń systemu zarządzania, obejmującego co najmniej skuteczny system przekazywania informacji.
2.	Nieprawidłowości związane z prowadzeniem postępowania likwidacyjnego, w tym naruszenie art. 14 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, poprzez: <ul style="list-style-type: none"> – naruszenie terminów wypłaty odszkodowania, – naruszenie terminu wypłaty bezspornej części odszkodowania, – informowanie uprawnionego o odmowie uznania roszczenia w części, na podstawie zredukowania końcowego wyliczenia kosztu naprawy w przedstawionej przez uprawnionego kalkulacji kosztów naprawy, bez wskazania jakie konkretnie pozycje kosztorysu zostały przez zakład ubezpieczeń pomniejszone i dlaczego.
3.	Naruszenia interesów uprawnionych do odszkodowania z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, w szczególności poprzez: <ul style="list-style-type: none"> – stosowanie w celu ustalenia odszkodowania metodą kosztorysową stawek za roboczo-godzinę (rbg), niebędących stawkami stosowanymi faktycznie przez warsztaty naprawcze działające na rynku lokalnym wyznaczonym przez miejsce zamieszkania poszkodowanego lub miejsce zdarzenia, – stosowanie w celu ustalenia odszkodowania metodą kosztorysową bezpodstawnych potrąceń cen części zamiennych i na materiał lakierniczy, – brak przekazania poszkodowanym z własnej inicjatywy kalkulacji kosztów naprawy

	<p>pojazdu stanowiącej podstawę ustalenia przez zakład ubezpieczeń wysokości odszkodowania,</p> <ul style="list-style-type: none"> - nieprzekazanie uprawnionym w kalkulacji kosztów naprawy pojazdu pełnej informacji o sposobie ustalenia wysokości odszkodowania, w związku z nieujawnieniem informacji o zastosowanym pomniejszeniu cen części zamiennych i na materiał lakierniczy, - brak przedstawienia uprawnionemu szczegółowej wyceny wartości rynkowej pojazdu sprzed zdarzenia wyrządzającego szkodę i po dokonaniu naprawy przy użyciu nowych części i materiałów, wykazującej wzrost wartości pojazdu w wyniku użycia do naprawy pojazdu części nowych, - nieprawidłowe ustalenie wysokości odszkodowania w związku z przyjęciem zawyżonej ceny pozostałości pojazdu z systemu eksperckiego, zamiast wartości ustalonej na podstawie oferty kupna pozostałości na aukcji, - przekazanie nieprawidłowej informacji o przysługujących uprawnionemu prawach w zakresie domagania się zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego, - bezzasadne ograniczenie odszkodowania z tytułu kosztów najmu pojazdu zastępczego.
4.	Nieprawidłowości związane ze stosowaniem niewłaściwych lub niepopartych właściwym uzasadnieniem założeń przy wycenie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności.
5.	Nieprawidłowości związane z błędnym ustalaniem parametrów stosowanych w wycenie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności.
6.	Brak szczegółowej identyfikacji przyczyn niewystarczalności lub brak uwzględnienia wyników badania wystarczalności rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności przy ustalaniu założeń i parametrów stosowanych do ich wyceny.
7.	Nieprawidłowości związane ze stosowaniem niewłaściwych założeń oraz z błędnym ustalaniem parametrów przy ustalaniu kapitałowego wymogu wypłacalności.
8.	Stosowanie nieodpowiednich uproszczeń przy obliczeniu kapitałowego wymogu wypłacalności.
9.	Brak wyceny aktywów i zobowiązań według wartości godziwej i inne nieprawidłowości związane z wyceną aktywów i zobowiązań, w tym w dokumentacji dotyczącej ich wyceny.

Źródło: opracowanie własne UKNF

10.4.2. KONTROLE U DYSTRYBUTORÓW UBEZPIECZEŃ

W 2023 roku przeprowadzono czynności kontrolne w 15 podmiotach zajmujących się dystrybucją ubezpieczeń na podstawie ustawy o dystrybucji ubezpieczeń.

Przeprowadzono 7 kontroli u agentów ubezpieczeniowych oraz 6 u brokerów ubezpieczeniowych. Sześć z tych postępowań kontrolnych (5 u brokera i 1 u agenta) miały charakter kompleksowy i obejmowały swym zakresem działalność pośrednika ubezpieczeniowego w zakresie jej zgodności z przepisami prawa. W przypadku 6 kontroli agentów ubezpieczeniowych zakresem kontroli objęto wybrane zagadnienia dotyczące czynności dystrybucji ubezpieczeń, w tym: organizację i nadzór agenta nad wypełnianiem obowiązków informacyjnych wobec klienta oraz terminowym zgłaszaniem do zakładów ubezpieczeń zmian danych objętych wpisem do rejestru agentów, spełnianie przez osoby fizyczne wykonujące czynności agencyjne wymogów określonych w art. 19 ust. 1 i 2 ustawy o dystrybucji ubezpieczeń, a także określanie wymagań i potrzeb klientów w zakresie ochrony ubezpieczeniowej. W ramach jednej kontroli brokera ubezpieczeniowego objęto wybrane zagadnienie – wykonywanie czynności brokerskich przez osoby uprawnione.

Oprócz kontroli u agentów i brokerów, przeprowadzono także 2 kontrole w zakładach ubezpieczeń w zakresie korzystania z usług agentów ubezpieczeniowych i agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające.

W związku z ustaleniami poczynionymi w toku czynności kontrolnych wobec dystrybutorów ubezpieczeń w 2023 roku wydano 53 zalecenia w celu zapewnienia zgodności ich działalności z przepisami prawa, w tym: 37 zaleceń dla agentów ubezpieczeniowych, 15 zaleceń dla brokerów ubezpieczeniowych i 1 zalecenie dla zakładu ubezpieczeń.

Tabela 53. Najczęstsze nieprawidłowości w działalności dystrybutorów ubezpieczeń stwierdzone podczas czynności kontrolnych w 2023 roku na podstawie ustawy o dystrybucji ubezpieczeń

1.	Nieudzielanie klientom przy pierwszej czynności lub udzielanie nierzetelnej informacji o: numerze wpisu do rejestru pośredników ubezpieczeniowych, adresie strony, na której dostępny jest rejestr, oraz sposobie sprawdzenia wpisu do ww. rejestru, charakterze wynagrodzenia otrzymywanego w związku z proponowanym zawarciem umowy ubezpieczenia, możliwości złożenia reklamacji, wniesienia skargi oraz pozasądowego rozwiązywania sporów lub przekazywanie powyższych informacji w formie innej niż papierowa.
2.	Brak lub nierzetelne przeprowadzanie analizy wymagań i potrzeb klienta w zakresie ochrony ubezpieczeniowej.
3.	Nieprzekazanie klientom dokumentów zawierających informacje o produkcie przed zawarciem umowy ubezpieczenia.
4.	Nieudzielanie klientom porady wraz z rekomendacją najwłaściwszej umowy lub jej udzielanie w formie innej niż pisemna.
5.	Wykonywanie czynności agencyjnych lub czynności brokerskich w zakresie dystrybucji ubezpieczeń za pomocą osób niewpisanych odpowiednio do rejestru agentów lub do rejestru brokerów.
6.	Brak dokonania zmiany danych objętych wpisem do rejestru agentów lub rejestru brokerów, niezwłocznie, jednak nie później niż w terminie 7 dni od zaistnienia tych zmian.
7.	Brak należytej organizacji oraz nadzoru agenta nad wykonywaniem czynności agencyjnych.
8.	Brak lub nienależyty nadzór zakładu ubezpieczeń nad agentami ubezpieczeniowymi.
9.	Nieterminowe zgłaszanie przez zakłady ubezpieczeń zmian danych objętych wpisem do rejestru agentów, dotyczących podmiotów, z którymi zakłady te zawarły umowy agencyjne, w tym odnośnie do danych osób fizycznych wykonujących czynności agencyjne.
10.	Subagencja – powierzenie wykonywania czynności agencyjnych przez jednego agenta ubezpieczeniowego innemu agentowi.

Źródło: opracowanie własne UKNF

10.5. PRZECIWDZIAŁANIE NIEWŁAŚCIWYM PRAKTYKOM W DZIAŁALNOŚCI PODMIOTÓW PODLEGAJĄCYCH NADZOROWI KNF, MOGĄCYM NARUSZAĆ INTERESY UCZESTNIKÓW RYNKU FINANSOWEGO

W roku 2023, w wyniku przeprowadzonej analizy zgłoszeń dotyczących działalności krajowych i zagranicznych zakładów ubezpieczeń oraz pośredników ubezpieczeniowych, w przypadku 6 zakładów ubezpieczeń działu I oraz 3 zakładów ubezpieczeń działu II wydano zalecenia dostosowania działalności do przepisów ustawy o działalności ubezpieczeniowej, natomiast w przypadku 169 zgłoszeń skierowano wnioski o nałożenie kar pieniężnych na 12 zakładów ubezpieczeń działu II w związku z naruszeniem art. 14 ustawy o działalności ubezpieczeniowej.

W 2023 roku przeprowadzano weryfikację i analizę danych dotyczących skarg na działalność zakładu ubezpieczeń oraz spraw sądowych za IV kwartał 2022 roku oraz I, II i III kwartał 2023 roku (łącznie 205 formularzy sprawozdawczych zakładów ubezpieczeń). Wyniki przeprowadzonych analiz zostały wykorzystane także do przygotowania raportów przekrojowych służących monitorowaniu poziomu skarg, reklamacji oraz spraw sądowych pod kątem jakości procesów obsługi umów, szkód i reklamacji przez nadzorowane zakłady ubezpieczeń. Zostały także wykorzystane do dalszych działań nadzorczych w odniesieniu do wybranych podmiotów, w tym do oceny BION, oraz posłużyły do opracowania propozycji zmian legislacyjnych w zakresie sprawozdawczości zakładów ubezpieczeń określonej w rozporządzeniu Ministra Finansów.

11. NADZÓR KNF NAD POZOSTAŁYMI OBSZARAMI RYNKU FINANSOWEGO

11.1. DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z NADZOREM NAD CYBERBEZPIECZEŃSTWEM RYNKU FINANSOWEGO

11.1.1. DZIAŁALNOŚĆ INSPEKCYJNA

11.1.1.1. INSPEKCJE W PODMIOTACH RYNKU FINANSOWEGO

Czynności kontrolne w podmiotach nadzorowanych w 2023 roku realizowano na podstawie przepisów prawa i rekomendacji ostrożnościowych KNF, z uwzględnieniem m.in. wytycznych Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (EBA) i Bazylejskiego Komitetu ds. Nadzoru Bankowego (BCBS), w oparciu o jednolite standardy i procedury badania zawarte w regulacjach wewnętrznych UKNF.

Tabela 54. Czynności kontrolne przeprowadzone przez UKNF w 2023 roku w podmiotach podlegających nadzorowi KNF w zakresie ryzyka teleinformatycznego

Sektor	Czynności kontrolne	Liczba
Bankowy – banki komercyjne	Inspekcja problemowa	5 ⁴²
Bankowy – banki spółdzielcze	Inspekcja problemowa	1
Ubezpieczeniowy	Inspekcja problemowa	2
Krajowe instytucje płatnicze, biura usług płatniczych i krajowe instytucje pieniądza elektronicznego	Inspekcja problemowa	1
Kapitałowy	Inspekcja problemowa	2
Razem		11

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 55. Istotne nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w 2023 roku w podmiotach podlegających nadzorowi KNF w zakresie ryzyka teleinformatycznego

Lp.	Ryzyko teleinformatyczne
1.	Brak sformalizowanych zasad raportowania w ramach systemu informacji zarządczej.
2.	Brak przeglądów dokumentacji wchodzącej w skład SZBI, których wyniki mogłyby wskazywać na konieczność aktualizacji dokumentacji.
3.	Brak sformalizowania zasad dotyczących przeprowadzania analizy ryzyka wynikającego z zastosowanych technologii informatycznych oraz dokonywania oceny wpływu przeprowadzanych zmian na środowisko teleinformatyczne, ze szczególnym uwzględnieniem aspektów bezpieczeństwa, w przypadku wprowadzania nowego systemu lub znacznej zmiany do już istniejącego systemu.
4.	Brak sformalizowania konieczności identyfikowania i rejestrowania przypadków występowania w środowisku teleinformatycznym komponentów pozbawionych wsparcia producentów, konieczności oceny związanego z tym ryzyka, przeprowadzania analiz dotyczących możliwości wymiany takich komponentów na komponenty objęte właściwym wsparciem lub podjęcia innych działań mających na celu kontrolę związanego z nimi ryzyka.
5.	Brak udokumentowanych analiz ryzyka dla komponentów infrastruktury teleinformatycznej pozbawionych wsparcia producenta dotyczących usługi kluczowej lub wspierających procesy związane z usługą kluczową.
6.	Brak dokumentowania w rejestrach incydentów przyczyn wystąpienia incydentu oraz

⁴² 5 kontroli w podmiocie sektora bankowego, będącego operatorem usługi kluczowej w rozumieniu ustawy o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa.

	podjętych działań naprawczych.
7.	Brak uwzględniania w procedurach z obszaru obsługi incydentów działań koniecznych do podjęcia w przypadku wystąpienia incydentu poważnego w rozumieniu ustawy o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa.
8.	Brak przeprowadzania okresowych kontroli poprawności wykonywania kopii awaryjnych oraz możliwości odtworzenia z nich danych.
9.	Brak sformalizowania zasad przeprowadzania procesu przeglądu uprawnień w związku ze zmianami zakresu obowiązków pracowników, zasad kontroli uprawnień dla dostawców usług IT, zasad zarządzania uprawnieniami użytkowników uprzywilejowanych oraz zasad przeglądów lub okresowej kontroli uprawnień, w tym uprawnień użytkowników uprzywilejowanych.
10.	Brak przeprowadzania regularnych przeglądów nadanych uprawnień do systemów lub aplikacji obejmujących zgodność uprawnień faktycznie nadanych w systemach informatycznych z uprawnieniami przypisanymi w rejestrach uprawnień, jak i z merytorycznym zakresem obowiązków i uprawnień poszczególnych użytkowników.
11.	Procedury z obszaru zarządzania wyjątkami nie określały sytuacji, w jakich dopuszcza się udzielenie zgody na odstępstwo, zasad składania i akceptacji wniosku o udzielenie takiej zgody, akceptowalnego czasu obowiązywania odstępstw.
12.	Brak przeprowadzania regularnych audytów w zakresie zarządzania ryzykiem związanym z technologiami i bezpieczeństwem ICT, współmiernych do występującego w funkcjonowaniu organizacji ryzyka związanego z technologiami i bezpieczeństwem ICT.
13.	Brak przeprowadzenia audytu bezpieczeństwa systemu informacyjnego wykorzystywanego do świadczenia usługi kluczowej w ustawowym terminie, tj. w terminie roku od dnia doręczenia decyzji o uznaniu podmiotu za operatora usługi kluczowej.
14.	Brak sformalizowania w regulacjach wewnętrznych wytycznych dotyczących weryfikacji i działań naprawczych w odniesieniu do ustaleń z audytów obszaru ICT.
15.	Brak metryk regulacji wewnętrznych określających historię aktualizacji dokumentów.

Źródło: opracowanie własne UKNF

W 2023 roku przygotowano zalecenia pokontrolne dla 12 podmiotów podlegających nadzorowi KNF. Dodatkowo monitorowano status i prawidłowość realizacji zaleceń dla 27 podmiotów.

11.1.1.2. DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ OBOWIĄZKÓW WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY O KRAJOWYM SYSTEMIE CYBERBEZPIECZEŃSTWA

Realizując obowiązki wynikające z ustawy o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa, KNF jako Organ Właściwy nadzorowała 19 podmiotów uznanych za operatorów usług kluczowych z sektora bankowego i infrastruktury rynków finansowych.

W 2023 roku prowadzone było postępowanie administracyjne dotyczące stwierdzenia wygaśnięcia decyzji o uznaniu jednego z podmiotów za operatora usługi kluczowej. Postępowanie zakończone zostało wydaniem decyzji w marcu 2023 roku. Wniosek do Ministra Cyfryzacji o wykreślenie podmiotu z wykazu operatorów usług kluczowych został przekazany w marcu 2023 roku.

Dodatkowo w 2023 roku prowadzono postępowanie administracyjne w przedmiocie uznania podmiotu z sektora bankowego i infrastruktury rynków finansowych za operatora usługi kluczowej. Postępowanie zostało zakończone wydaniem decyzji w sierpniu 2023 roku. Wniosek do Ministra Cyfryzacji o wpisanie podmiotu do wykazu operatorów usług kluczowych został przekazany w sierpniu 2023 roku.

Tabela 56. Liczba operatorów usługi kluczowej w sektorze bankowym i infrastruktury rynków finansowych w latach 2020-2023 według stanu na 31 grudnia każdego roku

Rodzaj podmiotu	2020	2021	2022	2023
-----------------	------	------	------	------

Podmioty sektora bankowego oraz sektora SKOK	16	15	15	15
Podmioty infrastruktury rynków finansowych	4	4	4	4
Razem	20	19	19	19

Źródło: opracowanie własne UKNF

W 2023 roku Komisja Nadzoru Finansowego jako Organ Właściwy dystrybuowała do Operatorów Usług Kluczowych szereg informacji na temat cyberzagrożeń dotyczących polskiego rynku finansowego, w tym prowadziła korespondencję z Pełnomocnikiem Rządu do spraw Cyberbezpieczeństwa w ramach określonych ustawą o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa.

W 2023 roku KNF na mocy ustawy o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa przeprowadziła pięć kontroli u operatorów usług kluczowych z sektora bankowego i infrastruktury rynków finansowych.

11.1.1.2.1. Działania Zespołu CSIRT KNF

Zespół CSIRT KNF realizował zadania KNF określone w art. 4 ust. 1 pkt 3b i 4 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym, w szczególności:

- Analizował zagrożenia w obszarze cyberbezpieczeństwa

Zespół CSIRT KNF wspiera podmioty z sektora finansowego w monitorowaniu infrastruktury oraz wspólnie z zespołami CSIRT poziomu krajowego dystrybuje zalecenia techniczne odnośnie do sposobów postępowania z zagrożeniami. W 2023 roku Zespół CSIRT KNF przygotował i przesłał do podmiotów rynku finansowego 471 ostrzeżeń, zawierających szczegółowe opisy zagrożeń oraz proponowane działania mitygujące, zwiększające poziom bezpieczeństwa.

- Wymieniał informację o cyberzagrozeniach z podmiotami rynku finansowego w ramach cyklicznych spotkań

Zespół CSIRT KNF zainicjował i organizował w 2023 roku cykliczne, comiesięczne spotkania z zespołami cyberbezpieczeństwa podmiotów rynku finansowego. Spotkania miały na celu wymianę wiedzy i doświadczeń na temat cyberzagrożeń dla infrastruktury podmiotów finansowych oraz bezpieczeństwa klientów.

- Wykrywał i przeciwdziałal zagrożeniom dla klientów bankowości elektronicznej

Zespół CSIRT KNF na bieżąco monitoruje i analizuje nowe trendy oraz zagrożenia z obszaru cyberbezpieczeństwa pojawiające się w sektorze finansowym. Zgromadzona w ten sposób wiedza wykorzystywana jest w celu mitygacji ryzyk oraz działań edukacyjnych podnoszących świadomość klientów bankowości elektronicznej odnośnie do obszaru cyberbezpieczeństwa. W 2023 roku Zespół CSIRT KNF zidentyfikował 30 140 niebezpiecznych stron phishingowych oraz 7693 reklamy fałszywych inwestycji w mediach społecznościowych. Na podstawie dostępnych narzędzi technicznych i instrumentów prawnych złośliwe domeny zostały skierowane do zablokowania przez zespół CSIRT NASK. Fałszywe reklamy zostały zgłoszone i usunięte przez właściwe platformy mediów społecznościowych.

- Uczestniczył w ćwiczeniach krajowych i międzynarodowych

Przedstawiciele Zespołu CSIRT KNF wzięli udział w ćwiczeniach Locked Shields, największych i najbardziej złożonych ćwiczeniach z zakresu cyberbezpieczeństwa organizowanych przez NATO. Zespół reprezentacji Polski, w skład którego wchodził specjalista z UKNF i CSIRT KNF, zajął 3 miejsce w klasyfikacji generalnej.

Zespół CSIRT KNF realizował również zadania Sektorowego Zespołu Cyberbezpieczeństwa określone w art. 44 ustawy o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa, w tym:

- przyjmował zgłoszenia o incydentach poważnych oraz wspierał operatorów usług kluczowych w obsłudze tych incydentów,

- wspierał operatorów usług kluczowych w wykonywaniu obowiązków określonych w ustawie o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa,
- analizował incydenty poważne, wyszukiwał powiązania pomiędzy incydentami oraz opracowywał wnioski z obsługi incydentu,
- współpracował z właściwym CSIRT MON, CSIRT NASK i CSIRT GOV w zakresie koordynowania obsługi incydentów poważnych.

11.2. PRZECIWDZIAŁANIE PRANIU PIENIĘDZY ORAZ FINANSOWANIU TERRORYZMU

W 2023 roku podjęto kolejne kroki w celu wzmocnienia obszaru przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu poprzez utworzenie w ramach struktur UKNF odrębnej komórki organizacyjnej – Departamentu Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy.

Na podstawie ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy Komisja Nadzoru Finansowego jest jednostką współpracującą z Generalnym Inspektorem Informacji Finansowej (GIIF), której przysługują m.in. uprawnienia dotyczące sprawowania kontroli wykonywania przez instytucje obowiązkane, przez nią nadzorowane, obowiązków w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (AML/CFT).

W 2023 roku KNF przeprowadziła 19 kontroli w obszarze AML/CFT.

Tabela 57. Liczba czynności kontrolnych przeprowadzonych przez KNF w instytucjach obowiązanych przez nią nadzorowanych w 2023 roku w obszarze AML/CFT

Rodzaje instytucji obowiązanych, w których przeprowadzono czynności kontrolne	Liczba
Banki komercyjne	5
Banki spółdzielcze	6
Domy maklerskie	1
Krajowe instytucje płatnicze	3
Małe instytucje płatnicze	2
Towarzystwa funduszy inwestycyjnych	1
Towarzystwa ubezpieczeń na życie	1
Razem	19

Źródło: opracowanie własne UKNF

W wyniku czynności kontrolnych zidentyfikowano 367 nieprawidłowości, które swoim zakresem obejmowały 11 obszarów. Liczba nieprawidłowości nie obejmuje wyników kontroli, które według stanu na 31 grudnia 2023 roku nie zostały jeszcze zakończone wydaniem zaleceń pokontrolnych.

Tabela 58. Nieprawidłowości zidentyfikowane w 2023 roku w instytucjach obowiązanych nadzorowanych przez KNF według obszarów, w których stwierdzono naruszenia

Lp.	Obszar naruszeń	Liczba	Udział (%)*
1.	Ocena ryzyka klienta i stosowanie środków bezpieczeństwa finansowego	120	32,70
2.	Analiza transakcji	61	16,62
3.	Organizacja procesu AML/CFT	51	13,90
4.	Procedura AML/CFT	50	13,62
5.	System kontroli wewnętrznej w obszarze AML/CFT	26	7,08
6.	Przekazywanie informacji do GIIF	18	4,91
7.	Ocena ryzyka instytucji obowiązanej	13	3,54

8.	Szkolenia AML/CFT	11	3
9.	Realizacja zaleceń	9	2,45
10.	Informacje towarzyszące transferom środków pieniężnych	7	1,91
11.	Archiwizacja dokumentów	1	0,27
Razem		367	100

Źródło: opracowanie własne UKNF

* Prezentowane wartości zostały zaokrąglone do drugiego miejsca po przecinku.

Do najczęściej stwierdzanych nieprawidłowości w ramach prowadzonych kontroli należały:

- brak zapewnienia, że posiadane dokumenty, dane lub informacje dotyczące stosunków gospodarczych są na bieżąco aktualizowane,
- nieprawidłowe ustalenie lub brak ustalenia beneficjenta rzeczywistego,
- nieprawidłowo przeprowadzona ocena poziomu rozpoznanego ryzyka prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu (ML/FT) związanego ze stosunkami gospodarczymi lub transakcją okazjonalną lub brak zastosowania środków bezpieczeństwa finansowego zgodnie z zakresem i intensywnością uwzględniającą rozpoznane ryzyko prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu,
- brak dokumentowania lub nieprawidłowy sposób dokumentowania zastosowanych środków bezpieczeństwa finansowego lub wyników bieżącej analizy przeprowadzonych transakcji,
- nierzetelne wypełnienie obowiązków związanych z bieżącą analizą przeprowadzonych transakcji lub obowiązków związanych z analizą transakcji prowadzoną jako bieżący monitoring stosunków gospodarczych klienta,
- niewskazywanie zastępcy członka organu zarządzającego instytucji obowiązanej odpowiedzialnego za wykonanie obowiązków ustawowych lub zastępcy pracownika zajmującego kierownicze stanowisko odpowiedzialnego za wykonywanie obowiązków ustawowych lub wyznaczenie ich z naruszeniem zasady rozdzielności funkcji operacyjnych od nadzorczych w obszarze AML/CFT,
- niewystarczający zakres, jakość lub częstotliwość informacji zarządczej,
- brak odzwierciedlania w zakresach czynności pracowników zajmujących się AML/CFT wszystkich realizowanych przez nich obowiązków w tym zakresie,
- brak uwzględnienia w katalogu zadań i obowiązków członka organu zarządzającego odpowiedzialnego za wykonywanie obowiązków określonych w ustawie o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy lub AMLRO⁴³ wymogów, elementów lub kryteriów określonych w „Stanowisku UKNF z dnia 1 grudnia 2022 roku dotyczącym AMLRO”,
- niezgodność regulacji wewnętrznych z obowiązującymi przepisami prawa lub brak uwzględnienia w ich treści wszystkich zagadnień wymaganych ustawą o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy,
- nieefektywny system kontroli wewnętrznej lub nieobejmujący swoim zakresem kluczowych elementów procesu AML/CFT,
- nieterminowe, nierzetelne przekazywanie lub brak przekazywania informacji do Generalnego Inspektora Informacji Finansowej,
- brak aktualizacji oceny ryzyka ML/FT instytucji obowiązanych pomimo zmian czynników ryzyka, np. dotyczących klientów, państw lub obszarów geograficznych, produktów, usług, transakcji lub kanałów ich dostaw,
- brak lub nieefektywny system szkoleń z zakresu AML/CFT,
- brak realizacji zaleceń KNF lub ich częściowa realizacja.

W celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości KNF wydała nadzorowanym instytucjom zalecenia pokontrolne. Monitorowanie procesu usuwania nieprawidłowości odbywało się w oparciu o okresowe sprawozdania składane przez skontrolowane podmioty,

⁴³ Anti Money Laundering Reporting Officer.

w których szczegółowo opisywano podejmowane działania naprawcze eliminujące stwierdzone nieprawidłowości. Realizacja zaleceń pokontrolnych była weryfikowana również podczas kolejnych kontroli.

W związku z ustaleniami kontroli dotyczącymi naruszenia przepisów ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy:

- KNF udzieliła upomnienia 2 bankom komercyjnym oraz 3 bankom spółdzielczym,
- skierowano 14 wniosków o zastosowanie sankcji administracyjnych w związku z naruszeniami przepisów ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy.

KNF prowadziła również postępowania administracyjne dotyczące nałożenia kary administracyjnej w związku z naruszeniem obowiązków określonych w ustawie o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy (art. 151 ust. 1 pkt 3 ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy)⁴⁴.

Działania kontrolne w obszarze AML/CFT zostały poprzedzone działaniami analitycznymi mającymi na celu identyfikację ryzyka ML/TF w instytucjach obowiązanych nadzorowanych przez KNF.

W 2023 roku ocena ryzyka ML/FT objęła 958 instytucji obowiązanych nadzorowanych przez KNF, która została przeprowadzona w oparciu o dane i informacje pozyskane na podstawie m.in.:

- Kwestionariusza BION AML⁴⁵,
- sprawozdawczości kwartalnej⁴⁶,
- danych STIR⁴⁷,
- wyników kontroli.

Tabela 59. Liczba wykonanych ocen ryzyka ML/FT w podziale na rodzaje podmiotów

Lp.	Rodzaje podmiotów	Liczba wykonanych ocen ryzyka ML/FT
1.	Banki spółdzielcze	492
2.	Małe instytucje płatnicze	193
3.	Towarzystwa funduszy inwestycyjnych	59
4.	Krajowe instytucje płatnicze	42
5.	Oddziały instytucji kredytowych	35
6.	Domy maklerskie	31
7.	Banki komercyjne	25
8.	Towarzystwa ubezpieczeń na życie	24
9.	Spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe	19
10.	Oddziały zagranicznych firm inwestycyjnych	14
11.	Biura maklerskie	9
12.	Banki hipoteczne	5
13.	Oddziały unijnych instytucji płatniczych	4

⁴⁴ Zob. więcej: rozdz. 12.1. *Postępowania administracyjne*.

⁴⁵ Kwestionariusz zawierał 190 pytań zależnych w 10 obszarach tematycznych z wariantami odpowiedzi dotyczącymi obowiązków wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy, procesów AML, a także zagadnień generujących ryzyko ML/FT.

⁴⁶ Od 2023 roku proces raportowania sprawozdawczości kwartalnej AML odbywa się za pośrednictwem GIIF. UKNF uczestniczył w tym procesie poprzez analizę ryzyka ML/FT, konsultowanie pytań i ich interpretację oraz poprzez inicjowanie zmian w procesie.

⁴⁷ Na podstawie art. 119zt pkt 8 Ordynacji podatkowej Przewodniczący KNF może zażądać od Prezesa KIR przekazania informacji przetwarzanych w ramach STIR. UKNF wykorzystuje dane pozyskane z systemu STIR na potrzeby szeroko rozumianych działań analitycznych i kontrolnych w obszarze przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu poprzez analizę ryzyka ML/FT.

14.	Oddziały unijnych instytucji pieniądza elektronicznego	3
15.	Krajowe instytucje pieniądza elektronicznego	1
16.	Oddziały banków zagranicznych	1
17.	Oddziały instytucji finansowych EOG	1
Razem		958

Źródło: opracowanie własne UKNF

Dane i informacje zawarte w Kwestionariuszach BION AML podlegały wnikliwej analizie w zakresie możliwej materializacji ryzyka braku wykonania lub błędnego wykonania przez instytucje obowiązane nadzorowane przez KNF obowiązków związanych z problematyką AML/CFT. Do 16 podmiotów sektora bankowego, których odpowiedzi w Kwestionariuszu BION AML wzbudziły wątpliwości, mogące wskazywać na nieprawidłowości związane z realizacją obowiązków wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy, UKNF skierował indywidualne pisma z prośbą o przekazanie szczegółowych wyjaśnień oraz wszelkich dodatkowych informacji istotnych dla oceny podejmowanych działań w zakresie AML/CFT.

Ponadto w ramach działalności analitycznej UKNF, w obszarze przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, podejmował również działania mające na celu m.in.:

- dokonywanie oceny środków bezpieczeństwa finansowego zastosowanych przez instytucje obowiązane nadzorowane przez KNF, wykazanych na żądanie UKNF⁴⁸, w szczególności w podmiotach, w których zidentyfikowano wzrost poziomu ryzyka prania pieniędzy i finansowania terroryzmu,
- opiniowanie projektów regulacji wewnętrznych dotyczących AML/CFT, przekazywanych przez nadzorowane podmioty.

W okresie sprawozdawczym kontynuowano współpracę z GIIF, w szczególności w zakresie:

- wzajemnego przekazywania informacji o planach i wynikach przeprowadzonych kontroli w instytucjach obowiązanych nadzorowanych przez KNF,
- informowania o wydaniu ostatecznych decyzji w sprawie nałożenia kary administracyjnej na podstawie przepisów ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy,
- opiniowania projektów aktualizacji Krajowej Oceny Ryzyka ML/FT, o której mowa w art. 25 ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy,
- uczestnictwa w pracach działającego przy GIIF Komitetu Bezpieczeństwa Finansowego,
- realizacji Strategii przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu,
- przekazywania do GIIF półrocznych sprawozdań z realizacji zaleceń dla KNF ujętych w Strategii przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, przyjętej uchwałą nr 50 Rady Ministrów z dnia 19 kwietnia 2021 r. w sprawie przyjęcia strategii przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (M. P. poz. 435),
- przygotowywania i opiniowania stanowisk i komunikatów,
- wymiany wiedzy i doświadczeń poprzez udział w szkoleniach,
- uczestnictwa w spotkaniach roboczych.

UKNF prowadził także w ramach swojej działalności współpracę międzynarodową w obszarze AML/CFT. Przedstawiciele UKNF uczestniczyli w pracach Stałego Komitetu ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniądzy oraz Finansowaniu Terroryzmu (Standing Committee on anti-money laundering and countering terrorist financing, AMLSC), działającego przy Europejskim Urzędzie Nadzoru Bankowego (European Banking Authority, EBA). W ramach współpracy z AMLSC pracownicy UKNF m.in. opiniowali dokumentację oraz przygotowywali materiały związane z kluczowymi aspektami regulacyjnymi i systemowymi z obszaru AML/CFT Unii Europejskiej. Efektem wspólnych prac są publikacje EBA wyznaczające dalsze trendy

⁴⁸ Działania podejmowane na podstawie art. 34 ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy.

i kierunki działań w obszarze wzmocnienia ram prawnych i skuteczności przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu.

W okresie objętym sprawozdaniem UKNF po raz pierwszy zorganizował międzynarodowe kolegium AML/CFT dla grupy bankowej, a przedstawiciele UKNF uczestniczyli, jako stali członkowie, w posiedzeniach 5 kolegiów AML/CFT. Celem współpracy w ramach Kolegiów AML/CFT jest wymiana informacji i doświadczeń pomiędzy organami nadzoru AML/CFT nad instytucjami finansowymi wchodzącymi w skład międzynarodowych grup finansowych, w tym informacji dotyczących oceny ryzyka ML/TF na poziomie grup oraz poszczególnych instytucji finansowych. Wymiana informacji dotyczyła również podjętych i planowanych działań nadzorczych. Ponadto UKNF rozpoczął współpracę z GILF w zakresie wspólnej koordynacji i wymiany informacji na potrzeby kolegiów AML/CFT.

Od 23 do 27 maja oraz od 11 do 15 grudnia 2023 roku eksperci UKNF brali udział w 65. i 66. Posiedzeniu Plenarnym Komitetu Ekspertów Rady Europy MONEYVAL odbywającym się we Francji. Głównym tematem posiedzeń grup roboczych ds. ewaluacji było omówienie najważniejszych zagadnień podniesionych przez delegacje w fazie pisemnych komentarzy do raportów ewaluowanych państw członkowskich Komitetu. Posiedzenie Plenarne po wnikliwej dyskusji i wyjaśnieniach reprezentantów delegacji przyjęło raporty ewaluacyjne.

Przedstawiciele UKNF w 2023 roku kontynuowali współpracę z Organizacją Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD), uczestnicząc w marcu w przeglądzie EOIR (Exchange of Information on Request), obejmującym głównie zakres pozyskiwania i wymiany informacji w obszarze przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu w ramach sprawowanego nadzoru. 3 listopada 2023 roku Światowe Forum Przejrzystości i Wymiany Informacji do Celów Podatkowych Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju zatwierdziło raport „Peer Review Report on the Exchange of Information on Request Poland 2023 (Second Round, Combined Review)” z dokonanego przeglądu, który został opublikowany na stronie internetowej OECD 8 listopada 2023 roku.

W związku z utworzeniem przez EBA Centralnej Bazy Danych EuReCa na potrzeby raportowania zgodnie z art. 9a rozporządzenia 1093/2010, KNF zaraportowała informacje o istotnych nieprawidłowościach w obszarze AML/CFT stwierdzonych w wyniku czynności kontrolnych w 14 instytucjach obowiązanych nadzorowanych przez KNF.

11.2.1. KONTROLE W OBSZARZE PRZESTRZEGANIA ŚRODKÓW OGRANICZAJĄCYCH

Zgodnie z art. 143c pkt 2 ustawy o KAS, KNF powierzono zadanie kontroli przestrzegania przez instytucje obowiązane przez nią nadzorowane środków ograniczających określonych w rozporządzeniach 765/2006, 269/2014, 833/2014 oraz w ustawie sankcyjnej.

W okresie sprawozdawczym KNF przeprowadziła kontrolę 19⁴⁹ podmiotów nadzorowanych, będących jednocześnie instytucjami obowiązаныmi w obszarze przestrzegania środków ograniczających.

W wyniku kontroli stwierdzono 14 nieprawidłowości.

Do najczęściej identyfikowanych nieprawidłowości lub uchybień w obszarze przestrzegania środków ograniczających należały:

- brak określenia w regulacjach wewnętrznych instytucji obowiązków przestrzegania środków ograniczających wynikających z rozporządzeń 765/2006, 269/2014, 833/2014 oraz ustawy sankcyjnej,

---

⁴⁹ Rodzaje instytucji obowiązanych, w których przeprowadzono czynności kontrolne wraz z liczbą tych czynności przedstawiono w tabeli 57.

- opóźnienie we wprowadzeniu do regulacji wewnętrznych wytycznych dotyczących przestrzegania środków ograniczających,
- brak przeprowadzenia lub nieprawidłowe przeprowadzenie oceny ryzyka działalności instytucji obowiązanych pod kątem ryzyka naruszenia przestrzegania środków ograniczających (sankcji).

Zgodnie z wymogami ustawy o KAS, KNF udostępniała Szefowi KAS informacje pozyskane w trakcie kontroli.

11.3. NADZÓR NAD SEKTOREM WSKAŹNIKÓW REFERENCYJNYCH

W 2023 roku Komisja Nadzoru Finansowego sprawowała bezpośredni nadzór nad dwoma administratorami wskaźników referencyjnych w rozumieniu przepisów rozporządzenia BMR, tj. GPW Benchmark SA oraz Instytut Rynku Finansowego sp. z o.o. W przypadku tego drugiego podmiotu odnotować należy, że pod koniec 2023 roku zrezygnował on z zezwolenia udzielonego przez KNF i zaprzestał działalności jako administrator wskaźników referencyjnych. W ramach sprawowanego nadzoru bieżącego KNF przeprowadzała działania wobec samych administratorów, jak również podmiotów przekazujących dane wejściowe na potrzeby opracowywania wskaźników referencyjnych oraz stosujących wskaźniki referencyjne.

Najważniejszym działaniem nadzorczym w 2023 roku w obszarze wskaźników referencyjnych było przeprowadzenie przez KNF, zgodnie z przepisami rozporządzenia BMR, oceny zdolności kluczowego wskaźnika referencyjnego stopy procentowej WIBOR do pomiaru rynku oraz realiów gospodarczych, do których pomiaru wskaźnik ten został powołany. Przygotowana przez KNF ocena zdolności kluczowego wskaźnika referencyjnego stopy procentowej WIBOR do pomiaru rynku lub realiów gospodarczych obejmowała:

- 1) analizę transakcyjności danych wejściowych stosowanych przy ustalaniu wskaźnika referencyjnego stopy procentowej WIBOR;
- 2) analizę reprezentatywności danych z rynku bazowego oraz reprezentatywności panelu banków pełniących funkcję podmiotów przekazujących dane wejściowe względem całego sektora bankowego oraz;
- 3) analizę możliwości reakcji wartości kluczowego wskaźnika referencyjnego stopy procentowej WIBOR na zmieniające się realia gospodarcze oraz uwarunkowania płynnościowe w sektorze bankowym.

Uwzględniając wyniki analizy jakościowej materiałów źródłowych oraz rezultaty analizy ilościowej dotyczącej danych wejściowych organ nadzoru stwierdził, że kluczowy wskaźnik referencyjny stopy procentowej WIBOR posiadał zdolność do pomiaru rynku oraz realiów gospodarczych, do których pomiaru został on powołany. Zgodnie z oceną Komisji, wskaźnik WIBOR we właściwy sposób reagował na zmianę uwarunkowań płynnościowych, zmiany stóp banku centralnego oraz realiów gospodarczych. Ocena przeprowadzona przez KNF, zgodnie z art. 23 ust. 2 rozporządzenia BMR, poprzedzona została przekazaniem przez GPW Benchmark SA oceny administratora w zakresie zdolności opracowywanego przez niego kluczowego wskaźnika referencyjnego do pomiaru danego rynku lub danych realiów gospodarczych. Zakres oraz okres analizy przeprowadzonej przez administratora odpowiadał zarówno wymogom rozporządzenia BMR, jak i oczekiwaniom nadzorczym KNF. Okres analizy GPW Benchmark SA oraz analizy własnej KNF obejmował dwuletni przedział czasowy od 16 grudnia 2020 roku do 15 grudnia 2022 roku.

W roku 2023 roku kontynuowane były również prace Narodowej Grupy Roboczej ds. reformy wskaźników referencyjnych (NGR), w której udział biorą przedstawiciele Ministerstwa Finansów, Narodowego Banku Polskiego, Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego, Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, Polskiego Funduszu Rozwoju, Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie, Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych, Banku Gospodarstwa Krajowego, GPW

Benchmark, a także wiodących banków komercyjnych, banków zrzeszających banki spółdzielcze, towarzystw funduszy inwestycyjnych oraz zakładów ubezpieczeń, jak również organizacje branżowe zrzeszające podmioty rynku finansowego. Prace w roku 2023 koncentrowały się na stworzeniu standardów oraz rekomendacji w zakresie stosowania wskaźnika referencyjnego WIRON w umowach oraz instrumentach finansowych. W szczególności przyjęto rekomendacje dla produktów złotowych, leasingowych, faktoringowych, instrumentów dłużnych oraz instrumentów pochodnych. Przyjęta została również rekomendacja w zakresie konwersji istniejących emisji papierów dłużnych, w których stosowany jest WIBOR.

NGR zdecydowała również o przesunięciu maksymalnej daty konwersji z WIBOR na WIRON na koniec roku 2027. Członkowie NGR, uzasadniając swoją decyzję, wskazali na specyfikę krajowego rynku finansowego, szczególnie w kontekście złożoności procesu konwersji z uwagi na szerokie stosowanie WIBOR w umowach i instrumentach finansowych.

W ramach prac NGR zdecydowano, że rozwiązaniem ograniczającym zidentyfikowane ryzyka, w tym skutki o charakterze sektorowym, jest systematyczne i trwałe ograniczenie stosowania w umowach i instrumentach finansowych zmiennych stóp procentowych lub stosowanie wskaźników referencyjnych typu RFR – co w efekcie ma pozwolić na stopniowe zmniejszenie ekspozycji na wskaźnik referencyjny WIBOR. Dzięki przesunięciu momentu ostatecznej konwersji istniejący portfel umów i instrumentów finansowych, w tym obligacji wyemitowanych przez Skarb Państwa, będzie podlegał stopniowemu zmniejszeniu ograniczając ryzyka i koszty zamiany wskaźników referencyjnych w przypadku m.in. istotnych zmian w otoczeniu ekonomicznym w momencie zaprzestania opracowywania kluczowego wskaźnika referencyjnego WIBOR.

11.4. NADZÓR W OBSZARZE ESG

11.4.1. MONITOROWANIE PRZESTRZEGANIA PRZEZ PODMIOTY PODLEGAJĄCE NADZOROWI KNF REGULACJI W ZAKRESIE ESG

W 2023 roku organ nadzoru przeprowadził działania związane z monitorowaniem zgodności działania podmiotów nadzorowanych z obowiązującymi regulacjami z zakresu ESG oraz stopień ich przygotowania do planowanych zmian legislacyjnych w tym obszarze, w szczególności poprzez:

- zainicjowanie w IV kwartale 2023 roku pozasprawozdawczego badania mającego na celu dokonanie przez banki weryfikacji i samooceny ich statusu w świetle obowiązujących przepisów, w szczególności roli pełnionej na rynku finansowym, obowiązków, jakim podlegają, oraz sposobu wypełniania tych obowiązków w zakresie związanym z kwestiami ESG;
- przeprowadzenie, we współpracy z Europejskim Urzędem Nadzoru Bankowego (European Banking Authority, EBA), badania w bankach, w zakresie stosowania polityki wynagrodzeń neutralnej pod względem płci, udzielania przez banki komercyjne „zielonych” kredytów i pożyczek oraz dotyczącego scenariuszy ryzyka klimatycznego w kontekście unijnego pakietu „Fit-for-55”;
- uczestnictwo w ankiecie przygotowanej przez Joint Committee ESAs (Wspólny Komitet Europejskich Urzędów Nadzoru), dotyczącej dobrowolnych ujawnień w ramach regulacji „Sustainable Finance Disclosure Regulation” (rozporządzenie SFDR), mającej na celu przedłożenie Komisji Europejskiej sprawozdania na temat najlepszych praktyk oraz przedstawienie zaleceń dotyczących standardów dobrowolnej sprawozdawczości;
- przegląd ujawnień obowiązkowych wynikających z SFDR, publikowanych przez podmioty nadzorowane;

- badanie ankietowe obejmujące wszystkie towarzystwa funduszy inwestycyjnych, dotyczące realizacji obowiązków związanych z ujawnieniami z zakresu zrównoważonego rozwoju oraz przygotowaniem do raportowania niefinansowego;
- zainicjowanie we wrześniu 2023 roku badania podmiotów zarządzających Alternatywnymi Spółkami Inwestycyjnymi (ASI) w zakresie ujawnień dotyczących zrównoważonego rozwoju;
- badanie ankietowe skierowane do emitentów papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym, mające na celu ocenę poziomu przygotowania emitentów do obowiązków sprawozdawczych związanych z wymogami regulacji „Corporate Sustainability Reporting Directive” oraz „European Sustainability Reporting Standards” (CSRD/ESRS), które będą wdrażane w najbliższej przyszłości;
- przeprowadzenie w grupie emitentów spełniających kryteria do obowiązkowego sporządzenia i opublikowania oświadczeń lub sprawozdań na temat informacji niefinansowych analizy tematycznej w zakresie prawidłowości publikacji informacji wymaganych art. 8 rozporządzenia o taksonomii;
- udział UKNF w badaniach ankietowych przeprowadzonych we współpracy z EBA, EIOPA i ESMA, mających na celu rozpoznanie skali i specyfiki zjawiska greenwashingu wśród podmiotów nadzorowanych.

11.4.2. ZMIANY ORGANIZACYJNE UKNF W ZWIĄZKU Z NADZOREM KNF NAD OBSZAREM ESG

We wrześniu 2023 roku przeprowadzone zostały zmiany organizacyjne funkcjonowania UKNF - kwestie związane z ESG zostały przydzielone do wyznaczonego departamentu, który koordynuje działania UKNF w tym obszarze na poziomie całego Urzędu. W październiku 2023 roku powołany został Zespół koordynujący przygotowanie Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego do wdrażania zagadnień związanych ze zrównoważonym rozwojem w sektorze usług finansowych (Zespół ESG). W skład Zespołu ESG wchodzi m.in. przedstawiciele poszczególnych pionów UKNF. W efekcie prac Zespołu ESG uzgodniono harmonogram działania, utworzono dwie grupy robocze, wdrożono zasady działania tych grup oraz rozpoczęto prace.

11.4.3. WSPÓŁPRACA Z PODMIOTAMI NADZOROWANYMI PRZEZ KNF W KWESTIACH ZWIĄZANYCH Z ESG

UKNF uczestniczył w różnych inicjatywach powołanych przez uczestników rynku finansowego oraz podmioty nadzorowane przez KNF. Do istotnych inicjatyw należy współpraca ze Związkiem Banków Polskich oraz z Międzybankową Grupą Roboczą ds. ESG, działającą przy Banku Gospodarstwa Krajowego.

UKNF kontynuował uczestnictwo w Platformie Zrównoważonych Finansów - inicjatywie podjętej przez Ministerstwo Finansów, mającej na celu utworzenie Mapy Drogowej dla Rozwoju Zrównoważonych Finansów w Polsce. W efekcie prac uczestników Platformy Zrównoważonych Finansów zostały opracowane rekomendacje do Mapy Drogowej dla Rozwoju Zrównoważonych Finansów w Polsce.

11.5. NADZÓR PUBLICZNY REALIZOWANY PRZEZ KNF W ZWIĄZKU Z USTAWĄ O BIEGŁYCH REWIDENTACH

Tabela 60. Informacja dotycząca realizacji planu działań KNF na rok 2023 w zakresie nadzoru nad jednostkami zainteresowania publicznego (JZP)

Lp.	Działania ujęte w Planie KNF na rok 2023	Liczba podmiotów objętych działaniami wynikającymi z realizacji w 2023 roku Planu działań KNF na rok 2023			
		Ogółem	Sektor bankowy ⁵⁰	Sektor kapitałowy i emerytalny ⁵¹	Sektor ubezpieczeniowy ⁵²
1.	Weryfikacja, w odniesieniu do wybranych JZP, sposobu dokonywania wyboru firmy audytorskiej	701	379	321	1
2.	Monitorowanie, w odniesieniu do wybranych JZP, wypełniania wymogów w zakresie okresu rotacji i karencji firm audytorskich oraz kluczowych biegłych rewidentów	907	543	312	52
3.	Rozpatrywanie wniosków JZP, dotyczących przedłużenia zlecenia na badanie ustawowe, po upływie maksymalnego czasu trwania zlecenia określonego w rozporządzeniu 537/2014	0	0	0	0
4.	Weryfikacja, w odniesieniu do wybranych JZP, obowiązku powołania przez JZP komitetu audytu, zgodnie z wymogami określonymi w ustawie o biegłych rewidentach	773	409	312	52
5.	Weryfikacja, w odniesieniu do wybranych JZP, zgodności składu komitetu audytu lub rady nadzorczej lub	631	275	312	44

⁵⁰ Dane dotyczące sektora bankowego odnoszą się odpowiednio do następujących JZP: banki (w tym: Bank Gospodarstwa Krajowego, banki komercyjne, spółdzielcze i banki zrzeszające), oddziały instytucji kredytowych, spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe, krajowe instytucje płatnicze.

⁵¹ Dane dotyczące sektora kapitałowego i emerytalnego odnoszą się odpowiednio do następujących JZP: emitenci papierów wartościowych, z wyjątkiem emitentów będących jednocześnie podmiotami, o których mowa w art. 2 pkt 9 lit. b-i ustawy o biegłych rewidentach, PTE, OFE, DFE, DFE zdefiniowanej daty, FIO, SFIO, publiczne FIZ, TFI, podmioty prowadzące działalność maklerską.

⁵² Dane dotyczące sektora ubezpieczeniowego odnoszą się odpowiednio do następujących JZP: zakłady ubezpieczeń lub reasekuracji.

	innego organu nadzorczego lub kontrolnego JZP pełniącego jego funkcję z wymogami ustawy o biegłych rewidentach w zakresie niezależności oraz posiadania odpowiedniej wiedzy i umiejętności przez członków komitetu audytu lub rady nadzorczej lub innego organu nadzorczego lub kontrolnego JZP pełniącego jego funkcję				
6.	Weryfikacja, w odniesieniu do wybranych emitentów, sposobu wypełnienia wymogu informacyjnego, w raportach rocznych za rok obrotowy 2022, w zakresie składu i funkcjonowania komitetu audytu albo odpowiednio rady nadzorczej lub innego organu nadzorczego lub kontrolującego w przypadku wykonywania przez ten organ obowiązków komitetu audytu, zawartego w § 70 ust. 6 pkt 5 lit. I rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim	145	18	127	0
7.	Analiza, w odniesieniu do wybranych JZP, funkcjonowania komitetu audytu w zakresie wykonywania zadań wynikających	574	334	202	38

	z ustawy o biegłych rewidentach				
8.	Weryfikacja, w odniesieniu do wybranych JZP, przygotowania i wdrożenia polityki i procedury wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzenia badania oraz polityki świadczenia przez firmę audytorską przeprowadzającą badanie, przez podmioty powiązane z tą firmą audytorską oraz przez członka sieci firmy audytorskiej, dozwolonych usług niebędących badaniem	625	309	312	4
9.	Prowadzenie postępowań w zakresie nakładania kar administracyjnych w przypadku stwierdzenia naruszeń, o których mowa w art. 192 ust. 1 ustawy o biegłych rewidentach	1	0	1	0
10.	Współpraca z Polską Agencją Nadzoru Audytowego w zakresie realizacji zadań dotyczących nadzoru publicznego	Szczegółowe informacje zostały przedstawione pod tabelą			
11.	Opiniowanie projektów aktów prawnych na poziomie krajowym i europejskim, które mają wpływ na nadzór publiczny realizowany przez KNF, w szczególności w zakresie zgłoszonych przez UKNF postulatów dotyczących zmian do ustawy o biegłych rewidentach				
12.	Prowadzenie dialogu z firmami audytorskimi badającymi JZP m.in. w formie spotkań, realizacji działań edukacyjnych poprzez szkolenia w ramach CEDUR oraz udział przedstawicieli UKNF w konferencjach mających na celu				

promowanie wysokich standardów funkcjonowania komitetu audytu	
---	--

Źródło: opracowanie własne UKNF

W ramach realizacji działania, wskazanego w tabeli 60 w pkt 10, dotyczącego współpracy z Polską Agencją Nadzoru Audytowego (PANA), UKNF przekazał w szczególności:

- informacje o nieprawidłowościach w działaniach firm audytorskich oraz biegłych rewidentów przeprowadzających badania sprawozdań finansowych JZP (w tym dotyczące 1 banku komercyjnego i 2 emitentów papierów wartościowych),
- informacje o niezrealizowaniu przez biegłego rewidenta obowiązku wskazanego w art. 66 ust. 9 ustawy o rachunkowości, dotyczącego niezwłocznego poinformowania KNF o rozwiązaniu umowy o badanie sprawozdania finansowego z jednym z PTE,
- wykaz wszystkich nadzorowanych JZP według stanu na koniec 2022 roku.

PANA w ramach współpracy z UKNF przekazała informacje m.in. na temat:

- firm audytorskich pochodzących z państw trzecich, badających sprawozdania finansowe emitentów papierów wartościowych,
- firm audytorskich badających sprawozdania finansowe oddziałów zakładów ubezpieczeń lub reasekuracji,
- zidentyfikowanych nieprawidłowości w szacowaniu przez banki spółdzielcze efektywnej stopy procentowej,
- umorzenia dochodzenia dyscyplinarnego wobec 1 firmy audytorskiej i jej biegłego rewidenta w sprawie naruszeń standardów badania w toku badania sprawozdania finansowego jednego z emitentów papierów wartościowych za rok 2016.

W ramach realizacji działania wskazanego w tabeli 60 w pkt 11, dotyczącego opiniowania projektów aktów prawnych, UKNF brał udział w pracach legislacyjnych dotyczących ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem nadzoru nad rynkiem finansowym oraz ochrony inwestorów na tym rynku. Zmiany weszły w życie 29 września 2023 roku i na skutek tych zmian wprowadzono zmiany w ustawie o biegłych rewidentach (art. 31 ustawy nowelizującej). UKNF uczestniczył w opiniowaniu projektu ustawy o zmianie ustawy o biegłych rewidentach, ustawy o rachunkowości oraz ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym, przy czym ustawa ta nie została uchwalona przez Sejm X kadencji.

W ramach realizacji działania wskazanego w tabeli 60 w pkt 12, dotyczącego prowadzenia dialogu z firmami audytorskimi badającymi JZP, UKNF utrzymywał bieżące kontakty z poszczególnymi firmami audytorskimi przeprowadzającymi badania ustawowe nadzorowanych JZP, w tym:

- przedstawiciele firm audytorskich brali udział w spotkaniach zespołów inspekcyjnych UKNF z zarządami 6 banków komercyjnych i 7 banków spółdzielczych, mających na celu podsumowanie ustaleń inspekcji,
- odbyły się indywidualne spotkania z biegłymi rewidentami badającymi sprawozdania zakładów ubezpieczeń (łącznie 23 spotkania w sprawie 13 zakładów ubezpieczeń),
- 12 grudnia 2023 roku odbyło się coroczne spotkanie z przedstawicielami firm audytorskich badającymi sprawozdania zakładów ubezpieczeń lub reasekuracji.

Ponadto 22 listopada 2023 roku UKNF zorganizował webinarium CEDUR poświęcone zagadnieniom dotyczącym zapewnienia zgodności sprawozdań finansowych emitentów papierów wartościowych ze standardami rachunkowości i wymogami ESEF, w którym uczestniczyli m.in. przedstawiciele firm audytorskich badających sprawozdania finansowe ww. emitentów.

Informacja o planowanych przez KNF działaniach w zakresie nadzoru nad JZP na rok 2024 została przekazana przed publikacją jako materiał informacyjny na posiedzenie KNF 17 listopada 2023 roku.

11.6. NADZÓR NAD TRANSAKCJAMI SEKURYZACYJNYMI

Na koniec 2023 roku KNF prowadziła nadzór nad 23 transakcjami sekuryzacyjnymi, o łącznej wartości 64,173 mld zł. W porównaniu z rokiem 2022 liczba zgłoszonych do UKNF transakcji sekuryzacyjnych wzrosła o 35%, a ich wartość o 72,8%.

Wszystkie nadzorowane transakcje były skierowane do inwestorów profesjonalnych i nie wymagały sporządzenia prospektu.

Zdecydowaną większość nadzorowanych transakcji, tj. 15 z 23, o wartości 53,311 mld zł, stanowiły sekuryzacje syntetyczne. W przypadku tego typu transakcji nie dochodzi do sprzedaży aktywów, a jedynie do transferu istotnej części ryzyka kredytowego, co umożliwia obniżenie wymogów kapitałowych.

Pozostałe nadzorowane transakcje były transakcjami sekuryzacji tradycyjnej, w przypadku których spółka specjalnego przeznaczenia pozyskała finansowanie poprzez emisję instrumentów dłużnych obejmowanych przez inwestorów profesjonalnych.

Klasy aktywów, które były przedmiotem nadzorowanych transakcji sekuryzacyjnych, obejmowały głównie wierzytelności leasingowe, kredyty detaliczne niehipoteczne i kredyty korporacyjne.

W 2023 roku Urząd Komisji Nadzoru Finansowego udzielał wyjaśnień i odpowiedzi na zapytania interpretacyjne dotyczące prawidłowego wypełniania obowiązków informacyjnych i raportowych przez podmioty uczestniczące w transakcjach sekuryzacyjnych.

Pod koniec 2023 roku KNF została powiadomiona o planowanych, kolejnych 4 transakcjach sekuryzacyjnych, których łączna wartość wyniesie 14,067 mld zł.

11.7. NADZÓR NAD REALIZACJĄ PRZEZ PODMIOTY ZOBOWIĄZANE OBOWIĄZKÓW DOTYCZĄCYCH TZW. RACHUNKÓW UŚPIONYCH

W związku z obowiązkami nałożonymi na Komisję Nadzoru Finansowego określonymi w art. 133 ust. 2 pkt 8 oraz 138 ust. 1 pkt 10 Prawa bankowego oraz w art. 67 pkt 8 i art. 71 ust. 1 pkt 6 ustawy o skok, w 2023 roku w ramach działań nadzorczych organ nadzoru przeprowadził analizę dotyczącą realizacji tych obowiązków przez zobowiązane podmioty.

Analizą objęto 22 banki komercyjne, 1 bank państwowy, 2 banki zrzeszające, 498 banków spółdzielczych, 14 oddziałów instytucji kredytowych oraz 19 spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych (łącznie 556 podmiotów). Badanie objęło zagadnienia dotyczące zapisu na wypadek śmierci, weryfikacji umów w ustawowo określonych okolicznościach, obsługi zapytań w ramach Centralnej Informacji oraz kwestii informowania gmin ostatniego miejsca zamieszkania.

Dla problematyki związanej z „rachunkami uśpionymi” istotnym faktem było zakończenie procesu legislacyjnego mającego na celu przeprowadzenie zmian w zakresie art. 111c Prawa bankowego i art. 13c ustawy o skok. Ustawa o zmianie niektórych ustaw w związku z zapewnieniem rozwoju rynku finansowego oraz ochrony inwestorów na tym rynku powinna wykluczyć możliwość naruszenia tajemnicy bankowej lub zawodowej przez banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe.

12. DZIAŁANIA ZWIĄZANE ZE ZWALCZANIEM NADUŻYĆ NA RYNKU FINANSOWYM

12.1. POSTĘPOWANIA ADMINISTRACYJNE

W 2023 roku KNF prowadziła 270 postępowań administracyjnych (I instancja) w sprawach nakładania kar pieniężnych lub innych sankcji za naruszenia przepisów prawa przez podmioty nadzorowane przez KNF lub podmioty obowiązane. Najwięcej postępowań prowadzonych było wobec członków zarządów i rad nadzorczych emitentów (20,00%), biur usług płatniczych (14,44%), banków (8,52%), akcjonariuszy spółek publicznych (7,78%) oraz towarzystw funduszy inwestycyjnych (7,04%) – szczegółowe dane przedstawiono w tabeli 61.

Liczba postępowań administracyjnych prowadzonych w I instancji nie jest tożsama z liczbą podmiotów objętych tymi postępowaniami – wielokrotnie KNF prowadziła bowiem jedno postępowanie wobec kilku akcjonariuszy spółek publicznych (np. w sprawach tzw. parkowania akcji, porozumień akcjonariuszy), czy też wobec kilku innych osób (np. w sprawach dotyczących członków organów spółek publicznych).

Tabela 61. Liczba postępowań administracyjnych (I instancja), które KNF prowadziła w 2023 roku w przedmiocie nałożenia kary administracyjnej, w tym kary pieniężnej, w podziale na kategorie podmiotów

Lp.	Kategorie podmiotów, w stosunku do których prowadzone było postępowanie administracyjne	Liczba postępowań administracyjnych
1.	Banki	23
2.	Członkowie zarządów banków	3
3.	Firmy inwestycyjne	8
4.	Członkowie zarządów firm inwestycyjnych	3
5.	Agenci firm inwestycyjnych	1
6.	Maklerzy papierów wartościowych / doradcy inwestycyjni	2
7.	Emitenci	18
8.	Członkowie zarządów emitentów	28
9.	Członkowie rad nadzorczych emitentów	26
10.	Akcjonariusze spółek publicznych (znaczne pakiety akcji, okresy zamknięte, transakcje managementu)	21
11.	Towarzystwa funduszy inwestycyjnych	19
12.	Depozytariusze	2
13.	Towarowy dom maklerski	1
14.	Zakłady ubezpieczeń	16
15.	Brokerzy ubezpieczeniowi	1
16.	Agenci ubezpieczeniowi, w tym banki działające jako agenci ubezpieczeniowi	15
17.	Krajowe instytucje płatnicze	8
18.	Małe instytucje płatnicze	14
19.	Biura usług płatniczych	39
20.	Pośrednicy kredytu hipotecznego	11
21.	Członkowie komitetu audytu	1
22.	Podmioty, którym udzielono ulgi w zapłacie kary pieniężnej / odmówiono udzielenia ulgi	8
23.	Inne podmioty	2
Razem		270

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 62. Liczba decyzji administracyjnych wydanych w 2023 roku w I instancji w podziale na rodzaje decyzji administracyjnych

Rodzaje wydanych decyzji administracyjnych		Liczba wydanych decyzji administracyjnych
Rozstrzygnięcie KNF w I instancji	nałożenie kary pieniężnej	66
	nałożenie kary pieniężnej i ograniczenie zezwolenia na prowadzenie działalności maklerskiej	1
	cofnięcie zezwolenia na prowadzenie działalności maklerskiej	2
	cofnięcie z urzędu zezwolenia na prowadzenie działalności pośrednictwa kredytu hipotecznego w charakterze pośrednika kredytu hipotecznego	8
	zakaz wykonywania działalności w charakterze biura usług płatniczych	31
	zakaz wykonywania działalności w charakterze małej instytucji płatniczej	3
	nałożenie kary pieniężnej i umorzenie postępowania w części	9
	umorzenie postępowania administracyjnego	29
	zawieszenie uprawnień maklera papierów wartościowych / doradcy inwestycyjnego do wykonywania zawodu	1
	odstąpienie od nałożenia kary i umorzenie postępowania administracyjnego na podstawie ustawy o biegłych rewidentach	1
	udzielenie / odmowa udzielenia ulgi w wykonaniu administracyjnej kary pieniężnej	6
	inne	3
	Razem	160

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 63. Wysokość nałożonych kar pieniężnych oraz liczba decyzji administracyjnych wydanych w 2023 roku w I instancji wobec poszczególnych kategorii podmiotów⁵³

Rodzaj podmiotów, wobec których zastosowano sankcje w I instancji	Wysokość kar pieniężnych (w zł) nałożonych w I instancji	Liczba decyzji
Banki	880 000	7
Emitenci	7 780 000	6
Członkowie zarządów emitentów	1 970 000	6
Członkowie rad nadzorczych emitentów	756 500	21
Akcjonariusze spółek publicznych (znaczące pakiety akcji, okresy zamknięte, transakcje managementu)	5 310 000	9
Firmy inwestycyjne	1 350 000	3
Członkowie zarządów firm inwestycyjnych	500 000	3
Towarzystwa funduszy inwestycyjnych	11 560 000	8
Zakłady ubezpieczeń	1 079 200	9

⁵³ W tabeli zostały uwzględnione wyłącznie decyzje, którymi nałożono administracyjne kary pieniężne.

Krajowe instytucje płatnicze	310 000	2
Inne podmioty	470 000	2
Razem	31 965 700	76

Źródło: opracowanie własne UKNF

Dane przedstawione w tabeli 63 co do liczby wydanych decyzji oraz wysokości nałożonych kar pieniężnych na poszczególne rodzaje podmiotów nadzorowanych przez KNF lub podmiotów obowiązyanych wskazują na koncentrację działań sankcyjnych w kilku obszarach.

Podobnie jak w 2022 roku działania sankcyjne prowadzone były między innymi w obszarze związanym z obowiązkami informacyjnymi emitentów, a także członków organów emitentów (zarządów i rad nadzorczych) w zakresie informacji poufnych oraz raportowania okresowego. Istotny obszar stanowiły również sprawy odnoszące się do obowiązków notyfikacyjnych akcjonariuszy posiadających tzw. znaczne pakiety akcji. Sankcjonowanie naruszeń w tych obszarach ma kluczowe znaczenie dla ochrony fundamentalnej dla rynku kapitałowego zasady transparentności. Zasada ta opiera się na powszechnym i równym dostępie do rzetelnej informacji o emitencie oraz o jego papierach wartościowych (w szczególności o wielkości podaży i popytu na nie). Nieprzestrzeganie zasady transparentności prowadzi do naruszenia reguł uczciwego obrotu i do podważenia zaufania inwestorów.

Kolejnym istotnym obszarem, w jakim realizowane były w 2023 roku działania sankcyjne, był obszar związany z wynikającym z rozporządzenia MAR zakazem dokonywania transakcji w okresach zamkniętych, a także obowiązkami informacyjnymi, jakie powstają w związku z dokonywaniem transakcji na akcjach emitenta przez osoby, które pełnią w strukturach tego podmiotu kluczowe funkcje (tzw. osoby pełniące obowiązki zarządcze) bądź są blisko związane z tymi osobami. Zarówno zakaz dokonywania transakcji w okresach zamkniętych, jak i obowiązek powiadamiania (po przekroczeniu określonego progu) o tych operacjach, stanowią środek zapobiegający nadużyciom na rynku kapitałowym. I w jednym, i w drugim przypadku chodzi bowiem o niwelowanie potencjalnej, wynikającej z powiązań z emitentem, przewagi informacyjnej tych osób nad pozostałymi uczestnikami rynku kapitałowego i wyrównanie tym samym szans na podejmowanie trafnych decyzji inwestycyjnych.

W 2023 roku, podobnie jak w roku 2022, KNF nakładała kary pieniężne na towarzystwa funduszy inwestycyjnych. Sankcje te były między innymi konsekwencją nienależytego wywiązywania się z obowiązków w zakresie sprawozdawczości funduszy inwestycyjnych, a także przekroczenia limitów inwestycyjnych, które służą zapewnieniu odpowiedniej dywersyfikacji portfeli funduszu. Sankcjonowanie tego typu naruszeń jest szczególnie istotne z uwagi na konieczność zapewnienia bezpieczeństwa rynku kapitałowego i ochrony interesów uczestników funduszy inwestycyjnych.

KNF sankcjonowała w 2023 roku także delikty administracyjnoprawne zakładów ubezpieczeń, między innymi przypadki nieterminowej likwidacji szkód, a także naruszeń w postaci braku przekazania w terminie regularnego sprawozdania do celów nadzoru UKNF (RSR) oraz sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej (SFCR).

Komisja Nadzoru Finansowego w 2023 roku prowadziła również postępowania administracyjne w stosunku do dystrybutorów ubezpieczeń. Postępowania dotyczyły w szczególności nieprawidłowości w zakresie nadzoru nad realizacją obowiązku szkoleniowego, wykonywania dystrybucji ubezpieczeń w sposób uczciwy, rzetelny i profesjonalny, niewprowadzania klientów w błąd, jak też realizacji obowiązku określania wymagań i potrzeb klienta, przed zawarciem umowy ubezpieczenia. Prowadzone postępowania związane były ze stwierdzonymi naruszeniami ustawy o dystrybucji ubezpieczeń i miały na celu zapewnienie właściwego funkcjonowania dystrybucji ubezpieczeń.

KNF w 2023 roku prowadziła postępowanie wobec agenta firmy inwestycyjnej w celu ustalenia naruszenia przepisów ustawy o obrocie lub przepisów wydanych na jej podstawie, w szczególności przepisów regulujących wykonywanie czynności agencyjnych, w tym czy agent firmy inwestycyjnej wykonywał czynności w sposób prawidłowy, z dołożeniem należytej staranności, by nie doprowadzić do naruszenia bezpieczeństwa obrotu lub interesów klientów firmy inwestycyjnej.

KNF w 2023 roku prowadziła postępowania wobec firm inwestycyjnych w związku z naruszeniem przepisów ustawy o obrocie regulujących prowadzenie działalności przez firmy inwestycyjne, a także przepisów rozporządzenia IFR.

W 2023 roku KNF zastosowała sankcje także dla członków zarządu jednej firmy inwestycyjnej. Osoby pełniące kluczowe funkcje w firmach inwestycyjnych muszą zdawać sobie sprawę z faktu, że stwierdzone w obszarze prowadzonej działalności poważne naruszenia przepisów prawa są oceniane także z punktu widzenia ich personalnej odpowiedzialności. Kierując działalnością firmy inwestycyjnej, członkowie zarządu są zobowiązani do zapewnienia, aby działała ona zgodnie z zasadami wynikającymi z przepisów prawa.

W odniesieniu do sektora usług płatniczych, w 2023 roku KNF prowadziła postępowania administracyjne w przedmiocie cofnięcia zezwolenia na świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowej instytucji płatniczej oraz w przedmiocie zakazu wykonywania działalności w charakterze małej instytucji płatniczej lub w charakterze biura usług płatniczych. W szczególności postępowania te miały związek z brakiem przestrzegania przez wskazanych dostawców usług płatniczych przepisów ustawy o usługach płatniczych, jak również miały one na celu ochronę interesów użytkowników usług płatniczych.

W 2023 roku KNF prowadziła również postępowania sankcyjne wobec pośredników kredytu hipotecznego z uwagi na brak wypełnienia przez te podmioty obowiązków ustawowych, m.in. brak zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone w związku z wykonywaną działalnością w zakresie pośrednictwa kredytu hipotecznego. Cofanie zezwoleń pośrednikom, którzy rażąco naruszają przepisy ustawowe, ma przede wszystkim na celu ochronę kredytobiorców.

KNF w 2023 roku prowadziła także postępowania administracyjne w przedmiocie nałożenia kary administracyjnej za naruszenie przepisów ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy wobec większości kategorii instytucji obowiązyanych przez nią nadzorowanych. Informacja o ostatecznych decyzjach sankcyjnych wydanych przez KNF na tej podstawie jest publikowana w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Finansów.

W 2023 roku działania sankcyjne KNF były prowadzone ponadto w obszarze związanym z obowiązkiem zapewnienia przeprowadzenia przez operatorów usługi kluczowej audytu bezpieczeństwa systemu informacyjnego wykorzystywanego do świadczenia usługi kluczowej, wynikającym z ustawy o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa. Celem tego audytu jest ocena stanu sieci, infrastruktury oraz zabezpieczeń, jakie zapewnia operator usług kluczowych do ich wykonywania. Zapewnienie terminowego przeprowadzenia audytu jest istotne dla bezpiecznego i prawidłowego świadczenia usług kluczowych przez operatorów usługi kluczowej (tzw. pierwszy audyt musi zostać przeprowadzony w terminie roku od dnia doręczenia decyzji o uznaniu za operatora usługi kluczowej, kolejne - co najmniej raz na 2 lata).

KNF informuje na bieżąco poprzez komunikaty publikowane na stronie internetowej Komisji Nadzoru Finansowego o wydanych decyzjach sankcyjnych – o ile odpowiednie przepisy przewidują kompetencję KNF do publikacji takich informacji. Pozwala to na realizację funkcji prewencji ogólnej, której celem jest oddziaływanie na świadomość prawną ogółu podmiotów nadzorowanych lub obowiązyanych.

W 2023 roku Komisja Nadzoru Finansowego prowadziła z wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy 115 postępowań administracyjnych. KNF wydała w tym okresie 59 decyzji (II instancja), z których większość stanowiły decyzje o utrzymaniu w mocy zaskarżonej decyzji.

Tabela 64. Zestawienie rodzaju decyzji administracyjnych wydanych przez KNF z wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy w 2023 roku (II instancja)

Decyzje administracyjne wydane w 2023 roku po rozpoznaniu wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy		Liczba wydanych decyzji
Rodzaj wydanej decyzji	utrzymanie w mocy zaskarżonej decyzji	43
	uchylenie decyzji i odmowa udzielenia ulgi w wykonaniu administracyjnej kary pieniężnej	1
	uchylenie zaskarżonej decyzji i nałożenie kary w niższej wysokości	6
	uchylenie zaskarżonej decyzji i umorzenie postępowania administracyjnego	2
	uchylenie zaskarżonej decyzji w części, nałożenie kary w niższej wysokości, częściowe umorzenie postępowania administracyjnego oraz utrzymanie w mocy w pozostałym zakresie	1
	uchylenie zaskarżonej decyzji w części, nałożenie kary w niższej wysokości oraz utrzymanie w mocy w pozostałym zakresie	5
	umorzenie postępowania odwoławczego	1
	Razem	59

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 65. Liczba wniosków o ponowne rozpatrzenie sprawy oraz skarg do WSA od decyzji administracyjnych wydanych przez KNF w 2023 roku

Liczba decyzji administracyjnych wydanych w I instancji	Liczba wniosków o ponowne rozpatrzenie sprawy złożonych w 2023 roku	Liczba wniosków o ponowne rozpatrzenie sprawy złożonych w 2023 roku od decyzji wydanych w 2023 roku	Liczba skarg do WSA od decyzji wydanych w I instancji (bez uprzedniego złożenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy)	Udział wniosków o ponowne rozpatrzenie sprawy złożonych w 2023 roku od decyzji wydanych w I instancji w 2023 roku	Udział skarg do WSA od decyzji wydanych w I instancji (bez uprzedniego złożenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy)	Udział decyzji wydanych w I instancji, które nie zostały zakwestionowane przez strony postępowania (brak wniosków oraz skarg)
160	93	85	3	53,13%	1,88%	45,00%

Źródło: opracowanie własne UKNF

Z danych wskazanych w tabeli 65 wynika, że wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy pozostaje głównym środkiem odwoławczym od rozstrzygnięć KNF – liczba skarg składanych do WSA bez uprzedniego złożenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy była w 2023 roku stosunkowo niska.

Podsumowując: w 2023 roku KNF wydała łącznie 219 decyzji (zarówno w I instancji, jak i w II) w obszarze zwalczania nadużyć na rynku finansowym.

12.2. POSTĘPOWANIA WYJAŚNIAJĄCE

W 2023 roku wszczynano i prowadzono postępowania wyjaśniające w celu ustalenia, czy istnieją podstawy do sporządzenia zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa lub

do wszczęcia postępowania administracyjnego w sprawie naruszenia przepisów prawa w zakresie podlegającym nadzorowi KNF.

W związku z prowadzonymi postępowaniami wyjaśniającymi, UKNF prowadził czynności analityczne, jak również prowadził czynności w siedzibach podmiotów, w związku z działalnością których wszczynane były postępowania. W celu pozyskania odpowiednich danych na potrzeby prowadzonego postępowania wyjaśniającego, zwracano się zarówno do osób fizycznych, osób prawnych, jak i podmiotów nadzorowanych przez KNF o złożenie stosownych oświadczeń lub wyjaśnień. UKNF współpracował także w tym obszarze z innymi instytucjami administracji publicznej, w tym z organami ścigania oraz organami wymiaru sprawiedliwości.

W 2023 roku prowadzono 24 postępowania wyjaśniające w celu ustalenia, czy istniały podstawy do złożenia zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa określonego w ustawach, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym.

W 2023 roku prowadzono 7 postępowań wyjaśniających w celu ustalenia, czy istniały podstawy do wszczęcia postępowania administracyjnego w sprawie naruszenia przepisów prawa w zakresie podlegającym nadzorowi KNF.

12.3. ZAWIADOMIENIA O PODEJRZENIU POPEŁNIENIA PRZESTĘPSTWA

W roku 2023 intensyfikowano aktywność UKNF w sferze identyfikowania czynów karalnych na rynku finansowym oraz ich zwalczania. W czynnościach analitycznych uwagę koncentrowano na agregacji danych pozyskiwanych z różnych źródeł przy użyciu nowoczesnych technologii informatycznych, co w konsekwencji przyczyniało się do sprawniejszego ścigania sprawców czynów karalnych przez organy ścigania. Między innymi dzięki współpracy z wyspecjalizowanymi organami używano nowoczesnych narzędzi analitycznych, zwiększono liczbę czynności w postępowaniu wyjaśniającym, które wykonywane były w miejscu prowadzenia działalności gospodarczej danego podmiotu, czy też czynności, które polegały na bezpośrednim odbieraniu oświadczeń i wyjaśnień od osób mogących mieć wiedzę w danej sprawie. Równolegle, w coraz szerszym zakresie, korzystano z zaawansowanego oprogramowania i narzędzi służących do zabezpieczania i analizy pozyskanych danych. Poza prowadzeniem działań służących eliminowaniu z rynku finansowego podmiotów wykonujących bezprawnie działalność nadzorowaną przez KNF, podejmowano również działania mające na celu powiadamianie organów ścigania o przypadkach nieprawidłowego postępowania ze strony podmiotów nadzorowanych.

W sferze procesowej radcowie prawni, reprezentujący Przewodniczącego KNF realizującego uprawnienia pokrzywdzonego na każdym etapie postępowania przygotowawczego, wspierali organy ścigania, uczestnicząc w czynnościach procesowych, formułując wnioski dowodowe, czy też uzupełniając, w następstwie kolejnych analiz, wcześniej złożone zawiadomienia. Analogiczne działania wykonywane były na etapie przewodu sądowego, gdzie wskazani pracownicy UKNF, reprezentując Przewodniczącego KNF realizującego funkcję oskarżyciela posiłkowego, dążyli do ukarania sprawców czynów zabronionych.

Na bazie zdobytych doświadczeń na bieżąco wprowadzane są rozwiązania optymalizujące działania w obszarze zwalczania przestępczości na rynku finansowym. W szczególności wdrożono dalsze dynamizowanie czynności w postępowaniu wyjaśniającym.

W 2023 roku zaewidencjonowano 416 spraw dotyczących aktywności podmiotów w zakresie potencjalnych nieprawidłowości natury karnej (w ramach działalności pojedynczego podmiotu mogło być skierowanych nawet kilkanaście zgłoszeń), jest to wzrost o 18% w porównaniu z rokiem 2022 (350). W związku z tymi sprawami UKNF podejmował czynności sprawdzające, które miały na celu ustalenie, czy aktywność podmiotów na rynku finansowym mogła nosić znamiona nieprawidłowości zagrożonych sankcją karną. Analizując te sprawy, pozyskiwano

z różnorodnych źródeł dodatkowe dokumenty i dane. W zależności od wyników czynności składano zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa (uzupełnienia takich zawiadomień), informowano inne właściwe organy administracji publicznej albo odstępowano od dalszych czynności.

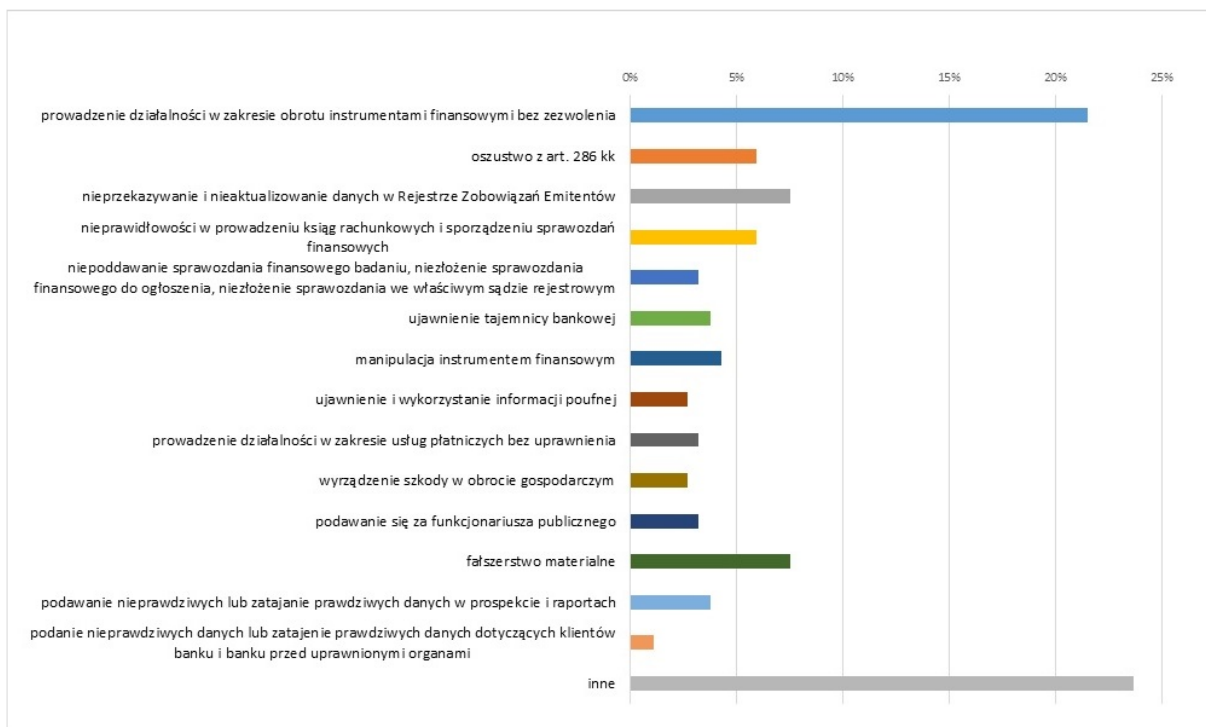
W 2023 roku UKNF sporządził 142 zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa. Oznacza to wzrost liczby tych zawiadomień o 11,8% w porównaniu z 2022 rokiem (127). W niektórych przypadkach zawiadomienia dotyczyły kilku norm prawnych, dlatego suma naruszonych norm prawnych (wskazanych w tabeli 66) jest większa od ogólnej liczby skierowanych w 2023 roku zawiadomień. Dodatkowo UKNF sporządził 14 powiadomień skierowanych do Generalnego Inspektora Informacji Finansowej.

Tabela 66. Normy prawne w zawiadomieniach UKNF sporządzonych w latach 2020–2023

Rodzaj naruszonej normy prawnej	Liczba naruszeń poszczególnych norm prawnych zawartych w zawiadomieniach o podejrzeniu popełnienia przestępstwa			
	2020	2021	2022	2023
Art. 183 ustawy o obrocie (manipulacja instrumentem finansowym)	15	1	5	8
Art. 180 i art. 181 ustawy o obrocie (ujawnienie i wykorzystanie informacji poufnej)	10	4	5	5
Art. 100 ustawy o ofercie (podawanie nieprawdziwych lub zatajanie prawdziwych danych w prospekcie i raportach)	1	2	3	7
Art. 178 ustawy o obrocie (prowadzenie działalności w zakresie obrotu instrumentami finansowymi bez zezwolenia)	13	32	38	40
Art. 171 ust. 4 Prawa bankowego (podanie nieprawdziwych danych lub zatajanie prawdziwych danych)	3	3	2	2
Inne	49	93	88	124
Razem	91	135	141	186

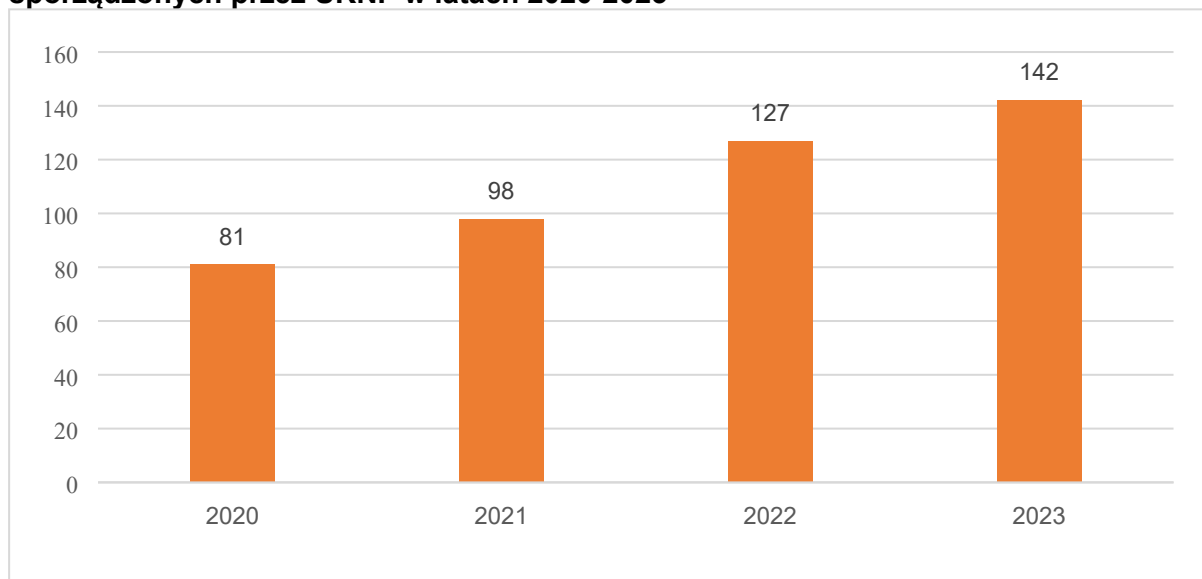
Źródło: opracowanie własne UKNF

Wykres 8. Udział przepisów karnych w zawiadomieniach złożonych przez UKNF w Prokuraturze w 2023 roku

Źródło: opracowanie własne UKNF

Wykres 9. Liczba zawiadomień UKNF o podejrzeniu popełnienia przestępstwa sporządzonych przez UKNF w latach 2020-2023

Źródło: opracowanie własne UKNF

W 2023 roku na Listę ostrzeżeń publicznych Komisji Nadzoru Finansowego wpisano 120 podmiotów.

Wpisowi na Listę ostrzeżeń publicznych Komisji Nadzoru Finansowego podlegają podmioty, w stosunku do których złożone zostało zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa określonego w art. 6b ust. 1 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym oraz podmioty wskazane w sprawach, do których Przewodniczący KNF przyłączył się w charakterze pokrzywdzonego.

W 2023 roku skierowano do jednostek Prokuratury również 33 uzupełnienia zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.

W 2023 roku, w oparciu o przepis art. 17ca ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym, UKNF kontynuował współpracę z centralnymi urzędami oraz jednostkami służb i agencji państwowych w zakresie wymiany dokumentów i informacji niezbędnych do realizacji celów ustawowych w obszarze zapobiegania i wykrywania przestępstw na rynku finansowym.

W ramach wykorzystywania powołanego ustawowego uprawnienia, UKNF skierował ponad 100 wystąpień dotyczących zaobserwowanych zjawisk na rynku finansowym, których charakter nie został zakwalifikowany jako konieczność złożenia zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa. Wymiana informacji z innymi organami jest związana ze stałym wzmacnianiem organizacyjnym komórek UKNF odpowiedzialnych za prowadzenie czynności w sprawach karnych, jak również usprawnieniem działań związanych z gromadzeniem i przetwarzaniem informacji o obserwowanych zjawiskach przestępczych na rynku finansowym.

Z danych posiadanych przez UKNF według stanu na 31 grudnia 2023 roku wynika, że spośród 142 zawiadomień złożonych w 2023 roku do Prokuratury, wszczęto 122 postępowania przygotowawcze, 21 spośród nich następnie umorzono, w 13 sprawach odmówiono wszczęcia dochodzenia.

12.4. AKTY OSKARŻENIA

W 2023 roku Prokuratura skierowała do sądów powszechnych:

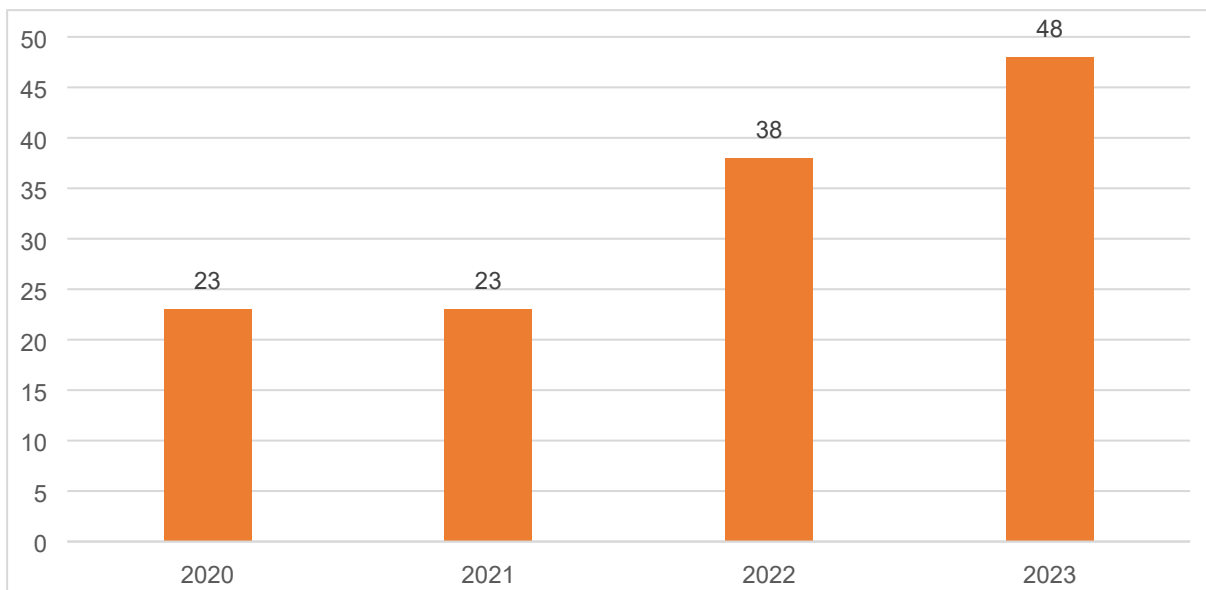
- 48 aktów oskarżenia, w następstwie zgłoszonych przez UKNF zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa,
- 13 aktów oskarżenia w sprawach, do których Przewodniczący KNF przyłączył się w charakterze pokrzywdzonego.

Tabela 67. Akty oskarżenia skierowane przez Prokuraturę do sądów w 2023 roku w następstwie zgłoszonych przez UKNF zawiadomień z podziałem według rodzaju naruszonej normy prawnej

Rodzaj naruszonej normy prawnej	Liczba aktów oskarżenia
Art. 178 ustawy o obrocie (prowadzenie działalności w zakresie obrotu instrumentami finansowymi bez zezwolenia)	11
Art. 183 ustawy o obrocie (manipulacja instrumentem finansowym)	7
Art. 171 ust. 1 i 3 Prawa bankowego (prowadzenie działalności bankowej bez zezwolenia)	1
Art. 181 ustawy o obrocie (wykorzystanie informacji poufnej)	1
Inne	28
Razem	48

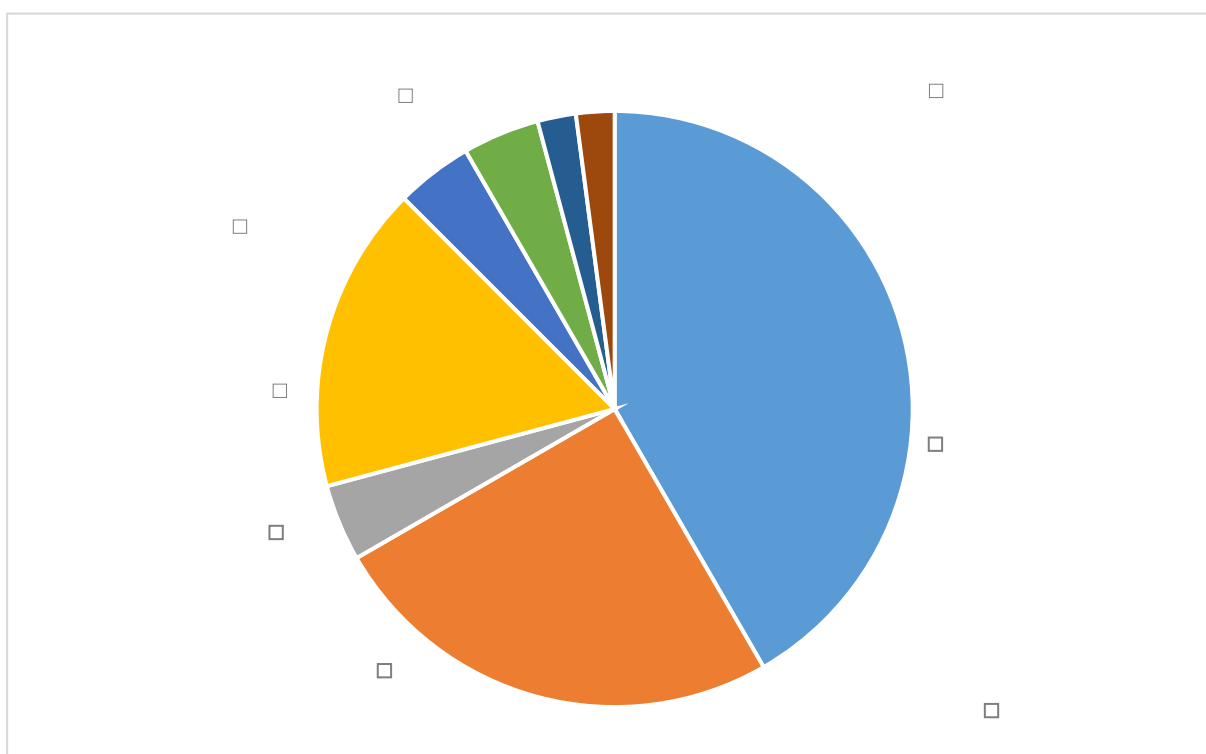
Źródło: opracowanie własne UKNF

Wykres 10. Liczba aktów oskarżenia skierowanych przez Prokuraturę do sądów w latach 2020-2023 w następstwie zgłoszonych przez UKNF zawiadomień

Źródło: opracowanie własne UKNF. W niektórych przypadkach w jednym akcie oskarżenia wskazano kilka naruszonych norm prawnych

Wykres 11. Naruszone normy prawne według ustaw w aktach oskarżenia skierowanych przez Prokuraturę do sądów w 2023 roku w następstwie zawiadomień UKNF

Źródło: opracowanie własne UKNF

12.5. WYROKI SKAZUJĄCE I WARUNKOWE UMORZENIA POSTĘPOWAŃ

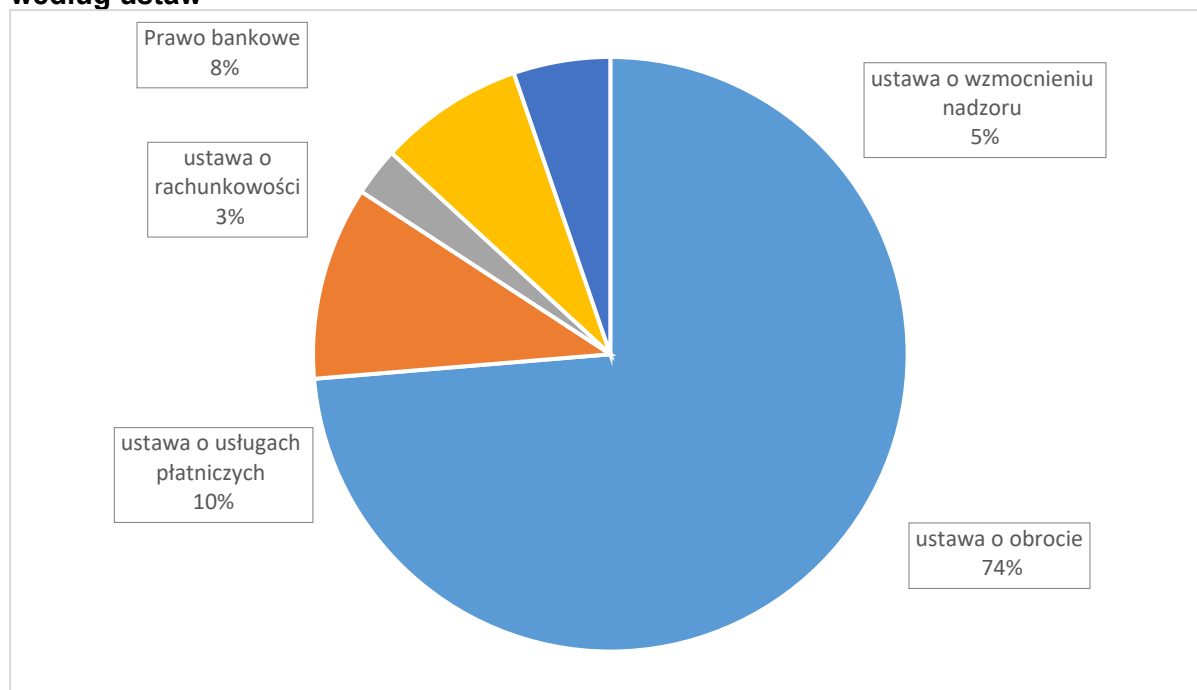
W 2023 roku sądy powszechne wydały 38 wyroków skazujących oraz warunkowo umarzających postępowania karne w następstwie zgłoszonych przez UKNF zawiadomień o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia przestępstwa oraz podjętych przez Prokuraturę z urzędu.

Tabela 68. Wyroki skazujące i warunkowe umorzenia w 2023 roku z podziałem według podstawy skazania

Podstawa skazania	Liczba wyroków
Art. 183 ustawy o obrocie (manipulacja instrumentem finansowym)	8
Art. 178 ustawy o obrocie (prowadzenie działalności w zakresie obrotu instrumentami finansowymi bez zezwolenia)	12
Art. 181 ustawy o obrocie (wykorzystanie informacji poufnej)	7
Art. 150 ustawy o usługach płatniczych (prowadzenie działalności w zakresie usług płatniczych bez uprawnienia)	4
Art. 171 ust. 1 i 3 Prawa bankowego (prowadzenie działalności bankowej bez zezwolenia)	3
Inne	4
Razem	38

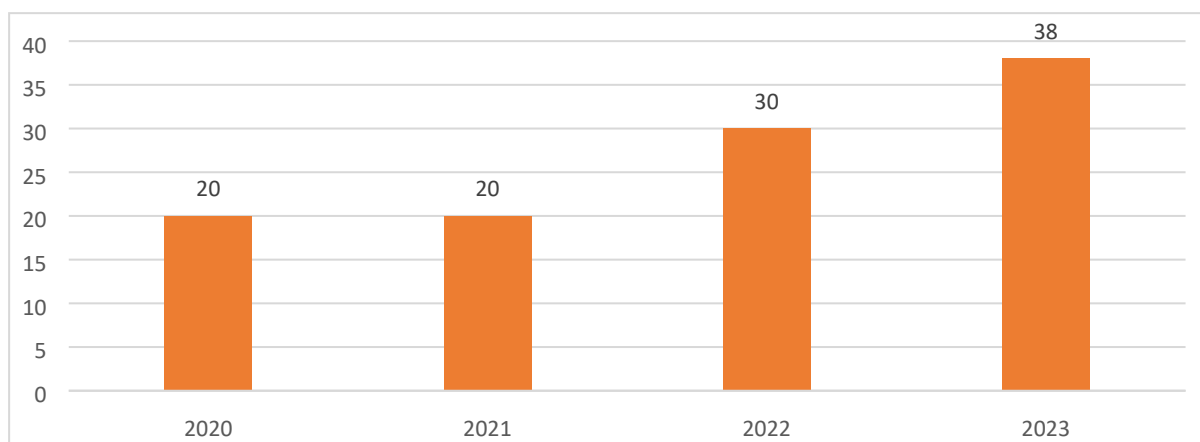
Źródło: opracowanie własne UKNF

Wykres 12. Struktura wyroków skazujących i warunkowych umorzeń w 2023 roku według ustaw

Źródło: opracowanie własne UKNF

Wykres 13. Liczba wyroków skazujących i warunkowych umorzeń w latach 2020-2023 z zawiadomień UKNF

Źródło: opracowanie własne UKNF

Skrótowe opisy wybranych wyroków skazujących z uwagi na wysokość kary:

- 1) wyrok Sądu Rejonowego dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie utrzymany w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z art. 181 ust. 1 ustawy o obrocie – osoba fizyczna została skazana na karę grzywny w wysokości 250 000 zł, zakaz zajmowania stanowiska członka zarządu w spółkach publicznych przez okres 3 lat, przepadek korzyści majątkowej;
- 2) wyrok Sądu Rejonowego w Gnieźnie z art. 181 ust. 1 ustawy o obrocie – osoba fizyczna została skazana na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności w zawieszeniu na 2 lata próby oraz karę 200 000 zł grzywny (wyrok nieprawomocny);
- 3) wyrok Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie skazujący 5 oskarżonych za czyny z art. 18 § 3 K.k. w zw. z art. 296 § 2 K.k. w zb. z art. 296 § 1 i 3 K.k. w zw. z art. 11 § 2 K.k. w zw. z art. 21 § 2 K.k. – poszczególnych oskarżonych skazano na kary od 1 roku i 8 miesięcy do 2 lat pozbawienia wolności, zawieszając je na okres od 4 do 5 lat próby oraz orzekając grzywny od 30 000 zł do 70 000 zł (wyrok prawomocny);
- 4) wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie zmieniający wyrok Sądu I instancji i skazujący za czyny z art. 296 K.k. i inne – 3 oskarżonych skazano na bezwzględne kary pozbawienia wolności od 2 do 8 lat oraz uchylono rozstrzygnięcie w zakresie uniewinnienia Sądu I instancji wobec 6 innych oskarżonych (wyrok prawomocny);
- 5) wyrok Sądu Rejonowego w Gliwicach skazujący za czyn z art. 181 ust. 1 ustawy o obrocie na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności i przepadek na rzecz Skarbu Państwa równowartości korzyści majątkowej w kwocie ponad 5 mln zł (wyrok nieprawomocny);
- 6) wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie skazujący oskarżonego za czyn z art. 286 § 1 K.k. w zw. z art. 294 § 1 K.k. w zb. z art. 270 § 1 K.k. w zb. z art. 171 ust. 1 i 3 Prawa bankowego na karę 4 lat pozbawienia wolności, zakaz zajmowania stanowisk w zarządach i radach nadzorczych spółek prawa handlowego prowadzących działalność w zakresie wszelkich form pośrednictwa finansowego, inwestycyjnego lub wykonujących czynności bankowe na okres 8 lat oraz obowiązek naprawienia szkody (wyrok nieprawomocny);
- 7) wyrok Sądu Rejonowego dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie skazujący oskarżonego za czyn z art. 183 ust. 1 ustawy o obrocie na karę 300 000 zł grzywny (wyrok prawomocny).

Informacje o prawomocności wyroków lub jej braku podano według stanu na 31 grudnia 2023 roku.

12.6. UPRAWNIENIA REALIZOWANE W POSTĘPOWANIU KARNYM

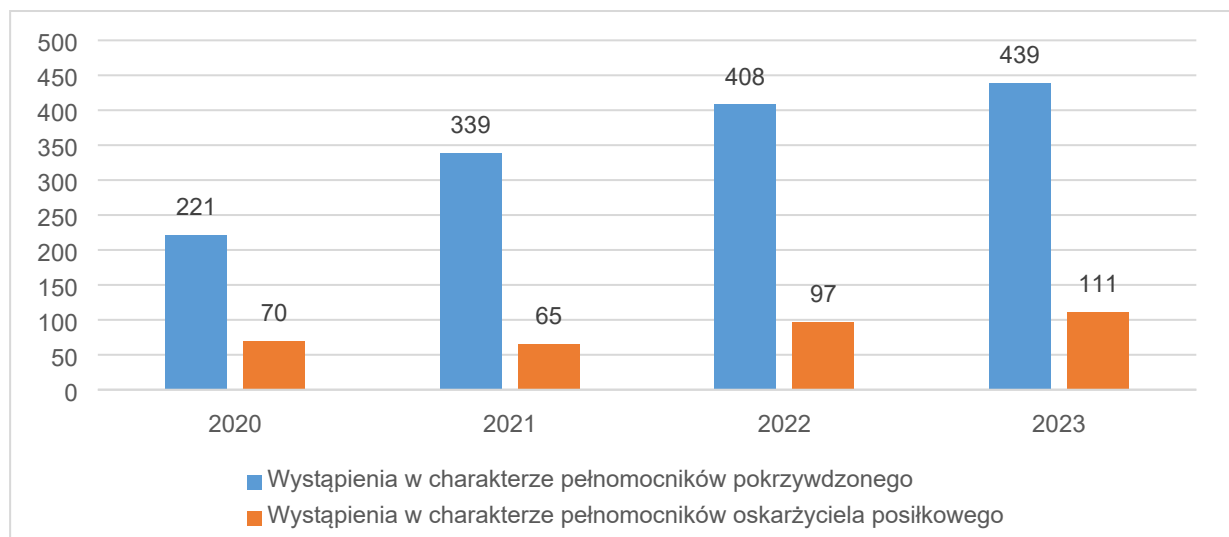
W ramach uprawnień realizowanych w postępowaniu karnym, radcowie prawni umocowani przez Przewodniczącego KNF działają w charakterze pełnomocników pokrzywdzonych oraz pełnomocników oskarżycieli posiłkowych. Łączna liczba wystąpień w charakterze pełnomocnika pokrzywdzonego i oskarżyciela posiłkowego w 2023 roku wzrosła w relacji do liczby takich wystąpień w 2022 roku o 9%, po wzroście o 25% rok wcześniej.

Tabela 69. Liczba spraw, w których w latach 2020–2023 radcowie prawni zostali umocowani przez Przewodniczącego KNF w postępowaniach karnych, w podziale na charakter umocowania

Rodzaj wystąpienia	Liczba spraw			
	2020	2021	2022	2023
Wystąpienia w charakterze pełnomocników pokrzywdzonego	221	339	408	439
Wystąpienia w charakterze pełnomocników oskarżyciela posiłkowego	70	65	97	111
Razem	291	404	505	550

Źródło: Opracowanie własne UKNF

Wykres 14. Liczba spraw, w których w latach 2020–2023 radcowie prawni zostali umocowani przez Przewodniczącego KNF w postępowaniach karnych

Źródło: opracowanie własne UKNF

12.7. KORZYSTANIE PRZEZ PRZEWODNICZĄCEGO KNF Z UPRAWNIEŃ PROKURATORA W POSTĘPOWANIACH CYWILNYCH

Przewodniczący KNF, na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym, w sprawach cywilnych wynikających ze stosunków związanych z uczestnictwem w obrocie na rynku finansowym albo dotyczących podmiotów wykonujących działalność na tym rynku, dysponuje uprawnieniami prokuratora wynikającymi z przepisów K.p.c. Oznacza to m.in. uprawnienie przystąpienia do toczącego się postępowania. Przystąpienie do postępowania następuje w drodze oświadczenia złożonego sądowi i nie wymaga odrębnego rozstrzygnięcia przez sąd. Należy podkreślić, że Przewodniczący KNF, działając w postępowaniu cywilnym w charakterze prokuratora, reprezentuje interes publiczny i nie działa w interesie którejkolwiek ze stron.

19 stycznia 2023 roku Przewodniczący KNF przystąpił w tym trybie do postępowania przed Sądem Okręgowym w Warszawie w sprawie o sygn. XXVIII C-527/22. W sprawie tej sąd krajowy wystąpił do TSUE z pytaniem prejudycjalnym. Sprawie przed TSUE została nadana sygn. C-756/22. TSUE na podstawie art. 99 regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości zakończył to postępowanie, wydając 11 grudnia 2023 roku postanowienie wraz z uzasadnieniem.

W 2023 roku w toku pozostawała również sprawa przed Sądem Rejonowym dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie w sprawie o sygn. I C 1297/21, do której Przewodniczący KNF przystąpił 5 października 2022 roku. Sąd krajowy w tej sprawie zwrócił się do TSUE z wnioskiem o wydanie orzeczenia prejudycjalnego (sprawa C-520/21). Postępowanie przed TSUE zostało zakończone wyrokiem 15 czerwca 2023 roku.

13. DZIAŁANIA REGULACYJNO-PRAWNE

13.1. UDZIAŁ W PRACACH LEGISLACYJNYCH

Zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 5 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym, jednym z ustawowych zadań Komisji Nadzoru Finansowego jest udział w przygotowywaniu projektów aktów prawnych w zakresie nadzoru nad rynkiem finansowym. Jest ono realizowane przede wszystkim przez współdziałanie z ministrem właściwym do spraw instytucji finansowych w ramach rządowego procesu legislacyjnego. Wielokrotnie współpraca rozpoczyna się od etapu prekonsultacji, poprzedzających formalne zainicjowanie rządowego procesu legislacyjnego.

W 2023 roku, podobnie jak w latach poprzednich, przedstawiciele Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego brali również udział w pracach legislacyjnych na dalszych etapach rządowego procesu legislacyjnego. Uczestniczyli w konferencjach uzgodnieniowych, w pracach komisji prawniczych, a w przypadku projektów ustaw brali udział w pracach parlamentarnych, w szczególności uczestniczyli w pracach sejmowej Komisji Finansów Publicznych i Podkomisji stałej do spraw instytucji finansowych oraz senackiej Komisji Budżetu i Finansów Publicznych.

Najważniejsze ustawy, w których opracowaniu UKNF brał udział w 2023 roku, to:

- ustawa z dnia 14 kwietnia 2023 r. o zmianie ustawy o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, ustawy o obligacjach, ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 825, z późn. zm.); celem ustawy jest określenie zasad emisji instrumentów kapitałowych kwalifikowanych do kapitału regulacyjnego banków i domów maklerskich oraz środków własnych zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji; ustawa wprowadziła także nową kategorię obligacji w postaci obligacji kapitałowych;
- ustawa o zmianie niektórych ustaw w związku z zapewnieniem rozwoju rynku finansowego oraz ochrony inwestorów na tym rynku; celem ustawy jest uporządkowanie i usprawnienie funkcjonowania instytucji rynku finansowego; cele te mają zostać osiągnięte poprzez eliminację barier dostępu do rynku finansowego, usprawnienie nadzoru nad rynkiem finansowym oraz ochronę klientów instytucji finansowych; ustawa ta wprowadziła w szczególności instytucję układu w sprawie warunków nadzwyczajnego złagodzenia sankcji;
- ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o Centralnej Informacji Emerytalnej (Dz. U. poz. 1941); ustawa zawiera podstawy prawne utworzenia Centralnej Informacji Emerytalnej jako powszechnego źródła dostępu do informacji o zgromadzonych składkach emerytalnych i dobrowolnych wpłatach, a także o świadczeniach emerytalnych;
- ustawa o OIPE; ustawa dostosowuje polski porządek prawny do nowego ogólnoeuropejskiego produktu zabezpieczenia emerytalnego w III filarze emerytalnym;

nowy produkt zabezpieczenia emerytalnego został wprowadzony na podstawie przepisów rozporządzenia OIPE;

- ustawa z dnia 14 kwietnia 2023 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 996); ustawa dotyczy nałożenia na dostawców usług płatniczych zlokalizowanych w Polsce obowiązku prowadzenia kwartalnej ewidencji płatności transgranicznych i odbiorców płatności; ewidencje te będą udostępniane drogą elektroniczną Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej;
- ustawa o konsumenckiej pożyczce lombardowej; ustawa dotyczy uregulowania zasad wykonywania działalności lombardowej, zawierania umów konsumenckiej pożyczki lombardowej oraz umów sprzedaży przedmiotu zabezpieczenia lombardowego;
- ustawa z dnia 26 maja 2023 r. o pomocy państwa w oszczędzaniu na cele mieszkaniowe (Dz. U. poz. 1114); ustawa dotyczy wsparcia systematycznego oszczędzania na cele mieszkaniowe oraz wprowadzenia okresowych dopłat do rat spłaty kredytów hipotecznych udzielanych na zakup pierwszego mieszkania (tzw. kredyt 2%);
- ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia niektórych skutków kradzieży tożsamości (Dz. U. poz. 1394); ustawa dotyczy zwiększenia ochrony przed nadużyciami wynikającymi z kradzieży danych i ograniczenia skali zjawiska wyłudzenia środków finansowych poprzez zaciąganie zobowiązań finansowych na inną osobę, w szczególności umów kredytów i pożyczek czy sprzedaży nieruchomości bez wiedzy i zgody właściciela i zjawiska tzw. SIM swappingu, czyli wyrobienia duplikatu karty SIM, która może być potem użyta do autoryzowania transakcji wykonanych przez złodzieja w instytucji finansowej;
- ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zwalczaniu nadużyć w komunikacji elektronicznej (Dz. U. poz. 1703); ustawa dotyczy wdrożenia przepisu art. 97 ust. 2 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1972 z dnia 11 grudnia 2018 r. ustanawiającej Europejski kodeks łączności elektronicznej (Dz. Urz. UE L 321 z 17.12.2018, str. 36, z późn. zm.), zgodnie z którym organy mogą wymagać od podmiotów udostępniających publiczne sieci łączności elektronicznej lub świadczących publicznie dostępne usługi łączności elektronicznej zablokowania, w indywidualnych przypadkach, dostępu do numerów lub usług, w przypadku, gdy jest to uzasadnione ze względu na oszustwo lub nadużycie.

W 2023 roku UKNF brał również udział w pracach legislacyjnych dotyczących projektów ustaw, w stosunku do których proces ustawodawczy nie zakończył się w roku objętym sprawozdaniem:

- senacki projekt ustawy o zmianie ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym, ustawy o rachunkowości oraz ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym (druk senacki nr 979); projekt dotyczy wprowadzenia do systemu prawnego rozwiązań, które zwiększą wiarygodność sprawozdawczości finansowej jednostek zainteresowania publicznego;
- projekt ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych oraz ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (UC135); celem projektowanej ustawy jest transpozycja do polskiego porządku prawnego przepisów dyrektywy 2021/2118; dodatkowo projekt ustawy miał zrealizować zobowiązania legislacyjne wynikające z orzeczenia prejudycjalnego TSUE w sprawie C-428/20 Skarb Państwa;
- projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu ulepszenia środowiska prawnego i instytucjonalnego dla przedsiębiorców (UD497); projekt zawiera zmiany, których celem była poprawa środowiska prawnego i instytucjonalnego, w którym działają przedsiębiorcy; dotyczą one w szczególności rozpoczynania aktywności ekonomicznej, prowadzenia firmy, sukcesji, a także zasad i sposobów stanowienia prawa gospodarczego;
- rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o finansowaniu społecznościowym dla przedsięwzięć gospodarczych i pomocy kredytobiorcom (druk sejmowy nr 65) oraz poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o finansowaniu społecznościowym dla przedsięwzięć gospodarczych i pomocy kredytobiorcom (druk sejmowy nr 73); projekty dotyczą zapewnienia kontynuacji w roku 2024 tzw. wakacji kredytowych, czyli możliwości

zawieszenia spłaty kredytu hipotecznego udzielonego na zaspokojenie własnych potrzeb mieszkaniowych kredytobiorcy;

- rządowy projekt ustawy o podmiotach obsługujących kredyty i nabywcach kredytów (UC145); projekt ustawy wdraża przepisy dyrektywy 2021/2167; założenia przyjęte w dyrektywie 2021/2167 mają służyć realizacji kompleksowej strategii rozwiązania problemu nieobsługiwanych kredytów w wymiarze unijnym;
- rządowy projekt ustawy o działalności windykacyjnej i zawodzie windykatorka (UD435); projekt ustawy określa w szczególności zasady prowadzenia działalności windykacyjnej oraz czynności windykacyjnych, zasady i tryb nabywania oraz utraty uprawnień do wykonywania zawodu windykatorka, a także zasady nadzoru nad działalnością przedsiębiorstw windykacyjnych i windykatorków;
- rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o wymianie informacji podatkowych z innymi państwami oraz niektórych innych ustaw (UC136); projektowane przepisy mają na celu intensyfikację działań w obszarze zwalczania oszustw podatkowych poprzez zlikwidowanie problemu ograniczonej sprawozdawczości finansowej dotyczącej dochodów uzyskanych za pośrednictwem platform cyfrowych.

UKNF uczestniczył w tworzeniu regulacji, które mogą zostać wykorzystane przez Radę Ministrów przy opracowywaniu projektów ustaw służących stosowaniu odpowiednio rozporządzenia 2023/1114 oraz rozporządzenia 2022/2554.

UKNF brał udział w przygotowywaniu i opiniowaniu projektów przepisów wykonawczych, w szczególności projektów rozporządzeń wydawanych przez ministra właściwego do spraw instytucji finansowych. W 2023 roku było to kilkadziesiąt opiniowanych projektów aktów wykonawczych.

UKNF był zaangażowany w prace legislacyjne dotyczące projektów aktów prawa UE. UKNF brał udział w opiniowaniu w szczególności:

- projektu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenia (UE) 2017/1129, (UE) nr 596/2014 (rozporządzenia MAR) i (UE) nr 600/2014 w celu zwiększenia atrakcyjności publicznych rynków kapitałowych w Unii dla przedsiębiorstw oraz ułatwienia małym i średnim przedsiębiorstwom dostępu do kapitału;
- projektu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 600/2014 w odniesieniu do zwiększenia przejrzystości danych rynkowych, usuwania przeszkód w powstawaniu systemów publikacji informacji skonsolidowanych, optymalizacji obowiązków obrotu oraz zakazu otrzymywania płatności za przekazywanie zleceń klientów;
- projektu dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę (UE) 2014/65 w sprawie rynków instrumentów finansowych;
- rozporządzenia 2023/1114 wraz ze zbiorem rozporządzeń wykonawczych do tego rozporządzenia;
- projektu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ram dostępu do danych finansowych oraz zmiany rozporządzeń (UE) nr 1093/2010, (UE) nr 1094/2010, (UE) 1095/2010 i (UE) 2022/2554;
- projektu dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie usług płatniczych i usług związanych z pieniądzem elektronicznym w ramach rynku wewnętrznego, zmieniającej dyrektywę 98/26/WE i uchylającej dyrektywę (UE) 2015/2366 i 2009/110/WE;
- projektu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego i zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 1093/2010;
- projektu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenia (UE) nr 260/2012 i (UE) 2021/1230 w odniesieniu do poleceń przelewu natychmiastowego w euro;
- projektu dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę 2009/138/WE Wypłacalność II w odniesieniu do proporcjonalności, jakości nadzoru, sprawozdawczości, środków dotyczących gwarancji długoterminowych, narzędzi makroostrożnościowych,

- ryzyka dla zrównoważonego rozwoju, nadzoru nad grupą i nadzoru transgranicznego oraz zmieniającej dyrektywy 2002/87/WE oraz 2013/34/WE;
- projektu dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającej ramy na potrzeby prowadzenia działań naprawczych oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji w odniesieniu do zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji oraz zmieniającej dyrektywy 2002/47/WE, 2004/25/WE, 2009/138/WE, (UE) 2017/1132 i rozporządzenia (UE) nr 1094/2010 i (UE) nr 648/2012;
  - projektu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenia (UE) nr 1092/2010, (UE) nr 1093/2010, (UE) nr 1094/2010, (UE) nr 1095/2010 i (UE) 2021/523 w odniesieniu do niektórych wymogów sprawozdawczych w dziedzinach usług finansowych i wsparcia inwestycyjnego.

13.2. DZIAŁANIA REGULACYJNO-OSTROŻNOŚCIOWE

13.2.1. REKOMENDACJE KNF I WYTYCZNE KNF

REKOMENDACJA G

UKNF przygotował projekt nowej Rekomendacji G. W trakcie prac dokonano przeglądu Rekomendacji G z 2002 roku. W konsekwencji wypracowano nowy dokument, który różni się od poprzedniego w zakresie formy i treści, natomiast tytuł pozostał w niezmienionym brzmieniu, tj. „Rekomendacja G dotycząca zarządzania ryzykiem stopy procentowej w bankach”.

Projektowana Rekomendacja G stanowi zbiór zasad dotyczących dobrych praktyk w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej. Obejmuje ona wszystkie banki i kompleksowo odnosi się do zarządzania ryzykiem stopy procentowej (zarówno w portfelu bankowym, jak i handlowym), którego celem jest utrzymanie zmienności wyniku finansowego oraz miar wartości ekonomicznej, wynikającej ze zmian stóp procentowych, w granicach niezagrażających bezpieczeństwu banku, zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz przyjętymi przez bank regulacjami wewnętrznymi. Projekt został opracowany z uwzględnieniem rozwiązań przyjętych przez EBA w pakiecie regulacji i wytycznych dotyczących zarządzania ryzykiem stopy procentowej w portfelu bankowym (IRRBB).

REKOMENDACJA J

Komisja Nadzoru Finansowego 24 marca 2023 roku, w drodze uchwały nr 119/2023, przyjęła Rekomendację J dotyczącą zasad gromadzenia i przetwarzania przez banki danych o rynku nieruchomości. Rekomendacja została ogłoszona w Dz. Urz. KNF pod poz. 10 i zastąpiła Rekomendację J z 2012 roku. W trakcie prac dokonano przeglądu Rekomendacji J z 2012 roku oraz wypracowano nowy dokument, który różni się od poprzedniego w zakresie formy i treści oraz posiada tytuł w zmienionym brzmieniu, tj. „Rekomendacja J dotycząca zasad gromadzenia i przetwarzania przez banki danych o rynku nieruchomości”.

Znowelizowana Rekomendacja J stanowi zbiór dobrych praktyk w zakresie gromadzenia i przetwarzania przez banki danych o rynku nieruchomości zawartych w wewnętrznych (własnych) i zewnętrznych (międzybankowych) bazach danych, wspomagających proces zarządzania ryzykiem związanym z ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie.

Projekt Rekomendacji J został poddany konsultacjom zewnętrznym z Narodowym Bankiem Polskim, Ministerstwem Finansów, Bankowym Funduszem Gwarancyjnym, Związkiem Banków Polskich, Krajowym Związkiem Banków Spółdzielczych, wybranymi firmami audytorskimi, Cenatorium sp. z o.o. oraz Centrum AMRON.

W znowelizowanej Rekomendacji J ograniczono treść załącznika jedynie do pól o charakterze obligatoryjnym, wystarczających dla zapewnienia bankom możliwości zarządzania ryzykiem

ekspozycji zabezpieczonych na nieruchomościach w sposób zgodny z celami nadzorczymi. Ewentualne poszerzanie zakresu informacji przekazywanych do międzybankowych baz danych, które są przedsięwzięciami o charakterze komercyjnym, powinno być dokonywane w drodze samoregulacji rynku.

KNF wyznaczyła 31 grudnia 2023 roku jako termin dostosowania się sektora do postanowień Rekomendacji J, a w zakresie kategorii identyfikujących nieruchomości w bazach danych o rynku nieruchomości - termin 31 marca 2024 roku.

REKOMENDACJA S

W pierwszej połowie 2023 roku kontynuowane były prace związane z nowelizacją Rekomendacji S dotyczącej dobrych praktyk w zakresie zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie, która miała uzupełnić Rekomendację S z 2019 roku. KNF 19 czerwca 2023 roku, w drodze uchwały nr 242/2023, przyjęła nowelizację Rekomendacji S. Rekomendacja została ogłoszona w Dz. Urz. KNF pod poz. 14. Przyjęcie nowelizacji podyktowane było koniecznością dostosowania Rekomendacji S do zmieniających się przepisów prawa oraz realizacją polityki regulacyjno-nadzorczej KNF.

Zmiany wprowadzane w Rekomendacji S dotyczyły:

- uwzględnienia w Rekomendacji S gwarantowanego kredytu mieszkaniowego, objętego programem rządowym,
- uwzględnienia w Rekomendacji S kredytu mieszkaniowego objętego rządowym programem dopłat do oprocentowania,
- bufora na wzrost stóp procentowych, uwzględnianego w procesie wyznaczania zdolności kredytowej klienta,
- wprowadzenia nowych oczekiwań co do uwzględniania modeli szacujących ryzyko przedterminowych spłat kredytów (prepayment models),
- wprowadzenia nowych oczekiwań względem informacji o ryzykach związanych z kredytem hipotecznym, które powinny być przekazywane klientom.

Zmiany dokonane nowelizacją Rekomendacji S uwzględniają opinię Komitetu Stabilności Finansowej. Komisja Nadzoru Finansowego oczekuje, że banki i oddziały instytucji kredytowych dostosują swoją działalność do zmian Rekomendacji S w terminie do 1 lipca 2024 roku.

REKOMENDACJA U

Komisja Nadzoru Finansowego 26 czerwca 2023 roku, w drodze uchwały nr 243/2023, przyjęła Rekomendację U dotyczącą dobrych praktyk w zakresie bancassurance. Rekomendacja została ogłoszona w Dz. Urz. KNF pod poz. 15 i zastąpiła Rekomendację U z 2014 roku. W trakcie prac dokonano przeglądu Rekomendacji U z 2014 roku. W konsekwencji wypracowano nowy dokument, który różni się od poprzedniego w zakresie treści oraz ujęcia podmiotowego.

Celem nowej Rekomendacji U jest poprawa standardów działalności w obszarze bancassurance oraz określenie warunków dla stabilnego rozwoju rynku bancassurance. Dążąc do zapewnienia równości i harmonizacji ochrony klienta, rozszerzono zakres podmiotowy Rekomendacji U o spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe. Kluczowym elementem nowej Rekomendacji U jest zapewnienie odpowiedniej wartości dla klienta produktów ubezpieczeniowych, oferowanych w ramach bancassurance. W Rekomendacji U wskazano m.in. minimalny poziom wartości dla klienta, jaki powinien cechować produkt ubezpieczeniowy określony jako ubezpieczenie spłaty kredytu lub pożyczki (CPI).

Rekomendacja U w porównaniu do Rekomendacji U z 2014 roku została uzupełniona o definicje klienta i finansującego ubezpieczenie. Wprowadzono także dobre praktyki w zakresie informowania finansującego ubezpieczenie, który na podstawie umowy zawartej z jednostką zobowiązany jest pokryć koszty ochrony ubezpieczeniowej tej jednostki, o jego prawach i obowiązkach. Rekomendacja U została również rozszerzona o kwestie przyjmowania

i przekazywania do zakładu ubezpieczeń zawiadomień i oświadczeń. Dodano również rekomendację dotyczącą monitorowania przez komitet audytu systemu kontroli wewnętrznej i systemu zarządzania ryzykiem w jednostce.

KNF wyznaczyła jako termin dostosowania się do postanowień Rekomendacji 1 lipca 2024 roku dla banków, natomiast 1 stycznia 2025 roku dla spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.

REKOMENDACJE DOTYCZĄCE OCENY ODPOWIEDNIOŚCI UBEZPIECZENIA NA ŻYCIE Z ELEMENTAMI INWESTYCYJNYMI

15 września 2023 roku, uchwałą nr 336/2023, KNF przyjęła Rekomendacje dla zakładów ubezpieczeń dotyczące oceny odpowiedniości ubezpieczenia na życie z elementem inwestycyjnym. Rekomendacje zostały ogłoszone w Dz. Urz. KNF pod poz. 22 i zastąpiły Rekomendacje dla zakładów ubezpieczeń dotyczące badania adekwatności produktu z 22 marca 2016 roku. KNF oczekuje, że zakłady ubezpieczeń dostosują swoją działalność do Rekomendacji nie później niż 1 kwietnia 2024 roku. W 2024 roku zostanie też dokonana ocena dostosowania się zakładów ubezpieczeń do Rekomendacji.

13.2.2. WSKAŹNIK FINANSOWANIA DŁUGOTERMINOWEGO (WFD)

W celu ograniczenia ryzyka związanego z obecną strukturą finansowania kredytów hipotecznych, tj. głównie depozytami bieżącymi, UKNF w 2023 roku opracował propozycję wdrożenia Wskaźnika finansowania długoterminowego (WFD). Wprowadzenie tego wskaźnika ma na celu dopasowanie struktury terminowej aktywów i finansujących je pasywów, co ma służyć podniesieniu poziomu stabilności polskiego sektora bankowego. Funkcjonujący model finansowania długoterminowych kredytów hipotecznych za pomocą krótkoterminowych depozytów bankowych w ocenie KNF rodzi ryzyko niestabilnego finansowania (wydarzenia z marca 2023 roku - Silicon Valley Bank, Credit Suisse), w szczególności w warunkach stresowych (kredyty mieszkaniowe stanowią znaczącą pozycję w bilansach banków w Polsce). Wskaźnik będzie obrazował, jaka część portfela kredytów mieszkaniowych jest pokryta źródłami finansowania uznawanymi przez nadzór za stabilne. Stabilne źródła finansowania aktywów mają mieć postać długoterminowych pasywów, w tym w postaci listów zastawnych, instrumentów dłużnych itp. Wskaźnik, zgodnie ze swoją nazwą, ma stanowić zapewnienie długoterminowego finansowania dla kredytów hipotecznych, co w opinii organu nadzoru powinno doprowadzić do ograniczenia ryzyka stopy procentowej i ryzyka płynności.

W drugiej połowie 2023 roku UKNF w ramach dialogu z sektorem prowadził prace mające na celu wypracowanie docelowej koncepcji długoterminowego finansowania kredytów hipotecznych obejmujące między innymi: zdefiniowanie docelowego kształtu WFD oraz określenie działań w zakresie wzmocnienia rynku listów zastawnych w Polsce. Prace zespołów roboczych były prowadzone w trzech strumieniach: konstrukcja i kalibracja WFD, wzmocnienie rynku instytucjonalnych listów zastawnych w Polsce, stworzenie rynku detalicznych listów zastawnych w Polsce. Prace zostały zakończone w grudniu 2023 roku. Wynikiem prac zespołów było wypracowanie propozycji kalibracji WFD oraz raportów informacyjnych z prac zespołów roboczych stanowiących postawę do dalszych prac UKNF nad WFD.

13.2.3. STANOWISKA I KOMUNIKATY KNF I UKNF ORAZ MATERIAŁY W FORMIE Q&A

Szczegółowy wykaz stanowisk i komunikatów Komisji Nadzoru Finansowego i Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego oraz materiałów w formie Q&A zamieszczono w tabeli 22.4.2. w aneksie 22.4.

13.2.4. OBSŁUGA PRAWNA. POSTĘPOWANIA PRZED SĄDAMI ADMINISTRACYJNYMI, SĄDAMI POWSZECHNYMI I INNYMI ORGANAMI ORZEKAJĄCYMI

Decyzje administracyjne Komisji Nadzoru Finansowego podlegają kontroli sądów administracyjnych, a obrona prawidłowości tych rozstrzygnięć przed sądami administracyjnymi jest ważnym elementem obsługi prawnej realizowanej przez UKNF. W 2023 roku do WSA w Warszawie zostało skierowanych 85 skarg w sprawach prowadzonych przed KNF. W 2023 roku przed WSA w Warszawie zapadły 64 wyroki w sprawach prowadzonych przed KNF. W 46 sprawach do NSA w imieniu KNF zostały skierowane skargi kasacyjne albo odpowiedzi na skargi kasacyjne kierowane przez stronę przeciwną. W 2023 roku zapadło 30 wyroków przed NSA w sprawach sądowoadministracyjnych dotyczących spraw prowadzonych przed KNF.

14. SĄD POLUBOWNY PRZY KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO

KNF, realizując jedno z ustawowych zadań, zapewnia uczestnikom rynku finansowego możliwość pozasądowego rozpatrywania sporów w Sądzie Polubownym przy KNF. Sąd Polubowny przy KNF jest podmiotem niezależnym od KNF, utworzonym na podstawie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym. Jego właściwość obejmuje rozpatrywanie sporów między uczestnikami rynku finansowego, w szczególności sporów wynikających ze stosunków umownych między podmiotami podlegającymi nadzorowi KNF a odbiorcami usług świadczonych przez te podmioty. Jest jedną z instytucji systemu pozasądowego rozwiązywania sporów konsumenckich w zakresie postępowania mediacyjnego i arbitrażu uproszczonego. Nie jest to jednak sąd wyłącznie konsumencki.

Sąd Polubowny przy KNF oferuje dwie drogi postępowania: mediację i arbitraż. W ramach arbitrażu istnieje także możliwość prowadzenia postępowania zdalnego w formie elektronicznej, tzw. arbitraż uproszczony. Postępowania prowadzone przed Sądem Polubownym przy KNF mają charakter dobrowolny. Warunkiem wszczęcia postępowania jest każdorazowa zgoda obu stron na polubowne rozwiązanie sporu.

Szczególnym zainteresowaniem uczestników rynku finansowego, zarówno konsumentów, jak i instytucji finansowych, cieszą się postępowania mediacyjne. W 2023 roku 30 instytucji finansowych wyraziło zgodę na postępowanie mediacyjne, a 19 instytucji finansowych występowało jako wnioskodawca, proponując swoim klientom zakończenie sporu w drodze mediacji.

W 2023 roku do Sądu Polubownego przy KNF wpłynęły 23 464 wnioski o przeprowadzenie mediacji, złożone zarówno przez instytucje finansowe, jak i ich klientów. W 22 359 sprawach, a więc w przypadku ponad 95% wniosków, które wpłynęły do Sądu Polubownego przy KNF, obie strony wyraziły zgodę na przeprowadzenie mediacji.

Kontynuowano zainicjowany w październiku 2021 roku projekt polubownego rozwiązywania sporów dotyczących umów o kredyt denominowany lub indeksowany do waluty innej niż waluta polska, w drodze ugód zawieranych przed Sądem Polubownym przy KNF. Ugody takie zawierane są w oparciu o koncepcję przewalutowania kredytów denominowanych lub indeksowanych do waluty innej niż waluta polska na kredyt złotowy. Koncepcja, która stała się podstawą realizowanego od 2021 roku programu, została przedstawiona przez Przewodniczącego KNF jako odpowiedź na jeden z istotnych problemów występujących w ostatnich latach na rynku finansowym.

Zdecydowana większość prowadzonych w 2023 roku postępowań mediacyjnych dotyczyła sporów związanych z umowami o kredyt denominowany lub indeksowany do waluty innej niż waluta polska. W 2023 roku w Centrum Mediacji Sądu Polubownego przy KNF zainicjowano 21 670 postępowań dotyczących tego rodzaju sporów, co stanowiło niemal 97% wszystkich postępowań mediacyjnych.

W 2023 roku zakończono 22 707⁵⁴ mediacji dotyczących tego typu kredytów. W 17 405 postępowaniach doszło do zawarcia ugody, a 5302 postępowania zakończyły się bez zawarcia ugody. Oznacza to, że ponad 76% prowadzonych mediacji zakończyło się zawarciem ugody. Liczba spraw skierowanych do Sądu Polubownego przy KNF, a także liczba zawartych ugód wskazują, że ta metoda rozwiązywania sporu spełnia oczekiwania kredytobiorców oraz pozwala na uniknięcie długotrwałych i kosztownych sporów sądowych.

Uchwałą nr 344/2023 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 15 września 2023 r. został ustalony nowy Regulamin Sądu Polubownego przy Komisji Nadzoru Finansowego (Dz. Urz. KNF poz. 23). W nowym Regulaminie wprowadzono przepisy mające na celu zwiększenie roli Prezesa Sądu Polubownego przy KNF, w szczególności poprzez nadanie uprawnienia powoływania i odwoływania mediatorów i arbitrów, kierując się przy tym potrzebami Sądu Polubownego przy KNF.

Uzupełniono podstawy możliwości odwołania mediatora i arbitra w przypadku naruszenia przepisów powszechnie obowiązującego prawa, norm lub zasad bezstronności, niezależności, uchybienia pełnionym obowiązkom, a także w przypadku uchybienia dobremu imieniu Sądu Polubownego przy KNF. Wprowadzono tryb odwoławczy od zarządzeń Prezesa Sądu Polubownego przy KNF o odwołaniu z funkcji lub zawieszeniu w wykonywaniu obowiązków przez mediatora lub arbitra do Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego. Wprowadzono możliwość zawieszenia postępowania w przypadkach niezależnych od stron oraz przesłankę zakończenia mediacji w przypadku stwierdzenia przez mediatora niemożliwości, niecelowości lub bezprzedmiotowości jej dalszego prowadzenia, co następuje za zgodą Prezesa Sądu Polubownego przy KNF. W celu zapewnienia sprawnego przebiegu postępowania wprowadzony został 21-dniowy termin, w którym mediatorzy są obowiązani wyznaczyć termin posiedzenia mediacyjnego.

27 października 2023 roku Komisja Nadzoru Finansowego przyjęła uchwałę nr 398/2023 zmieniającą uchwałę w sprawie „Regulaminu Sądu Polubownego przy Komisji Nadzoru Finansowego” (Dz. Urz. KNF poz. 28). Celem zmiany Regulaminu było uzupełnienie regulacji dotyczącej trybu powoływania arbitrów i mediatorów, co ma ułatwić wybranie kandydatów najlepiej spełniających kryteria określone w Regulaminie Sądu Polubownego przy KNF.

Zarządzeniami z dnia 21 listopada 2023 roku Prezes Sądu Polubownego przy KNF powołał mediatorów i arbitrów nowej kadencji na lata 2023-2027. Nowa kadencja mediatorów i arbitrów rozpoczęła się 28 listopada 2023 roku w związku ze zwołaniem przez Prezesa Sądu Polubownego przy KNF na ten dzień Zgromadzenia Ogólnego.

Według stanu na 31 grudnia 2023 roku lista mediatorów Sądu Polubownego przy KNF liczyła 291 osób, natomiast lista arbitrów liczyła 39 osób.

W 2023 roku po raz kolejny przyznano wyróżnienie *Instytucja finansowa przyjazna mediacji*, którego celem jest propagowanie polubownego rozwiązywania sporów pomiędzy instytucjami finansowymi a odbiorcami świadczonych przez nie usług, a także docenienie instytucji finansowych, które kontakty ze swoimi klientami opierają na otwartości, dialogu i dążeniu do porozumienia. Wyróżnionych zostało czternaście podmiotów: Powszechny Zakład Ubezpieczeń S.A., Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji „Warta” S.A., Uniqa Towarzystwo Ubezpieczeń S.A., Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny, Compensa Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. Vienna Insurance Group, Wiener Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. Vienna Insurance Group, Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji Allianz Polska S.A., Link4 Towarzystwo Ubezpieczeń S.A., Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych Polski Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych, TUZ Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych, Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A., BNP Paribas Bank Polska S.A., Bank Ochrony Środowiska S.A., ING Bank Śląski S.A.

25 sierpnia 2023 roku Komisja Nadzoru Finansowego przyjęła uchwałę nr 322/2023 w sprawie wyróżnień *Instytucja finansowa przyjazna mediacji* i *Ambasador mediacji na rynku finansowym* (Dz. Urz. KNF poz. 20).

---

⁵⁴ Liczba ta obejmuje również postępowania wszczęte, a niezakończone z lat ubiegłych.

Wyróżnienie *Instytucja finansowa przyjazna mediacji* może zostać przyznane instytucji finansowej, która publicznie deklaruje wolę polubownego rozwiązywania sporów ze swoimi klientami w drodze mediacji i jednocześnie w danym roku kalendarzowym:

- 1) wyraziła zgodę na mediację w Centrum Mediacji Sądu Polubownego przy KNF lub doprowadziła do polubownego zakończenia sporu przed rozpoczęciem właściwego postępowania mediacyjnego, w przypadku co najmniej 45% wniosków o mediację skierowanych przez klientów tej instytucji, lub
- 2) skierowała do mediacji w Centrum Mediacji Sądu Polubownego przy KNF co najmniej 20 wniosków i jednocześnie wyraziła zgodę na mediację w Centrum Mediacji Sądu Polubownego przy KNF.

Wyróżnienie *Ambasador mediacji na rynku finansowym* może być przyznane:

- 1) osobom fizycznym, osobom prawnym, a także innym podmiotom, które podejmują wyróżniające się wagą, zakresem lub skutecznością działania na rzecz upowszechnienia idei mediacji jako efektywnego sposobu polubownego rozstrzygania sporów na rynku finansowym,
- 2) pełnomocnikom stron w postępowaniach mediacyjnych prowadzonych w Centrum Mediacji Sądu Polubownego przy KNF, którzy swoją postawą i zaangażowaniem w sposób istotny przyczyniają się do polubownego rozwiązywania sporów w drodze mediacji.

Tabela 70. Liczba spraw prowadzonych przed Sądem Polubownym przy KNF w roku 2023 w porównaniu do lat 2020, 2021 i 2022

Wyszczególnienie	Łącznie				Arbitraż				Mediacja			
	2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023
Sprawy	2 203	18 207	20 554	23 477	16	17	17	13	2 187	18 190	20 537	23 464
Zgody na postępowanie	1 009	16 799	19 429	22 359	3	0	1	0	1 006	16 799	19 428	22 359
Sprawy pozytywnie załatwione na rzecz wnioskodawcy przed rozpoczęciem postępowania polubownego (zawarto ugodę lub złożono propozycję ugody)	22	21	9	18	0	0	0	1	22	21	9	17
Odmowy prowadzenia postępowania	768	1 058	728	471	6	11	9	7	762	1047	719	464
Pozostałe (m.in. wniosek wycofany, brak właściwości sądu, brak kontaktu ze stroną)	43	13	56	31	2	0	1	2	41	13	55	29
Sprawy będące w toku (brak odpowiedzi drugiej strony w przedmiocie zgody na mediację/arbitraż)	361	316	332	598	5	6	6	3	356	310	326	595

Źródło: opracowanie własne Sądu Polubownego przy KNF

Tabela 71. Liczba spraw prowadzonych przed Sądem Polubownym przy KNF w roku 2023 w porównaniu do lat 2020, 2021 i 2022 w podziale na sektory rynku finansowego

Sektory rynku finansowego	2020	2021	2022	2023
Sektor ubezpieczeniowy	2 085	1 785	1 855	1 682
Rynek bankowy	103	16 115	18 652	21 784

Rynek kapitałowy	2	297	3	3
Sektor SKOK	0	1	0	0
Pozostałe	13	9	44	8
Razem	2 203	18 207	20 554	23 477

Źródło: opracowanie własne Sądu Polubownego przy KNF

15. OCHRONA INTERESÓW NIEPROFESJONALNYCH UCZESTNIKÓW RYNKU FINANSOWEGO

Celem nadzoru KNF nad rynkiem finansowym jest zapewnienie prawidłowego funkcjonowania tego rynku, jego stabilności, bezpieczeństwa oraz przejrzystości, zaufania do rynku finansowego, a także zapewnienie ochrony interesów uczestników tego rynku, również poprzez rzetelną informację dotyczącą funkcjonowania rynku.

Urząd Komisji Nadzoru Finansowego w toku prowadzonych czynności weryfikuje wszelkie zgłoszenia o dostrzeżonych potencjalnych nieprawidłowościach na rynku finansowym pod kątem kompetencji Komisji Nadzoru Finansowego. Służą one do badania i oceny poprawności działania podmiotów nadzorowanych, w szczególności identyfikacji przypadków naruszenia przepisów prawa lub stosowania praktyk mogących rodzić negatywne konsekwencje dla szerokiego grona odbiorców usług finansowych.

Gromadzone informacje stanowią podstawę do podejmowania odpowiednich systemowych działań nadzorczych, mających na celu wyeliminowanie tych praktyk oraz odpowiednie kształtowanie rynku w przyszłości.

Zadania Komisji Nadzoru Finansowego nie obejmują zajmowania stanowiska w indywidualnych sprawach dotyczących nieprawidłowości w funkcjonowaniu podmiotów działających na rynku finansowym.

Ustawodawca nadał KNF także kompetencje w zakresie stosowania środków nadzorczych. Przykładowo w przypadku stwierdzenia naruszenia obowiązujących przepisów prawa KNF może nakładać kary finansowe przewidziane w przepisach prawa, a także cofnąć zezwolenie na prowadzenie działalności przez instytucję finansową. KNF może wydać zalecenia, kierowane indywidualnie do danego podmiotu, lub rekomendacje czy wytyczne, których celem jest oddziaływanie na cały sektor rynku finansowego. KNF na bieżąco analizuje raporty przesyłane przez instytucje finansowe oraz ocenia, czy wypełniają one wymogi kapitałowe określone przepisami prawa.

UKNF realizuje również działania edukacyjno-informacyjne, a także działania ostrzegawcze, które wynikają z analizy bieżącej sytuacji na rynku finansowym.⁵⁵

W 2023 roku UKNF prowadził działania mające na celu identyfikację przypadków naruszenia przepisów prawa lub stosowania praktyk mogących rodzić negatywne konsekwencje dla

---

⁵⁵ Zob. więcej: rozdz. 16. *Działania edukacyjne i informacyjne.*

odbiorców usług finansowych. Szerszy opis tych działań znajduje się w rozdziałach poświęconych poszczególnym sektorom.⁵⁶

16. DZIAŁANIA EDUKACYJNE I INFORMACYJNE

16.1. PROJEKT EDUKACYJNY CENTRUM EDUKACJI DLA UCZESTNIKÓW RYNKU – CEDUR

UKNF, wypełniając ustawowe zadanie organu nadzoru w zakresie upowszechniania wiedzy z obszaru funkcjonowania rynku finansowego, w 2023 roku kontynuował realizację projektu edukacyjnego Centrum Edukacji dla Uczestników Rynku – CEDUR, w ramach którego w okresie objętym sprawozdaniem realizowana była głównie działalność szkoleniowa.

16.1.1. SEMINARIA SZKOLENIOWE CEDUR

Urząd Komisji Nadzoru Finansowego, w ramach projektu edukacyjnego Centrum Edukacji dla Uczestników Rynku – CEDUR, zorganizował w 2023 roku 103⁵⁷ spotkania, w których według szacunkowych danych udział wzięło ponad 65,2 tys. osób.

W ramach projektu CEDUR prowadzona jest m.in. działalność szkoleniowa obejmująca organizację bezpłatnych seminariów szkoleniowych skierowanych przede wszystkim do następujących grup odbiorców:

- podmiotów podlegających nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego,
- przedstawicieli instytucji państwowych, w tym organów ścigania oraz wymiaru sprawiedliwości,
- instytucji ochrony praw nieprofesjonalnych uczestników rynku finansowego,
- inwestorów indywidualnych,
- uczniów i nauczycieli,
- seniorów i ich opiekunów.

Od 2020 roku spotkania organizowane są głównie w formie online.

Tabela 72. Podsumowanie seminariów szkoleniowych CEDUR w 2023 roku

Grupa odbiorców	Liczba spotkań	Liczba uczestników
Podmioty podlegające nadzorowi KNF, biegli rewidenci oraz dostawcy usług ICT dla podmiotów rynku finansowego	39	15 045

⁵⁶ Zob. więcej:

- rozdz. 4.5. *Przeciwdziałanie niewłaściwym praktykom w działalności podmiotów podlegających nadzorowi KNF, mogących naruszać interesy uczestników rynku finansowego*
- rozdz. 5.5. *Przeciwdziałanie niewłaściwym praktykom w działalności podmiotów podlegających nadzorowi KNF, mogących naruszać interesy uczestników rynku finansowego*
- rozdz. 6.2.4. *Przeciwdziałanie niewłaściwym praktykom w działalności podmiotów podlegających nadzorowi KNF, mogących naruszać interesy uczestników rynku finansowego*
- rozdz. 8.10. *Przeciwdziałanie niewłaściwym praktykom w działalności podmiotów podlegających nadzorowi KNF, mogących naruszać interesy uczestników rynku finansowego*
- rozdz. 10.5. *Przeciwdziałanie niewłaściwym praktykom w działalności podmiotów podlegających nadzorowi KNF, mogących naruszać interesy uczestników rynku finansowego*

⁵⁷ 1 webinarium z wyłącznym udziałem przedstawiciela Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów i przedstawiciela Fundacji Lex Cultura w roli prelegentów, 1 webinarium z wyłącznym udziałem przedstawiciela Bankowego Funduszu Gwarancyjnego w roli prelegenta i 1 webinarium z współudziałem przedstawicieli Urzędu Komunikacji Elektronicznej w roli prelegentów.

Uczniowie i nauczyciele	29	31 342
Instytucje państwowe, w tym organy ścigania i wymiar sprawiedliwości	26	7083
Instytucje ochrony praw nieprofesjonalnych uczestników rynku finansowego	2	245
Seniorzy i ich opiekunowie	5	11 262
Inwestorzy indywidualni	2	300
Razem	103	65 277

Źródło: opracowanie własne UKNF

Zestawienie seminariów szkoleniowych zorganizowanych w ramach projektu edukacyjnego CEDUR w 2023 roku przedstawiono w aneksie 22.3.

16.1.2. PUBLIKACJE EDUKACYJNE CEDUR

W 2023 roku na stronie internetowej KNF opublikowano dwie broszury o charakterze edukacyjnym:

- „Pośrednicy kredytu hipotecznego i ich agenci - formalne i praktyczne aspekty rejestracji”. W publikacji zaprezentowano formalne i praktyczne aspekty rejestracji pośredników kredytu hipotecznego oraz ich agentów w dziale I rejestru pośredników kredytowych, prowadzonym i udostępnianym przez KNF na stronie internetowej www.knf.gov.pl,
- „Prawa obligatariusza - poradnik dla nieprofesjonalnych uczestników rynku finansowego”. Publikacja adresowana jest do nabywców lub potencjalnych nabywców obligacji korporacyjnych, którzy nie są profesjonalnymi uczestnikami rynku dłużnych papierów wartościowych, posiadającymi podstawową wiedzę o funkcjonowaniu rynku kapitałowego. Treść publikacji jednakże nie stanowi jedyne źródła wiedzy, niezbędnego do dokonania w pełni świadomej decyzji inwestycyjnej i nie może w tym względzie być postrzegana jako kompletna i zupełna. Wynika to z faktu, że prezentowana treść ma przybliżyć czytelnikowi wybrane i najpewniej najistotniejsze zagadnienia związane z inwestowaniem w obligacje.

16.1.3. DZIAŁANIA DLA ŚRODOWISKA AKADEMICKIEGO

W 2023 roku Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego ogłosił XII edycję Konkursu o Nagrodę Przewodniczącego KNF za najlepszą pracę doktorską z zakresu rynku finansowego. Celem Konkursu jest inspirowanie rozwoju rynku finansowego i jego innowacyjności poprzez zwiększanie zainteresowania środowiska akademickiego zagadnieniami związanymi z organizacją i funkcjonowaniem rynku finansowego oraz nadzorem nad tym rynkiem.

Od XII edycji udział w Konkursie mogą wziąć autorzy prac doktorskich napisanych nie tylko w języku polskim, lecz także w języku angielskim. W XII edycji Konkursu mogli wziąć udział autorzy prac doktorskich napisanych w języku polskim albo w języku angielskim, na podstawie których nadano stopień naukowy doktora nauk na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, w terminie 1 stycznia-31 grudnia 2022 roku.

Nagrodę w XII edycji Konkursu o Nagrodę Przewodniczącego KNF za najlepszą pracę doktorską z zakresu rynku finansowego Kapituła Konkursu przyznała autorowi pracy „One-year and ultimate premium and reserve risk in insurance”, napisanej w Kolegium Analiz Ekonomicznych Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie. Kapituła przyznała wyróżnienie autorowi dysertacji „Odpowiedzialność za wykonywanie transakcji płatniczych”, napisanej na Wydziale Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego.

16.2. BLOG NADZORCZY UKNF

W ramach Bloga Nadzorczego UKNF, publikowanego na stronie internetowej Komisji Nadzoru Finansowego, w 2023 roku publikowane były teksty dotyczące bieżących uwarunkowań funkcjonowania sektora finansowego w Polsce.

W 2023 roku na blogu nadzorczym opublikowano poniższe wpisy:

- „O ryzyku stopy procentowej kredytów hipotecznych w Polsce: lekcje z przeszłości”,
- „O crowdfundingu słów kilka”,
- „Regulacje bankowe wobec cyfrowej transformacji rynków finansowych”,
- „Funkcjonowanie banków a zmiany klimatyczne”,
- „MREL – dobrodziejstwo czy przekleństwo”.

16.3. MIĘDZYNARODOWA KAMPANIA GLOBAL MONEY WEEK – GMW 2023

11. edycja międzynarodowej kampanii z zakresu edukacji finansowej – Global Money Week (Kampania, GMW) – odbyła się pomiędzy 20 a 26 marca 2023 roku pod hasłem „Zaplanuj swoje finanse i swoją przyszłość” (ang. *Plan your money, Plant your future*). Hasło przewodnie miało zachęcić młodzież do patrzenia w przyszłość i poszerzenia swojej perspektywy w kwestiach społeczno-środowiskowych przy podejmowaniu decyzji finansowych.

Organizatorem GMW na świecie jest Sieć ds. Edukacji Finansowej działająca przy Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju – OECD/INFE. UKNF pełni rolę koordynatora Kampanii w Polsce. Od 2012 roku w GMW wzięło udział ponad 60 milionów dzieci i młodzieży ze 176 krajów na całym świecie. W edycji GMW 2023 w Polsce uczestniczyło ponad 53 tys. uczniów i nauczycieli.

Polska edycja GMW 2023 obejmowała działania z zakresu edukacji finansowej realizowane lokalnie przez szkolnych koordynatorów w szkołach na wszystkich etapach edukacyjnych oraz innych placówkach oświatowo-wychowawczych, a także bibliotekach. Szkolni koordynatorzy podejmowali zarówno własne inicjatywy, jak i korzystali z propozycji programowej przygotowanej przez UKNF oraz inne instytucje, tj. Bankowy Fundusz Gwarancyjny, Ministerstwo Finansów, Polska Izba Ubezpieczeń, Rzecznik Finansowy, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Warszawski Instytut Bankowości i Fundacja GPW, Stowarzyszenie Krzewienia Edukacji Finansowej oraz Izba Gospodarcza Towarzystw Emerytalnych i CFA Society Poland.

W ramach propozycji programowej GMW 2023, UKNF zrealizował 13 webinarów CEDUR dla uczniów i nauczycieli. Z propozycji szkoleniowej przygotowanej przez UKNF skorzystało ponad 16 tys. uczestników.

16.4. KAMPANIA IOSCO – WORLD INVESTOR WEEK (WIW) 2023

Organizatorem World Investor Week (Kampania, WIW) na świecie jest Międzynarodowa Organizacja Komisji Papierów Wartościowych (IOSCO). Urząd Komisji Nadzoru Finansowego pełni rolę koordynatora WIW w Polsce.

Po raz drugi polską edycję WIW zainaugurowało wydarzenie „Ring the Bell for Financial Literacy” zorganizowane 2 października 2023 roku z inicjatywy GPW w Warszawie oraz Fundacji GPW we współpracy z UKNF i KDPW_CCP.

UKNF w ramach 7. edycji Kampanii i projektu edukacyjnego Centrum Edukacji dla Uczestników Rynku – CEDUR zorganizował 8 webinarów dla uczniów szkół ponadpodstawowych

i nauczycieli⁵⁸. Program WIW 2023 obejmował również webinarium CEDUR dla inwestorów indywidualnych zorganizowane przez UKNF we współpracy z Komendą Główną Policji.

Częścią programu polskiej edycji WIW 2023 była również 3. Edycja Dnia Edukacji Finansowej zorganizowana 18 października 2023 roku przez Fundację GPW we współpracy z GPW w Warszawie.

16.5. UDZIAŁ PRZEDSTAWICIELI UKNF W WYDARZENIACH ZEWNĘTRZNYCH

Przedstawiciele UKNF wzięli udział w charakterze prelegentów lub słuchaczy w ponad 79 wydarzeniach zewnętrznych, tj. panelach, kongresach i konferencjach.

16.6. UDZIAŁ W PRACACH ZESPOŁÓW I GRUP ROBOCZYCH

UKNF był obecny na forum edukacji finansowej w wymiarze krajowym poprzez m.in.: udział przedstawiciela Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego w Radzie Edukacji Finansowej, przedstawicieli UKNF w Zespole roboczym Rady Rozwoju Rynku Finansowego ds. działań edukacyjnych w zakresie funkcjonowania rynku finansowego, a także w pracach krajowej Grupy roboczej ds. strategii edukacji finansowej oraz Zespołu Zadaniowego ds. Rekomendacji w Obszarze Edukacji przy Grupie Roboczej ds. Bezpieczeństwa Płatności przy Radzie ds. Systemu Płatniczego.

Obecność UKNF na forum edukacji finansowej w wymiarze międzynarodowym realizowana była głównie poprzez pełne członkostwo w Międzynarodowej sieci ds. edukacji finansowej OECD (OECD International Network on Financial Education – OECD/INFE) i wynikający z niej udział w tematycznych grupach roboczych, w tym w pracach the Global Money Week Working Group.

Przedstawiciele UKNF brali również udział w pracach grupy projektowej zajmującej się edukacją finansową w ramach Podkomitetu ds. ochrony konsumenta i innowacji finansowych połączonych organów nadzorów EIOPA, ESMA i EBA – JC SC CPFI SGFE (ang. *the Joint Committee Sub-Committee on Consumer Protection and Financial Innovation Sub-Group on Financial Education*).

16.7. DZIAŁANIA EDUKACYJNE Z ZAKRESU CYBERBEZPIECZEŃSTWA⁵⁹

W 2023 roku przygotowano 256 ostrzeżeń odnośnie do najnowszych ataków lub metod działania cyberprzestępców. Informacje o zagrożeniach publikowane przez CSIRT KNF są dystrybuowane przez media informacyjne o ogólnokrajowym zasięgu społecznym. W 2023 roku na podstawie ostrzeżeń CSIRT KNF powstało 1256 artykułów. Oprócz działalności w mediach internetowych, zespół CSIRT KNF realizował także działania edukacyjne w tradycyjnej prasie, radiu i telewizji.

Zespół CSIRT KNF przeprowadził w 2023 roku działania szkoleniowe mające na celu poprawę świadomości odnośnie do cyberzagrożeń. W ramach projektu Centrum Edukacji dla

---

⁵⁸ Zob. więcej: Aneks 22.3. Zestawienie seminariów szkoleniowych zorganizowanych przez UKNF w ramach projektu edukacyjnego CEDUR w 2023 roku.

⁵⁹ Zob. więcej: rozdz. 11.1.1.2.1. Działania Zespołu CSIRT KNF.

Uczestników Rynku – CEDUR⁶⁰, realizowanego przez UKNF, przeprowadzono 15 webinarów, w trakcie których przedstawione zostały zagadnienia z zakresu cyberbezpieczeństwa, ochrony środków finansowych klientów i działania złośliwego oprogramowania. Przedstawiciele UKNF w ramach działań edukacyjnych uczestniczyli w wielu inicjatywach o zasięgu krajowym i zagranicznym, których celem było rozpowszechnianie wiedzy z zakresu cyberbezpieczeństwa rynku finansowego. Przedstawiciele CSIRT KNF we współpracy z Wyższą Szkołą Policji w Szczytnie w 2023 roku prowadzili zajęcia dydaktyczne w obszarze cyberbezpieczeństwa na studiach podyplomowych.

UKNF w 2023 roku przygotował i przeprowadził lekcje z zakresu cyberbezpieczeństwa w ramach ogłoszonego przez Ministerstwo Finansów Programu „Lecje o finansach”. Celem Programu było rozbudzenie zainteresowania zagadnieniami finansowymi i podniesienie kompetencji finansowych uczniów szkół podstawowych, a także popularyzowanie wiedzy o instytucjach publicznych działających w obszarze finansów.

16.8. DZIAŁANIA EDUKACYJNE Z ZAKRESU INNOWACJI FINANSOWYCH⁶¹

UKNF podejmował działania edukacyjne wśród młodzieży, organizując warsztaty dla uczniów szkół średnich. Przedstawiciele UKNF uczestniczyli jako paneliści i prelegenci w konferencjach naukowych i innych wydarzeniach mających na celu promocję tematyki FinTech w Polsce i na świecie. We współpracy z Wydziałem Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego i Fundacją FinTech Poland przygotowano dwie konferencje naukowe poświęcone wyzwaniom regulacyjnym i nadzorczym w obszarze innowacji finansowych.

16.9. OBECNOŚĆ W MEDIACH I SERWIS INTERNETOWY

Głównym narzędziem prowadzenia przez UKNF działań informacyjnych jest serwis internetowy. Informacje prezentowane w serwisie internetowym, dotyczące KNF jako organu nadzoru nad rynkiem finansowym, obejmują m.in. zadania i skład KNF, komunikaty w sprawie decyzji podjętych przez Komisję Nadzoru Finansowego, strukturę organizacyjną UKNF, zadania departamentów, zamówienia publiczne, ogłoszenia o pracy oraz listę ostrzeżeń publicznych Komisji Nadzoru Finansowego. Ponadto serwis zawiera informacje na temat nadzorowanych rynków – aktualne zestawienia podmiotów działających na poszczególnych rynkach, dane finansowo-statystyczne, publikacje (raporty i opracowania tematyczne), akty prawne, w tym także akty prawa wspólnotowego, informacje na temat aktywności w ramach instytucji UE i inne.

W 2023 roku w mediach ukazało się 171,5 tys. materiałów zawierających odniesienia do Komisji Nadzoru Finansowego, z czego: w Internecie – 166 400, w social mediach – 473, w prasie – 2900 oraz w radiu i telewizji – 1622.

Współpracując z mediami, UKNF prowadzi otwartą politykę komunikacyjną. Zadania w tym zakresie obejmują m.in.:

- publiczne prezentowanie stanowisk oraz wyników prac KNF i UKNF,
- informowanie o działaniach, inicjatywach i programach podejmowanych przez KNF i UKNF,
- komentowanie wydarzeń na rynku finansowym,
- odpowiadanie na pytania przedstawicieli mediów.

---

⁶⁰ Zob. więcej: rozdz. 16.1. *Projekt edukacyjny Centrum Edukacji dla Uczestników Rynku – CEDUR* oraz Aneks 22.3. *Zestawienie seminariów szkoleniowych zorganizowanych przez UKNF w ramach projektu edukacyjnego CEDUR w 2023 roku.*

⁶¹ Zob. więcej: rozdz. 20.2. *Działania wspierające rozwój innowacji finansowych (FinTech).*

16.10. KAMPANIE SPOŁECZNE

W roku 2023 przeprowadzono dwie kampanie społeczne.

Nadzór KNF nad emitentami

Kampania miała na celu wyjaśnienie zakresu nadzoru nad emitentami oraz wskazanie, jakie uprawnienia nadzorcze przysługują określonym instytucjom, w tym szczególnie KNF. W kampanii wskazano m.in., jakie obowiązki mają emitenci, na jakich zasadach funkcjonują na rynku finansowym, a także jakie regulacje ich dotyczą. Poza tym zwrócono uwagę na to, jaka jest rola KNF w nadzorze nad emitentami, których papiery wartościowe emitowane są na rynku regulowanym, w alternatywnym systemie obrotu, w Polsce, gdy emitent ma siedzibę w innym kraju, jak również gdy nie są nigdzie emitowane. Wskazano także, skąd czerpać wiedzę na temat funkcjonowania emitentów.

Na potrzeby kampanii na stronie internetowej KNF powstała podstrona kampanii (https://www.knf.gov.pl/dla_konsumenta/kampanie_informacyjne/nadzor_knf_nad_emitentami). Przygotowano także spot radiowy, który emitowany był w ogólnopolskich rozgłośniach radiowych, w tym w RMF FM, Polskim Radio (Jedynka, Dwójka, Trójka, Czwórka, Polskie Radio 24). Ponadto w 20 dziennikach regionalnych i ich serwisach internetowych zostały opublikowane artykuły „Nadzór KNF nad emitentami” oraz „Obowiązki informacyjne emitentów”.

Nie wszystko złoto, co się świeci – inwestuj świadomie!

Kampania miała za zadanie podnieść wśród społeczeństwa poziom wiedzy o funkcjonowaniu rynku finansowego oraz zwiększenie świadomości ryzyka wiążącego się z inwestowaniem. Działania podjęte w ramach kampanii miały na celu m.in.:

- uświadomienie obecnym i potencjalnym inwestorom, że każda inwestycja wiąże się z ryzykiem, a jest ono tym większe, im atrakcyjniejsza wydaje się inwestycja,
- zachęcenie inwestorów do dywersyfikacji ryzyka,
- zachęcenie do weryfikacji wszystkich informacji na temat oferty przed zainwestowaniem środków.

W związku z kampanią powstał spot wideo emitowany w telewizji ogólnopolskiej, a także opublikowany na portalach internetowych, w mediach społecznościowych i środkach komunikacji miejskiej 8 miast wojewódzkich. Przygotowany został także spot radiowy, który był emitowany na antenach rozgłośni ogólnopolskich, jak Polskie Radio, RMF FM, Radio ZET. Na potrzeby kampanii powstała również strona internetowa inwestujswiadomie.com.pl/. Ponadto w 20 dziennikach regionalnych i ich serwisach internetowych zostały opublikowane artykuły „Finanse pod nadzorem” oraz „Jak działają cyberprzestępcy”.

16.11. ROZPATRYWANIE WNIOSKÓW O DOSTĘP DO INFORMACJI PUBLICZNEJ

Zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 4 ustawy o dostępie do informacji publicznej w zw. z art. 3 ust. 1 i ust. 4 pkt 2 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego jest podmiotem obowiązany do udostępniania informacji publicznej, występując jako organ reprezentujący na zewnątrz UKNF, będący państwową osobą prawną. Udostępnianie informacji publicznej przez UKNF obejmuje swym zakresem całokształt działań tej państwowej osoby prawnej, w tym także informacje o aktywności jednego z organów UKNF, jakim jest Komisja Nadzoru Finansowego, będąca podmiotem właściwym w sprawach nadzoru nad rynkiem finansowym.

Zgodnie z regulacjami ustawy o dostępie do informacji publicznej udostępnianie informacji publicznej następuje zasadniczo na dwa sposoby. Podstawowym sposobem udostępniania informacji publicznej jest publikowanie informacji w ramach Biuletynu Informacji Publicznej UKNF. Jeżeli zaś informacja publiczna nie została udostępniona w Biuletynie Informacji

Publicznej, to podmiot zainteresowany jest uprawniony do złożenia wniosku o udostępnienie informacji publicznej, który następnie jest każdorazowo indywidualnie procedowany. W 2023 roku do UKNF wpłynęło 180 wniosków o udostępnienie informacji publicznej.

17. WSPÓŁPRACA Z ORGANAMI PAŃSTWOWYMI ORAZ PODMIOTAMI ZEWNĘTRZNYMI

17.1. WSPÓŁPRACA W RAMACH KOMITETU STABILNOŚCI FINANSOWEJ (KSF)

Ustawa o nadzorze makroostrożnościowym wyposażała Komitet Stabilności Finansowej w kompetencje w zakresie nadzoru makroostrożnościowego i zarządzania kryzysowego. W Komitecie Stabilności Finansowej są reprezentowane cztery najważniejsze instytucje wchodzące w skład sieci bezpieczeństwa finansowego w Polsce, tj. Narodowy Bank Polski, Komisja Nadzoru Finansowego, Ministerstwo Finansów oraz Bankowy Fundusz Gwarancyjny. W zakresie nadzoru makroostrożnościowego posiedzeniem Komitetu przewodniczy Prezes NBP, zaś w zakresie zarządzania kryzysowego Minister Finansów.

Podczas pierwszego posiedzenia Komitetu Stabilności Finansowej w zakresie nadzoru makroostrożnościowego (KSF-M) w 2023 roku, które odbyło się 28 marca, omówiono źródła ryzyka w polskim systemie finansowym oraz jego otoczeniu. Stwierdzono, że najistotniejszym, słabym punktem krajowego systemu finansowego identyfikowanym przez Komitet jest ryzyko prawne walutowych kredytów mieszkaniowych. Dodatkowo Komitet podkreślił podtrzymanie swojej oceny w kwestii braku podstaw prawnych i ekonomicznych do negocjowania prawidłowości wyznaczania wskaźnika referencyjnego WIBOR. Z uwagi na nadal podejmowane próby podważania wiarygodności i reprezentatywności tego wskaźnika Komitet uznał jego kwestionowanie w umowach kredytowych za ryzyko systemowe.

Na posiedzeniu, które odbyło się 16 czerwca 2023 roku, Komitet zapoznał się z raportem o stabilności systemu finansowego oraz wynikami ankiety dotyczącej oceny źródeł ryzyka systemowego. Na tej podstawie stwierdzono, że ryzyko prawne walutowych kredytów mieszkaniowych oraz ryzyko obniżonych nadwyżek kapitałowych i racjonowania kredytu pozostawały najistotniejszymi słabymi punktami krajowego systemu finansowego. Dodatkowo Komitet omówił możliwy wpływ ogłoszonych 15 czerwca 2023 roku orzeczeń Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) w sprawach C-520/21 i C-287/22 na sytuację banków posiadających portfele walutowych kredytów mieszkaniowych. W opinii członków Komitetu przytoczone orzeczenia TSUE nie zmienią istotnie dominującego, niekorzystnego dla banków, kierunku orzecznictwa polskich sądów powszechnych w sprawach dotyczących tych kredytów. Podkreślono również, że należy spodziewać się przyśpieszenia tempa zwiększania przez banki rezerw na ryzyko prawne związane z portfelem walutowych kredytów mieszkaniowych.

Na posiedzeniu Komitetu Stabilności Finansowej 26 września 2023 roku dyskutowano nad zasadnością i możliwościami wprowadzenia w Polsce niezerowego neutralnego poziomu bufora antycyklicznego (nNBA), który staje się coraz bardziej powszechny w krajach UE. Głównym celem wprowadzenia nNBA byłoby stworzenie rozwiązywalnego bufora makroostrożnościowego, który mógłby zostać uwolniony w sytuacji wystąpienia niespodziewanego, trudnego do przewidzenia szoku (jak w przypadku pandemii COVID-19). W odniesieniu do oceny ryzyka w polskim systemie finansowym stwierdzono, że hierarchia źródeł ryzyka nie zmieniła się w stosunku do sytuacji drugiego kwartału 2023 roku. Tym samym

najistotniejszymi źródłami zagrożeń dla systemu finansowego pozostało ryzyko prawne związane z portfelem walutowych kredytów mieszkaniowych oraz ryzyko obniżonych nadwyżek kapitałowych i racjonowania kredytu.

Na ostatnim posiedzeniu w 2023 roku, które odbyło się 21 grudnia, Komitet podtrzymał opinię, że najważniejszym źródłem zagrożenia w polskim systemie finansowym pozostaje ryzyko prawne związane z walutowymi kredytami mieszkaniowymi. Nastąpiła przy tym nieznaczna zmiana w hierarchii źródeł, a ryzyko obniżonych nadwyżek kapitałowych i racjonowania kredytu uległo osłabieniu. Komitet zapoznał się również z wnioskami z najnowszego Raportu o stabilności systemu finansowego NBP (grudzień 2023 roku). Ponadto Komitet kontynuował dyskusję nad potrzebą powrotu do stosowania w polskim systemie bankowym niezerowego makroostrożnościowego bufora kapitałowego, po rozwiązaniu w 2020 roku bufora ryzyka systemowego. Uzgodniono, że na obecnym etapie optymalnym rozwiązaniem byłoby wprowadzenie neutralnego niezerowego bufora antycyklicznego, przy czym proces ten powinien przebiegać stopniowo i być odpowiednio powiązany z wymogami w zakresie polityki dywidendowej KNF.

17.2. WSPÓŁPRACA Z NARODOWYM BANKIEM POLSKIM

UKNF prowadzi stałą dwustronną współpracę w zakresie wymiany informacji niezbędnych do wykonywania ustawowych zadań banku centralnego i organu nadzoru nad rynkiem finansowym. Zasady współpracy określają obustronne umowy dotyczące współpracy oraz wymiany informacji pomiędzy KNF a NBP.

Na mocy umowy KNF przekazywała w 2023 roku do NBP dane w obszarach:

- sektora bankowego: m.in. w zakresie stress testów, ryzyka prawnego związanego z portfelem walutowych kredytów mieszkaniowych oraz dodatkowego wymogu kapitałowego, informacji pozasprawozdawczych dotyczących kredytów konsumpcyjnych i mieszkaniowych, informacji o wakacjach kredytowych, oceny BION, a także informacji o sytuacji banków wrażliwych, stosowania przez dostawców usług płatniczych przepisów ws. opłat interchange, jak również ustaleń inspekcyjnych dotyczących prawidłowości naliczania i odprowadzania wymaganej wysokości rezerwy obowiązkowej;
- obsługi kwartalnego procesu kontroli jakości danych sprawozdawczych przekazanych do EBA, przygotowania informacji zwrotnych i obsługi korekt do EBA;
- sektora spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych: informacje o płynności kas, wysokości współczynnika wypłacalności, sytuacji kas objętych programami postępowania naprawczego oraz o ocenie poziomu ryzyka nadanej przez UKNF poszczególnym kasom. Ze swej strony NBP przysyłał do KNF materiały analityczne, które odnoszą się do obszaru działania KNF. Jednocześnie odbywała się bieżąca współpraca na poziomie operacyjnym (dotyczącym wymiany informacji, uzgadniania stanowisk oraz kwestii informatycznych), w tym w zakresie poszczególnych podmiotów nadzorowanych z sektora SKOK;
- sektora usług płatniczych: na podstawie przepisów ustawy o usługach płatniczych, NBP opiniuje wniosek o wydanie zezwolenia na świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowej instytucji płatniczej w zakresie obejmującym świadczenie usługi, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 5 ustawy o usługach płatniczych (tj. usługa acquiringu). Opinia Prezesa NBP obejmuje ocenę wniosku w zakresie zgodności z prawem oraz zapewnienia bezpieczeństwa i sprawności świadczenia usługi płatniczej⁶²;
- sektora ubezpieczeniowego: informacje oparte zarówno na dodatkowych sprawozdaniach finansowych i statystycznych zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji (statutowe), jak

---

⁶² Przepis art. 60 ust. 3 ustawy o usługach płatniczych, nakładający obowiązek uzyskania opinii Prezesa NBP w zakresie zgodności z prawem oraz zapewnienia bezpieczeństwa i sprawności świadczenia usługi acquiringu (art. 3 ust. 1 pkt 5 ustawy o usługach płatniczych) przestał obowiązywać z chwilą wejścia w życie nowelizacji przepisów ustawy o usługach płatniczych, tj. 29 września 2023 roku.

i sprawozdaniach zgodnych z systemem Wyłagalności II. Wymienione dane zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji oraz podjęte działania w ramach współpracy były prowadzone w celu realizacji zadań Narodowego Banku Polskiego oraz zadań wynikających z uczestnictwa Narodowego Banku Polskiego w Europejskim Systemie Banków Centralnych;

- sektora emerytalnego: dane o funduszach emerytalnych i towarzystwach emerytalnych, pracowniczych programach emerytalnych, indywidualnych kontach emerytalnych oraz indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego. Dane te są przekazywane lub udostępniane NBP przez UKNF w interwałach miesięcznych, kwartalnych i rocznych;
- sektora rynku funduszy inwestycyjnych: dane dotyczące akcjonariuszy towarzystw funduszy inwestycyjnych, wybranych danych finansowych towarzystw funduszy inwestycyjnych, podmiotów prowadzących obsługę funduszy inwestycyjnych (depozytariuszy i podmiotów prowadzących rejestry uczestników funduszy), wybrane dane finansowe funduszy inwestycyjnych i subfunduszy oraz dane identyfikujące towarzystw funduszy inwestycyjnych, funduszy inwestycyjnych i subfunduszy;
- sektora domów maklerskich: dane statystyczne dotyczące podmiotów prowadzących działalność maklerską oraz powierniczą. Z częstotliwością roczną przekazywane są informacje o liczbie firm inwestycyjnych i banków powierniczych. Z częstotliwością półroczną przekazywane są informacje o rachunkach papierów wartościowych i rachunkach pieniężnych prowadzonych przez podmioty prowadzące działalność maklerską i banki powiernicze, a także zagregowane dane z zakresu bilansu oraz rachunku zysków i strat domów maklerskich;
- danych o pierwotnych i wtórnych ofertach publicznych i niepublicznych akcji przeprowadzanych za pośrednictwem firm inwestycyjnych.

Przedstawiciel UKNF uczestniczył w pracach Rady do spraw obrotu gotówkowego przy NBP oraz grupy roboczej ds. transportu i procesowania gotówki na rynku.

Na podstawie przepisów ustawy o obrocie zatwierdzenie przez KNF regulaminów Krajowego Depozytu, regulaminów KDPW_CCP S.A., regulaminu izby rozliczeniowej i izby rozrachunkowej wraz z regulaminem funduszu zabezpieczającego prawidłowe wykonanie zobowiązań wynikających z transakcji rozliczanych przez izbę rozliczeniową, oraz ich zmian w zakresie wskazanym w przepisach ww. ustawy, następuje po zasięgnięciu opinii Prezesa NBP. W związku z tym KNF przesyła do Prezesa NBP postanowienia w przedmiocie prośby o wyrażenie opinii w zakresie wniosków KDPW i KDPW_CCP o zatwierdzenie zmian w regulaminie Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych, regulaminie rozliczeń transakcji (obróć zorganizowany), regulaminie rozliczeń transakcji (obróć niezorganizowany) oraz regulaminie funduszu rozliczeniowego, a także wniosków IRGiT S.A. o zatwierdzenie zmian w Regulaminie Izby Rozliczeniowej i Rozrachunkowej oraz w Regulaminie Funduszu Gwarancyjnego Izby Rozliczeniowej i Rozrachunkowej. Ponadto NBP jest członkiem kolegium nadzorczego dla KDPW_CCP S.A., które zostało powołane przez KNF w 2013 roku w celu bieżącego nadzoru nad KDPW_CCP S.A. w związku z wymogami rozporządzenia EMIR. Dodatkowo, na podstawie art. 12 rozporządzenia CSDR, NBP pełni funkcję organu odpowiedniego w zakresie nadzoru nad KDPW S.A. jako centralnym depozytem papierów wartościowych, w związku z czym jest organem, z którym KNF jest zobowiązany dokonać konsultacji m.in. w sprawie charakterystyki systemu rozrachunku papierów wartościowych prowadzonego przez KDPW S.A. zgodnie z art. 17 ust. 4 rozporządzenia CSDR.

W zależności od specyfiki poszczególnych spraw współpraca między NBP a UKNF odbywa się na zasadzie zarówno regularnej wymiany informacji (rocznie, kwartalnie, miesięcznie), jak i kontaktów *ad hoc*. W szczególnie istotnych i aktualnych w danym okresie kwestiach kooperacja ta nabiera charakteru ciągłego.

17.3. WSPÓŁPRACA W RAMACH RADY DS. SYSTEMU PŁATNICZEGO PRZY NBP

W 2023 roku przedstawiciele UKNF uczestniczyli w posiedzeniach:

- Rady ds. Systemu Płatniczego (RSP) będącej organem opiniodawczo-doradczym przy zarządzie NBP. W 2023 roku odbyły się 4 posiedzenia RSP, podczas których omawiano kwestie dotyczące zasad funkcjonowania polskiego systemu płatniczego, w tym w zakresie cyberbezpieczeństwa;
- stałej Grupy Roboczej ds. Bezpieczeństwa Płatności powołanej przez RSP. W ramach posiedzeń prowadzone były uzgodnienia dotyczące działań podejmowanych na rzecz zwiększenia bezpieczeństwa systemu płatniczego w Polsce, w szczególności w zakresie ograniczania transakcji oszukańczych w płatnościach detalicznych. W 2023 roku odbyło się 6 posiedzeń Grupy. Dodatkowo, w ramach powołanych przez Grupę Zespołów Zadaniowych, przedstawiciele UKNF uczestniczyli w posiedzeniach Zespołu Zadaniowego ds. Rekomendacji w Obszarze Procesów oraz Zespołu Zadaniowego ds. Rekomendacji w Obszarze Technologii.

17.4. WSPÓŁPRACA Z BANKOWYM FUNDUSZEM GWARANCYJNYM

Na podstawie przepisów Prawa bankowego oraz ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, a także na podstawie umowy o współpracy i wymianie informacji pomiędzy KNF a BFG, UKNF oraz BFG przekazywały pomiędzy sobą informacje niezbędne do wykonywania ustawowo określonych zadań obydwu instytucji.

W odniesieniu do banków UKNF przekazywał BFG m.in. informacje dotyczące ocen nadawanych bankom w procesie badania i oceny nadzorczej oraz kwartalnych ocen poziomu ryzyka występującego w ich działalności, a także informacje dotyczące sytuacji ekonomiczno-finansowej banków, w tym w zakresie ich pozycji płynnościowej i kapitałowej.

Istotnym obszarem współpracy KNF z BFG były plany naprawy opracowywane przez banki oraz plany przymusowej restrukturyzacji banków sporządzane przez BFG jako krajowy organ przymusowej restrukturyzacji. Przedstawiciele UKNF uczestniczyli wspólnie z przedstawicielami BFG w spotkaniach kolegów przymusowej restrukturyzacji, w ramach których analizowano i opiniowano dla BFG plany przymusowej restrukturyzacji banków/grup.

W odniesieniu do sektora SKOK, współpraca obejmowała opiniowanie projektów planów przymusowej restrukturyzacji nadzorowanych podmiotów, jak również przekazywanie: w cyklu kwartalnym informacji na temat korekt poziomu rezerw dokonywanych po zakończonych kontrolach KNF oraz na bieżąco zestawień SKOK, wobec których KNF pozytywnie oceniła możliwość realizacji programów postępowania naprawczego, jak również kwartalnych raportów z realizacji tych programów przekazywanych przez wszystkie podmioty zobowiązane do opracowania tego dokumentu.

W ramach zagadnień związanych z sektorem ubezpieczeniowym organ nadzoru współpracował z BFG w zakresie projektu dyrektywy o uporządkowanej likwidacji i przymusowej restrukturyzacji (IRRD) oraz odpowiedniego przygotowania tej instytucji do pełnienia w przyszłości zadań organu restrukturyzacji dla sektora ubezpieczeniowego.

17.5. WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI OCHRONY PRAW KLIENTÓW

UKNF analizował zgłoszenia od nieprofesjonalnych uczestników rynku finansowego dotyczące nieprawidłowości w działalności podmiotów podlegających nadzorowi KNF. W przypadkach wskazujących na występowanie praktyk mogących naruszać zbiorowe interesy konsumentów, UKNF przekazywał dotyczące ich informacje i dokumenty do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zgodnie z właściwością tego organu.

Do Prezesa UOKiK przekazano informację o stosowanym przez zakład ubezpieczeń wzorcu umowy, którego postanowienia mogą zostać uznane za niedozwolone.

W 2023 roku kontynuowano z udziałem przedstawicieli UKNF spotkania robocze organizowane przez Prezesa UOKiK w sprawie praktyk związanych z nieautoryzowanymi transakcjami płatniczymi w kontekście obowiązków wynikających z ustawy o usługach płatniczych.

UKNF przekazał Rzecznikowi Finansowemu dokumenty i informacje dotyczące postępowań likwidacyjnych, w których doszło do naruszenia przez zakłady ubezpieczeń obowiązków przewidzianych w art. 5, 6, 7, 9 i 10 ustawy o reklamacjach i Rzeczniku Finansowym.

W związku ze stwierdzeniem – w przypadku 11 zakładów ubezpieczeń - w wyniku analiz otrzymanych zgłoszeń - naruszenia obowiązków związanych z rozpatrywaniem reklamacji klientów zakładów ubezpieczeń, wynikających z ustawy o reklamacjach i Rzeczniku Finansowym, z uwagi na ustawowe kompetencje i uprawnienia Rzecznika Finansowego przekazano do Rzecznika Finansowego informacje i dokumenty dotyczące łącznie 41 szkód, w których doszło do naruszenia ww. obowiązków.

Prezesowi UOKiK oraz Rzecznikowi Finansowemu przekazywano również regularne informacje nt. wybranych ustaleń z czynności kontrolnych przeprowadzonych przez UKNF w bankach, podmiotach sektora SKOK oraz w instytucjach płatniczych, tj. dotyczących zidentyfikowanych nieprawidłowości związanych z nieprzestrzeganiem przepisów prawa w zakresie spraw należących odpowiednio do kompetencji tych organów.

17.6. WSPÓŁPRACA Z INNYMI INSTYTUCJAMI PAŃSTWOWYMI

W okresie objętym sprawozdaniem UKNF współpracował w szczególności z:

- Generalnym Inspektorem Informacji Finansowej (GIIF). KNF na mocy ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy pełni rolę jednostki współpracującej z GIIF, która w ramach swoich uprawnień nadzorczych przeprowadza czynności kontrolne i analityczne w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu w instytucjach obowiązanych przez nią nadzorowanych, a także w zakresie naruszeń stwierdzonych w wyniku kontroli, nakłada kary administracyjne, o których mowa w art. 150 ust. 1 ww. ustawy. Zgodnie z ustawowymi wymaganiami GIIF informowany jest zarówno o wynikach kontroli, jak i o wydaniu ostatecznej decyzji w sprawie nałożenia kary administracyjnej⁶³;
- Głównym Urzędem Statystycznym w zakresie przekazywania danych dotyczących sektora rynku funduszy inwestycyjnych i funduszy emerytalnych, a także sektora ubezpieczeniowego. UKNF brał również udział w pracach nad bieżącym programem badań statystycznych oraz na kolejne lata;
- Ministerstwem Finansów: w 2023 roku UKNF współpracował również z Ministerstwem Finansów, w szczególności w zakresie uczestnictwa w opiniowaniu aktów prawnych dotyczących krajowego i europejskiego systemu finansowego;
- Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi (MRiRW): udział przedstawiciela Komisji Nadzoru Finansowego w pracach Komisji do Spraw Oceny Ofert, o której mowa w art. 8 ustawy o ubezpieczeniach upraw rolnych. W szczególności Komisja zobowiązana została ww. ustawą do sprawdzenia, czy opinia Komisji Nadzoru Finansowego potwierdza, że sytuacja finansowa zakładu ubezpieczeń gwarantuje wywiązanie się z oferty ubezpieczenia;
- Polską Agencją Nadzoru Audytowego (PANA)⁶⁴: w zakresie realizacji zadań dotyczących nadzoru publicznego;

---

⁶³ Zob. więcej: rozdz. 11.2. *Przeciwdziałanie praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.*

⁶⁴ Zob. więcej: rozdz. 11.5. *Nadzór publiczny realizowany przez KNF w związku z ustawą o biegłych rewidentach.*

- Radą Edukacji Finansowej (REF): przedstawiciel Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego jest członkiem Rady Edukacji Finansowej, której głównym zadaniem jest wyznaczanie kierunków realizacji zadań finansowanych ze środków Funduszu Edukacji Finansowej i określanie sposobu ich realizacji. Rada wyraża opinie w sprawach dotyczących edukacji finansowej przedstawianych przez ministra właściwego do spraw instytucji finansowych;
- Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego (MNiSW) i Ministerstwem Finansów: w związku z wymogami ustawy o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych.

W ramach współpracy UKNF w zakresie wzmocnienia bezpieczeństwa fizycznego sektora fizycznego w 2023 roku UKNF włączył się w działania prewencyjne, prowadzone przez Komendę Główną Policji oraz Komendę Wojewódzką Policji w Krakowie, na rzecz przeciwdziałania zjawisku oszustw metodą „na legendę”. W celu wypracowania narzędzi prewencyjnych przy UKNF powołano grupę roboczą z udziałem przedstawicieli sektora bankowego oraz policji. Efektem pracy grupy są *Dobre praktyki dotyczące postępowania w przypadku rozpoznania osoby dokonującej czynności bankowych w wyniku oszustwa metodą „na legendę”*. Dokument został przyjęty przez Radę ds. Bezpieczeństwa Fizycznego Rynku Finansowego - stały organ opiniotawczo-doradczy Przewodniczącego KNF, a następnie przekazany do wykorzystania przez podmioty sektora bankowego.

17.7. WSPÓŁPRACA Z UBEZPIECZENIOWYM FUNDUSZEM GWARANCYJNYM

Przedstawicielem organu nadzoru w składzie Rady Funduszu jest Krystian Wiercioch, Zastępca Przewodniczącego KNF. UKNF monitoruje działalność Funduszu m.in. poprzez analizę kwartalnych i rocznego sprawozdania finansowego oraz pracę w Radzie Funduszu. W 2023 roku UKNF kontynuował realizację umowy o współpracy i wymianie informacji pomiędzy KNF i UFG, której celem jest zapewnienie bezpieczeństwa rynku ubezpieczeniowego oraz realizacja zadań ustawowych. W 2023 roku współpraca koncentrowała się w szczególności na pozyskiwaniu przez organ nadzoru dodatkowych informacji i danych do realizacji przez KNF zadań związanych z oceną adekwatności składek ubezpieczeniowych z tytułu ubezpieczeń OC posiadaczy pojazdów mechanicznych oraz przeprowadzania analiz w zakresie prawidłowości i terminowości wypełniania przez zakłady ubezpieczeń obowiązku przekazywania danych do ogólnopolskiej bazy danych Ośrodka Informacji UFG.

17.8. WSPÓŁPRACA W ZAKRESIE INNOWACJI FINANSOWYCH FINTECH

17.8.1. WSPÓŁPRACA W RAMACH KOMITETU STERUJĄCEGO DS. FINTECH

W 2023 roku w ramach prac Międzysektorowego Komitetu Sterującego ds. FinTech, w którym oprócz UKNF biorą udział przedstawiciele m.in. NBP, MF oraz UOKiK, omawiano aktualne trendy i wyzwania nadzorcze, bieżące projekty realizowane w obszarach poszczególnych instytucji, w tym realizowane przez UKNF, tj. rozwiązania suptech, organizacja konferencji naukowych i hackathonów. Ponadto wśród poruszanych tematów było m.in. wspieranie rozwoju rynku finansowego i działalność promocyjna sektora FinTech.

17.8.2. ZESPÓŁ ROBOCZY DS. ROZWOJU INNOWACJI FINANSOWYCH (FINTECH)

W 2023 roku UKNF kontynuował koordynację prac Zespołu roboczego ds. rozwoju innowacji finansowych FinTech. W ramach prac odbyły się spotkania z przedstawicielami rynku oraz organów administracji państwowej w celu identyfikacji nowych barier, które pojawiły się od czasu publikacji raportu z 28 kwietnia 2021 roku. W ramach prac Zespół przeprowadził ankietę wśród przedstawicieli instytucji finansowych, dotyczącą barier występujących na rynku finansowym. Odbyły się dwa spotkania podsumowujące wyniki nadesłanych odpowiedzi.

17.8.3. WSPÓŁPRACA NAD RAPORTEM „HOW TO DO FINTECH IN POLAND. REPORT 2023”

W 2023 roku UKNF wraz z PAIH oraz podmiotami związanymi z rynkiem finansowym opracował kolejną edycję raportu „How to do Fintech in Poland. Report 2023”. Raport, skierowany do inwestorów zagranicznych, przedstawia Polskę jako atrakcyjne miejsce do prowadzenia biznesu oraz rozwoju innowacyjnych usług finansowych. W ramach publikacji przedstawiono kapitał gospodarczy i ludzki Polski, dojrzałość oraz innowacyjność sektora finansowego, a także krajowe i unijne ramy regulacyjne.

17.9. SPOTKANIA I KONSULTACJE Z UCZESTNIKAMI RYNKU FINANSOWEGO

17.9.1. WSPÓŁPRACA W OBSZARZE FIRM INWESTYCYJNYCH

W 2023 roku UKNF kontynuował cykl spotkań z przedstawicielami rynku zrzeszonymi w ramach Izby Domów Maklerskich i Związku Banków Polskich. W trakcie spotkań dyskutowane były bieżące problemy firm inwestycyjnych, a także wątpliwości w zakresie interpretacji przepisów. Prowadzenie otwartego dialogu z firmami inwestycyjnymi pozwoliło efektywnie reagować na zaobserwowane przez KNF nieprawidłowości na rynku, a także wypracowywać rozwiązania optymalne dla firm inwestycyjnych. Przedstawiciele UKNF udzielili również licznych pisemnych interpretacji i wyjaśnień przepisów stosowanych przez firmy inwestycyjne.

17.9.2. WSPÓŁPRACA W OBSZARZE RYNKU UBEZPIECZENIOWEGO

W okresie objętym sprawozdaniem UKNF współpracował z:

- Polską Izbą Ubezpieczeń (PIU). Organ nadzoru prowadzi szeroką współpracę z rynkiem ubezpieczeniowym poprzez Polską Izbę Ubezpieczeń. W 2023 roku dotyczyło to m.in.:
  - wypracowania scenariuszy testów warunków skrajnych (TWS) dotyczących: scenariusza cybernetycznego, a także scenariuszy klimatycznych (ryzyka gradu i ryzyka długoterminowych – hot house scenario i opóźnionej transformacji). Oprócz tego przeprowadzono spotkania z przedstawicielami PIU, podczas których omówiono m.in. wyniki przeprowadzonych TWS oraz reasekuracji i zdarzeń katastroficznych, dobre praktyki dotyczące przeprowadzania własnej oceny ryzyka i wypłacalności (ORSA) oraz działanie aplikacji Climada-App, która służy ocenie ryzyka klimatycznego,
  - konsultacji projektu stanowiska nadzorczego dotyczącego jednolitych zasad stosowania pkt 20. rekomendacji U,
  - konsultacji projektu stanowiska nadzorczego w zakresie outsourcingu. Przedmiot konsultacji wynikał ze stwierdzonych rozbieżności w praktyce stosowania zasad klasyfikowania przez zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji funkcji należących do systemu zarządzania oraz czynności podstawowych lub ważnych, jak również

z zaobserwowanych nieprawidłowości w obszarze outsourcingu wewnątrzgrupowego związanych z wysokim poziomem ryzyka konfliktu interesów,

- konsultacji projektu stanowiska nadzorczego w zakresie zarządzania ryzykiem związanym z lokowaniem środków UFK w instrumenty *contingent convertibles* oraz w inne aktywa zależne od wartości instrumentów *contingent convertibles*,
- współpracy w zakresie likwidacji szkód z tytułu OC ppm - rozpoczęto cykl spotkań roboczych z Komisją Likwidacji Szkód PIU,
- konsultacji co do zakresu przygotowywanych Rekomendacji dla zakładów ubezpieczeń dotyczących dystrybucji ubezpieczeń.

Organ nadzoru konsultował również projekt Dobrych Praktyk PIU oraz ZBP dotyczących ubezpieczeń spłaty kredytu i pożyczki (CPI);

- Polskim Stowarzyszeniem Aktuariuszy (PSA): w 2023 roku przedstawiciele UKNF rozpoczęli współpracę z PSA w sprawie wypracowania zmian w sposobie przeprowadzania egzaminów aktuarialnych. Planowane jest kontynuowanie prac w tym zakresie w 2024 roku.

17.10. WSPÓŁPRACA Z UCZELNIAMI

17.10.1. UMOWA O WSPÓŁPRACY PRZY PROWADZENIU I ORGANIZACJI STUDIÓW ZAWARTA POMIĘDZY URZĘDEM KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO A UNIWERSYTETEM ŁÓDZKIM

Zawarta w 2023 roku umowa dotyczy organizacji studiów stacjonarnych drugiego stopnia na kierunku Rynek finansowy – Doradztwo inwestycyjne, na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego. Przedstawienie KNF dyplomu ukończenia tych studiów oraz wymaganego zaświadczenia uprawnia do wpisania absolwenta na listę doradców inwestycyjnych prowadzoną przez KNF, bez konieczności składania egzaminu na doradcę inwestycyjnego.

17.10.2. POROZUMIENIE O WSPÓŁPRACY POMIĘDZY URZĘDEM KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO A UNIWERSYTETEM WARSZAWSKIM W ZAKRESIE WSPÓŁPRACY Z WYDZIAŁEM ZARZĄDZANIA

Zawarte w 2023 roku porozumienie o współpracy pomiędzy Urzędem Komisji Nadzoru Finansowego a Uniwersytetem Warszawskim w zakresie współpracy z Wydziałem Zarządzania ma na celu m.in. wspólną realizację przedsięwzięć edukacyjnych, w ramach swoich zadań ustawowych oraz działalności statutowej. Planowana jest także realizacja wspólnych projektów naukowo-badawczych oraz wspieranie działalności edukacyjnej i informacyjnej dotyczącej funkcjonowania rynku finansowego. Porozumienie przewiduje m.in. możliwość odbycia staży i praktyk w UKNF, współprowadzenie wykładów i seminariów dla studentów Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego, a także organizację programów edukacyjnych, kursów i wykładów.

17.10.3. POROZUMIENIE O WSPÓŁPRACY POMIĘDZY URZĘDEM KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO A POLITECHNIKĄ POZNAŃSKĄ

Zawarte w 2023 roku porozumienie między Politechniką Poznańską a UKNF umożliwi podejmowanie wspólnych inicjatyw mających na celu m.in. wymianę wiedzy, aktywizację

młodego pokolenia, budowę przyszłych kadr, rozwój kompetencji z zakresu analizy i przetwarzania danych, cyberbezpieczeństwa oraz nowych technologii. Umowa tworzy ramy do odbywania staży i praktyk w UKNF, organizacji wspólnych wykładów i seminariów oraz kursów, a także do realizacji projektów naukowo-badawczych oraz edukacyjnych z zakresu analizy i przetwarzania danych, cyberbezpieczeństwa oraz nadzoru.

18. WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA

Urząd Komisji Nadzoru Finansowego podejmuje działania na arenie międzynarodowej, zapewniając tym samym obsługę zadań KNF. Do kluczowych z nich należy współpraca w ramach europejskiego systemu nadzoru finansowego, w tym w ramach kolegiów nadzorczych, oraz realizacja priorytetów wyznaczanych procesami regulacyjnymi w UE.

Trwająca agresja Rosji na Ukrainę pozostawała znaczącym źródłem ryzyka dla rynku finansowego, wymagającym dalszego monitorowania i współpracy na szczeblu krajowym oraz unijnym. Mając na uwadze strategiczne partnerstwo z bliźniaczą administracją Ukrainy, tj. Narodowym Bankiem Ukrainy (NBU), odpowiedzialnym za nadzór nad sektorem bankowym i rynkiem ubezpieczeniowym, oraz Narodową Komisją Papierów Wartościowych i Giełdy (NSSMC), odpowiedzialną za nadzór nad rynkiem kapitałowym, w szczególności w okresie agresji Federacji Rosyjskiej, UKNF angażował się w różne formy wsparcia. Obejmowały one m.in. udostępnianie polskich rozwiązań i praktyki nadzorczej wynikających z regulacji unijnych i stanowiły wkład w odbudowę i wzrost gospodarczy Ukrainy.

UKNF działa aktywnie na forach europejskich oraz regionalnych i globalnych organizacji międzynarodowych działających w sektorze rynku ubezpieczeniowego, emerytalnego, bankowego i kapitałowego. UKNF prowadzi również intensywną współpracę bilateralną z zagranicznymi organami nadzoru. Warte podkreślenia jest zaangażowanie UKNF w projekty pomocowe i edukacyjne oraz inicjatywę szkoleniową TIFS, dzięki której UKNF przyczynia się do realizacji priorytetów polskiej polityki zagranicznej.

Na początku czerwca 2023 roku Przewodniczący KNF oraz Zastępca Przewodniczącego odpowiedzialny za rynek kapitałowy spotkali się podczas Europejskiego Kongresu Finansowego z Veroną Ross, Przewodniczącą ESMA. Rozmawiali m.in. na temat wyzwań związanych ze stabilnością i odpornością sektora finansowego oraz implementacji unii rynków kapitałowych.

22 czerwca 2023 roku Przewodniczący KNF spotkał się z Mairead McGuinness, Komisarz UE odpowiedzialną za usługi finansowe, stabilność finansową oraz unię rynków kapitałowych. Podczas spotkania rozmawiano na temat kluczowych kwestii związanych m.in. z zapewnieniem stabilności europejskiego rynku finansowego w obliczu nadchodzących wyzwań, ochroną inwestorów, a także o działaniach mających na celu zdynamizowanie rozwoju rynków kapitałowych. Przewodniczący KNF zaprezentował perspektywę polskiego nadzoru w zakresie powyższych kwestii oraz przedstawił charakterystykę kluczowych wyzwań, jakie identyfikuje się na polskim rynku finansowym.

Przedstawiciele kierownictwa UKNF promowali również kwestie istotne dla polskiego sektora bankowego na najwyższych szczeblach forów międzynarodowych. Przewodniczący KNF wraz z delegacją UKNF odbyli spotkanie w Brukseli z Przewodniczącym Jednolitej Rady ds. Restrukturyzacji i Uporządkowanej Likwidacji (SRB) Dominique Laboueix, by omówić m.in. kwestię ryzyka związanego z kredytami denominowanymi lub indeksowanymi do franka szwajcarskiego.

UKNF współpracuje z polskimi urzędami administracji centralnej, europejskimi organami nadzoru finansowego i innymi partnerami zagranicznymi w kontekście wydarzeń o charakterze międzynarodowym wpływających na rynek finansowy. Na poziomie krajowym, międzynarodowy aspekt współpracy obejmował m.in. wypracowywanie stanowisk Polski w ramach unijnego procesu legislacyjnego czy udział w przeglądach przeprowadzanych przez organizacje międzynarodowe, np. w przeglądzie OECD EOIR (ang. *Exchange of Information on Request*) obejmującym głównie kwestie podatkowe i AML, koordynowanym przez Ministerstwo Finansów.

W związku ze spotkaniami trójstronnymi (tzw. trilogami) prowadzonymi w 2023 roku pomiędzy Radą Unii Europejskiej, Komisją Europejską i Parlamentem Europejskim w procesie legislacyjnym Unii Europejskiej nad zmianami do pakietu dyrektywy CRD oraz rozporządzenia CRR, osoby reprezentujące UKNF udzielały bieżącego wsparcia przedstawicielom Ministerstwa Finansów, w celu utrzymania zmian w zakresie dostosowania wskaźnika dźwigni finansowej do specyfiki funkcjonowania banków zrzeszających w kształcie uzgodnionym w *general approach* do rozporządzenia CRR Rady UE, przyjętym 8 listopada 2022 roku.

W 2023 roku Komisja Europejska – Dyrekcja Generalna ds. Sąsiedztwa i Negocjacji w sprawie Rozszerzenia z państwami członkowskimi obchodziła 25-lecie unijnego instrumentu współpracy bliźniaczej (ang. *twinning*). W ramach obchodów Komisja Europejska podkreśliła wiodącą rolę UKNF jako wykonawcy projektów współpracy bliźniaczej⁶⁵. Materiał Komisji Europejskiej, promujący wykorzystanie twinningu jako unikalnego i efektywnego narzędzia polityki sąsiedztwa i negocjacji w sprawie rozszerzenia, akcentuje profesjonalne zaangażowanie polskiego nadzoru, który konsekwentnie od ponad 18 lat wspiera podnoszenie kompetencji organów nadzoru w regionie Europy Centralnej i Wschodniej.

Dzielenie się wiedzą opartą na doświadczeniach i technikach polskiego nadzoru, zdobytych zarówno w trakcie transformacji gospodarczej, jak i w procesie przystąpienia do UE, ma szczególną wartość dla partnerskich administracji, przekształcających swoją gospodarkę i ubiegających się o członkostwo w UE.

18.1. UCZESTNICTWO W EUROPEJSKIM SYSTEMIE NADZORU FINANSOWEGO

KNF jest członkiem Europejskiego Systemu Nadzoru Finansowego, który tworzą wspólnie: krajowe organy nadzoru ze wszystkich państw Unii Europejskiej, Europejska Rada ds. Ryzyka Systemowego (ESRB), trzy europejskie agencje odpowiadające poszczególnym sektorom rynku, tj. Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (EBA), Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych (EIOPA), Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA), znanych łącznie jako Europejskie Urzędy Nadzoru (ESAs) oraz ich Wspólny Komitet (Joint Committee). EBA, EIOPA i ESMA opracowują projekty standardów technicznych oraz wytyczne uzupełniające unijne akty prawne. Europejskie urzędy nadzoru pozostają nieocenioną platformą wymiany doświadczeń, praktyk nadzorczych oraz opinii innych nadzorów w zakresie interpretacji i stosowania przepisów unijnych, a ich wsparcie ułatwia sprawowanie nadzoru nad transgranicznymi grupami finansowymi. Tego typu zaangażowanie przyczynia się do zwiększenia konwergencji nadzorczej pomiędzy europejskimi organami nadzoru.

18.1.1. EUROPEJSKI URZĄD NADZORU UBEZPIECZEŃ I PRACOWNICZYCH PROGRAMÓW EMERYTALNYCH (EIOPA)

W 2023 roku przedstawiciele UKNF uczestniczyli w pracach zarówno Rady Organów Nadzoru EIOPA, jak i kilkudziesięciu komitetów, grup roboczych oraz sieci eksperckich, pozostając aktywnym uczestnikiem unijnej współpracy nadzorczej w zakresie sektora ubezpieczeniowego i emerytalnego.

Jednym z istotnych i przekrojowych obszarów współpracy UKNF z EIOPA w 2023 roku było zaangażowanie w analizy stabilności finansowej europejskiego sektora ubezpieczeń i pracowniczych programów emerytalnych. Dotyczyło to zarówno okresowych publikacji EIOPA

---

⁶⁵ https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/funding-and-technical-assistance/twinning/twinning-25-years-moving-forward-together-eu-expertise/25-years-twinning-beneficiary-provider-expertise/boosting-financial-supervision-polands-role-shaping-central-and-eastern-europe-through-twinning_en

(tzw. risk dashboard), jak również analiz wewnętrznych w ramach EIOPA na potrzeby współpracy i wymiany informacji pomiędzy EIOPA i krajowymi organami nadzoru.

Innym istotnym przekrojowym obszarem współpracy było monitorowanie wdrożenia unijnych strategicznych priorytetów nadzorczych na lata 2021-2023. Przeprowadzane przez UKNF testy warunków skrajnych dla sektora ubezpieczeniowego EIOPA odnotowała jako przykład działania monitorującego do ewentualnego wykorzystania przez inne krajowe organy nadzoru. UKNF zaangażował się także w uzgodnienia nowych priorytetów na lata 2024-2026, których przyjęcie nastąpi w 2024 roku.

W obszarze wymogów finansowych UKNF zaangażował się w prace dotyczące przeglądu adekwatności formuły standardowej kapitałowego wymogu wypłacalności w obszarze ryzyka katastrof naturalnych. Ponadto, w ramach corocznej aktualizacji metodyki wyznaczania stóp wolnych od ryzyka (ang. *risk-free rate*, RFR), UKNF przekazał do EIOPA ocenę rynku obligacji (DLT assessment), zgodnie z którą rynek obligacji w Polsce spełnia kryteria głębokości, płynności i przejrzystości.

W obszarze sprawozdawczości i ujawnień UKNF uczestniczył w testach przygotowawczych do przekazywania informacji do OECD za pośrednictwem EIOPA. W testach zweryfikowano m.in. poprawność wygenerowanych przez EIOPA danych ze sprawozdawczości dyrektywy Wypłacalność II. Ponadto UKNF brał udział w pracach nad stworzeniem narzędzia nadzorczego wykorzystującego techniki uczenia maszynowego. Narzędzie to, na podstawie analizy tekstu ze sprawozdań o wypłacalności i kondycji finansowej (SFCR) oraz wybranych danych ilościowych ze sprawozdawczości do organu nadzoru, umożliwiałoby klasyfikację poziomu ryzyka zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji oraz ocenę ryzyka ich niewypłacalności w przyszłych okresach.

W obszarze nadzoru nad grupą UKNF był zaangażowany w uzgodnienia dotyczące ujmowania w wypłacalności grupy jednostek zależnych z innych sektorów finansowych oraz w przygotowywanie odpowiedzi na pytania grup dotyczące sprawozdawczości.

UKNF włączył się także w zainicjowany przez EIOPA przegląd wytycznych dotyczących procesu nadzoru, którego celem jest m.in. uaktualnienie wytycznych o doświadczenia z dotychczasowego stosowania dyrektywy Wypłacalność II i aktów jej towarzyszących. Prace będą kontynuowane w 2024 roku, a zakończenie prac planowane jest w pierwszej połowie 2025 roku.

W obszarze nadzoru nad usługami świadczonymi transgranicznie (tj. na zasadzie swobody przedsiębiorczości lub poprzez oddział) UKNF prowadził wymianę informacji dotyczących notyfikacji pomiędzy organami nadzoru z użyciem nowego narzędzia EIOPA „Cross-border Notification Platform”. Ponadto przedstawiciele UKNF brali udział w pracach tzw. platform współpracy, utworzonych dla zacieśnienia współpracy oraz wzmocnienia wymiany informacji między organami nadzoru odnośnie do sytuacji finansowej lub zgodności z prawem świadczenia usług przez konkretne zakłady ubezpieczeń, zakłady reasekuracji lub grupy. UKNF odnosił się też do propozycji regulacyjnych zmierzających do zwiększenia roli koordynacyjnej EIOPA we współpracy nadzorczej w zakresie ubezpieczeniowych usług transgranicznych. Na początku 2023 roku zakończono prace przygotowawcze nad nowym rejestrem podmiotów EIOPA, którego głównym celem jest wprowadzenie funkcjonalności zapewniających spójność rejestrów krajowych i rejestru EIOPA. Według stanu na 31 grudnia 2023 roku narzędzie było na etapie wdrażania.

W obszarze modeli wewnętrznych przedstawiciele UKNF uczestniczyli w pracach grupy Internal Model Forum, będącej grupą doradczą dla Rady Organów Nadzoru EIOPA, której głównym zadaniem jest informowanie Rady o istotnych z punktu widzenia nadzoru zagadnieniach związanych z modelami wewnętrznymi oraz przygotowywaniem dokumentów i informacji niezbędnych do merytorycznej dyskusji nad tymi zagadnieniami w ramach posiedzeń Rady. Przedstawiciele UKNF brali też udział w pracach grup roboczych dotyczących modelowania ryzyka operacyjnego oraz przygotowania wspólnego narzędzia do monitorowania modeli wewnętrznych na bazie wskaźników ilościowych. Dodatkowo przedstawiciele UKNF uczestniczyli w dyskusjach nad wynikami badań porównawczych w zakresie modelowania rynkowego i kredytowego, modelowania ryzyka ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie oraz dywersyfikacji w modelach wewnętrznych.

W zakresie nadzoru nad ryzykiem conduct UKNF uczestniczył w pracach komitetu CCPF I EIOPA, mających na celu zwiększenie ochrony nieprofesjonalnych uczestników rynku finansowego. Tematem wiodącym w 2023 roku były działania następcze związane z przeglądem tematycznym EIOPA dotyczącym tworzenia i oferowania produktów CPI (*Credit Protection Insurance*) w kanale bancassurance oraz działania mające na celu zapewnienie odpowiedniej wartości produktu dla klienta w ubezpieczeniach z UFK, ograniczanie nieprawidłowości w procesie tworzenia tych produktów oraz analizę trendów konsumenckich, struktury dystrybucji ubezpieczeń, wpływu pandemii COVID-19 na produkty ubezpieczeniowe i sytuację klientów. Dodatkowo pracownicy UKNF byli zaangażowani w prace związane z przygotowaniem przez ESAs porady dla KE odnośnie do zjawiska greenwashingu, przygotowaniem drugiego raportu dotyczącego wdrożenia dyrektywy IDD („*2nd Report on the application of the Insurance Distribution Directive*”) oraz innych cyklicznych raportów (np. *Consumer Trends Report*).

W obszarze pracowniczych programów emerytalnych UKNF był zaangażowany w przygotowanie opinii technicznej EIOPA dla KE w przedmiocie przeglądu tej dyrektywy (IORP II).

W 2023 roku UKNF był również zaangażowany w przegląd nadzorczy dotyczący stosowania zasady ostrożnego inwestora (Peer Review on Prudent Person Principle) oraz dwóch ocen realizacji zaleceń wydanych przez EIOPA po wcześniejszych przeglądach: „Follow-up on Peer Review on IORP’s Prudent Person Principle Assessment” oraz „Follow-up on Peer Review on Decision on collaboration”.

UKNF uczestniczył też w pracach dotyczących problematyki innowacji technologicznych w sektorze ubezpieczeń, koncepcji wdrażania strategii SupTech, tworzenia wspólnego narzędzia nadzorczego, opartego na nowoczesnych technologiach, dostępnego dla organów nadzoru, jak również działań obejmujących kwestie sztucznej inteligencji na rynkach finansowych.

Istotną częścią prac EIOPA, w którą UKNF się angażował, były również prace związane ze zmianami klimatu i finansowaniem zrównoważonego rozwoju⁶⁶. W ramach EIOPA, UKNF był zaangażowany również m.in.: w przygotowanie założeń do testów warunków skrajnych EIOPA na 2024 rok, założeń do jednorazowej analizy scenariuszowej wpływu zmian klimatu na europejski sektor finansowy (badanie przeprowadzane wspólnie przez EIOPA, EBA, ESMA oraz we współpracy z ESRB) oraz opracowanie Methodological Principles of Insurance Stress Testing – Cyber Component. Ponadto UKNF brał udział w przygotowaniu opinii EIOPA ws. nadzoru nad wewnętrznymi zakładami ubezpieczeń i zakładami reasekuracji (captive), stanowiska nadzorczego EIOPA ws. wpływu inflacji na europejski sektor ubezpieczeniowy, raportu dotyczącego stosowania w Unii Europejskiej narzutów kapitałowych, a także stanowiska nadzorczego EIOPA dotyczącego reasekuracji z państw trzecich. W 2023 roku przedstawiciele UKNF uczestniczyli w dalszych uzgodnieniach dotyczących współpracy nadzorczej po brexicie, w tym w opracowaniu stanowiska nadzorczego EIOPA ws. wykorzystania struktur z państw pozaunijnych do świadczenia usług ubezpieczeniowych w Unii Europejskiej. EIOPA przy wsparciu krajowych organów nadzoru sporządziła Supervisory Statement on Differential Pricing Practices in non-life insurance lines of business oraz opracowała dokument dyskusyjny nt. wykorzystania w ubezpieczeniach podejścia zbliżonego do „otwartej bankowości”.

18.1.2. EUROPEJSKI URZĄD NADZORU BANKOWEGO (EBA)

W 2023 roku reprezentanci UKNF uczestniczyli w pracach EBA zarówno na szczeblu eksperckim, wspierając swoją wiedzą i doświadczeniem liczne zespoły, grupy robocze oraz komitety, jak i w strukturach decyzyjnych – poza reprezentacją w Radzie Organów Nadzoru, również kontynuując mandat członka zarządu tej unijnej agencji.

W 2023 roku UKNF współpracował z EBA w zakresie wypracowania stanowisk i wytycznych wspierających działalność operacyjną banków oraz koncentrujących procesy nadzorcze na

---

⁶⁶ Zob. więcej: rozdz. 11.4. Nadzór w obszarze ESG.

ocenie kluczowych zagrożeń w sektorze. Dokonywano analiz wysokiego ryzyka geopolitycznego i związanych z nim konsekwencji, takich jak wzrost poziomu inflacji, monitorowano również ekspozycję sektora bankowego UE w kontekście zmian poziomu stóp procentowych. UKNF przyczynił się do opracowania wielu projektów regulacji wdrażających przepisy UE w obszarach zrównoważonego finansowania, przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu oraz z zakresu DORA i MiCA.

W specjalistycznych podgrupach przedstawiciele UKNF intensywnie angażowali się w obszarach raportowania, rachunkowości, analizy danych oraz ujawnień, w tym także w zakresie ryzyk związanych z ochroną środowiska, polityką społeczną i ładem korporacyjnym. Ponadto omawiano zagadnienia związane z nowymi technologiami FinTech (piaskownice regulacyjne, Innovation Hub, AI, tokenizacja, taksonomia innowacji), rozwojem sprawozdawczości nadzorczej (m.in. rozwój systemu EUCLID, systemu dystrybucji informacji EDAP, DPM Refit), jak również europejskich standardów raportowania w zakresie zrównoważonej gospodarki, rachunkowości (współpraca EBA z IASB).

Razem z reprezentantami innych krajowych organów nadzoru, pod auspicjami EBA, UKNF przygotował akty delegowane dotyczące m.in. sekurytyzacji i obligacji zabezpieczonych, rynku aktywów kryptograficznych, funduszy własnych, dużych ekspozycji i rozmaitych ryzyk związanych z funkcjonowaniem instytucji kredytowych, takich jak ryzyko kredytowe, rynkowe, operacyjne czy ryzyko płynności.

EBA wykonuje szeroki zakres zadań dotyczących przede wszystkim sektora bankowego, ale również instytucji płatniczych i instytucji pieniądza elektronicznego. W ramach współpracy UKNF ze Stałym Komitetem ds. Usług Płatniczych (Standing Committee on Payment Services) wypracowano projekty dyrektywy i rozporządzeń dotyczących zmian w zakresie świadczenia usług płatniczych oraz wprowadzenia cyfrowego euro i otwartych finansów, które zostały opublikowane przez Komisję Europejską w czerwcu 2023 roku w ramach „Financial data access and payments package” i „Digital euro package”.

Do czasu rozpoczęcia działalności przez nowo powołany unijny Urząd ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy (Anti-Money Laundering Authority, AMLA) urzędem wiodącym w kwestii prowadzenia, koordynowania i monitorowania działań mających na celu przeciwdziałanie praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu pozostaje EBA. W 2023 roku przedstawiciele UKNF uczestniczyli w pracach Stałego Komitetu ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy oraz Finansowaniu Terroryzmu (Standing Committee on anti-money laundering and countering terrorist financing, AMLSC), działającego przy EBA. W ramach współpracy z AMLSC pracownicy UKNF m.in. opiniowali dokumentację oraz przygotowywali materiały związane z kluczowymi aspektami regulacyjnymi i systemowymi z obszaru AML/CFT Unii Europejskiej. W okresie sprawozdawczym UKNF po raz pierwszy zorganizował międzynarodowe kolegium AML/CFT dla grupy bankowej, a przedstawiciele UKNF uczestniczyli, jako stali członkowie, w posiedzeniach kolegiów AML/CFT. Celem współpracy w ramach Kolegiów AML/CFT była wymiana informacji i doświadczeń pomiędzy organami nadzoru AML/CFT nad instytucjami finansowymi wchodzącymi w skład międzynarodowych grup finansowych, w tym informacji dotyczących oceny ryzyka ML/TF na poziomie grup oraz poszczególnych instytucji finansowych. Wymiana informacji dotyczyła również podjętych i planowanych działań nadzorczych. Ponadto UKNF rozpoczął współpracę z GIIF w zakresie wspólnej koordynacji i wymiany informacji na potrzeby kolegiów AML/CFT.

18.1.3. EUROPEJSKI URZĄD NADZORU GIEŁD I PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH (ESMA)

W 2023 roku pracownicy UKNF angażowali się w działania realizowane przez ESMA uczestnicząc w pracach Rady Organów Nadzoru, piętnastu Komitetów Stałych oraz kilkudziesięciu grup roboczych i zadaniowych. Działania te miały charakter regulacyjny oraz zmierzały do zwiększenia poziomu konwergencji nadzorczej między państwami członkowskimi. Wśród tematów, jakie zdominowały prace ESMA w 2023 roku, należy wymienić realizację jej mandatów wynikających z MiCA i DORA, czyli przygotowania do wdrożenia jednolitych ram

prawnych dla rynku kryptoaktywów oraz zaangażowanie w proces regulacyjny związany z cyfrową odpornością operacyjną, w tym przygotowanie do objęcia nadzorem kluczowych dostawców usług teleinformatycznych, a także zrównoważone finansowanie. Prace te zaowocowały między innymi przyjęciem dwóch pakietów dokumentów konsultacyjnych do aktów II poziomu w zakresie MiCA oraz działaniami na rzecz zapobiegania greenwashingowi, w tym publicznym stanowiskiem ESMA w sprawie ujawniania informacji dotyczących zrównoważonego rozwoju w prospektach i ich związku z informacjami zawartymi w materiałach reklamowych emitentów oraz pracami nad wytycznymi w sprawie nazewnictwa funduszy⁶⁷.

Pracownicy UKNF zaangażowani byli w prace w obszarze regulacji dyrektywy MiFID II oraz rozporządzenia MiFIR. W ich rezultacie opublikowano szereg dokumentów, których celem jest zwiększenie poziomu ochrony inwestorów, między innymi aktualizację wytycznych dotyczących wymogów w zakresie zarządzania produktowego, stanowisko w sprawie akcji ułamkowych, stanowisko w sprawie copy-tradingu czy dokument konsultacyjny na temat ochrony inwestorów. Prowadzono również prace związane z implementacją i zastosowaniem w praktyce pakietu przepisów dyrektywy MiFID II i rozporządzenia MiFIR w obszarze wtórnych rynków instrumentów finansowych oraz towarowych instrumentów pochodnych. Podejmowano więc działania związane z mechanizmem korekty rynkowej (ang. *market correction mechanism*, MCM), wprowadzonym jako odpowiedź na gwałtowne wzrosty kursów na rynku gazu, zagadnienia przejrzystości rynkowej, zagadnienia związane z dostrajaniem bezpieczników (ang. *circuit breakers*) automatycznie wstrzymujących obrót instrumentami finansowymi w przypadku dużych zmian cen lub krytycznego spadku indeksu rynkowego oraz opiniowano metodologie działań nadzorczych w odniesieniu do ustalania bezpiecznych parametrów transakcji w firmach inwestycyjnych.

Innym z obszarów regulacyjnych, będących przedmiotem intensywnych prac ESMA, pozostaje tematyka rozporządzenia MAR, a więc manipulacji oraz bezprawnego ujawniania i wykorzystania informacji poufnych w obrocie instrumentami finansowymi. W 2023 roku pracownicy UKNF uczestniczyli, między innymi, w opracowywaniu dokumentu poświęconego formułowaniu rekomendacji inwestycyjnych w mediach społecznościowych przez tzw. finfluencerów, na podstawie którego ESMA opublikowała komunikat, a także w sporządzeniu raportu dotyczącego praktyki pre-hedgingu w transakcjach na instrumentach finansowych oraz analizy dotyczącej raportów o podejrzanych transakcjach i zleceniach (ang. *Suspicious Transactions and Order Reports*, STOR), w tym ich wykorzystania i ewolucji w czasie. Istotnym elementem prac w tym obszarze była również współpraca z Komisją Europejską w zakresie uzgodnień zmian w rozporządzeniu MAR, będących częścią pakietu legislacyjnego *Listing Act*.

W 2023 roku na forum ESMA realizowano także prace związane z objaśnianiem wątpliwości dotyczących wdrażania przepisów rozporządzeń EMIR i CSDR, w szczególności w zakresie dyscypliny rozrachunku, a także sposobu implementacji przez organy nadzoru dobrych praktyk i rekomendacji mających na celu spójny nadzór nad centralnym depozytem papierów wartościowych (CDPW). Jednym z kluczowych zagadnień podejmowanych w tym obszarze była ocena możliwości skrócenia okresu rozliczeniowego z T+2 do T+1, co pozostaje zgodne z globalnym kierunkiem zmian w tej materii. Pracownicy UKNF uczestniczyli również w przygotowaniu projektu aktu prawnego dotyczącego wymogów obowiązujących kontrahentów centralnych, ze szczególnym uwzględnieniem kwestii dotyczących antyprocykliczności, a także opinii w zakresie backtestów oraz kalibracji modeli ryzyka kontrahentów centralnych. Prace w tym obszarze dotyczyły także pakietu wniosków legislacyjnych Komisji Europejskiej EMIR 3.

Istotną część działań podejmowanych w ESMA przy zaangażowaniu pracowników UKNF dotyczyła wspierania prac regulacyjnych dotyczących prospektów, ładu korporacyjnego, raportowania finansowego i sprawozdawczości niefinansowej, rachunkowości oraz audytu, które realizowano w celu poprawy jakości i spójności raportowania emitentów oraz zwiększania poziomu konwergencji praktyk nadzorczych. W tym zakresie eksperci UKNF angażowali się,

---

⁶⁷ Zob. więcej: rozdz. 11.4. Nadzór w obszarze ESG.

między innymi, w analizę przypadków nadzorczych dotyczących stosowania standardów MSR/MSSF i ulepszenie istniejących uregulowań dotyczących rachunkowości, czego efektem było opracowanie 27. i 28. pakietu decyzji w sprawie MSSF zatwierdzonych do stosowania w UE oraz publicznego stanowiska ESMA w sprawie wspólnych europejskich priorytetów nadzorczych w odniesieniu do raportów rocznych emitentów za rok 2023. Ponadto w tym obszarze trwały prace nad raportem w sprawie wdrożenia przepisów dyrektywy SRD II dotyczących doradców inwestorów oraz łańcucha pośredników oraz aktualizacją podręcznika raportowania, zgodnego z formatem ESEF, w związku z obowiązkiem blokowego znakowania not w skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych.

W zakresie zarządzania inwestycyjnego pracownicy UKNF zaangażowani byli, między innymi, w działania ESMA zmierzające do wzmocnienia standardów dotyczących kosztów obciążających fundusze i inwestorów, opracowania projektów aktów II poziomu do znowelizowanych przepisów dyrektywy UCITS, dyrektywy ZAFI i rozporządzenia ELTIF oraz przeglądu regulacji dotyczących dopuszczalnych aktywów funduszy w związku z planowaną rewizją dyrektywy 2007/16/WE. Ponadto znaczna część prac podejmowanych zarówno w obszarze zarządzania inwestycyjnego, jak i sprawozdawczości niefinansowej dotyczyła zagadnień związanych z tematyką ESG i zrównoważonego finansowania⁶⁸.

Wśród inicjatyw ESMA nastawionych na zbliżanie praktyk nadzorczych i zrealizowanych w 2023 roku należy wskazać ćwiczenie mapowania ryzyka dla europejskich rynków kapitałowych oraz ustanowienie Unijnych Strategicznych Priorytetów Nadzorczych. Działania te mają charakter przekrojowy i wymagają zaangażowania pracowników zajmujących się wieloma obszarami, między innymi zarządzaniem inwestycyjnym, kontrahentami centralnymi, firmami inwestycyjnymi, naruszeniami na rynku, ujawnianiem informacji, rozliczaniem i rozrachunkiem transakcji. W 2023 roku Rada Organów Nadzoru ESMA, opierając się na rezultatach tego ćwiczenia, zdecydowała o utrzymaniu priorytetu w zakresie ujawniania ESG i przyjęciu nowego priorytetu w obszarze ryzyka cyfrowego i cyfrowej odporności operacyjnej. Działania dotyczące drugiego z priorytetów mają rozpocząć się wraz z początkiem roku 2025, a więc w chwili wejścia w życie rozporządzenia DORA.

Warto zaznaczyć, że w 2023 roku pracownicy UKNF angażowali się także, w roli doradczej, w realizację bezpośrednich mandatów nadzorczych ESMA, tj. nadzoru nad kluczowymi dostawcami wskaźników referencyjnych, repozytoriami transakcji i sekurytyzacji, agencjami ratingowymi, kontrahentami centralnymi z państw trzecich oraz dostawcami usług w zakresie udostępniania informacji. Podkreślenia wymagają także działania ESMA w obszarze bieżących zagadnień związanych z raportowaniem danych rynkowych oraz realizacją prac nad wdrożeniem projektów informatycznych dotyczących różnych aspektów raportowania i wymiany danych między podmiotami nadzorowanymi, które wymagają nieustannego zaangażowania pracowników UKNF.

18.1.4. EUROPEJSKA RADA DS. RYZYKA SYSTEMOWEGO (ESRB)

W 2023 roku przedstawiciele UKNF uczestniczyli w posiedzeniach Rady Generalnej (najważniejszego organu decyzyjnego ESRB), Doradczego Komitetu Technicznego (poddającego analizie sprawy omawiane następnie na forum Rady Generalnej) oraz wybranych grup roboczych ESRB. Rada Generalna podjęła szereg analiz dotyczących kwestii przekrojowych dla wszystkich sektorów rynku finansowego, które konkludowane zostały publikacją raportów nt.: makroostrożnościowego podejścia do odporności na cyberzagrożenia (kwestia szczególnie istotna w kontekście sytuacji geopolitycznej w 2023 roku), kryptoaktywów i zdecentralizowanych finansów czy ryzyk klimatycznych. Rada Generalna podjęła także tematykę ryzyk w sektorze funduszy inwestycyjnych, które inwestują w mniej płynne aktywa, w szczególności obligacje korporacyjne oraz nieruchomości. Rada Generalna zatwierdziła

---

⁶⁸ Zob. więcej: rozdz. 11.4. Nadzór w obszarze ESG.

scenariusz szokowy na potrzeby przeprowadzenia przez EBA w 2023 roku testów warunków skrajnych.

18.1.5. WSPÓLNY KOMITET EUROPEJSKICH URZĘDÓW NADZORU

Wspólny Komitet stanowi forum, w ramach którego EBA, EIOPA oraz ESMA prowadzą regularną i ścisłą współpracę, zapewniającą międzysektorową spójność, przy jednoczesnym uwzględnieniu specyfiki każdego z sektorów. Obszarami wspólnego działania wynikającymi z rozporządzeń ustanawiających EBA, EIOPA i ESMA pozostają między innymi cyberbezpieczeństwo, detaliczne produkty inwestycyjne czy usługi finansowe wraz z kwestiami dotyczącymi ochrony konsumentów i inwestorów. W ich zakresie w 2023 roku Wspólny Komitet przyjął pierwszy pakiet aktów II poziomu do rozporządzenia DORA oraz realizował dalsze prace zmierzające do wdrożenia przepisów tego rozporządzenia. Ponadto Wspólny Komitet realizował zadania odnoszące się do rozporządzenia PRIIP, w tym dokumentów zawierających kluczowe informacje (KID), oraz rozporządzenia SFDR, m.in. ujawnień i głównych niekorzystnych skutków (PAI).

Dodatkowo w 2023 roku Wspólny Komitet podjął prace zmierzające do opracowania wspólnych kryteriów niezależności krajowych organów nadzoru, który to dokument został opublikowany w październiku 2023 roku i stanowi realizację zadania przypisanego Europejskim Urzędowi Nadzoru (ESAs), jakim jest monitorowanie i propagowanie niezależności europejskich nadzorów oraz stworzenia systemu wymiany informacji o ocenach fit & proper, a także opracowania wspólnych wytycznych w tej sprawie. Ponadto Wspólny Komitet przejął zadanie koordynacji prac związanych z ustanowieniem europejskiego pojedynczego punktu dostępu (ESAP). W ich efekcie pod koniec roku Rady Organów Nadzoru ESAs przyjęły dokument konsultacyjny dotyczący dwóch projektów wykonawczych standardów technicznych do rozporządzenia ustanawiającego ESAP.

18.2. WSPÓŁPRACA Z ORGANAMI NADZORU INNYCH PAŃSTW

18.2.1. KOLEGIA NADZORCZE ORAZ KOLEGIA PRZYMUSOWEJ RESTRUKTURYZACJI

Podstawową płaszczyzną współpracy z organami nadzoru z innych państw są kolegia nadzorcze. Są one organizowane w szczególności dla grup bankowych, ubezpieczeniowych, a także dla rynku kapitałowego w zakresie CCP (ang. *Central Counterparty*).

W ramach sektora bankowego w 2023 roku przedstawiciele UKNF uczestniczyli przede wszystkim w posiedzeniach kolegiów organizowanych przez Europejski Bank Centralny (EBC) jako macierzysty organ nadzoru dla większości banków zagranicznych działających na terenie Polski. W ramach powyższych posiedzeń prowadzone były uzgodnienia w zakresie wspólnych ocen ryzyka i adekwatności kapitałowej (Joint Risk Assessment and Decision Process) oraz wymogów kapitałowych i płynnościowych na poziomie grupy. Omawiano i uzgadniano również projekty decyzji w zakresie oceny planów naprawy przygotowywanych przez podmioty dominujące w grupie, a także prowadzono intensywną wymianę informacji na temat wypracowanych praktyk nadzorczych oraz stosowanych narzędzi i metodologii, co ma na celu harmonizację i rozwijanie wspólnej kultury nadzoru.

W okresie objętym sprawozdaniem przedstawiciele UKNF brali też udział w telekonferencyjnych i stacjonarnych posiedzeniach ubezpieczeniowych kolegiów nadzorczych. Celem współpracy była wymiana informacji i doświadczeń pomiędzy organami nadzoru odpowiedzialnymi za nadzór nad zakładami ubezpieczeń należącymi do międzynarodowych grup ubezpieczeniowych, w tym ocena sytuacji finansowej i ryzyk identyfikowanych na poziomie grup oraz poszczególnych zakładów ubezpieczeń, m.in. wpływu pandemii COVID-19 i wojny w Ukrainie, jak również podjętych i planowanych działań nadzorczych.

Zgodnie z dyrektywą BRRD i przepisami ją implementującymi KNF jest członkiem (bez prawa głosu) kolegów przymusowej restrukturyzacji ustanowionych dla grup bankowych, których podmioty zależne funkcjonują na polskim rynku. Rok 2023 był kolejnym rokiem funkcjonowania ww. kolegów, których zasadniczym zadaniem jest opracowanie zasad współpracy organów przymusowej restrukturyzacji i organów nadzoru w sytuacji kryzysowej. Reprezentanci UKNF, razem z przedstawicielami wiodącego w tym zakresie Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, Narodowego Banku Polskiego i Ministerstwa Finansów, uczestniczyli w dyskusjach nad planami przymusowej restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji przygotowanymi przez właściwe organy przymusowej restrukturyzacji.

Kontynuowane były zadania związane z pełnieniem przez KNF funkcji grupowego organu nadzoru oraz prowadzeniem nadzoru uzupełniającego (konglomeratowego) nad Grupą PZU, w tym koordynował współpracę z członkami kolegium nadzorczego dla Grupy PZU, reprezentującymi zagraniczne organy nadzoru z krajów, w których Grupa PZU prowadzi działalność, jak również zorganizował doroczne posiedzenie kolegium. W obszarze tym przedstawiciele UKNF kontynuowali także zaangażowanie w wypracowywaniu na forum UE spójnego podejścia do metody obliczania adekwatności kapitałowej konglomeratów finansowych.

18.2.1.1. WSPÓŁPRACA Z ZAGRANICZNYMI ORGANAMI NADZORU

Istotnym elementem współpracy międzynarodowej realizowanej przez UKNF jest wymiana informacji nadzorczych, w tym o ocenie fit & proper realizowana na podstawie porozumień wielostronnych (IOSCO, IAIS, ESMA) i dwustronnych oraz przepisów sektorowych. Informacje pozyskiwane w ten sposób umożliwiają sprawną realizację kompetencji nadzorczych KNF. W 2023 roku do UKNF wpłynęło ponad 70 zapytań z zagranicznych organów nadzoru (głównie z państw europejskich). Do zagranicznych organów nadzoru wystosowano natomiast niemal 170 próśb o przekazanie informacji.

W celu wzajemnego zbliżania praktyk nadzorczych przedstawiciele UKNF wzięli udział w szeregu wizyt studyjnych w zagranicznych organach nadzoru oraz podzielili się doświadczeniami z reprezentantami innych instytucji w zakresie m.in. obowiązków związanych ze sprawozdawczością niefinansową oraz poznaniem nowych rozwiązań technologicznych sprzyjających sprawnemu realizowaniu zadań licencyjnych i monitorowaniu naruszeń na rynku kapitałowym.

18.3. WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI MIĘDZYNARODOWYMI

18.3.1. MIĘDZYNARODOWA ORGANIZACJA KOMISJI PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH (IOSCO)

W 2023 roku przedstawiciele UKNF uczestniczyli w spotkaniach Europejskiego Komitetu Regionalnego (European Regional Committee, ERC) oraz w dorocznej konferencji obejmującej spotkanie Prezydium IOSCO. Spotkania były okazją do monitorowania ostatnich wydarzeń na rynku i omówienia pracy wykonanej w związku z trzema podstawowymi priorytetami IOSCO na rok 2023 dotyczącymi aktywów kryptograficznych, zrównoważonego finansowania oraz stabilności finansowej. Podczas spotkań podkreślano również inkluzyjne podejście IOSCO do członków z różnych regionów geograficznych, reprezentujących jurysdykcje różnej wielkości i na różnych etapach rozwoju rynków oraz zachęcano do dalszej pogłębionej współpracy przy wymianie doświadczeń oraz udzielania wsparcia na potrzeby działalności nadzorczej.

Pracownicy UKNF brali także udział w pracach Komitetów IOSCO podejmujących zagadnienia związane z instrumentami pochodnymi, pośrednikami finansowymi oraz egzekwowaniem przepisów i wymiany informacji na podstawie IOSCO MMoU (ang. *Multilateral Memorandum of Understanding*). W ich ramach angażowali się w wymianę informacji na temat działań podejmowanych przez poszczególne nadzory w odniesieniu do towarowych instrumentów pochodnych i związanych z postulatami ESG oraz dyskusje na temat konfliktu interesów

w działalności firm inwestycyjnych, praktyk cyfrowego zaangażowania klientów, copy-tradingu i akcji ułamkowych. Ponadto pracownicy UKNF uczestniczyli w pracach związanych z opracowaniem dokumentów omawiających ryzyko dla klientów detalicznych, wynikające z inwestycji dokonywanych przez Internet, w dyskusjach o naruszeniach prawa przy wykorzystaniu aktywów kryptograficznych oraz w pracach związanych z modernizacją narzędzia IOSCO do śledzenia ostrzeżeń publicznych publikowanych przez organy nadzoru. Przedstawiciel UKNF przewodniczył też pracom IOSCO nad dokumentem omawiającym dobre praktyki w zakresie współpracy i wymiany informacji nadzorczych.

18.3.2. ORGANIZACJA WSPÓŁPRACY GOSPODARCZEJ I ROZWOJU (OECD)

Współpraca UKNF z Organizacją Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) odbywa się w ramach Komitetu Rynków Finansowych (CMF), Komitetu Ładu Korporacyjnego (CGC), Komitetu ds. Ubezpieczeń i Prywatnych Funduszy Emerytalnych (IPPC), Grupy Roboczej ds. Prywatnych Funduszy Emerytalnych (WPPP), Grupy Eksperckiej ds. Finansów i Digitalizacji oraz Międzynarodowej Sieci Edukacji Finansowej OECD/INFE, w której UKNF uzyskał statut pełnego członkostwa na początku roku.

Ponadto w ramach zakończonego przez OECD (Global Forum on Transparency and Exchange of Information for Tax Purposes) przeglądu EOIR (Exchange of Information on Request – obejmującego głównie kwestie podatkowe i AML) UKNF brał udział wraz z innymi instytucjami w przygotowywaniu raportu końcowego, jak również w ostatecznym posiedzeniu przeglądownym w Rzymie (październik 2023 roku).

18.3.3. MIĘDZYNARODOWA ORGANIZACJA NADZORÓW EMERYTALNYCH (IOPS)

W ramach IOPS w 2023 roku pracownicy UKNF uczestniczyli w pracach skupiających się na rewizji IOPS Principles of Private Pension Supervision, wdrażaniu wytycznych ESG, kontynuacji działań związanych z obszarem nadzoru opartego na ryzyku i odporności nadzoru emerytalnego na szoki (zarządzanie kryzysowe). Ponadto aktywność IOPS skupiona była m.in. na Raporcie SupTech oraz rewizji planu prac na lata 2023-2024. Poświęcono również uwagę kwestiom transparentności, benchmarkingu i value-for-money, a także pogłębiania współpracy między Członkami i wymiany doświadczeń.

18.3.4. MIĘDZYNARODOWE STOWARZYSZENIE NADZORÓW UBEZPIECZENIOWYCH (IAIS)

W 2023 roku główna aktywność reprezentantów UKNF w IAIS miała miejsce w ramach Komitetu ds. Rozwoju Standardów, Komitetu ds. Implementacji oraz Przeprowadzania Ocen, Grupie Roboczej Sygnatariuszy MMoU oraz Forum FinTech. Byli oni zaangażowani w tworzenie mapy drogowej IAIS na 2024 rok i Planu Strategicznego 2025-2029, w rewizję Insurance Core Principles (ICPs) i materiałów nadzorczych, a także uczestniczyli w GME (Global Monitoring Exercise), którego części składowe były podstawą raportu GIMAR 2023, oraz w procesach Peer Review wybranych ICPs. Nadal trwały prace nad ICS (Insurance Capital Standard) jako Prescribed Capital Requirement i metody zagregowanej (AM), którego przyjęcie planowane jest pod koniec 2024 roku. Innym kluczowym obszarem działań była realizacja dwóch projektów IAIS zgodnych z powołanym standardem „Różnorodność, Równość i Inkluzja” (Diversity, Equity and Inclusion), które skupiały się na jego praktycznym funkcjonowaniu w ramach zakładów ubezpieczeń.

Prace Forum FinTech, której UKNF jest członkiem, obejmowały m.in. ukończenie raportu z tematycznej rewizji aspektów AI/ML w sektorze ubezpieczeniowym. Pracownicy UKNF wzięli ponadto udział w Bootcamp for Assessors - szkoleniu przygotowującym do udziału w ocenach

wdrożenia ICPs oraz standardów ComFrame przez poszczególne jurysdykcje krajowe, co umożliwi UKNF pogłębienie współpracy z IAIS w tym obszarze.

18.3.5. DZIAŁANIA W RAMACH INNYCH INSTYTUCJI I ORGANIZACJI MIĘDZYNARODOWYCH

UKNF kontynuował bieżącą współpracę z Bankiem Światowym i Międzynarodowym Funduszem Walutowym, które regularnie przysyłają do Polski misje eksperckie (m.in. misje tzw. art. IV Statutu MFW). Spotkanie z misją MFW w 2023 roku było poświęcone omówieniu sytuacji rynku finansowego, ze szczególnym uwzględnieniem sektora bankowego.

UKNF prowadzi ponadto współpracę z Bazylejskim Komitetem Nadzoru Bankowego oraz Bankiem Rozliczeń Międzynarodowych. UKNF kontynuował również udział w pracach tzw. Regionalnej Grupy Konsultacyjnej Rady Stabilności Finansowej (FSB) dla Europy.

W czerwcu 2023 roku odbyła się 35. doroczna konferencja BSCEE (Grupa Nadzorców Bankowych z krajów Europy Środkowo-Wschodniej), organizacji zrzeszającej 25 organów nadzoru bankowego z 24 państw regionu, współpracującej m.in. z Komitetem Bazylejskim. W trakcie wydarzenia członkowie Grupy oraz przedstawiciele Bazylejskiego Komitetu ds. Nadzoru Bankowego wymienili doświadczenia i poglądy na temat kluczowych wyzwań dla stabilności sektora bankowego w poszczególnych jurysdykcjach. Jak co roku, BSCEE opublikowała raport roczny (BSCEE Review) z działalności członków Grupy. UKNF odpowiada za prowadzenie spraw Sekretariatu BSCEE od 2006 roku.

18.4. PROJEKTY POMOCOWE I EDUKACYJNE

18.4.1. POMOC TECHNICZNA W RAMACH TAIEX ORAZ MIĘDZYNARODOWA WSPÓŁPRACA EKSPERCKA

Na prośbę Komisji Europejskiej oraz organów nadzoru krajów objętych instrumentem pomocy technicznej i wymiany informacji TAIEX, eksperci UKNF realizowali specjalistyczne szkolenia i misje doradcze dla administracji Ukrainy, Czarnogóry i Serbii. Ponadto, wzmacniając współpracę bilateralną dla priorytetowych państw polskiej polityki zagranicznej oraz w związku z rosyjską agresją na Ukrainie, UKNF udzielał szerokiego wsparcia Narodowemu Bankowi Ukrainy w ramach zdalnych i stacjonarnych konsultacji eksperckich.

18.4.2. INICJATYWY POMOCOWE NA RZECZ WSPARCIA ZDOLNOŚCI I KOMPETENCJI NADZORU NAD RYNKIEM FINANSOWYM W POLSCE

UKNF skutecznie aplikuje o projekty pomocowe i aktywnie uczestniczy w wykorzystaniu wsparcia Komisji Europejskiej w ramach Instrumentu Wsparcia Technicznego (IWT).

W ramach pierwszej alokacji IWT UKNF był zaangażowany w opracowanie propozycji Krajowej Strategii Edukacji Finansowej w projekcie realizowanym przez Organizację Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) na zlecenie Komisji Europejskiej (Dyrekcji Generalnej ds. Reform Strukturalnych). Po 19 miesiącach zintensyfikowanej współpracy krajowej Grupy roboczej ds. Strategii Edukacji Finansowej, złożonej z przedstawicieli 9 instytucji: Ministerstwa Finansów, Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego, Ministerstwa Edukacji Narodowej, Narodowego Banku Polskiego, Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie, Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych i OECD, 25 kwietnia 2023 roku ogłoszono projekt Krajowej Strategii Edukacji Finansowej z określeniem m.in. strategicznych kierunków i celów, grup docelowych, mechanizmów zarządzania i roli interesariuszy oraz wytycznych. Długoterminowym celem proponowanej strategii jest zapewnienie osobom mieszkającym

w Polsce niezbędnych kompetencji, które pomogą im poprawić ich odporność finansową i dobrostan majątkowy.

W ramach drugiego naboru wniosków z IWT, UKNF otrzymał wsparcie Komisji Europejskiej w ramach pilotażowego projektu dotyczącego zrównoważonego finansowania. Projekt dotyczy kształtowania i wymiany dobrych praktyk nadzorczych w zakresie stosowania wymogów prawa Unii Europejskiej w obszarze ujawnień i raportowania ESG. Zaangażowanie w projekt ma pomóc sprostać wyzwaniom związanym z egzekwowaniem przez polski organ nadzoru złożonych i dynamicznie zmieniających się unijnych wymogów dotyczących obowiązkowych ujawnień w obszarze ESG, umożliwić włączenie nowych rozwiązań do istniejących praktyk nadzoru oraz zwiększyć świadomość uczestników rynku finansowego. Zakres projektu obejmuje pięć obszarów wsparcia:

- przegląd z analizą unijnych przepisów z zaleceniami w kontekście praktycznego zastosowania,
- analizę potrzeb w zakresie danych i informacji oraz ich gromadzenia i przetwarzania,
- unijne dobre praktyki i wdrożone skuteczne rozwiązania w innych nadzorach państw członkowskich,
- wytyczne i narzędzia dla organu nadzoru,
- zaangażowanie podmiotów nadzorowanych przez KNF i zwiększenie ich świadomości.

Projekt jest wykonywany przez doradców konsorcjum firm sektora prywatnego zakontraktowanych przez Komisję Europejską i finansowany ze środków IWT. Działania projektowe zostały zaplanowane w okresie 22 miesięcy z wykonaniem do października 2024 roku. Ponadto w 2023 roku UKNF kontynuował udział w 3-letnim projekcie flagowym Komisji Europejskiej - Akademii Finansów Cyfrowych w ramach IWT, ukierunkowanym na wzmocnienie kompetencji organów nadzoru w zakresie innowacyjnych finansów cyfrowych oraz wykorzystanie technologii dla usprawnienia procesów. Projekt realizowany w okresie 2022-2025 w formie pakietu specjalistycznych szkoleń uwzględnia cele unijnej strategii w zakresie finansów cyfrowych oraz potrzeby wspierania konwergencji w zakresie nadzoru nad działalnością sektora finansowego w UE.

W ramach czwartego naboru wniosków z IWT, UKNF otrzymał wstępną akceptację Komisji Europejskiej na wielonarodowy projekt, mający na celu wzmocnienie konwergencji europejskich organów nadzoru wraz ze wsparciem sprawowania bieżącego nadzoru nad kontrahentami centralnymi (CCP), w tym w zakresie zarządzania ryzykiem. Realizacja jest przewidziana w okresie 2 lat od połowy 2024 roku.

18.4.3. INICJATYWA SZKOLENIOWA DLA NADZORU FINANSOWEGO (TIFS)

W 2023 roku UKNF kontynuował rozwój Inicjatywy Szkoleniowej dla Nadzoru Finansowego (TIFS) i zrealizował trzy międzynarodowe spotkania eksperckie.

TIFS jest realizowanym od 2009 roku centrum szkoleniowym dla nadzorców wszystkich sektorów rynku finansowego z UE oraz Europy Środkowej i Wschodniej, obejmującym w szczególności kraje priorytetowe polskiej polityki zagranicznej. Intencją UKNF jest promowanie polskich rozwiązań i doświadczeń przy jednoczesnym umożliwieniu pozyskania dodatkowych informacji od przedstawicieli międzynarodowego środowiska nadzorczego.

Majowy program był poświęcony wyzwaniom, jakie generują nowe technologie w kontekście nadzoru nad inwestycjami (ang. *Investments using new technologies as a challenge for supervisors (as exemplified by tokens, influencers and sandboxes)*) z udziałem ekspertów z nadzorów z Polski - UKNF, Niemiec - BaFin, Niderlandów - AFM oraz Francji - AMF.

Kolejny program był zaadresowany do nadzorców rynku ubezpieczeń (ang. *Insurance Product Value*), gdzie eksperci UKNF i Europejskiego Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych (EIOPA), a także nadzorów z Węgier - MNB i Niderlandów - AFM oraz zakładów ubezpieczeń zaprezentowali doświadczenia z zakresu interwencji produktowej.

W grudniu zostało zrealizowane kolejne wydarzenie z obszaru problematyki zrównoważonego finansowania (ang. *ESG – ongoing issues*), z udziałem ekspertów UKNF, Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (EBA) oraz stowarzyszenia non-profit Prime Collateralised Securities.

W ramach trzech programów w siedzibie UKNF zgromadziło się 81 przedstawicieli organów nadzoru z 31 państw (Armenii, Azerbejdżanu, Belgii, Bośni i Hercegowiny, Bułgarii, Chorwacji, Cypru, Czarnogóry, Czech, Estonii, Grecji, Gruzji, Irlandii, Kosowa, Litwy, Łotwy, Malty, Mołdawii, Niemiec, Portugalii, Północnej Macedonii, Serbii, Rumunii, Słowacji, Słowenii, Szwajcarii, Szwecji, Turcji, Ukrainy, Węgier oraz Włoch).

19. REJESTRY PODMIOTÓW, WOBEC KTÓRYCH KNF NIE SPRAWUJE NADZORU, PROWADZONE PRZEZ KNF

19.1. POŚREDNICY KREDYTU KONSUMENCKIEGO

Dział II rejestru pośredników kredytowych dotyczy pośredników kredytu konsumenckiego w rozumieniu art. 5 pkt 3 ustawy o kredycie konsumenckim. KNF nie sprawuje nadzoru wobec tej grupy pośredników, a jedynie prowadzi ich rejestr. Wpis pośrednika kredytu konsumenckiego do działu II rejestru pośredników kredytowych następuje na jego wniosek.

W 2023 roku KNF dokonała:

- wpisu 2389 pośredników kredytu konsumenckiego,
- wykreślenia 1404 pośredników kredytu konsumenckiego.

Według stanu na 31 grudnia 2023 roku do działu II rejestru pośredników kredytowych wpisanych było 42 432 pośredników kredytu konsumenckiego.

19.2. INSTYTUCJE POŻYCZKOWE

W 2023 roku instytucje pożyczkowe, zdefiniowane w art. 5 pkt 2a ustawy o kredycie konsumenckim, nie były objęte nadzorem KNF.

KNF prowadzi rejestr instytucji pożyczkowych, o którym mowa w art. 59ab ustawy o kredycie konsumenckim. Wpis do rejestru instytucji pożyczkowych jest dokonywany na wniosek instytucji pożyczkowej.

W 2023 roku KNF dokonała:

- wpisu 12 instytucji pożyczkowych,
- wykreślenia 129 instytucji pożyczkowych.

Według stanu na 31 grudnia 2023 roku do rejestru było wpisanych 413 instytucji pożyczkowych.

19.3. PODMIOTY PROWADZĄCE DZIAŁALNOŚĆ OKREŚLONĄ W ART. 6 PKT 11 USTAWY O USŁUGACH PŁATNICZYCH, DO KTÓRYCH ZASTOSOWANIE MA ART. 6C UST. 1 USTAWY O USŁUGACH PŁATNICZYCH

W 2023 roku do KNF wpłynęły 2 powiadomienia o przekroczeniu limitu kwotowego transakcji, określonego we właściwych przepisach ustawy o usługach płatniczych, które kwalifikowały dany podmiot do wpisu do rejestru. Według stanu na 31 grudnia 2023 roku zarejestrowanych było 8 takich podmiotów.

19.4. PODMIOTY PROWADZĄCE DZIAŁALNOŚĆ OKREŚLONĄ W ART. 6 PKT 12 USTAWY O USŁUGACH PŁATNICZYCH, DO KTÓRYCH ZASTOSOWANIE MA ART. 6D UST. 1 USTAWY O USŁUGACH PŁATNICZYCH

W 2023 roku do KNF wpłynęło 8 powiadomień, zawierających dane i informacje wymagane właściwymi przepisami ustawy o usługach płatniczych. Według stanu na 31 grudnia 2023 roku zarejestrowanych było 8 takich podmiotów.

19.5. ZAGRANICZNE FIRMY INWESTYCYJNE BEZ ODDZIAŁU

W okresie objętym sprawozdaniem do Komisji Nadzoru Finansowego wpłynęły 53 zawiadomienia o zamiarze prowadzenia przez zagraniczne firmy inwestycyjne na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalności maklerskiej bez oddziału, 182 informacje dotyczące zmiany danych objętych zakresem notyfikacji, w tym 32 informacje o rezygnacji z prowadzenia działalności maklerskiej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Według stanu na 31 grudnia 2023 roku było notyfikowanych 681 zagranicznych firm inwestycyjnych bez oddziału.

20. DZIAŁANIA INNOWACYJNE I NOWE TECHNOLOGIE

20.1. ROZWÓJ TECHNOLOGII INFORMATYCZNYCH

W 2023 roku kontynuowano prace wdrożeniowe nad rozwiązaniami mającymi na celu ujednoczenie i zagwarantowanie danych o wysokiej jakości na potrzeby sprawowania nadzoru nad rynkiem finansowym. Budowano kolejne rozwiązania systemowe, oparte na usługach, z wykorzystaniem gotowych komponentów wytworzonych w zrealizowanych projektach, co umożliwiło szybkie i elastyczne dostosowanie systemów UKNF do zmieniającego się otoczenia prawnego w obszarze sprawowania nadzoru. Skupiono się również na budowie jednolitego systemu informacji poprzez dostarczenie i konfigurację zbioru narzędzi do zarządzania i przetwarzania danych w środowisku BigData.

Zakres zadań zrealizowanych w roku 2023 w podziale na poszczególne obszary przedstawia się następująco:

W obszarze nadzoru bankowego:

- dostosowano do aktualnej metodyki system informatyczny BIONB wspierający proces badania i nadawania oceny nadzorczej, który umożliwił przeprowadzenie oceny w 2023 roku;
- w ramach projektu „Nowa formuła raportowania nadużyć finansowych zgodnie z wytycznymi EBA” (FRAUDO) zastąpiono format formularzy z pliku excel na plik *xbrl-csv, który zgodnie z wytycznymi EBA jest przekazywany za pośrednictwem systemu Euclid;
- w ramach projektu „Platforma Ustrukturyzowanych Miar Analitycznych” (PUMA) opracowano nowe wzory raportów analitycznych, które pozwalają na dokładniejsze prezentowanie pozyskiwanych danych z banków; dla zespołów analitycznych przygotowano nowe schematy dostępowe do danych oraz zaktualizowano działanie systemu służącego do wyliczania danych do ocen ilościowych.

W obszarze nadzoru nad sektorem usług płatniczych:

- w systemie informatycznym obsługującym sprawozdania Biur Usług Płatniczych (BUP) i Małych Instytucji Płatniczych (MIP):
  - dostosowano formularze sprawozdawcze informacji rocznej, kwartalnej i miesięcznej MIP do zmienionych przepisów prawa,
  - uruchomiono funkcjonalność eksportu danych sprawozdawczych do pliku PDF w aplikacji wewnętrznej systemu,
  - przeprowadzono prace zwiększające wydajność i bezpieczeństwo systemu,
- w systemie informatycznym obsługującym Elektroniczny Rejestr Usług Płatniczych (PSD2/e-RUP):
  - zrealizowano modyfikacje w zakresie usprawnienia zaciągania zasobów z bazy danych do systemu,
  - przeprowadzono prace zwiększające wydajność i bezpieczeństwo systemu.

W obszarze prowadzenia działu II rejestru pośredników kredytowych (pośredników kredytu konsumenckiego) oraz rejestru instytucji pożyczkowych:

- w systemie informatycznym obsługującym rejestr pośredników kredytu konsumenckiego i instytucji pożyczkowych (RPKIP):
  - uruchomiono moduł wniosków elektronicznych o wpis do rejestru pośredników kredytu konsumenckiego,
  - dostosowano rejestr wewnętrzny pośredników kredytu konsumenckiego, co umożliwiło obsługę wniosków elektronicznych,
  - uruchomiono walidator zgodności danych RPKIP z rejestrami KRS i CEIDG,
  - dostosowano publikator danych rejestrowych do wymogu prezentowania danych o wykreśleniu podmiotu z rejestru,
  - dostosowano rejestr wewnętrzny instytucji pożyczkowych przez dodanie funkcji składania informacji o spełnieniu warunków formalnych przez podmiot wpisany do rejestru.

W obszarze nadzoru ubezpieczeniowego:

- w systemie informatycznym obsługującym System Nadzoru Ubezpieczeń (SNU):
  - zoptymalizowano narzędzia mające na celu poprawę jakości otrzymywanych danych (testy sprawozdawcze, raporty, algorytmy do weryfikacji), efektywności ich gromadzenia i analizy,
  - dokonano modyfikacji funkcjonalności platform analityczno-raportowych,
  - dostosowano szablony sprawozdawcze do zmienionych przepisów prawa, w tym dostosowano funkcjonalności Aplikacji Sprawozdawczej SNU do obsługi sprawozdań zgodnych z dyrektywą Wyłagalność II w wersji Taksonomii 2.7.0.,
  - stworzono nowe narzędzia wspierające proces badania i nadawania oceny nadzorczej, które umożliwiły przeprowadzenie oceny BION w 2023 roku (procesu priorytetowego z punktu widzenia nadzoru nad sektorem ubezpieczeń),
  - dostosowano narzędzie ankietowe LimeSurvey do zautomatyzowanego przesyłania do SNU raportów opisowych od zakładów ubezpieczeń lub reasekuracji.

W obszarze nadzoru kapitałowego:

- w systemie informatycznym ZAFI zaimplementowano obsługę kolejnych typów podmiotów: EuVECA i EuSEF oraz zagraniczne AFI;
- uruchomiono strony umożliwiające prezentację i wyszukiwanie danych publicznych dotyczących podmiotów nadzorowanych: zarządzających podmiotami EuVECA i EuSEF oraz zagranicznych AFI;

- zrealizowano cyfryzację sprawozdawczości depozytariuszy funduszy emerytalnych i inwestycyjnych – zapewniono strukturyzację danych sprawozdawczych oraz automatyzację procesu raportowego, co pozwala na bardziej efektywne wykorzystanie danych w nadzorze;
- w ramach nowej sprawozdawczości TFI i funduszy inwestycyjnych – określono format danych sprawozdawczych, uruchomiono stronę internetową do komunikacji z podmiotami nadzorowanymi, udostępniono dokumentację, instrukcje, Q&A; zbudowano i udostępniono dla podmiotów nadzorowanych walidator plików sprawozdawczych XML umożliwiający walidację zgodności raportu z formatem przed jego wysłaniem do UKNF oraz aplikację do wizualizacji tych raportów;
- uruchomiono system informatyczny obsługujący Bazę Znacznych Pakietów Akcji, służący do efektywnego zarządzania zawiadomieniami od akcjonariuszy o znaczących zmianach stanu posiadania ogólnej liczby głosów w spółce;
- dostosowano systemy ESPI i ESNAR do nowego regulaminu ESPI, w tym umożliwiono dostawcom usług finansowania społecznościowego raportowanie w systemie;
- w ramach projektu „Nowe raportowanie ostrożnościowe domów maklerskich” (RDM) wdrożono system, który pozwala podmiotom na raportowanie zgodne z IFR oraz przygotowano produkty analityczne pozwalające na analizę przesyłanych danych od podmiotów nadzorowanych; wdrożone rozwiązanie przyczyniło się do zautomatyzowania procesów akwizycji oraz przekazywania danych do instytucji europejskich, przyspieszenia wykonywania zadań nadzorczych przez pracowników UKNF oraz do ograniczenia manualnej obróbki danych, niosącej ryzyko popełnienia błędów operacyjnych przez pracowników;
- w ramach projektu „Baza ocen odpowiedniości” przygotowano wspólną dla UKNF bazę ocen odpowiedniości, zgodnie z przyjętymi przez UKNF standardami informatycznymi, bazując na architekturze modułowej i do wielokrotnego wykorzystywania przy innych projektach teleinformatycznych opartych na danych wspólnych; bazę zasilono danymi historycznymi oraz umożliwiono ich aktualizację odpowiednim zespołom merytorycznym.

W obszarze prawno-regulacyjnym:

- przygotowano do uruchomienia system informatyczny obsługujący rejestr przedsiębiorców prowadzących działalność lombardową (RDL),
- wdrożono usługę informatyczną pobierającą udostępniane przez Generalnego Inspektora Informacji Finansowej (GIIF) w systemie SI*GIIF pliki ankiet, przekazywane przez instytucje obowiązane w zakresie sprawozdawczości kwartalnej AML/CFT.

W obszarze nadzoru nad rynkiem finansowym:

- zaprojektowano i wdrożono system informatyczny, pobierający udostępniane przez Główny Urząd Statystyczny dane z rejestru REGON, wspierający działania kontrolne i inspekcyjne oraz analizy zależności pomiędzy podmiotami,
- w ramach udziału w realizacji projektu „Cyfrowa Agenda Nadzoru” (CAN):
  - stworzono rejestr podmiotów, obejmujący zarówno struktury samego rejestru, jak i mechanizmy zasilania z rejestrów wewnętrznych i zewnętrznych,
  - przeprowadzono prace analityczne i architektoniczne na potrzeby budowy Nowego Portalu KNF, mającego na celu dostarczenie przez UKNF jednego miejsca, z którego pracownicy Podmiotów Nadzorowanych mogliby realizować swoje obowiązki wynikające z przepisów prawa.

W obszarze zarządzania i organizacji:

- wdrożono nowy system eDeklaracje KNF umożliwiający sporządzanie i składanie przez podmioty nadzorowane deklaracji o opłatach lub wpłatach na pokrycie kosztów nadzoru.

W obszarze modernizacji infrastruktury:

- stworzono infrastrukturę – zbiór narzędzi hardware i software – potrzebną do zarządzania i przetwarzania danych w środowisku BigData opartą na oprogramowaniu Cloudera; rozwiązanie to stanowi podstawę do stworzenia jednolitego systemu informacji w UKNF.

W obszarze analityki danych:

- w ramach zapewnienia kluczowych rozwiązań analityczno-raportowych:
  - zautomatyzowano proces generowania na rzecz GIIF wymaganych okresowo danych, gromadzonych i utrzymywanych w sektorowym rejestrze podmiotów nadzorowanych,
  - przygotowano przyjazne dla użytkownika przeglądarki formularzy ESPI, podnoszące efektywność i standaryzujące procesy nadzorcze w Pionie Nadzoru nad Rynkiem Kapitałowym UKNF,
  - sparametryzowano formularze ESPI w celu poprawy jakości danych sprawozdawczych,
  - zrealizowano budowę raportów analitycznych zapewniających Sekretarzowi i obsłudze Sądu Polubownego przy KNF dostęp do aktualnej i pełnej informacji o stanie postępowań mediacyjnych w zakresie kredytów CHF,
  - zmodernizowano dwie publikacje tzw. zbiorówek w oparciu o system PUMA w celu zapewnienia ciągłości realizacji zadań nadzorczych wobec IPS i jego uczestników,
  - dostosowano codzienne zasilanie baz danych UKNF danymi słownikowymi oraz procesu walidacji danych referencyjnych i transakcyjnych do najnowszych wymagań ESMA,
  - zautomatyzowano obsługę formularzy samooceny BION, uzyskano usprawnienie procesu BION, który jest procesem krytycznym z punktu widzenia nadzoru nad sektorem bankowym,
  - zrealizowano budowę nowego rozwiązania umożliwiającego uzyskanie danych statystycznych dotyczących PPE oraz nadzór nad realizacją nowej sprawozdawczości oraz nad pracodawcami prowadzącymi PPE,
  - zapewniono realizację wszystkich obowiązków informacyjnych podmiotów ZASI do UKNF w formie elektronicznej w związku z nowelizacją ustawy o funduszach inwestycyjnych,
  - rozwijano testy sprawozdawcze oraz zautomatyzowaną walidację sprawozdań zakładów ubezpieczeń lub reasekuracji, podnosząc jakość danych wykorzystywanych w Pionie Nadzoru Ubezpieczeniowego,
  - zrealizowano budowę nowego rozwiązania wspierającego proces nadawania oceny nadzorczej zakładom ubezpieczeń lub reasekuracji (formularze oceny jakościowej),
  - rozwijano procesy Business Intelligence, w tym budowę nowych raportów nadzorczych w Pionie Nadzoru Ubezpieczeniowego.

W obszarze zarządzania danymi:

- wprowadzono System Zarządzania Danymi (SZD), w ramach którego:
  - opracowano model zarządzania danymi,
  - określono role i odpowiedzialności za dane, ich jakość i definicje,
  - zdefiniowano procesy zarządzania danymi, ze szczególnym uwzględnieniem zarządzania jakością danych,
  - zdefiniowano model architektury danych nadzorczych oraz elementy technologiczne wspierające procesy i organizację SZD.

Wdrożenie ładu danych (Data Governance) w UKNF zwiększa poziom świadomości i odpowiedzialności za dane nadzorcze gromadzone i przetwarzane w celu sprawnej realizacji zadań przez UKNF.

Podnoszenie świadomości w zakresie efektywnego zarządzania danymi przyczynia się do realizacji strategii UKNF w zakresie danych (data-driven supervision), co przekłada się

na utrzymanie wysokiego zaufania do danych, na podstawie których podejmowane są decyzje nadzorcze.

W innych obszarach:

- w systemie informatycznym wspierającym proces mediacji prowadzonych za pośrednictwem Centrum Mediacji Sądu Polubownego przy KNF:
  - wdrożono proces akceptacji wniosków o dodanie lub usunięcie kredytobiorców w sytuacji zmiany składu uczestników mediacji,
  - uruchomiono Moduł Niedostępności umożliwiający zarządzanie planowanymi okresami niedostępności mediatorów z uwzględnieniem limitów określonych w nowym regulaminie Sądu Polubownego przy KNF, tj. 90 dni kalendarzowych w roku,
  - ujednolicono nomenklaturę nazewnictwa, usprawniono nawigowanie pomiędzy postępowaniami, udostępniono wyszukiwarkę wielokryterialną, a także automatyczną aktualizację danych kredytobiorców w widokach głównych oraz nowy typ załączników deponowanych w systemie przez Zespół Sądu Polubownego przy KNF,
  - wprowadzono możliwość prześledzenia historii przypisania mediatora lub mediatorów do danego postępowania od momentu wpływu kompletnego wniosku do systemu,
  - uruchomiono Moduł Komunikatów, który obowiązuje mediatorów do potwierdzenia zapoznania się z treścią komunikatów publikowanych przez Zespół Sądu Polubownego przy KNF,
  - w Module Sekretarza udostępniono funkcjonalność anulowania rozliczenia złożonego i zatwierzonego przez mediatora.

20.2. DZIAŁANIA WSPIERAJĄCE ROZWÓJ INNOWACJI FINANSOWYCH (FINTECH)

W 2023 roku przedstawiciele UKNF uczestniczyli jako paneliści i prelegenci w wydarzeniach mających na celu promocję tematyki FinTech w Polsce i na świecie.

UKNF był także współorganizatorem dwóch konferencji naukowych poświęconych tematyce rynków finansowych. W I połowie 2023 roku odbyła się IV Konferencja Naukowa „Nowe wyzwania regulacyjne i nadzorcze w obszarze innowacji finansowych”. Podczas konferencji poruszono tematy aktualnego stanu prac regulacyjnych nad dyrektywą PSD3 (ang. *Payment Services Directive*), BNPL (ang. *Buy Now Pay Later*) oraz rozporządzenia na temat płatności natychmiastowych. W II połowie 2023 roku zorganizowana została V edycja, poświęcona zagadnieniom kryptoaktywów, open finance i kredytów konsumenckich. Konferencje zostały zorganizowane wspólnie z Wydziałem Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego i Fundacją FinTech Poland.

W 2023 roku UKNF zorganizował dwie edycje hackathonu #Supervision_Hack. W ramach #Supervision_Hack2 uczestnicy pracowali nad rozwiązaniami #FakeJobHunter (narzędzie wykrywające ogłoszenia oszustów na rynku pracy) oraz #AdsDetect (narzędzie wykrywające reklamy wprowadzające w błąd). Podczas #Supervision_Hack3 dla uczestników przygotowano wyzwania #DEPO_Predator (system analizy trendów ofert depozytowych) i #SF_CRacker (narzędzie umożliwiające zbieranie elektronicznych raportów SFCR publikowanych przez zakłady ubezpieczeń lub reasekuracji).

UKNF kontynuował działania edukacyjne, w ramach których odbyły się szkolenia poświęcone tematyce innowacji finansowych, cyberbezpieczeństwa i dezinformacji m.in. dla uczniów szkół średnich w Gdańsku, Lublinie i Warszawie.

W czwartym kwartale 2023 roku na zlecenie UKNF zostały przygotowane i opublikowane w mediach społecznościowych filmy promujące Polskę jako miejsce przyjazne inwestowaniu i wspierające rozwój innowacyjnych przedsiębiorstw z sektora rynku finansowego oraz prezentujący UKNF jako miejsce będące przykładem transformacji administracji publicznej bazującej na danych, nowoczesnych technologiach i zaangażowaniu ekspertów. Filmy kierowane są również do odbiorców poza granicami Polski, aby zaprezentować i przybliżyć sposoby wspierania innowacji przez UKNF. W celu poszerzenia zasięgu docieralności oraz promocji, w ramach współpracy instytucjonalnej, filmy zostały udostępnione Ministerstwu Spraw Zagranicznych oraz Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu.

W 2023 roku UKNF prowadził działania OSINT (ang. *Open-Source Intelligence*) na rzecz wspierania procesów decyzyjnych w wewnętrznych komórkach organizacyjnych. Działania miały na celu ochronę interesów nieprofesjonalnych uczestników rynku oraz zwalczanie nadużyć na rynku finansowym. Analizy OSINT dostarczyły UKNF informacji, na podstawie których formułowano zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa do prokuratury oraz dokonywano wpisów podmiotów na Listę ostrzeżeń publicznych KNF.

Za pośrednictwem Programu Innovation Hub, UKNF prowadzi dialog z podmiotami sektora FinTech i udziela wyjaśnień prawno-regulacyjnych na zadawane pytania w zakresie działalności na rynku finansowym. Program Innovation Hub stanowi realizację ustawowego zadania powierzonego KNF, tj. wspierania rozwoju innowacyjności rynku finansowego (art. 4 ust. 1 pkt 3a ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym). W 2023 roku do Programu Innovation Hub wpłynęło 13 pytań. Pytania dotyczyły m.in. rynku usług płatniczych, sektora bankowego, zagadnień dotyczących kryptoaktywów, crowdfundingu, InsurTech, robodoradztwa oraz rynku kapitałowego.

W 2023 roku wydano interpretacje w trybie art. 11b ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym dotyczące m.in. rynku kapitałowego, kryptowalut oraz usług płatniczych.

W pierwszym kwartale 2023 roku, w ramach Virtual Sandbox, UKNF udostępnił kolejne środowisko testowe SandboxDLT, tzw. „piaskownicę blockchainową”. Piaskownica blockchain została uruchomiona przez UKNF we współpracy z Krajowym Depozytem Papierów Wartościowych (KDPW).

W drugim kwartale 2023 roku został uruchomiony programistyczny interfejs aplikacji BOZON API, agregującej dostępne publicznie informacje, zamieszczone przez zagraniczne organy nadzoru na temat podmiotów funkcjonujących z wykorzystaniem Internetu, które publikują informacje w języku polskim lub podają dane kontaktowe charakterystyczne dla obszaru Rzeczypospolitej Polskiej.

Podczas seminarium „The Use of Supervision, International Enforcement Cooperation and Credible Deterrence by Securities Regulators to Protect Investors”, organizowanego przez IOSCO, które odbyło się w trzecim kwartale 2023 roku, przedstawiciele UKNF zaprezentowali Europejską Bazę Ostrzeżeń Zagranicznych Organów Nadzoru (EURO-BOZON). EURO-BOZON rozszerza zakres przetwarzanych informacji bez ograniczeń na polskojęzyczne treści.

21. ORGANIZACJA URZĘDU KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO

21.1. GOSPODARKA FINANSOWA URZĘDU KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO

Urząd Komisji Nadzoru Finansowego od 1 stycznia 2019 roku na mocy ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem nadzoru nad rynkiem finansowym jest

państwową osobą prawną, o której mowa w art. 9 pkt 14 ustawy o finansach publicznych. Zadaniem UKNF jest zapewnienie obsługi Komisji Nadzoru Finansowego i Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego. Nadzór nad działalnością UKNF sprawuje Prezes Rady Ministrów.

Gospodarka finansowa Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego opiera się na zasadzie finansowania kosztów funkcjonowania UKNF i KNF, co do zasady, z wpłat od podmiotów nadzorowanych. Oznacza to, że w założeniu występuje równowaga między planowanymi przychodami a planowanymi kosztami.

UKNF realizuje gospodarkę finansową na podstawie planu finansowego, który podlega dwustopniowej akceptacji. Komisja Nadzoru Finansowego uchwała projekt planu finansowego UKNF, który jest przekazywany do Prezesa Rady Ministrów do zatwierdzenia. Plan Finansowy UKNF na 2023 rok został przygotowany w wysokości uwzględniającej potrzeby wydatkowe wynikające z rozszerzenia zakresu podmiotowego i przedmiotowego nadzoru sprawowanego przez KNF w ostatnich latach.

Kary pieniężne nakładane przez Komisję Nadzoru Finansowego nie stanowią przychodu UKNF.

Wpływy z tytułu kar pieniężnych, nakładanych przez KNF na podstawie art. 138 ust. 3 pkt 3a i art. 141 Prawa bankowego, przekazywane są na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego. Wpływy z tytułu kar pieniężnych, nakładanych przez KNF na podstawie art. 72 ustawy o skok, powiększają fundusz stabilizacyjny prowadzony przez Kasę Krajową.

Wpływy z tytułu kar pieniężnych, nakładanych przez KNF na podstawie art. 73 ustawy o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa, stanowią przychód Funduszu Cyberbezpieczeństwa.

Kwestie przeznaczenia wpływu z tytułu kary nałożonej na podstawie art. 151 ust. 1 pkt 3 ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy rozstrzyga przepis art. 155 tej ustawy, który stanowi, że „wpływy z kar pieniężnych stanowią dochód budżetu państwa”.

Pozostałe wpływy z tytułu kar pieniężnych, nakładanych przez KNF zgodnie z art. 19e ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym, stanowią środki Funduszu Edukacji Finansowej.

W planie finansowym na 2023 rok koszty funkcjonowania oraz przychody służące finansowaniu tych kosztów zaplanowano w kwotach:

przychody ogółem:	609 547 tys. zł
– z tego: wpłaty podmiotów nadzorowanych:	585 199 tys. zł
koszty ogółem:	590 129 tys. zł

W tabelach 73 i 74 przedstawiono w układzie memoriałowym plan oraz wykonanie przychodów i kosztów zrealizowanych w latach 2022 i 2023.

Tabela 73. Wykonanie planu przychodów UKNF w latach 2022 i 2023

	Przychody	Plan 2022	Wykonanie planu 2022 (memoriałowo)		Plan 2023	Wykonanie planu 2023 (memoriałowo)		Plan roku 2023 do 2022	Wykonanie 2023 do 2022
		(w tys. zł)	(w tys. zł)	(w %)	(w tys. zł)	(w tys. zł)	(w %)	(w %)	(w %)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Wpłaty zakładów ubezpieczeń na pokrycie kosztów nadzoru nad działalnością ubezpieczeniową	92 007	88 140	96%	109 823	96 901	88%	119%	110%

i brokerską									
Wpłaty PTE na pokrycie kosztów nadzoru nad działalnością OFE	27 518	21 993	80%	23 015	11 633	51%	84%	53%	
Wpłaty podmiotów rynku kapitałowego na pokrycie kosztów nadzoru	122 390	83 364	68%	161 604	83 236	52%	132%	100%	
Wpłaty podmiotów rynku bankowego (banki komercyjne, spółdzielcze, SKOK, BUP, pośrednicy kredytu konsumenckiego (PKH), KIP, MIP)	280 763	248 330	88%	290 757	276 193	95%	104%	111%	
Przychody z tytułu wpłat na pokrycie kosztów nadzoru	522 678	441 827	85%	585 199	467 963	80%	112%	106%	
Opłaty pobrane z tytułu czynności związanych z egzaminami oraz z podnoszeniem kwalifikacji zawodowych	1 000	737	74%	1 033	751	73%	103%	102%	
Kary nałożone na nadzorowane podmioty	0	0		0	0				
Pozostałe	17 362	53 131	306%	23 315	60 683	260%	134%	114%	
Przychody z innych tytułów	18 362	53 868	293%	24 348	61 434	252%	133%	114%	
Przychody ogółem	541 040	495 695	92%	609 547	529 397	87%	113%	107%	

Źródło: opracowanie własne UKNF

Podstawową część przychodów przedstawionych w tabeli 73 stanowiły przychody z tytułu wpłat nadzorowanych podmiotów na pokrycie kosztów nadzoru w wysokości 467 963 tys. zł. Inne przychody niestanowiące kosztów nadzoru zrealizowano w wysokości 61 434 tys. zł.

W tabeli 74 zaprezentowano podział kosztów UKNF na te związane z wynagrodzeniami (razem ze składkami z nimi związanymi) oraz koszty pozapłacowe, w tym koszty amortyzacji Środków Trwałych oraz Wartości Niematerialnych i Prawnych.

Tabela 74. Wykonanie planu kosztów UKNF w latach 2022 i 2023

Koszty	Plan 2022 (w tys. zł)	Wykonanie planu 2022		Plan 2023 (w tys. zł)	Wykonanie planu 2023		Plan roku 2023 do 2022 (w %)	Wykonanie roku 2023 do 2022 (w %)
		(w tys. zł)	(w %)		(w tys. zł)	(w %)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Koszty wynagrodzeń łącznie z narzutami i pochodnymi na wynagrodzenie	277 086	261 320	94%	346 733	330 120	95%	125%	126%
Koszty pozapłacowe, w tym:	253 133	191 436	76%	243 396	224 302	92%	96%	117%
- koszty bieżące	228 133	166 402	73%	213 396	201 613	94%	94%	121%
- koszty majątkowe	25 000	25 034	100%	30 000	22 689	76%	120%	91%
Ogółem	530 219	452 756	85%	590 129	554 422	94%	111%	122%

Źródło: opracowanie własne UKNF

W tabeli 75 przedstawiono podział kosztów nadzoru nad poszczególnymi rynkami na koszty bezpośrednie i pośrednie. Ujęte w tej tabeli koszty pośrednie stanowią koszty administracyjne, o których mowa w art. 4 ust. 2 zdanie 2 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym. Zestawienie kosztów działalności UKNF oraz KNF poniesionych w 2023 roku, w podziale na obszary nadzoru określone w art. 1 ust. 2 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym, oraz kosztów administracyjnych przedstawiono w aneksie 22.5.

Tabela 75. Podział kosztów nadzoru na koszty bezpośrednie i pośrednie w latach 2022 i 2023 w ujęciu porównawczym (w tys. zł)

Nazwa rynku	2022				2023			
	plan	wyko- nianie	w tym:		plan	wyko- nianie	w tym:	
			bezpośrednie koszty nadzoru	pośrednie koszty nadzoru*			bezpośrednie koszty nadzoru	pośrednie koszty nadzoru*
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Rynek kapitałowy	152 915	126 331	66 663	59 668	166 534	162 558	85 233	77 325
Rynek ubezpieczeniowy	89 713	87 109	37 740	49 369	109 823	102 402	44 468	57 934
Rynek emerytalny	27 518	16 726	7 014	9 712	23 015	21 196	8 619	12 577
Rynek bankowy, w tym:	260 073	222 590	96 697	125 893	290 757	268 266	115 927	152 339
- banki	255 730	217 911	94 664	123 247	285 339	264 127	114 139	149 989
- BUP	911	552	240	312	867	562	243	319
- KIP	598	647	281	366	750	852	368	484
- SKOK	1 352	1 049	456	593	1 458	1 176	508	668

- PKH	1 430	1 690	734	956	1 806	1 173	507	666
- MIP	52	739	321	418	537	368	159	209
- krajowe instytucje pieniądza elektronicznego	0,13	0,24	0,10	0,13	0,25	0,20	0,09	0,11
- dostawcy świadczący wyłącznie usługę dostępu do informacji o rachunku	0,13	1,97	0,85	1,11	0,15	7,68	3,32	4,36
Razem	530 219	452 756	208 114	244 642	590 129	554 422	254 247	300 175

Źródło: opracowanie własne UKNF

* Koszty administracyjne.

Zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 21 marca 2022 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej (Dz. U. poz. 745, z późn. zm.), UKNF opracował również projekt budżetu w układzie zadaniowym. Na realizację zadania 4.3. Nadzór nad rynkiem kapitałowym, ubezpieczeniowym, emerytalnym i bankowym w 2023 roku, zgodnego z „Katalogiem funkcji, zadań, podzadań i działań na rok 2023” zaplanowano kwotę 590 129 tys. zł. Budżet UKNF w układzie zadaniowym przedstawiono w tabeli 76.

Tabela 76. Wykonanie planu finansowego w układzie zadaniowym w 2023 roku (w tys. zł)

Nr	Nazwa funkcji/zadania/podzadania/działania	Plan na 2023 r.	Wykonanie planu na 31.12.2023 r.
4.	Zarządzanie finansami państwa	590 129	554 422
4.3.	Nadzór nad rynkiem finansowym	590 129	554 422
4.3.2.	Nadzór nad rynkiem finansowym	590 129	554 422
4.3.2.1.	Nadzór nad rynkiem kapitałowym	166 534	162 558
4.3.2.2.	Nadzór nad rynkiem ubezpieczeniowym	109 823	102 402
4.3.2.3.	Nadzór nad rynkiem emerytalnym	23 015	21 196
4.3.2.4.	Nadzór nad rynkiem bankowym	290 757	268 266

Źródło: opracowanie własne UKNF

Zadanie 4.3. Nadzór nad rynkiem kapitałowym, ubezpieczeniowym, emerytalnym i bankowym

Celem zadania było zapewnienie zgodności postępowań podmiotów nadzorowanych z regulacjami rynku finansowego oraz zapewnienie ochrony interesów uczestników rynku finansowego. Wspomniany cel został osiągnięty poprzez:

- przeprowadzenie postępowań administracyjnych polegających na rozpatrywaniu wniosków składanych przez podmioty nadzorowane i wydawaniu decyzji, których procedowanie uzależnione było od stopnia złożoności sprawy oraz jakości i kompletności dokumentacji złożonej przez stronę;
- prowadzenie postępowań kontrolnych (inspekcji kompleksowych i problemowych) w nadzorowanych podmiotach, których sposób prowadzenia zależał od wybranych w danym przypadku czynności inspekcyjnych, przepisów prawa w zakresie kontroli oraz od stopnia skomplikowania problemu, a przez to wpływał na liczbę zasobów przeznaczonych do realizacji tego celu.

Do monitorowania realizacji zadania 4.3. zastosowano następujące mierniki:

- liczbę zakończonych postępowań administracyjnych dotyczących rynku finansowego w stosunku do liczby wniosków o przeprowadzenie tych postępowań złożonych przez nadzorowane podmioty; miernik został zaplanowany na poziomie 93%;
- liczbę zakończonych postępowań inspekcyjnych w podmiotach nadzorowanych w stosunku do liczby postępowań inspekcyjnych planowanych; wartość miernika została zaplanowana na poziomie 100%.

Osiągnięte wartości wyniosły odpowiednio 102% i 101%.

W 2023 roku osiągnięto wyższą niż planowano wartość liczby zakończonych postępowań administracyjnych dotyczących rynku finansowego w stosunku do liczby wniosków o przeprowadzenie tych postępowań złożonych przez nadzorowane podmioty. Wartość miernika jest wyższa niż 100%, ponieważ część postępowań, które wpłynęły do UKNF pod koniec 2022 roku, odznaczało się wysokim stopniem skomplikowania i zostało zrealizowanych w 2023 roku.

W 2023 roku osiągnięto tylko nieznacznie wyższą niż planowana wartość miernika liczby zakończonych postępowań inspekcyjnych w podmiotach nadzorowanych w stosunku do liczby postępowań inspekcyjnych planowanych. Wartość miernika jest równa 101%, co oznacza, że działania realizowane były terminowo i bez zbędnej zwłoki.

W tabeli 77 przedstawiono planowane i osiągnięte wartości mierników na poziomie działań (odnoszących się do poszczególnych rynków) oraz podzadania.

Tabela 77. Klasyfikacja budżetu zadaniowego – wykonanie mierników w 2023 roku

Lp.	Nazwa funkcji/zadania/podzadania/działania	Cel	Miernik (%)			
			Nazwa	2023		Wykonanie miernika na 31.12.2023
				Plan	Plan po zmianach	
4.	Zarządzanie finansami państwa					

4.3.	Nadzór nad rynkiem finansowym	Zapewnienie zgodności postępowań nadzorowanych z regulacjami rynku finansowego oraz ochrona interesów uczestników rynku finansowego.	Liczba zakończonych postępowań administracyjnych dotyczących rynku finansowego w stosunku do liczby wniosków o przeprowadzenie tych postępowań złożonych przez podmioty nadzorowane.	93	93	102
			Liczba zakończonych postępowań inspekcyjnych w podmiotach nadzorowanych w stosunku do liczby postępowań inspekcyjnych planowanych.	100	100	101
4.3.2.	Nadzór nad rynkiem finansowym	Zapewnienie zgodności postępowań nadzorowanych z regulacjami rynku finansowego oraz ochrona interesów uczestników rynku finansowego.	Liczba zakończonych postępowań administracyjnych dotyczących rynku finansowego w stosunku do liczby wniosków o przeprowadzenie tych postępowań złożonych przez podmioty nadzorowane.	93	93	102
			Liczba zakończonych postępowań inspekcyjnych w podmiotach nadzorowanych w stosunku do liczby postępowań inspekcyjnych planowanych.	100	100	101
4.3.2.1	Nadzór nad rynkiem kapitałowym	Zapewnienie zgodności postępowań nadzorowanych z regulacjami rynku kapitałowego oraz ochrona interesów uczestników rynku kapitałowego.	Liczba zakończonych postępowań administracyjnych dotyczących rynku kapitałowego w stosunku do liczby wniosków o przeprowadzenie tych postępowań złożonych przez podmioty nadzorowane.	96	96	105

			Liczba zakończonych postępowań inspekcyjnych w podmiotach nadzorowanych w stosunku do liczby postępowań inspekcyjnych planowanych.	100	100	104
4.3.2.2	Nadzór nad rynkiem ubezpieczeniowym	Zapewnienie zgodności postępowań podmiotów nadzorowanych z regulacjami rynku ubezpieczeniowego oraz ochrona interesów uczestników rynku ubezpieczeniowego.	Liczba zakończonych postępowań administracyjnych dotyczących rynku ubezpieczeniowego w stosunku do liczby wniosków o przeprowadzenie tych postępowań złożonych przez podmioty nadzorowane.	90	90	100
			Liczba zakończonych postępowań inspekcyjnych w podmiotach nadzorowanych w stosunku do liczby postępowań inspekcyjnych planowanych.	100	100	100
4.3.2.3	Nadzór nad rynkiem emerytalnym	Zapewnienie zgodności postępowań podmiotów nadzorowanych z regulacjami rynku emerytalnego oraz ochrona interesów uczestników rynku emerytalnego.	Liczba zakończonych postępowań administracyjnych dotyczących rynku emerytalnego w stosunku do liczby wniosków o przeprowadzenie tych postępowań złożonych przez podmioty nadzorowane.	91	90	100
			Liczba zakończonych postępowań inspekcyjnych w podmiotach nadzorowanych w stosunku do liczby postępowań inspekcyjnych planowanych.	100	100	50

4.3.2.4	Nadzór nad rynkiem bankowym	Zapewnienie zgodności postępowań podmiotów nadzorowanych z regulacjami rynku bankowego oraz ochrona interesów uczestników rynku bankowego.	Liczba zakończonych postępowań administracyjnych dotyczących rynku bankowego w stosunku do liczby wniosków o przeprowadzenie tych postępowań złożonych przez podmioty nadzorowane.	93	93	101
			Liczba zakończonych postępowań inspekcyjnych w podmiotach nadzorowanych w stosunku do liczby postępowań inspekcyjnych planowanych.	100	100	101

Źródło: opracowanie własne UKNF

Wykonanie planu finansowego Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego jest corocznie kontrolowane przez Najwyższą Izbę Kontroli. Roczne sprawozdanie finansowe UKNF podlega badaniu przez firmę audytorską, której wyboru dokonuje Prezes Rady Ministrów. Sporządzone przez KNF roczne sprawozdanie finansowe UKNF jest przekazywane wraz ze sprawozdaniem z badania Prezesowi Rady Ministrów w celu zatwierdzenia. Zatwierdzone sprawozdanie finansowe UKNF jest następnie przekazywane ministrowi właściwemu do spraw instytucji finansowych.

21.2. ZAMÓWIENIA PUBLICZNE

Wszystkie wydatki bieżące i majątkowe w UKNF realizowane są w oparciu o Plan postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, na mocy przepisów ustawy P.z.p. oraz zgodnie z regulacjami wewnętrznymi UKNF dotyczącymi udzielania zamówień publicznych. W roku 2023 w UKNF podpisano 87 umów o zamówienie publiczne w trybach przewidzianych ustawą P.z.p, w tym:

- 24 umowy na dostawy,
- 59 umów na usługi,
- 4 umowy na roboty budowlane.

Tabela 78. Liczba udzielonych zamówień publicznych w 2023 roku według trybu postępowania

Tryb	Liczba udzielonych zamówień publicznych
Tryb przetargu nieograniczonego, zgodnie z art. 132 ustawy P.z.p.	50
Tryb podstawowy, zgodnie z art. 275 pkt 1 ustawy P.z.p.	33
Tryb zamówienia z wolnej ręki na podstawie art. 214 ust. 1 pkt 5 oraz art. 215 ust. 1 pkt 2 ustawy P.z.p.	4

Źródło: opracowanie własne UKNF

21.3. ZARZĄDZANIE ZASOBAMI LUDZKIMI

W 2023 roku działania podejmowane w obszarze zarządzania zasobami ludzkimi skupiały się na dostosowaniu Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego do nowych przepisów prawa pracy, sformalizowaniu i wdrożeniu pracy hybrydowej w UKNF, przeformułowaniu procesów pracy po okresie pandemii COVID-19.

Plan zatrudnienia w UKNF na 2023 rok wynosił 1537 etatów. Stan zatrudnienia według stanu na 31 grudnia 2023 roku wyniósł 1401,13 etatów (bez umów na zastępstwo). Wskaźnik fluktuacji wyniósł 9,16%. Dla porównania w latach 2019–2022 wynosił on odpowiednio: 11,48%, 7,26%, 9% i 9,5%.

W ciągu całego roku zainicjowano 118 procesów rekrutacyjnych i zatrudniono 154 osoby. Zrealizowane procesy rekrutacyjne obejmowały zarówno wakaty powstałe w wyniku bieżących odejść, jak i nowe stanowiska pracy.

Przeprowadzono wiele kampanii w obszarze edukacji zdrowotnej, a także umożliwiono pracownikom udział w badaniach przesiewowych i profilaktycznych.

W sferze działań szkoleniowo-rozwojowych w roku 2023 kontynuowany był proces analizy motywacyjnej z wykorzystaniem metodologii MAPP3 dla wskazanych pracowników oraz zrealizowane zostały nowe inicjatywy szkoleniowe w ramach 284 szkoleń grupowych (zewnętrznych i wewnętrznych) z 90 zakresów tematycznych. Spośród tematów zrealizowanych szkoleń, większość stanowiły szkolenia specjalistyczne, głównie z obszarów rynku finansowego: kapitałowego, bankowego oraz ubezpieczeniowego, a także zagadnień prawnych. Prowadzone były również projekty szkoleniowe z zakresu tzw. miękkich umiejętności oraz szeroko pojętego dobrostanu. W ramach szkoleń wewnętrznych pracownicy uczestniczyli m.in. w szkoleniach z zakresu bezpieczeństwa informacji i ciągłości działania. Ponadto pracownicy przeszli także obowiązkowe szkolenia z zakresu przeciwdziałania korupcji i szkolenia BHP. Procesy szkoleń grupowych wspomagane były przez szkolenia indywidualne (głównie krajowe, w mniejszym zakresie zagraniczne). W 2023 roku skorzystało z nich łącznie 896 uczestników. Większość szkoleń przeprowadzona została w formule zdalnej.

21.4. STRATEGIA UKNF NA LATA 2021-2025

W ramach strategii UKNF realizowane były cele zaplanowane na 2023 rok. Obejmowały one m.in. skuteczniejsze i efektywniejsze wykorzystanie danych, informacji i wiedzy. Zrealizowano wiele działań zwiększających efektywność organizacyjną. Rozliczenie celów rocznych zostanie zakończone na przełomie I i II kwartału 2024 roku. Dokonano także ewaluacji strategii UKNF, której celem było sprawdzenie aktualności celów strategicznych, wyzwań i warunków realizacji strategii.

21.5. DZIAŁANIA MAJĄCE NA CELU DOSKONALENIE SYSTEMU BEZPIECZEŃSTWA I OCHRONY INFORMACJI NIEJAWNYCH W UKNF

Zrealizowano m.in. następujące działania:

1. wdrożono i certyfikowano systemy: Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji, Zarządzania Ciągłością Działania;
2. przeprowadzono szkolenia z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej oraz działań gaśniczych i ewakuacji dla wyznaczonych do tych działań pracowników oraz dla osób chętnych;

3. przeprowadzono, przy wsparciu policji, ćwiczenie ewakuacyjne siedziby z UKNF przy ul. Pięknej 20; ćwiczenie miało na celu przygotowanie pracowników do sytuacji awaryjnej;
4. zapewniono bezpieczeństwo informacji przetwarzanych w UKNF, m.in. poprzez modernizację systemu zabezpieczeń i aktualizację dokumentacji z zakresu ochrony informacji niejawnych;
5. kontynuowano bieżącą współpracę z Krajowym Centrum Informacji Kryminalnych (KCİK);
6. wypełniano obowiązek wynikający z art. 41a i 47 ustawy o funduszach emerytalnych.

21.6. ZADANIA REALIZOWANE W ZAKRESIE BEZPIECZEŃSTWA I OCHRONY INFORMACJI PRZETWARZANYCH W UKNF

Zadania realizowane w ramach ochrony danych osobowych, przetwarzanych przez UKNF oraz KNF, dotyczyły w szczególności wykonywania czynności, które stanowiły realizację obowiązków wynikających z przepisów powszechnie obowiązującego prawa, w tym m.in.:

- rozpatrywanie wniosków osób, których dane dotyczą, oraz realizacja praw tych osób, gdy znajdowało to uzasadnienie w obowiązujących przepisach prawa,
- wydawanie wewnętrznych dokumentów dotyczących ochrony danych osobowych, w tym polityk i procedur,
- wydawanie opinii w zakresie realizowania obowiązków informacyjnych oraz spełniania innych wymogów w obszarze ochrony danych osobowych,
- opiniowanie zawieranych umów oraz porozumień pod kątem zapewnienia wymogów ochrony danych osobowych.

W UKNF obszar bezpieczeństwa i ochrony informacji realizuje wyspecjalizowany zespół oraz wyznaczony Inspektor Ochrony Danych.

21.7. ZADANIA REALIZOWANE W ZAKRESIE CYBERBEZPIECZEŃSTWA

W 2023 roku, w zakresie cyberbezpieczeństwa wewnętrznego, zrealizowano m.in. następujące działania:

- nadzorowano, monitorowano oraz obsługiwano incydenty w zakresie systemów bezpieczeństwa teleinformatycznego, w tym działania związane z wprowadzaniem na terenie Polski stopniami alarmowymi CRP,
- wykonano 39 audytów bezpieczeństwa systemów teleinformatycznych, m.in.: audyty bezpieczeństwa aplikacji i systemów UKNF dostępnych w sieci wewnętrznej oraz z sieci publicznej,
- zaktualizowano i przygotowano nowe regulacje wewnętrzne w zakresie cyberbezpieczeństwa,
- przeprowadzono szkolenia dla pracowników UKNF mające na celu budowanie świadomości w obszarze cyberbezpieczeństwa,
- na bieżąco dystrybuowano wśród pracowników UKNF informacje o cyberzagrożeniach.

21.8. SKARGI NA DZIAŁALNOŚĆ KNF I POSTĘPOWANIE PRACOWNIKÓW UKNF ORAZ DZIAŁANIA UKNF NA RZECZ WZMOCNIENIA ETYCZNYCH STANDARDÓW ZACHOWAŃ PRACOWNIKÓW UKNF

W 2023 roku do UKNF w zakresie skarg dotyczących działalności KNF i postępowania pracowników UKNF wpłynęło 39 skarg, z czego 36 rozpatrzono, 3 skargi były poza właściwością KNF.

W okresie objętym sprawozdaniem UKNF realizował działania mające na celu propagowanie standardów etycznych wśród pracowników UKNF, m.in. zorganizował wybory Rzecznika Etyki na kadencję 2023-2025 oraz szkolenia: „Etyka, zarządzanie konfliktem interesów, w tym wymogi dotyczące bezstronności kontrolerów oraz przeciwdziałanie korupcji”.

22. ANEKSY

ANEKS 22.1. INFORMACJE O DECYZJACH ADMINISTRACYJNYCH I POSTANOWIENIACH WYDANYCH Z UPOWAŻNIENIA KNF ORAZ Z UPOWAŻNIENIA PRZEWODNICZĄCEGO KNF⁶⁹

Tabela 22.1.1. Liczba decyzji wydanych w 2023 roku z upoważnienia KNF

Przedmiot decyzji	Liczba wydanych decyzji
1. Nadzór nad rynkiem finansowym	
w zakresie sektora bankowego	
zezwolenie na zaliczenie do kapitału podstawowego Tier I zysku za dany okres	33
zezwolenie do zaklasyfikowania wyemitowanych akcji do kapitału podstawowego Tier I	5
zezwolenie na obniżenie funduszy własnych	428
zezwolenie na obniżenie funduszy własnych – zgoda uprzednia	40
zgoda na zaklasyfikowanie do kapitału Tier I zobowiązań wynikających z wyemitowanych przez bank instrumentów finansowych	43
zgoda na zakwalifikowanie środków pieniężnych banku pozyskanych z emisji obligacji długoterminowych i pożyczek podporządkowanych jako instrumenty w kapitale Tier II	3
zezwolenie na wcześniejszy wykup obligacji	7
zalecenie bankowi utrzymywania dodatkowego wymogu w zakresie funduszy własnych zgodnie z art. 138 ust. 2 pkt 2 Prawa bankowego	9
zezwolenie na wcześniejszy zwrot środków pieniężnych pochodzących z pożyczki podporządkowanej zaliczanych do kapitału Tier II	6
zezwolenie na połączenie dwóch banków spółdzielczych	1
zgoda na zwolnienie z obowiązku przekazania tłumaczenia na język polski sprawozdania finansowego podmiotu dominującego	1
zezwolenie na powierzenie wykonywania przez wskazanych w decyzji przedsiębiorców w imieniu i na rzecz banku czynności innych, niż wymienione w art. 6a ust. 1 pkt 1 lit. a–l Prawa bankowego	8

⁶⁹ Ilekcóć w aneksie jest mowa o decyzjach administracyjnych i postanowieniach wydanych z upoważnienia KNF oraz z upoważnienia Przewodniczącego KNF należy przez to rozumieć także postanowienia o wszczęciu postępowania z urzędu lub o rozszerzeniu zakresu postępowania na podstawie art. 13 ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym oraz postanowienia wszczęte na wniosek z art. 11 ust. 1, 5, 7 i 8 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym oraz postępowania w sprawach określonych w art. 11 ust. 7 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym.

zezwozenie na zawarcie umowy z przedsiębiorcą zagranicznym, który nie posiada siedziby na terytorium państwa członkowskiego lub umowy przewidującej wykonywanie czynności poza terytorium państwa członkowskiego	4
stwierdzenie wygaśnięcia decyzji w przedmiocie zalecenia utrzymywania funduszy własnych na pokrycie dodatkowego wymogu kapitałowego w celu zabezpieczenia ryzyka wynikającego z zabezpieczonych hipoteką walutowych kredytów i pożyczek	2
zmiany znaczne w metodach wewnętrznych (IRB i AMA)	2
powrót do stosowania mniej zaawansowanej metody oceny ryzyka operacyjnego	1
stosowanie własnych modeli delt opcji	1
zezwozenie na dokonanie zmian w statucie banku w formie spółki akcyjnej	47
zezwozenie na dokonanie zmian w statucie banku spółdzielczego	251
umorzenie postępowania w sprawie zezwozenia na dokonanie zmian w statucie banku w formie spółki akcyjnej	4
umorzenie postępowania w sprawie zezwozenia na dokonanie zmian w statucie banku spółdzielczego	8
umorzenie postępowania w sprawie zgody na rozszerzenie terenu działania banku spółdzielczego	2
umorzenie postępowania w sprawie zgody na powołanie lub powierzenie funkcji prezesa zarządu banku w formie spółki akcyjnej	2
umorzenie postępowania w sprawie zgody na powołanie lub powierzenie funkcji prezesa zarządu banku spółdzielczego	1
zezwozenie na zbycie akcji imiennych przed upływem roku od wpisania banku do rejestru przedsiębiorców	1
umorzenie postępowania w sprawie zezwozenia na utworzenie banku	1
zezwozenie na stosowanie 100% wskaźnika wpływów w odniesieniu do niewykorzystanej części instrumentu kredytowego na podstawie art. 34 ust. 1 rozporządzenia 2015/61	1
wyrażenie zgody na całkowite wyłączenie z ograniczenia uznawania wpływów płynności do 75% całkowitych wpływów płynności dla niewykorzystanej części instrumentu kredytowego na podstawie art. 33 ust. 2 lit. a rozporządzenia 2015/61	1
zalecenie P2G	37
zalecenia w zakresie polityki dywidendowej	41
zezwozenie na odkup akcji własnych banku	1
zalecenia ws. mechanizmów monitorowania transakcji na podstawie art. 138 ust. 1 pkt 6 Prawa bankowego - ograniczenie ryzyka występującego w działalności banku poprzez: 1) dokonanie przeglądu i ocenę skuteczności stosowanych przez bank mechanizmów monitorowania transakcji, które umożliwiają wykrywanie nieautoryzowanych lub nielegalnych transakcji płatniczych 2) wdrożenie działań eliminujących stwierdzone luki i nieprawidłowości, wynikające z oceny zgodności działalności banku z rozporządzeniem 2018/389, w zakresie generowanych alertów przez system monitoringu transakcji płatniczych	1
zalecenie ograniczenia ryzyka występującego w działalności banku poprzez zapewnienie stanu zgodności z normą art. 395 ust. 1 rozporządzenia CRR	1

zalecenie: 1) niezwłoczne wyeliminowanie naruszenia standardów kapitałowych, o których mowa w art. 128 ust. 1 Prawa bankowego, poprzez podjęcie skutecznych działań mających na celu zwiększenie funduszy własnych banku 2) podjęcie skutecznych działań mających na celu poprawę procesu zarządzania kapitałowego	1
inne decyzje	34
Razem	1029
w zakresie sektora spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych	
zgoda na wcześniejszy zwrot środków zobowiązania podporządkowanego	2
umorzenie postępowania w przedmiocie ustanowienia zarządcy komisarycznego	3
zatwierdzenie zmiany statutu SKOK	3
zaliczenie zobowiązania podporządkowanego do funduszy własnych SKOK	1
ograniczenie zakresu przekazywanej sprawozdawczości	1
Razem	10
w zakresie sektora usług płatniczych	
umorzenie postępowania w przedmiocie wydania zakazu na świadczenie usług w charakterze biura usług płatniczych lub nałożenia kary na biuro usług płatniczych	3
umorzenie postępowania administracyjnego w sprawie zezwolenia / zmiany zezwolenia na świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowej instytucji płatniczej	6
umorzenie postępowania w przedmiocie wydania decyzji o zakazie wykonywania działalności w charakterze biura usług płatniczych	6
umorzenie postępowania w przedmiocie wydania decyzji o zakazie wykonywania działalności w zakresie małej instytucji płatniczej	1
umorzenie postępowania w przedmiocie wydania decyzji o zakazie wykonywania działalności w charakterze krajowej instytucji płatniczej	1
umorzenie postępowania prowadzonego w przedmiocie odmowy dokonania wpisu do rejestru, o którym mowa w art. 4 ust. 3 ustawy o usługach płatniczych w charakterze małej instytucji płatniczej	1
Razem	18
w zakresie rynku ubezpieczeniowego	
decyzja w sprawie spłaty pożyczki podporządkowanej	1
zatwierdzenie zmian statutu zakładu ubezpieczeń	29
wpis do rejestru aktuariuszów	10
zezwoleń na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń	40
zezwoleń na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie reasekuracji	4
cofnięcie zezwolenia na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń	27
cofnięcie zezwolenia na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie reasekuracji	1
umorzenie postępowania	23
inne decyzje	4
Razem	139

w zakresie rynku emerytalnego	
zezwolenie na powołanie członka rady nadzorczej towarzystwa emerytalnego	15
udzielenie zezwolenia na zmianę statutu powszechnego towarzystwa emerytalnego, otwartego funduszu emerytalnego, dobrowolnego funduszu emerytalnego	9
udzielenie zezwolenia na skrócenie terminu wejścia w życie zmian statutu otwartego funduszu emerytalnego, dobrowolnego funduszu emerytalnego	4
zezwolenie na zmianę umowy o przechowywanie aktywów funduszu emerytalnego	10
wpis pracowniczego programu emerytalnego do rejestru	30
wpis zmian pracowniczego programu emerytalnego do rejestru	162
wykreślenie pracowniczego programu emerytalnego z rejestru	25
zezwolenie na wydłużenie terminu na dostosowanie działalności lokacyjnej OFE	4
umorzenie postępowania w sprawie o udzielenie zezwolenia na wydłużenie terminu na dostosowanie działalności lokacyjnej OFE	3
umorzenie postępowania	12
wykreślenie adnotacji o udziale pracodawcy w międzyzakładowym pracowniczym programie emerytalnym	2
zatwierdzenie sprawozdania z działalności KDPW SA w zakresie administrowania Funduszem Gwarancyjnym za rok 2022	1
inne decyzje	1
Razem	278
w zakresie rynku kapitałowego	
zatwierdzenie prospektu	30
zatwierdzenie suplementu do prospektu	77
zezwolenie na prowadzenie rejestrów lub rachunków towarów giełdowych	4
uchylenie zezwolenia na prowadzenie rejestrów lub rachunków towarów giełdowych	1
zgoda na połączenie wewnętrzne dwóch subfunduszy funduszu inwestycyjnego otwartego albo specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego	7
zgoda na połączenie krajowe dwóch subfunduszy funduszu inwestycyjnego otwartego	2
zezwolenie na zmianę statutu funduszu inwestycyjnego, w tym na skrócenie terminu wejścia w życie zmian statutu funduszu	75
zezwolenie na utworzenie specjalistycznego funduszu inwestycyjnego	1
zezwolenie na przejęcie zarządzania funduszem inwestycyjnym	2
zezwolenie na przyjmowanie i przekazywanie zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych	1
zgoda na powołanie członka zarządu nadzorującego system zarządzania ryzykiem w towarzystwie funduszy inwestycyjnych	5
zgoda na powołanie członka zarządu nadzorującego podejmowanie decyzji inwestycyjnych w towarzystwie funduszy inwestycyjnych	10
zezwolenie za zarządzanie sekurytyzowanymi wierzytelnościami	1
zgoda na zawarcie umowy o zarządzaniu portfelem	1
zatwierdzenie prospektu certyfikatów inwestycyjnych funduszu inwestycyjnego zamkniętego	14
zatwierdzenie suplementu do prospektu certyfikatów inwestycyjnych funduszu inwestycyjnego zamkniętego	28
wpis na listę doradców inwestycyjnych	58

wpis na listę maklerów papierów wartościowych	81
wpis do rejestru agentów firm inwestycyjnych	16
skreślenie agenta firmy inwestycyjnej	28
zezwozenie na ograniczenie informacji w planie naprawy domu maklerskiego	1
zgoda na powołanie członka zarządu domu maklerskiego nadzorującego system zarządzania ryzykiem	5
zgoda na powołanie prezesa zarządu domu maklerskiego	2
uchylenie zezwolenia na prowadzenie działalności maklerskiej	1
zezwozenie na zaliczenie części zysku bieżącego do kapitału podstawowego Tier I domu maklerskiego	1
zatwierdzenie Regulaminu Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych SA lub zatwierdzenie w nim zmian	2
zatwierdzenie udziału kapitałowego Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych SA	1
zatwierdzenie zmian w regulaminie rozliczeń transakcji KDPW_CCP S.A. lub regulaminie funduszu rozliczeniowego	3
w sprawie żądania od Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. zawieszenia obrotu instrumentami finansowymi wyemitowanymi przez spółki publiczne	21
w sprawie uchylenia decyzji administracyjnej w przedmiocie żądania od Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. zawieszenia obrotu instrumentami finansowymi wyemitowanymi przez spółki publiczne	13
wykreślenie z rejestru zarządzających ASI	11
udzielenie zgody na dokonanie zmian w regulaminie spółki prowadzącej giełdę towarową	1
udzielenie zgody na dokonanie zmian w regulaminie spółki prowadzącej rynek regulowany	5
udzielenie zgody na dokonanie zmiany w składzie zarządu spółki prowadzącej rynek regulowany	2
udzielenie zezwolenia na dokonanie zmian w statucie spółki prowadzącej rynek regulowany	1
udzielenie zgody na outsourcing - usługi kluczowe spółki prowadzącej rynek regulowany	1
odmowa udzielenia ulgi w spłacie kary pieniężnej	3
odmowa udzielenia ulgi w spłacie kary pieniężnej i częściowe umorzenie postępowania	2
wyznaczenie likwidatora funduszu inwestycyjnego	1
stwierdzenie wygaśnięcia decyzji	3
umorzenie postępowania administracyjnego	66
inne decyzje	10
Razem	598
w zakresie dostawców usług finansowania społecznościowego	
udzielenie zezwolenia	3
Razem	3
w zakresie pośredników kredytu hipotecznego	

zezwole nie na prowadzenie działalności w charakterze pośrednika kredytu hipotecznego i wpis do rejestru pośredników kredytowych (do działu I)	10
cofnięcie zezwolenia na prowadzenie działalności w charakterze pośredników kredytu hipotecznego i wykreślenie z rejestru pośredników kredytowych (z działu I)	42
umorzenie postępowania w sprawie udzielenia zezwolenia na prowadzenie działalności w charakterze pośrednika kredytu hipotecznego	1
Razem	53
OGÓŁEM	2128
2. Decyzje wydane w zakresie właściwości KNF określonej w przepisach odrębnych	
w zakresie pośredników kredytu konsumenckiego	
odmowa w sprawie wpisu pośrednika kredytu konsumenckiego do rejestru pośredników kredytowych	5
w zakresie instytucji pożyczkowych	
odmowa w sprawie wpisu instytucji pożyczkowej do rejestru instytucji pożyczkowych	1
OGÓŁEM	6
ŁĄCZNIE	2134

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 22.1.2. Liczba postanowień wydanych w 2023 roku

Przedmiot postanowienia	Liczba postanowień
wszczęcie postępowania z urzędu lub o rozszerzeniu zakresu przedmiotowego postępowania wydanych na podstawie art. 13 ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym	121
odmowa wyłączenia od udziału w postępowaniu członków Komisji Nadzoru Finansowego	24
odmowa wyłączenia od udziału w postępowaniu Przewodniczącego KNF	3
odmowa przeprowadzenia rozprawy oraz dowodu na rozprawie	1
przeprowadzenie dowodu w sprawie	16
odmowa wszczęcia postępowania administracyjnego	45
wyrażenie opinii przez NBP	1
zasięgnięcie opinii GPW SA w Warszawie	1
przywrócenie terminu do usunięcia braków formalnych/nieprawidłowości	29
wyznaczenie nowego terminu do załatwienia sprawy	97
w sprawach kosztów	11
utrzymanie zaskarżonego postanowienia w mocy	2
zawieszenie postępowania administracyjnego	40
podjęcie zawieszzonego postępowania administracyjnego	27
odmowa uwzględnienia wniosku dowodowego	55

odmowa wszczęcia postępowania administracyjnego	2
wszczęcie postępowania w sprawie żądania od Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. zawieszenia obrotu instrumentami finansowymi wyemitowanymi przez spółki publiczne	21
wszczęcie postępowania w sprawie uchylecia decyzji administracyjnej w sprawie żądania od Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. zawieszenia obrotu instrumentami finansowymi wyemitowanymi przez spółki publiczne	13
wznowienie postępowania	1
postanowienie w przedmiocie dopuszczenia dowodów w postępowaniu administracyjnym	1
odmowa dostępu do dokumentów stanowiących akta sprawy	2
odmowa włączenia dokumentów do akt sprawy	4
odmowa wstrzymania wykonania decyzji	19
odrzućenie wniosków dowodowych w prowadzonych postępowaniach administracyjnych	2
postanowienie ws. przedłużenia terminu na uzupełnienie planu naprawy o jeden miesiąc	3
niedopuszczalność wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy rozstrzygniętej postanowieniem	2
odmowa wznowienia postępowania	5
odmowa zawieszenia postępowania	9
odmowa wyjaśnienia treści postanowienia	6
odmowa mediacji	4
odmowa zwolnienia z grzywny	1
odmowa przywrócenia uchybionego terminu	2
stwierdzenie uchybienia terminu	3
niedopuszczalność wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy	18
o nieuwzględnieniu wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego	1
odmowa wydania uwierzytelnionych odpisów z akt sprawy	3
sprostowanie oczywistej omyłki pisarskiej	11
odmowa dopuszczenia organizacji społecznej do udziału w postępowaniu	5
postanowienie o utrzymaniu w mocy postanowienia w sprawie odmowy dopuszczenia organizacji społecznej do udziału w postępowaniu administracyjnym	1
odmowa udostępnienia akt sprawy, odmowa udostępnienia akt i wydania kopii	3
inne postanowienia	5
Razem	620

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 22.1.3. Liczba decyzji administracyjnych Przewodniczącego KNF, wydanych w 2023 roku na podstawie przepisów ustawy o dostępie do informacji publicznej

Przedmiot decyzji	Liczba decyzji
w przedmiocie odmowy udostępnienia informacji publicznej	14

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 22.1.4. Liczba decyzji administracyjnych wydanych w 2023 roku na podstawie przepisów działu III Ordynacji podatkowej w związku z art. 19a ust. 5 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym

Przedmiot decyzji	Liczba decyzji
w przedmiocie określenia należności z tytułu kosztów nadzoru	59
Pozostałe	8
Razem	67

Źródło: opracowanie własne UKNF

ANEKS 22.2. EMITENCI, KTÓRYCH PROSPEKTY ZOSTAŁY ZATWIERDZONE PRZEZ KNF W 2023 ROKU, ORAZ PUBLICZNE FUNDUSZE INWESTYCYJNE ZAMKNIĘTE, KTÓRYCH PROSPEKTY ZOSTAŁY ZATWIERDZONE PRZEZ KNF W 2023 ROKU

Tabela 22.2.1 Emitenci, których prospekty zostały zatwierdzone przez KNF w 2023 roku

Lp.	Emitent	Data zatwierdzenia prospektu
1.	Scope Fluidics SA	12.01.2023
2.	Genomtec SA	25.01.2023
3.	Less SA	25.01.2023
4.	Pointpack SA	27.01.2023
5.	Kredyt Inkaso SA	16.02.2023
6.	DB Energy SA	27.02.2023
7.	Columbus Energy SA	14.03.2023
8.	Urteste SA	16.03.2023
9.	Cavatina Holding SA	29.03.2023
10.	GI Group Poland SA	17.04.2023
11.	Dekpol SA	24.04.2023
12.	Dr Irena Eris SA	19.06.2023
13.	Echo Investment SA	19.06.2023
14.	Drago Entertainment SA	21.06.2023
15.	Kruk SA	11.07.2023
16.	PCC Rokita SA	20.07.2023
17.	PCC Exol SA	20.07.2023
18.	Ronson Development SE	25.07.2023
19.	Xplus SA	27.07.2023
20.	Polenergia SA	11.09.2023
21.	Starward Industries SA	11.09.2023
22.	PragmaGo SA	14.09.2023
23.	PragmaGo SA	14.09.2023
24.	Ghelamco Invest Sp. z o.o.	25.09.2023

25.	Victoria Dom SA	24.10.2023
26.	Murapol SA	17.11.2023
27.	Pure Biologics SA	12.12.2023
28.	Render Cube SA	20.12.2023
29.	Neptis SA	22.12.2023
30.	Blobber Team SA	29.12.2023

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 22.2.2 Publiczne fundusze inwestycyjne zamknięte, których prospekty zostały zatwierdzone przez KNF w 2023 roku

Lp.	Nazwa funduszu	Data zatwierdzenia prospektu
1.	BETA ETF WIGtech Portfelowy Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	8.03.2023
2.	Beta ETF mWIG40TR Portfelowy Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	16.06.2023
3.	Fundusz Długu Korporacyjnego Rentier Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	19.06.2023
4.	Beta ETF WIG20lev Portfelowy Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	3.07.2023
5.	Beta ETF WIG20short Portfelowy Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	3.07.2023
6.	Beta ETF sWIG80TR Portfelowy Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	6.10.2023
7.	Beta ETF TBSP Portfelowy Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	6.10.2023
8.	Ipopema Benefit 3 Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych z siedzibą w Warszawie	9.10.2023
9.	Beta ETF WIG20TR Portfelowy Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	10.10.2023
10.	Eques Akumulacji Majątku Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	31.10.2023
11.	Eques Aktywnego Inwestowania Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	31.10.2023
12.	Eques Akcji Sektora Prywatnego Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	31.10.2023
13.	Beta ETF Nasdaq-100 PLN-Hedged Portfelowy Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	8.11.2023
14.	Beta ETF S&P 500 PLN-Hedged Portfelowy Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w Warszawie	8.11.2023

Źródło: opracowanie własne UKNF

ANEKS 22.3. ZESTAWIENIE SEMINARIÓW SZKOLENIOWYCH ZORGANIZOWANYCH PRZEZ UKNF W RAMACH PROJEKTU EDUKACYJNEGO CEDUR W 2023 ROKU

Tabela 22.3.1. Seminaria szkoleniowe dla przedstawicieli podmiotów podlegających nadzorowi KNF (w podziale na sektory)

Lp.	Temat	Data
Sektor bankowy		
1.	Manipulacja instrumentami finansowymi oraz ujawnianie i wykorzystywanie informacji poufnych – rodzaje i motywy nadużyć, mechanizmy działania i metody wykrywania naruszeń	17.05.2023

2.	Cyberbezpieczeństwo – najnowsze trendy w cyberprzestępczości. Metody ataków na środki finansowe klientów bankowości internetowej stosowane przez cyberprzestępców (I edycja)	25.05.2023
3.	Umowa kredytu hipotecznego – w jaki sposób efektywnie przedstawiać konsumentom warunki finansowania – warsztat dla doradców kredytowych z zakresu dokładnej znajomości zapisów, klauzul umowy kredytowej, wymagań ustawowych i rekomendacyjnych (z zadaniami praktycznymi, jak efektywnie odpowiadać na pytania konsumentów oraz jak skutecznie i przystępnie dla konsumenta przedstawiać zapisy umowy kredytowej) ⁷⁰	30.05.2023
4.	Zmiany regulacyjne wprowadzone w Rekomendacji S z 2019 roku	22.06.2023
5.	Outsourcing w bankach – zagadnienia prawne i rekomendacyjne	8.09.2023
6.	Ocena odpowiedniości członków organów podmiotów sektora bankowego z uwzględnieniem zmian wprowadzonych w nowej iteracji metodyki	15.09.2023
7.	Praktyczne aspekty odpowiedniości członków organów podmiotów sektora bankowego z wykorzystaniem formularzy oceny	29.09.2023
8.	Przeciwdziałanie praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu w sektorze bankowym oraz w sektorze SKOK w kontekście przepisów prawa. Współpraca międzynarodowa – a działania krajowe. Doświadczenia nadzoru finansowego oraz wyniki kontroli (część I) ⁷¹	3.10.2023
9.	Przeciwdziałanie praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu w sektorze bankowym oraz w sektorze SKOK w kontekście przepisów prawa. Współpraca międzynarodowa – a działania krajowe. Doświadczenia nadzoru finansowego oraz wyniki kontroli (część II) ⁷¹	4.10.2023
10.	Dobre praktyki w zakresie zarządzania danymi (Data Governance) i jakością danych (Data Quality Management) w oparciu o wymogi Rekomendacji D oraz standardy międzynarodowe DAMA	9.10.2023
11.	Dobre praktyki w zakresie zarządzania obszarami technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego w bankach spółdzielczych w oparciu o wymogi wynikające z Rekomendacji D	18.10.2023
12.	Cyberbezpieczeństwo – najnowsze trendy w cyberprzestępczości. Metody ataków na środki finansowe klientów bankowości internetowej stosowane przez cyberprzestępców (II edycja)	16.11.2023
Sektor spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych		
1.	Przeciwdziałanie praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu w sektorze bankowym oraz w sektorze SKOK w kontekście przepisów prawa. Współpraca międzynarodowa – a działania krajowe. Doświadczenia nadzoru finansowego oraz wyniki kontroli (część I) ⁷²	3.10.2023
2.	Przeciwdziałanie praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu w sektorze bankowym oraz w sektorze SKOK w kontekście przepisów prawa. Współpraca międzynarodowa – a działania krajowe. Doświadczenia nadzoru finansowego oraz wyniki kontroli (część II) ⁷²	4.10.2023

⁷⁰ Seminarium w formie warsztatu stacjonarnego.

⁷¹ Seminarium skierowane również do spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych (seminarium dwudniowe).

⁷² Seminarium skierowane również do wszystkich podmiotów sektora bankowego (seminarium dwudniowe).

Rynek kapitałowy		
1.	Praktyczny wymiar stosowania przez KNF administracyjnych kar pieniężnych na rynku kapitałowym	20.07.2023
2.	Wezwania do zapisywania się na sprzedaż akcji spółek publicznych w kontekście zmian wprowadzonych ustawą z dnia 7 kwietnia 2022 r. o zmianie ustawy o listach zastawnych i bankach hipotecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2022 r. poz. 872)	13.10.2023
3.	Przeciwdziałanie praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu w sektorze kapitałowym w kontekście przepisów prawa. Współpraca międzynarodowa a działania krajowe. Doświadczenia nadzoru finansowego oraz wyniki kontroli	19.10.2023
4.	ESG w działalności firm inwestycyjnych	23.10.2023
5.	Metodyka oceny i weryfikacji członków organów TFI ogłoszona w Metodyce 2023	25.10.2023
6.	Praktyczne aspekty raportowania sprawozdań ZASI i ASI (pliki DATMAN i DATAIF)	8.11.2023
7.	Zgodność sprawozdań finansowych emitentów (w tym historycznych informacji finansowych zamieszczonych w prospektach) ze standardami rachunkowości (w szczególności MSSF) oraz wymogami ESEF (Jednolity Europejski Format Raportowania) ⁷³	22.11.2023
8.	Wybrane zagadnienia związane z wykonywaniem przez banki działalności, o której mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz nadzoru banku nad tą działalnością ⁷⁴	23.11.2023
9.	Bezprospektowe oferty publiczne papierów wartościowych	6.12.2023
10.	Wypełnianie obowiązków informacyjnych (w tym w zakresie informacji niefinansowych) przez emitentów papierów wartościowych - doświadczenia nadzorcze oraz praktyki rynkowe w tym zakresie	7.12.2023
11.	Praktyczne aspekty realizacji obowiązków informacyjnych TFI i FI w ramach nowej sprawozdawczości (NSS)	20.12.2023
Podmioty świadczące usługi finansowania społecznościowego		
1.	Tematyka ESG w działalności podmiotów nadzorowanych przez KNF	14.09.2023
Rynek ubezpieczeniowy		
1.	Funkcja compliance w zakładzie ubezpieczeń z perspektywy organu nadzoru (oczekiwania na bazie doświadczeń nadzorczych)	5.09.2023
2.	Transgraniczność w ubezpieczeniach – proces notyfikacyjny	16.10.2023
3.	Przeciwdziałanie praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu w zakładach ubezpieczeń na życie w kontekście przepisów prawa	26.10.2023

⁷³ Seminarium skierowane również do biegłych rewidentów.

⁷⁴ Seminarium w formie szkolenia stacjonarnego.

4.	Wybrane zagadnienia dotyczące sprawowania przez zakład ubezpieczeń nadzoru nad pośrednikiem ubezpieczeniowym	13.11.2023
5.	Zasady wykonywania nadzoru bieżącego przez KNF nad dystrybutorami ubezpieczeń i reasekuracji. Analiza wymagań i potrzeb ubezpieczeniowych klienta i rekomendacja najwłaściwszej umowy	30.11.2023
6.	Zasady wykonywania nadzoru bieżącego przez KNF nad dystrybutorami ubezpieczeń i reasekuracji. Zakaz subagencji, organizacja i nadzór agenta nad wykonywaniem czynności agencyjnych	1.12.2023
Sektor usług płatniczych		
1.	Przeciwdziałanie praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu w sektorze usług płatniczych w kontekście przepisów prawa. Doświadczenia nadzoru finansowego oraz wyniki kontroli	13.10.2023
Międzysektorowe		
1.	Rozporządzenie w sprawie operacyjnej odporności cyfrowej sektora finansowego i inne akty powiązane. Omówienie wybranych wymagań DORA (I edycja)	18.09.2023
2.	Rozporządzenie w sprawie operacyjnej odporności cyfrowej sektora finansowego i inne akty powiązane. Omówienie wybranych wymagań DORA (II edycja)	19.09.2023
3.	Rozporządzenie w sprawie operacyjnej odporności cyfrowej sektora finansowego i inne akty powiązane. Omówienie wybranych wymagań DORA (III edycja)	20.09.2023
4.	Rozporządzenie w sprawie operacyjnej odporności cyfrowej sektora finansowego i inne akty powiązane. Omówienie wybranych wymagań DORA (IV edycja)	25.09.2023
5.	Rozporządzenie w sprawie operacyjnej odporności cyfrowej sektora finansowego i inne akty powiązane. Omówienie wybranych wymagań DORA (V edycja)	26.09.2023
6.	Ustawa o zwalczaniu nadużyć w komunikacji elektronicznej – nowe możliwości ochrony podmiotów i klientów rynku finansowego (z udziałem przedstawicieli Urzędu Komunikacji Elektronicznej (UKE) w charakterze prelegentów)	10.10.2023

Zródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 22.3.2. Seminaryjne szkoleniowe dla przedstawicieli wymiaru sprawiedliwości oraz organów ścigania

Lp.	Temat	Data
1.	Krajowe Instytucje Płatnicze – jako niebankowi dostawcy usług płatniczych (najważniejsze aspekty prowadzenia działalności jako KIP, praktyczne przykłady). Małe Instytucje Płatnicze. Podmioty sektora usług płatniczych	30.03.2023
2.	Obowiązki związane z nabywaniem i zbywaniem udziałów w spółkach	10.05.2023
3.	Cyberbezpieczeństwo najnowsze trendy w cyberprzestępczości. Metody ataków na środki finansowe klientów bankowości internetowej, stosowane przez cyberprzestępców. Cyberbezpieczeństwo usług finansowych. Narzędzia i środki współdziałania państw w zakresie zwalczania cyberprzestępczości. Cyberbezpieczeństwo w funkcjonowaniu instytucji rynku finansowego: zasady, metodyki, wpływ na działalność i koszty funkcjonowania (I edycja)	24.05.2023

4.	Obowiązki akcjonariuszy spółek publicznych związane z nabywaniem i zbywaniem akcji (art. 69 ustawy o ofercie i art. 19 rozporządzenia MAR)	12.06.2023
5.	Crowdfunding pożyczkowy w świetle nowych regulacji unijnych	14.06.2023
6.	Funkcjonowanie instytucji płatniczych, ryzyko związane z wykorzystaniem tych instytucji do działalności przestępczej, w tym legalizowania korzyści pochodzących z różnego rodzaju przestępstw oraz możliwości przeciwdziałania tym zjawiskom	20.06.2023
7.	Manipulacja instrumentami finansowymi oraz ujawnianie i wykorzystywanie informacji poufnych – rodzaje i motywy nadużyć, mechanizmy działania i metody wykrywania naruszeń	21.06.2023
8.	Komitety Audytu w JZP	6.09.2023
9.	Zmiany, jakie niesie za sobą projekt dyrektywy CSRD	7.09.2023
10.	Przestępstwa związane z rynkiem finansowym. Przykłady najczęstszych nadużyć w sektorze usług finansowych (część I) ⁷⁵	13.09.2023
11.	Przestępstwa związane z rynkiem finansowym. Przykłady najczęstszych nadużyć w sektorze usług finansowych (część II) ⁷⁵	14.09.2023
12.	Manipulacja instrumentami finansowymi oraz ujawnianie i wykorzystywanie informacji poufnych – rodzaje i motywy nadużyć, mechanizmy działania i metody wykrywania naruszeń	22.09.2023
13.	Podstawy funkcjonowania i interpretacji sprawozdań finansowych oraz wybrane zagadnienia i nieprawidłowości dotyczące sprawozdawczości finansowej (część I) ⁷⁵	26.09.2023
14.	Podstawy funkcjonowania i interpretacji sprawozdań finansowych oraz wybrane zagadnienia i nieprawidłowości dotyczące sprawozdawczości finansowej (część II) ⁷⁵	27.09.2023
15.	Finanse zakładów ubezpieczeń (bilans, rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe)	11.10.2023
16.	Wnioski z kontroli podmiotów nadzorowanych przez KNF – dobre i złe praktyki (rejestr pośredników ubezpieczeniowych, pełnomocnictwa i upoważnienia, analiza wymagań i potrzeb klienta, rekomendacja brokerska, zakaz subagencji)	17.10.2023
17.	Zmiany, jakie niesie za sobą projekt dyrektywy CSRD	20.10.2023
18.	Kierowanie zawiadomień do Generalnego Inspektora Informacji Finansowej – doświadczenia nadzoru finansowego. Ryzyko prania pieniędzy w świetle danych statystycznych	24.10.2023
19.	Wdrożenie przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/1011 z dnia 8 czerwca 2016 r. w sprawie indeksów stosowanych jako wskaźniki referencyjne w instrumentach finansowych i umowach finansowych lub do pomiaru wyników funduszy inwestycyjnych	7.11.2023
20.	Cyberbezpieczeństwo najnowsze trendy w cyberprzestępczości. Metody ataków na środki finansowe klientów bankowości internetowej, stosowane przez cyberprzestępców. Cyberbezpieczeństwo usług finansowych. Narzędzia i środki współdziałania państw w zakresie zwalczania cyberprzestępczości. Cyberbezpieczeństwo w funkcjonowaniu instytucji rynku finansowego: zasady, metodyki, wpływ na działalność i koszty funkcjonowania (II edycja)	14.11.2023

⁷⁵ Seminarium dwudniowe.

21.	Praktyczne aspekty przygotowania i przebiegu oferty publicznej akcji (w oparciu o zapisy w prospektach) oraz najistotniejsze obszary konsekwencji statusu spółki publicznej dla kształtowania się praw i obowiązków po stronie akcjonariuszy i spółki akcyjnej	21.11.2023
-----	--	------------

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 22.3.3. Seminarya szkoleniowe dla przedstawicieli instytucji ochrony praw nieprofesjonalnych uczestników rynku finansowego

Lp.	Temat	Data
1.	Cyberbezpieczeństwo podczas zawierania transakcji elektronicznych z podmiotami rynku finansowego, ochrona konsumentów na rynku finansowym, w szczególności przed działalnością cyberprzestępców, uwzględniając takie metody oszustw, jak vishing i spoofing	9.05.2023
2.	Kredyt konsumencki i hipoteczny	6.06.2023

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 22.3.4. Seminarya szkoleniowe dla biegłych rewidentów

Lp.	Temat	Data
1.	Zgodność sprawozdań finansowych emitentów (w tym historycznych informacji finansowych zamieszczonych w prospektach) ze standardami rachunkowości (w szczególności MSSF) oraz wymogami ESEF (Jednolity Europejski Format Raportowania) ⁷⁶	22.11.2023

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 22.3.5. Seminarya szkoleniowe dla dostawców usług ICT dla podmiotów rynku finansowego

Lp.	Temat	Data
1.	Rozporządzenie w sprawie operacyjnej odporności cyfrowej sektora finansowego i inne akty powiązane. Omówienie wybranych wymagań Rozporządzenia DORA dla dostawców usług ICT (I edycja)	23.10.2023
2.	Rozporządzenie w sprawie operacyjnej odporności cyfrowej sektora finansowego i inne akty powiązane. Omówienie wybranych wymagań Rozporządzenia DORA dla dostawców usług ICT (II edycja)	26.10.2023

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 22.3.6. Seminarya szkoleniowe dla indywidualnych (nieprofesjonalnych) uczestników rynku finansowego

Lp.	Temat	Data
1.	Inwestowanie w fundusze inwestycyjne – jak to robić z głową? ⁷⁷	12.05.2023
2.	Świadome podejmowanie decyzji inwestycyjnych – crowdfunding pożyczkowy ⁷⁸	2.10.2023

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 22.3.7. Seminarya szkoleniowe dla uczniów i nauczycieli

Lp.	Temat	Data
1.	ABC ubezpieczeń – co powinniśmy o nich wiedzieć*	20.03.2023

⁷⁶ Seminarium skierowane również do emitentów.

⁷⁷ Seminarium zorganizowane we współpracy z Komendą Główną Policji.

⁷⁸ Seminarium zorganizowane w ramach kampanii WIW 2023 we współpracy z Komendą Główną Policji.

2.	Bezpieczny telefon – jak chronić się przed cyberprzestępcami?*	20.03.2023
3.	Planowanie i zarządzanie finansami osobistymi*	21.03.2023
4.	Skąd się biorą pieniądze w banku? Czy inflacja jest dobra dla naszego portfela?*	21.03.2023
5.	Rozważne inwestowanie na rynku kapitałowym*	21.03.2023
6.	Kredyty bankowe, w szczególności kredyt na zakup mieszkania – z czym się wiąże?*	22.03.2023
7.	Dlaczego warto mieć ubezpieczenie i na co zwracać uwagę przy jego wyborze?*	22.03.2023
8.	Interaktywna edukacja – bezpieczne finanse w sieci* (z wyłącznym udziałem przedstawiciela UOKiK i Fundacji Lex Cultura w roli prelegentów)	22.03.2023
9.	Pułapki myślenia – jak dokonywać racjonalnych decyzji inwestycyjnych?*	23.03.2023
10.	Różne formy inwestowania na rynku kapitałowym – możliwości i ryzyka z perspektywy początkujących inwestorów*	23.03.2023
11.	Fundusze inwestycyjne – jak stać się początkującym inwestorem?*	24.03.2023
12.	Cyberoszuści atakują – jak nie dać się okraść w Internecie?*	24.03.2023
13.	System gwarantowania depozytów w Polsce* (z wyłącznym udziałem przedstawiciela BFG w roli prelegenta)	24.03.2023
14.	Moje finanse - praktyczne zastosowanie matematyki (I edycja)	16.05.2023
15.	System emerytalny w Polsce – sposoby zabezpieczenia spokojnej starości	23.05.2023
16.	Cyberprzestępcy w świecie finansów	29.05.2023
17.	Zawód maklera papierów wartościowych, doradcy inwestycyjnego, przykłady innych zawodów związanych z rynkiem kapitałowym	2.06.2023
18.	Bezpieczny telefon – jak chronić się przed cyberprzestępcami	15.06.2023
19.	Moje finanse - praktyczne zastosowanie matematyki (II edycja)	21.09.2023
20.	Cyberbezpieczeństwo z perspektywy klienta usług finansowych – aspekty praktyczne**	3.10.2023
21.	Inwestor na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie (GPW) – jak działa GPW i skąd można pozyskiwać informacje o spółkach?***	3.10.2023
22.	Crowdfunding pożyczkowy – podstawowe informacje i ochrona inwestorów**	4.10.2023
23.	Różne formy inwestowania na rynku kapitałowym – możliwości i ryzyka z perspektywy początkujących inwestorów**	4.10.2023
24.	Fundusze inwestycyjne – jak stać się początkującym inwestorem**	5.10.2023
25.	Oszustwa i inne przestępstwa na rynku finansowym. Zasady inwestowania	6.10.2023
26.	Różne strony ryzyka - ocena poziomu ryzyka, zależność między zyskiem i ryzykiem na przykładach wybranych usług/produktów finansowych**	6.10.2023
27.	Jak zadbać o bezpieczeństwo swojego telefonu i nie dać się okraść**	30.10.2023

28.	Oszustwa z wykorzystaniem wizerunku Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego - jak działają oszuści i jak się przed nimi chronić	9.11.2023
29.	Cyberbezpieczeństwo – pułapki czyhające na młodzież i jak się przed nimi chronić	29.11.2023

Źródło: opracowanie własne UKNF

* Seminarium zorganizowane w ramach kampanii Global Money Week 2023

** Seminarium zorganizowane w ramach kampanii World Investor Week 2023

Tabela 22.3.8. Seminaria szkoleniowe dla seniorów i ich opiekunów

Lp.	Temat	Data
1.	Cyberbezpieczeństwo w kontekście zagrożeń występujących w Internecie, w szczególności oszustw na urządzeniach mobilnych ⁷⁹	20.01.2023
2.	Informacyjna rola KNF i UKNF. Sprawdź, zanim podejmiesz decyzję inwestycyjną ⁸⁰	18.05.2023
3.	Okazja czy oszustwo. Sprawdź, zanim podejmiesz decyzję inwestycyjną ⁸⁰	21.06.2023
4.	Cyberbezpieczeństwo podczas zawierania transakcji elektronicznych z podmiotami rynku finansowego, ochrona konsumentów na rynku finansowym, w szczególności przed działalnością cyberprzestępców, uwzględniając takie metody oszustw, jak vishing i spoofing ⁸⁰	4.09.2023
5.	Oszustwa z wykorzystaniem wizerunku Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego - jak działają oszuści i jak się przed nimi chronić ⁸⁰	23.11.2023

Źródło: opracowanie własne UKNF

ANEKS 22.4. ZESTAWIENIE REKOMENDACJI, STANOWISK I KOMUNIKATÓW KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO I URZĘDU KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO ORAZ MATERIAŁÓW W FORMIE Q&A

Tabela 22.4.1. Rekomendacje Komisji Nadzoru Finansowego wydane w 2023 roku

Lp.	Przedmiot rekomendacji	Data
Sektor bankowy		
1.	Rekomendacja J dotycząca zasad gromadzenia i przetwarzania przez banki danych o rynku nieruchomości	24.03.2023
2.	Zmiana Rekomendacji S dotyczącej dobrych praktyk w zakresie zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie	19.06.2023
Rynek ubezpieczeniowy		
1.	Rekomendacje dotyczące oceny odpowiedniości ubezpieczenia na życie z elementem inwestycyjnym	15.09.2023
Rekomendacje o charakterze międzysektorowym		
1.	Rekomendacja U dotycząca dobrych praktyk w zakresie bancassurance	26.06.2023

Źródło: opracowanie własne UKNF

⁷⁹ Seminarium zorganizowane we współpracy z Komendą Główną Policji.

⁸⁰ Seminarium zorganizowane we współpracy z Komendą Główną Policji oraz Ministerstwem Rodziny i Polityki Społecznej.

Tabela 22.4.2. Stanowiska i komunikaty Komisji Nadzoru Finansowego i Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego oraz materiały w formie Q&A w 2023 roku

Lp.	Przedmiot stanowisk, komunikatów i materiałów w formie Q&A	Data
Rynek kapitałowy		
1.	Stanowisko UKNF w sprawie programów poleceń oraz programów partnerskich realizowanych przez firmy inwestycyjne	11.10.2023
2.	Komunikat UKNF informujący i zachęcający do udziału w konsultacjach publicznych dotyczących projektu rozporządzenia delegowanego wprowadzającego ESRS	16.06.2023
3.	Komunikat na temat sytuacji regulacyjnej na rynku kryptoaktywów	11.09.2023
4.	Komunikat UKNF dotyczący wejścia w życie nowego Regulaminu korzystania z Elektronicznego Systemu Przekazywania Informacji (ESPI, System)	25.10.2023
5.	Q&A dotyczące outsourcingu w firmach inwestycyjnych	20.06.2023
6.	Aktualizacja Q&A dotyczących ofert publicznych i prospektów	8.11.2023
7.	Najczęściej zadawane pytania dotyczące nowego systemu sprawozdawczego funduszy inwestycyjnych	12.12.2023
Sektor bankowy		
1.	Stanowisko UKNF dotyczące oceny zdolności kredytowej w Rekomendacji S	6.02.2023
2.	Stanowisko UKNF dotyczące ryzyka przedpłaty w umowach o kredyt hipoteczny z okresowo stałą stopą procentową	26.06.2023
3.	Priorytety w zakresie ostrożnościowego nadzoru bankowego nad bankami komercyjnymi w 2024 r.	17.11.2023
Sektor usług płatniczych		
1.	Wskazówki UKNF dla podmiotów ubiegających się o zezwolenie na świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowej instytucji płatniczej w zakresie opracowania wewnętrznej regulacji przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu na potrzeby dokumentacji składanej wraz z wnioskiem o takie zezwolenie	7.06.2023
Sektor instytucji pożyczkowych		
1.	Komunikat KNF dotyczący nowych wymogów dla prowadzenia działalności pożyczkowej	3.02.2023
2.	Komunikat UKNF dotyczący objęcia instytucji pożyczkowych nadzorem KNF	29.08.2023
3.	Komunikat UKNF dotyczący podmiotów zawierających umowy leasingu konsumenckiego w kontekście wpisu do rejestru instytucji pożyczkowych	11.12.2023
4.	Komunikat UKNF dotyczący kanału komunikacji dla instytucji pożyczkowych	19.12.2023
Stanowiska o charakterze międzysektorowym		
1.	Stanowisko KNF w sprawie polityki dywidendowej w 2024 roku	14.12.2023
2.	Stanowisko UKNF dotyczące prawidłowego wykorzystania w sektorze finansowym rozwiązań w zakresie nawiązywania stosunków gospodarczych bez fizycznej obecności klienta	29.09.2023

3.	Komunikat UKNF dotyczący rejestru działalności lombardowej prowadzonego przez KNF	29.09.2023
4.	Korzystanie z usług platform crowdfundingowych na cele gospodarcze	10.11.2023
5.	Aktualizacja Q&A dotyczących Rozporządzenia SFDR (Sustainable Finance Disclosure Regulation)	23.11.2023

Źródło: opracowanie własne UKNF

ANEKS 22.5. ZESTAWIENIE KOSZTÓW DZIAŁALNOŚCI UKNF ORAZ KNF PONIESIONYCH W 2023 ROKU, W PODZIALE NA OBSZARY NADZORU OKREŚLONE W ART. 1 UST. 2 USTAWY O NADZORZE NAD RYNKIEM FINANSOWYM, ORAZ KOSZTÓW ADMINISTRACYJNYCH

Obszar	Koszt nadzoru
nadzór bankowy	264 127 tys. zł, w tym koszty administracyjne* – 149 989 tys. zł
nadzór emerytalny	21 196 tys. zł, w tym koszty administracyjne* – 12 577 tys. zł
nadzór ubezpieczeniowy	102 402 tys. zł, w tym koszty administracyjne* – 57 934 tys. zł
nadzór nad rynkiem kapitałowym	162 558 tys. zł, w tym koszty administracyjne* – 77 325 tys. zł
nadzór nad instytucjami płatniczymi, małymi instytucjami płatniczymi, dostawcami świadczącymi wyłącznie usługę dostępu do informacji o rachunku, biurami usług płatniczych, instytucjami pieniądza elektronicznego, oddziałami zagranicznych instytucji pieniądza elektronicznego	1 790 tys. zł, w tym koszty administracyjne* – 1 016 tys. zł
nadzór nad agencjami ratingowymi	– **
nadzór uzupełniający	– **
nadzór nad SKOK-ami oraz Kasą krajową	1 176 tys. zł, w tym koszty administracyjne* – 668 tys. zł
nadzór nad pośrednikami kredytu hipotecznego oraz ich agentami	1 173 tys. zł, w tym koszty administracyjne* – 666 tys. zł

Źródło: opracowanie własne UKNF

* Przez koszty administracyjne rozumie się tzw. koszty pośrednie, a więc koszty funkcjonowania KNF i UKNF, których nie można bezpośrednio przypisać do poszczególnych sektorów. Koszty te są przypisywane do poszczególnych sektorów według odpowiednio ustalonych proporcji.

**Przepisy w zakresie systemu finansowania kosztów nadzoru nad rynkiem finansowym nie wymagają wyodrębniania kosztów nadzoru uzupełniającego oraz kosztów nadzoru nad agencjami ratingowymi. Ze względu na przyjęte w UKNF rozwiązania organizacyjne koszty nadzoru uzupełniającego oraz koszty nadzoru nad agencjami ratingowymi są traktowane jako koszty nieprzypisywane bezpośrednio do wyodrębnionych sektorów (są traktowane jako koszty pośrednie).

SPIS TABEL

Tabela 1. Liczba podmiotów podlegających nadzorowi KNF według stanu na 31 grudnia 2023 roku	32
Tabela 2. Liczba maklerów papierów wartościowych i doradców inwestycyjnych wpisanych na listy prowadzone przez KNF według stanu na 31 grudnia 2023 roku	34
Tabela 3. Liczba podmiotów, wobec których KNF nie sprawuje nadzoru, wpisanych do rejestrów prowadzonych przez KNF według stanu na 31 grudnia 2023 roku	34
Tabela 4. Liczba podmiotów, które notyfikowały działalność w Polsce w formie oddziału, według stanu na 31 grudnia 2023 roku	34
Tabela 5. Istotne lub powtarzające się nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w bankach komercyjnych w 2023 roku w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym	44
Tabela 6. Istotne lub powtarzające się nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w bankach komercyjnych w 2023 roku w zakresie zarządzania z uwzględnieniem systemu kontroli wewnętrznej	45
Tabela 7. Istotne lub powtarzające się nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w bankach komercyjnych w 2023 roku w obszarze zarządzania ryzykiem płynności i finansowania	46
Tabela 8. Istotne lub powtarzające się nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w bankach komercyjnych w 2023 roku w obszarze zarządzania ryzykiem rynkowym i ryzykiem stopy procentowej w portfelu bankowym	47
Tabela 9. Istotne lub powtarzające się nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w bankach komercyjnych w 2023 roku w obszarze zarządzania ryzykiem operacyjnym	48
Tabela 10. Istotne lub powtarzające się nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w bankach komercyjnych w 2023 roku w obszarze adekwatności kapitałowej	49
Tabela 11. Istotne lub powtarzające się nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w bankach spółdzielczych w obszarze ryzyka kredytowego	50
Tabela 12. Istotne lub powtarzające się nieprawidłowości w zakresie procesu zarządzania bankiem spółdzielczym	51
Tabela 13. Istotne lub powtarzające się nieprawidłowości w zakresie ryzyka płynności i finansowania	52
Tabela 14. Istotne lub powtarzające się nieprawidłowości w obszarze ryzyka operacyjnego	52
Tabela 15. Istotne lub powtarzające się nieprawidłowości w odniesieniu do adekwatności kapitałowej	52
Tabela 16. Istotne lub powtarzające się nieprawidłowości w zakresie ryzyka rynkowego i ryzyka stopy procentowej w portfelu bankowym	53
Tabela 17. Liczba podmiotów prowadzących działalność maklerską i powierniczą w latach 2020-2023	60
Tabela 18. Rejestr agentów firm inwestycyjnych na koniec lat 2020-2023	60
Tabela 19. Liczba osób wpisanych na listę maklerów papierów wartościowych oraz łączna liczba licencjonowanych maklerów papierów wartościowych w latach 2020-2023	61
Tabela 20. Liczba osób wpisanych na listę doradców inwestycyjnych oraz łączna liczba licencjonowanych doradców inwestycyjnych w latach 2020-2023	61
Tabela 21. Liczba podmiotów posiadających zezwolenie na prowadzenie rachunków lub rejestrów towarów giełdowych na koniec lat 2020-2023	61
Tabela 22. Liczba nadzorowanych towarzystw funduszy inwestycyjnych oraz funduszy inwestycyjnych i subfunduszy na koniec lat 2020-2023	61
Tabela 23. Liczba nadzorowanych zagranicznych funduszy inwestycyjnych (typu UCITS) i subfunduszy wchodzących w skład zagranicznych funduszy inwestycyjnych na koniec lat 2020-2023	62
Tabela 24. Liczba nadzorowanych zarządzających ASI na koniec lat 2020-2023	62
Tabela 25. PPE w latach 2020-2023	63
Tabela 26. PPK w latach 2020-2023	64
Tabela 27. IKE w latach 2020-2023	64
Tabela 28. IKZE w latach 2020-2023	65
Tabela 29. Wartość i liczba ofert publicznych o charakterze gotówkowym w latach 2020-2023	66
Tabela 30. Liczba notyfikowanych zagranicznych firm inwestycyjnych* na koniec lat 2020-2023	67
Tabela 31. Liczba polskich firm inwestycyjnych, które notyfikowały zamiar prowadzenia działalności na koniec lat 2020-2023	67
Tabela 32. Wybrane nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w 2023 roku w obszarze organizacji i nadzoru działalności przez firmy inwestycyjne oraz banki, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie	71
Tabela 33. Wybrane nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w 2023 roku w obszarze trybu i warunków postępowania z klientami lub potencjalnymi klientami firm inwestycyjnych oraz banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie	72
Tabela 34. Wybrane nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w 2023 roku w obszarze świadczenia usług maklerskich przez firmy inwestycyjne oraz banki, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie	73
Tabela 35. Wybrane nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w 2023 roku w obszarze sprzedaży lokat strukturyzowanych przez bank, o którym mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie	73
Tabela 36. Wybrane nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w 2023 roku w obszarze sprawozdawczości finansowej domów maklerskich i zarządzania ryzykiem	74
Tabela 37. Liczba wniosków, które wpłynęły do KNF w latach 2020-2023	77

Tabela 38. Liczba zarządzających ASI wykonujących działalność na podstawie wpisu do rejestru zarządzających ASI na koniec lat 2020-2023 w podziale na wewnętrznie i zewnętrznie zarządzających ASI.....	79
Tabela 39. Wybrane nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w 2023 roku.....	80
Tabela 40. Wybrane naruszenia przepisów prawa w zakresie limitów inwestycyjnych przez fundusze emerytalne w 2023 roku	82
Tabela 41. Wybrane nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w 2023 roku.....	83
Tabela 42. Liczba decyzji wydanych w latach 2020–2023	85
Tabela 43. Liczba zatwierdzonych prospektów oraz aneksów lub suplementów do prospektów w latach 2020-2023	86
Tabela 44. Zestawienie decyzji dotyczących zezwolenia na wycofanie akcji spółki z obrotu na rynku regulowanym lub w alternatywnym systemie obrotu (art. 91 ust. 1 ustawy o ofercie) w latach 2020-2023.....	87
Tabela 45. Liczba ofert publicznych papierów wartościowych uruchomionych na platformach crowdfundingowych monitorowanych przez KNF oraz wartość kapitału planowanego i pozyskanego w ramach ofert crowdfundingowych w latach 2020–2023	89
Tabela 46. Struktura (według krajów i rodzajów crowdfundingu) podmiotów, które notyfikowały zamiar prowadzenia działalności transgranicznej na terenie Polski, według stanu na 31 grudnia 2023 roku.....	92
Tabela 47. Liczba zarejestrowanych agentów ubezpieczeniowych oraz osób wykonujących czynności agencyjne w latach 2020-2023.....	94
Tabela 48. Stan rejestru brokerów na koniec lat 2020-2023	95
Tabela 49. Liczba zezwoleń na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń wydanych przez KNF w latach 2020-2023	95
Tabela 50. Statystyka osób przystępujących do egzaminu dla brokerów ubezpieczeniowych w latach 2020-2023 ..	95
Tabela 51. Statystyka osób przystępujących do egzaminu dla brokerów reasekuracyjnych w latach 2020-2023.....	96
Tabela 52. Najczęstsze nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w zakładach ubezpieczeń i zakładach reasekuracji w 2023 roku na podstawie ustawy o działalności ubezpieczeniowej.....	104
Tabela 53. Najczęstsze nieprawidłowości w działalności dystrybutorów ubezpieczeń stwierdzone podczas czynności kontrolnych w 2023 roku na podstawie ustawy o dystrybucji ubezpieczeń	106
Tabela 54. Czynności kontrolne przeprowadzone przez UKNF w 2023 roku w podmiotach podlegających nadzorowi KNF w zakresie ryzyka teleinformatycznego	107
Tabela 55. Istotne nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w 2023 roku w podmiotach podlegających nadzorowi KNF w zakresie ryzyka teleinformatycznego	107
Tabela 56. Liczba operatorów usługi kluczowej w sektorze bankowym i infrastruktury rynków finansowych w latach 2020-2023 według stanu na 31 grudnia każdego roku.....	109
Tabela 57. Liczba czynności kontrolnych przeprowadzonych przez KNF w instytucjach obowiązanych przez nią nadzorowanych w 2023 roku w obszarze AML/CFT	110
Tabela 58. Nieprawidłowości zidentyfikowane w 2023 roku w instytucjach obowiązanych nadzorowanych przez KNF według obszarów, w których stwierdzono naruszenia.....	110
Tabela 59. Liczba wykonanych ocen ryzyka ML/FT w podziale na rodzaje podmiotów.....	112
Tabela 60. Informacja dotycząca realizacji planu działań KNF na rok 2023 w zakresie nadzoru nad jednostkami zainteresowania publicznego (JZP).....	118
Tabela 61. Liczba postępowań administracyjnych (I instancja), które KNF prowadziła w 2023 roku w przedmiocie nałożenia kary administracyjnej, w tym kary pieniężnej, w podziale na kategorie podmiotów	123
Tabela 62. Liczba decyzji administracyjnych wydanych w 2023 roku w I instancji w podziale na rodzaje decyzji administracyjnych	124
Tabela 63. Wysokość nałożonych kar pieniężnych oraz liczba decyzji administracyjnych wydanych w 2023 roku w I instancji wobec poszczególnych kategorii podmiotów	124
Tabela 64. Zestawienie rodzaju decyzji administracyjnych wydanych przez KNF z wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy w 2023 roku (II instancja).....	127
Tabela 65. Liczba wniosków o ponowne rozpatrzenie sprawy oraz skarg do WSA od decyzji administracyjnych wydanych przez KNF w 2023 roku	127
Tabela 66. Normy prawne w zawiadomieniach UKNF sporządzonych w latach 2020–2023.....	129
Tabela 67. Akty oskarżenia skierowane przez Prokuraturę do sądów w 2023 roku w następstwie zgłoszonych przez UKNF zawiadomień z podziałem według rodzaju naruszonej normy prawnej	131
Tabela 68. Wyroki skazujące i warunkowe umorzenia w 2023 roku z podziałem według podstawy skazania	133
Tabela 69. Liczba spraw, w których w latach 2020–2023 radcowie prawni zostali umocowani przez Przewodniczącego KNF w postępowaniach karnych, w podziale na charakter umocowania.....	135
Tabela 70. Liczba spraw prowadzonych przed Sądem Polubownym przy KNF w roku 2023 w porównaniu do lat 2020, 2021 i 2022.....	144
Tabela 71. Liczba spraw prowadzonych przed Sądem Polubownym przy KNF w roku 2023 w porównaniu do lat 2020, 2021 i 2022 w podziale na sektory rynku finansowego	144
Tabela 72. Podsumowanie seminariów szkoleniowych CEDUR w 2023 roku	146
Tabela 73. Wykonanie planu przychodów UKNF w latach 2022 i 2023	179
Tabela 74. Wykonanie planu kosztów UKNF w latach 2022 i 2023	181
Tabela 75. Podział kosztów nadzoru na koszty bezpośrednie i pośrednie w latach 2022 i 2023 w ujęciu porównawczym (w tys. zł).....	181
Tabela 76. Wykonanie planu finansowego w układzie zadaniowym w 2023 roku (w tys. zł)	182
Tabela 77. Klasyfikacja budżetu zadaniowego – wykonanie mierników w 2023 roku.....	183

Tabela 78. Liczba udzielonych zamówień publicznych w 2023 roku według trybu postępowania	186
--	-----

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Liczba uchwał podjętych przez KNF w 2023 roku	28
Wykres 2. Liczba decyzji wydanych w 2023 roku z upoważnienia KNF	29
Wykres 3. Struktura aktywów polskiego sektora finansowego według stanu na koniec 2023 roku (w mld zł)	32
Wykres 4. Liczba decyzji wydanych w formie uchwał, rozstrzygających co do istoty sprawy, w sprawie zgody na powołanie lub powierzenie funkcji członka zarządu, w tym prezesa zarządu, banku w formie spółki akcyjnej oraz banku spółdzielczego w latach 2020–2023	35
Wykres 5. Liczba ocen odpowiedności <i>ex post</i> członków organów banków, zakończonych w 2023 roku	36
Wykres 6. Liczba wydanych decyzji rozstrzygających co do istoty sprawy, zezwalających na zmiany w statutach banków komercyjnych oraz banków spółdzielczych w latach 2020–2023	37
Wykres 7. Zmiany liczby i wartości transakcji płatniczych wykonanych przez KIP oraz MIP za okres od I kwartału 2023 roku do IV kwartału 2023 roku	56
Wykres 8. Udział przepisów karnych w zawiadomieniach złożonych przez UKNF w Prokuraturze w 2023 roku	130
Wykres 9. Liczba zawiadomień UKNF o podejrzeniu popełnienia przestępstwa sporządzonych przez UKNF w latach 2020-2023	130
Wykres 10. Liczba aktów oskarżenia skierowanych przez Prokuraturę do sądów w latach 2020-2023 w następstwie zgłoszonych przez UKNF zawiadomień	132
Wykres 11. Naruszone normy prawne według ustaw w aktach oskarżenia skierowanych przez Prokuraturę do sądów w 2023 roku w następstwie zawiadomień UKNF	132
Wykres 12. Struktura wyroków skazujących i warunkowych umorzeń w 2023 roku według ustaw	133
Wykres 13. Liczba wyroków skazujących i warunkowych umorzeń w latach 2020-2023 z zawiadomień UKNF	134
Wykres 14. Liczba spraw, w których w latach 2020–2023 radcowie prawni zostali umocowani przez Przewodniczącą KNF w postępowaniach karnych	135